

(Foto: Ragnhild Kjeldsen)

Kommunestyrets vedtak i sak 133/20

BUDSJETT 2021

**HANDLINGSPROGRAM OG ØKONOMIPLAN
2021- 2024**

Innhold

Kommunedirektørens innledning	5
1. Kommunedirektørens budsjettinnstilling	6
2. Sammendrag av kommunedirektørens budsjettforslag	8
3. Styringssystemet i Åsnes kommune	10
3.1 Inntektssystemet	11
3.2 Generelle driftsinntekter	12
3.3 KOSTRA tall for 2019	15
4. Organisering	17
4.1 Politisk struktur	17
4.2 Administrativ struktur	18
4.3 Vedtatte planer og utredningsoppgaver	18
4.3.3 Lederplattform	19
4.3.4 Økonomi	22
4.3.4.1 Finansielle måltall	22
4.3.4.2 Lønns-/prisvekst og pensjon	22
4.3.4.3 Kostandsnøkler	23
4.3.4.4 Renter og avdrag	24
4.3.4.6 Kommunale avgifter, gebyrer og priser	24
5. Fokus / hovedsatsningsområder 2021	26
6. Investeringer	29
6.1 Startlån for videre utlån, Husbanken	29
6.2 Egenkapitalinnskudd KLP	29
6.3 Anno museum, kjøp av aksjer	29
6.4 Skalbukilen høydebasseng	30
6.5 Ny vannledning Lautå – Snålroa	30
6.6 Søgårdshaugen, nytt anlegg	30
6.7 Søkkediet vannverk	30
6.8 Vannledning Knappum, utvidelse	30
6.9 Berg-Kvisler renseanlegg	30
6.10 Diverse VA-prosjekter	30
6.11 Vedlikeholdsplan kommunale bygg, inkl. ENØK	30
6.12 Rådhuset	30
6.13 Kommunale bygg, ladestasjoner	30
6.14 IKT oppvekst	31

6.15 IKT diverse prosjekter.....	31
6.16 Overordnet digitalisering, forprosjekt	31
6.17 Gang- og sykkelveg Kr. Haugsveg – Ola Hammerstadveg	31
6.18 Hjemmebasert omsorg (HBO), mobiltelefoner	31
6.19 Høytaleranlegg Åsneshallen	31
6.20 Åsnes sykehjem, skjermet rom (demens)	31
6.21 Åsnes sykehjem, smitterom.....	31
6.22 Åsnes sykehjem, sikringstiltak dører.....	31
6.23 Familiens hus, inventar og utstyr	31
6.24 Åsnes sykehjem, nytt signalsystem	32
6.25 Åsnes sykehjem, bekkenspylere og isolasjonsvogner	32
6.26 Bibliotek mer åpent.....	32
6.27 Flerbruks minitraktor.....	32
6.28 Familiens hus – IKT.....	32
6.29 Myrmoen, trapp til friområde	32
6.30 Åsnes kirkelige fellesråd, Hof kirke vinduer	32
6.31 Generelle investerings prosjekter	32
7 Politikk, administrasjon og interkommunalt samarbeid	34
7.1 Budsjett politisk virksomhet og administrasjon.....	34
7.2 Politikk.....	35
7.3 Administrasjon.....	35
7.4 Interkommunalt samarbeid	35
7.4.1 Solør barnevernstjeneste, Åsnes.....	36
7.4.2 Landbrukskontor Våler og Åsnes.....	37
7.4.3 Pedagogisk psykologisk tjeneste	37
8 Sektor oppvekst	38
8.1 Budsjett sektor oppvekst	39
8.1.1 Administrasjon.....	40
8.2 Barnehage generelt.....	40
8.3 Myrsnipa barnehage.....	40
8.4 Sønsterud barnehage.....	40
8.5 Jara barnehage	40
8.6 Bashammeren barnehage	41
8.7 Grunnskole, generelt	41
8.8 Flisa skole / SFO	41

8.9 Sønsterud skole / SFO	42
8.10 Jara skole / SFO.....	42
8.11 Åsnes ungdomsskole / Åsnes svømmehall.....	42
8.12 Åsnes opplæringscenter	42
8.13 Åsnes kulturskole	42
9 Sektor helse, omsorg og velferd	43
9.1 Budsjett sektor helse, omsorg og velferd	48
9.1.1 Administrasjon.....	49
9.2 NAV – sosiale tjenester og flyktninger	49
9.3 Åsnes sykehjem	49
9.4 Hjemmebasert omsorg	49
9.5 Enhet for tilpassede tjenester (VITT)	49
10 Sektor samfunnsutvikling	50
10.1 Budsjett sektor samfunnsutvikling.....	50
10.2 Brann- og feiertjenesten	51
10.3 Tekniske tjenester	51
10.4 Eiendom	51
10.5 Kultur og frivillighet	51
11 Generelle inntekter og utgifter	52
11.1 Netto driftsresultat	52
11.2 Sammensetning fond.....	52
11.3 Lånegjeld.....	52
12. Obligatoriske budsjettskjema	53
12.1 Bevilgingsoversikt drift 2021, økonomiplan 2021 – 2024	53
12.2 Netto oversikt per enhet – drift 2021 - 2024.....	54
12.3 Obligatoriske noter til driftsbudsjettet 2021	55
12.4 Økonomisk oversikt drift – 2021.....	56
12.5 Bevilgingsoversikt investering 2021, økonomiplan 2021 – 2024	57
12.6 Investeringsoversikt 2021 – 2024	58

VEDLEGG:

- Gebyr regulativ, egenbetaling mm
- Husleiesatser
- Beregning av tilskudd til ikke kommunale barnehager
- Kontrollutvalgets innstilling til budsjett kontroll og revisjon
- Budsjett 2021 Åsnes kirkelige fellesråd
- Tiltaksliste – ikke lovpålagte oppgaver
- Sluttrapport fra Telemarksforkning «Sammen om en bærekraftig fremtid»

Kommunedirektørens innledning

Når kommunestyret vedtok budsjett 2020 og økonomiplan 2020 - 2023 var det med et meget stramt budsjett for 2020, og med en økonomiplan som bare var i teknisk balanse. Med den bakgrunn fremmet kommunedirektøren et eget prosjekt – «Sammen om en bærekraftig framtid». Dette prosjektet hadde flere formål. Det skulle sikre en bedre sammenheng mellom inntekter og utgifter. Men også det å bygge en bærekraftig kommune var fokuset i prosjektet. Rett sammenhengen mellom bærekraftige tjenester og samfunnsutviklingen innenfor en forsvarlig økonomi.

Samhandlingen og samarbeidet mellom folkevalgte, administrative ledelse og tillitsvalgte ble lagt til grunn i arbeidet, og ble sett på som helt sentralt og avgjørende for å lykkes med denne jobben. Det ble vurdert dithen av det kanskje var nærmere 30 millioner i misforhold mellom inntekt og utgift for å komme dit man optimalt bør være på slutten av økonomiplanperioden.

Til å bistå kommunen i dette arbeidet ble Telemarksforskning valgt. Selve prosessjobbingen synes kommunedirektøren har fungert tilfredsstillende. Det er når man skal bli konkret på tiltak det blir krevende. Med bakgrunn i prosessjobbing la Telemarksforskning fram sin analyse av omstillingsbehov og med en konkret menypakke av tiltak. Kommunedirektøren mener at vi trenger en fase 2 av prosjektet, hvor vi blir helt konkrete på iverksettelsen av tiltak som gir økonomisk effekt. Det er tvingende nødvendig og helt avgjørende både økonomisk og i forhold til tjenesteleveransen og samfunnsutvikler rollen framover.

Kommunedirektøren legger fram et budsjett og en økonomiplan med behov for å ta virkelige tøffe grep i bruk. Det betyr at man må bli helt konkrete på tiltak som gir faktisk effekt. Kommunedirektøren ser ikke noe alternativ til dette. Det vil kreve særdeles mye av alle, både folkevalgte, tillitsvalgte, ledere, ja hele organisasjonen. Kanskje skal man si hele lokalsamfunnet. Det jobbes med å se på mer interkommunalt samarbeid mellom Våler, Åsnes og Grue, VÅG-samarbeidet. På kort sikt vil det ikke ligge så mye å hente her rent økonomisk. Men det vil kunne styrke det faglige og minske sårbarhet.

Det som gjør det ekstra krevende å måtte ta så tøffe grep nå er at man som resten av verden står midt i en pandemi, som man fortsatt ikke vet når vil være på hell. Mest sannsynlig vil den i alle fall sette sterkt preg også på 2021. Fram til nå har Åsnes løst den på en særdeles god og imponerende måte. Det handler både om særdeles dyktige folk og god planlegging. Et godt samarbeid med nabokommuner har også vært sentralt for å lykkes.

Det har kanskje aldri vært mer krevende å legge fram et budsjett og en økonomiplan. Enda mer krevende er det å realisere den.

Skal man greie det må alle på banen. Vi må spille på lag og løfte i flokk. Det forventes at alle melder seg på i dette arbeidet. Det ikke bare forventes, det må faktisk kreves. Vi trenger de dyktige ansatte, gode ledere og ansvarlige folkevalgte. Som bygger og driver organisasjonen i lag.

Flisa den 8. november 2020

Stein Halvorsen

Kommunedirektør

ÅSNES KOMMUNE

1. Kommunedirektørens budsjettinnstilling

1. Driftsdelen i økonomiplan 2021-24 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt drift vist på side 53 i budsjettdokumentet til kommunedirektøren – dvs. med økonomiske rammeforutsetninger og tiltak som fremgår av kommunedirektørens forslag, herunder oppgitt nettoramme for de ulike budsjettansvarsområdene.

Første året vedtas som kommunens driftsbudsjett i årsbudsjettet for 2021.

2. Investeringsdelen i økonomiplan 2021-24 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt investering vist på side 57 i budsjettdokumentet til kommunedirektøren.

Første året vedtas som kommunens investeringsbudsjett i årsbudsjettet for 2021. Det vedtas en låneramme på 27,987 mill. kr for finansiering av investeringsprosjektene i 2021. Nedbetalingstid fastsettes til den maksimale. I tillegg tas opp 10 mill. i Startlån i Husbanken for videreutlån, med avdragstid 30 år.

3. Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skattytere skrives ut på grunnlag av lovens maksimum.
4. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives eiendomsskatt ut i hele kommunen i 2021 og for resten av økonomiplanperioden. Eiendomsskattesatsen for 2021 fastsettes til 4 ‰ for bolig og fritidseiendommer og 3 ‰ for næringseiendom, dvs. med uendrede satser sammenlignet med 2020. Kommunestyret vedtar at det ikke skal benyttes bunnfradrag ved utskrivningen av eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer i 2021.
5. Kommunestyret vedtar at ved utskrivningen av eiendomsskatt i 2021 og framover, skal benyttes Skatteetatens formuesgrunnlag for de boligeiendommene som har det. Kommunestyret vedtar ellers at ny alminnelig taksering skal finne sted for alle andre eiendomsskatteobjekter i løpet av 2021.
6. Kommunestyret målsetter innsparinger for bemanningsreduksjon i størrelsesorden 22 mill. kroner for økonomiplanperioden; fordelt med 4 mill. kroner for 2021, 6 mill. kroner for 2022, 6 mill. kroner for 2023 og 6 mill. kroner for 2024. Kommunestyret legger til grunn at det etableres en stillingsbank som ledd i gjennomføringen av bemanningsreduksjonene, og at stillings- og rekrutteringsutvalget får en sentral funksjon i nedbemanningsprosessen.

Kommunestyret forutsetter ellers at hele kommuneorganisasjonen sees under ett for å ivareta omplasseringsplikten i henhold til arbeidsmiljølovens bestemmelser, og at stillingsbanken skal sikre at alle som har krav på tilbud om annet arbeid, vurderes mot ledige stillinger som de er eller kan gjøres kvalifisert for.

Kommunestyret vil fastsette retningslinjene for stillingsbanken, etter behandling og innstilling fra administrasjonsutvalget. Kommunestyret ber ellers om at

- Alle vakante stillinger skal fram til 31.12.2024 vurderes iht. ansettelsesreglement og behandles av kommunedirektøren som avgjør om hjemmelen skal trekkes inn, besettes på nytt av personer som allerede er tilsatt i kommuneorganisasjonen eller må lyses ut eksternt. Det skal i denne sammenheng vurderes innhold i stillingen, organisatorisk plassering og behov for rekruttering. Kommunedirektørens vurdering og avgjørelse legges fram for stillings- og rekrutteringsutvalget som skal orienteres fortløpende.
 - Opprettelse av nye stillingshjemler skal rapporteres til kommunestyret i tertialrapporter og årsmeldinger. I slike oversikter skal da også framgå utviklingen i antall stillinger (fastlønnede stillingshjemler) i kommunen.
7. Kommunestyret ber kommunedirektøren igangsette og utarbeide et konkret omstillingsprogram med bakgrunn i prosjektet «Sammen om en bærekraftig framtid», og i tråd med analysen og menypakken av tiltak som ligger i rapporten til Telemarksforskning. Kommunestyret legger her til grunn slik innsparing på alle sektorer samt rådmannens stab og støtte:
- Helse, omsorg og velferd 5 mill. kr for 2021 og ytterligere 5 mill. kr med effekt fra 2022.
 - Oppvekst 1,2 mill. kr i 2021 og gjeldende for resten av økonomiplanperioden.
 - Samfunnsutvikling 0,7 mill. kr i 2021 og gjeldende for resten av økonomiplanperioden.
 - Rådmannens stab og støtte 1,041 mill. kr i 2021 og gjeldende for resten av økonomiplanperioden.
- Kommunestyret vil her at konkrete tiltak som kan realisere innsparingskravet for 2021, framgår av økonomioppfølgingen etter 1. tertial – og slik at nødvendige budsjettreguleringer kan gjennomføres. Hovedutvalgene skal aktivt delta i dette arbeidet.
8. Åsnes kirkelige fellesråd gis et driftstilskudd for 2021 på 6.832.000 kr.
9. Festeavgift for 2021 fastsettes til 250 kroner pr. grav pr. år.
10. Det fastsettes en ramme til kontroll og tilsyn for 2021 på 1.710.000 kr, i henhold til kontrollutvalgets innstilling i sak 47/2020. I tillegg kommer revisjon av legater.
11. Kommunale avgifter, gebyrer og egenbetalingssatser reguleres slik som framgår av regulativet som er vedlagt budsjettsaken, og for øvrig er regulert av Staten. Endringene gjelder fra årsskiftet 2020/2021 dersom ikke annet er spesielt angitt.
12. Tilskuddssatser i 2021 for ikke-kommunale barnehager vedtas i henhold til gjeldende regelverk, og slik som vist i særskilt vedlegg til budsjettsaken.

2. Sammendrag av kommunedirektørens budsjettforslag

Drift:

Kommunedirektøren legger fram en økonomiplan der det har vært nødvendig å saldere med tøffe innsparingskrav. Det gjelder både kravet eller budsjettpremissene til

- bemanningsreduksjoner i en størrelsesorden på 22 mill. kr i løpet av økonomiplanperioden (fordelt med 4 mill. kr som forutsettes realisert i 2021, mens ytterligere 6 mill. kr i hvert av de øvrige årene i planperioden), og
- innsparingskrav på helse, omsorg og velferd med 5 mill. kr for 2021, og det dobbelte for nivået fom. 2022, innsparingskrav på oppvekst med 1,2 mill. kr, innsparingskrav på samfunnsutvikling med 0,7 mill. kr og innsparingskrav innenfor rådmannens stab og støtte med 1,041 mill. kr (alt her forutsatt å ha helårseffekt i 2021).

Kommunedirektøren legger i budsjettframlegget også opp til økninger i eiendomsskatten ved at kommunen fra 2021 tar i bruk Skatteetatens formuesgrunnlag for de boligeiendommene som har det. Dessuten legges opp til at kommunestyret nå i budsjettsaken bes fatte vedtak om at ny alminnelig taksering skal finne sted for alle andre eiendomsskatteobjekter i løpet av 2021. De nye kommunale takstene på disse objektene forutsettes så å gjelde fra 2022. 9,25 mill. kr er her beregnet å være den samlede inntektsøkningen; 5,6 mill. kr i 2021 og ytterligere økning med 3,65 mill. kr fra 2022.

Kommunedirektøren presenterer i et vedlegg til budsjettdokumentet en menyliste eller sparekatalog av tiltak som kan plukkes fra for å finansiere eventuelle utgiftsøkninger og/eller inntektsreduksjoner foreslått under den politiske behandlingen. Driftsbalansen (netto driftsresultatet) er i kommunedirektørens forslag til økonomiplan svært skjør for alle årene i økonomiplanperioden. Det er først når netto driftsresultatet er på minimum ca. 1,75 % av samlede driftsinntekter at drifta kan sies å være bærekraftig. Kommunen er langt unna det nivået.

Åsnes kommune har heller ikke noen solid buffer på disposisjonsfond; ca. 9,8 mill. kr etter at det regnskapsmessige merforbruket (underskuddet) på 7,75 mill. i 2019 skal finansieres i inneværende års regnskap. Det er også høyst tvilsomt om det blir noen tilførsel av midler til disposisjonsfondet i år.

Investering:

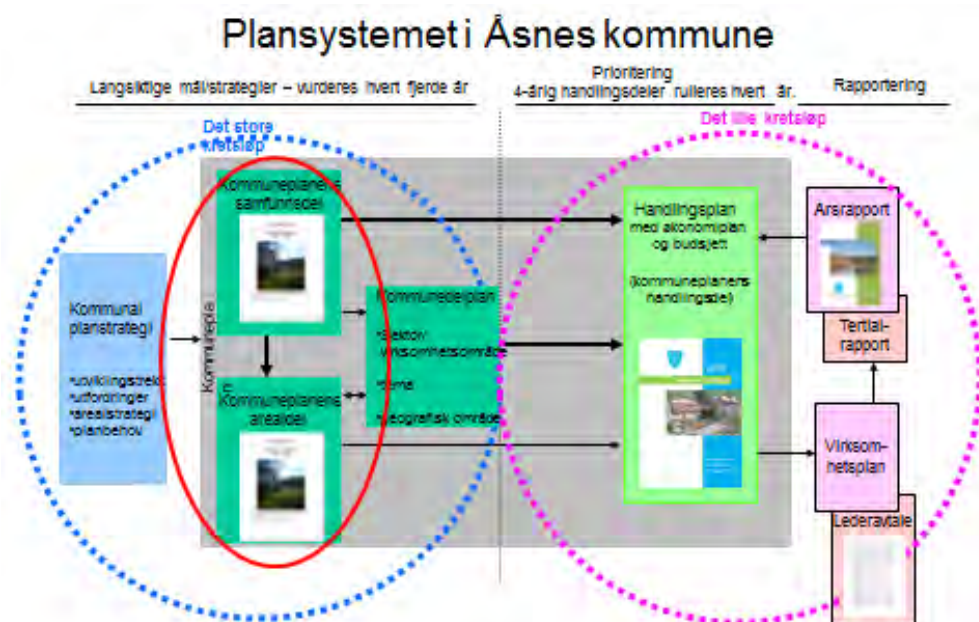
Kommunedirektøren viser til følgende forslag til investeringsprogram for planperioden 2021-24. (Alle beløpene er i 1.000 kr. Finansinvesteringene – i form av egenkapitalinnskudd i KLP og kjøp av aksjer i Anno museum, framgår ikke av tabelloppstillingen. Finansieringen for realinvesteringene i sum vises nederst i tabellsammendraget.)

	Investeringsprogram (-bevilgninger)				
		2021	2022	2023	2024
1	Skalbukilen høydebasseng	700			
2	Ny vannledning Lauta-Snålroa	6 000	6 000		
3	Søgårdshaugen, nytt anlegg	1 500			
4	Søkkediet vannverk	500	2 500		
5	Knappum, vannledning	1 500			
6	Flisa RA- rensetrinn nr 3, biologisk rensing			1 000	10 000
7	Sanering eternitledning Jordan-Bjerkely, vann		2 700		
8	Skalbukilen renseanlegg		500	2 200	
9	Berg-Kvisler rensenanlegg	500	2 200		
10	VA - diverse	1 000	1 000	1 000	1 000
11	Vedlikeholdsplan bygg ENØK	1 500	1 000	750	750
12	Rådhuset, ENØK tiltak	2 000	8 000		
13	Ladestasjoner kommunale bygg	750	750	500	
14	IKT skole	1 670	1 200	6 000	1 250
15	IKT diverse	1 300	1 250	1 250	1 250
16	Overordnet digitalisering, forprosjekt	100			
17	G/S KR.Haugsvet - Ola Hammerstadstveg	450			
18	Geovekst ny kartlegging			250	
19	Kommunale veier, oppgradering	1 700	1 500	1 500	1 500
20	Gatelys	1 300			
21	Hjemmebasert omsorg, mobiltelefoner	263			
22	Høytaleranlegg Åsneshallen	150			
23	Åsnes sykehjem, skjermet rom (dems)	133			
24	Åsnes sykehjem, smitterom	128			
25	Åsnes sykehjem, sikringstiltak dører	135			
26	Familens hus, inventar og utstyr	900			
27	Åsnes sykehjem, varslingsystem	3 200			
28	Åsnes sykehjem, bakkenspylere og isolasjonsvogner	275			
29	Åsnes sykehjem, møbler og inventar		250		
30	Bibliotek, mer åpent	500			
31	Skatepark, nærmiljøanlegg Flisa		500		
32	Flerbruks minitraktor	300			
33	Rådhusplassen, utemøbler			300	
34	ÅUS, auditorium for- og hovedprosjekt		100	1 500	
35	IKT Familiens hus	250	250		
36	Myrmoen, trapp til friområde	500			
37	Åsnes sykehjem, ventilasjon team 8		2 000		
38	Åsnes kirkelige fellesråd	400	400	400	400
39	Åsnes kirkelige fellesråd, Hof kirke vinduer	2 850			
	Sum investeringsramme:	32 454	32 100	16 650	16 150
	Finansiert slik:				
	Lån	28 387	28 550	14 240	15 230
	Momskompensasjon	3 717	3 550	2 410	920
	Tilskudd	350			
	Sum finansiering:	32 454	32 100	16 650	16 150

3. Styringssystemet i Åsnes kommune

Figuren viser det lille og det store kretsløpet. Det lille kretsløpet viser hva handlingsmålene og prioriteringene kommunen skal arbeide med i den neste fire års perioden - de økonomiske rammene for drift og investering i 2021, og økonomiplanen for de tre påfølgende år. Planene i det lille kretsløpet rulleres årlig. For å måle resultatene i det lille kretsløpet utarbeides lederavtaler, sektorplaner, årsbudsjett, kvartalsrapporter og årsregnskap/årsrapport. Dette vil danne grunnlaget for justeringer og resultatvurdering i perioden.

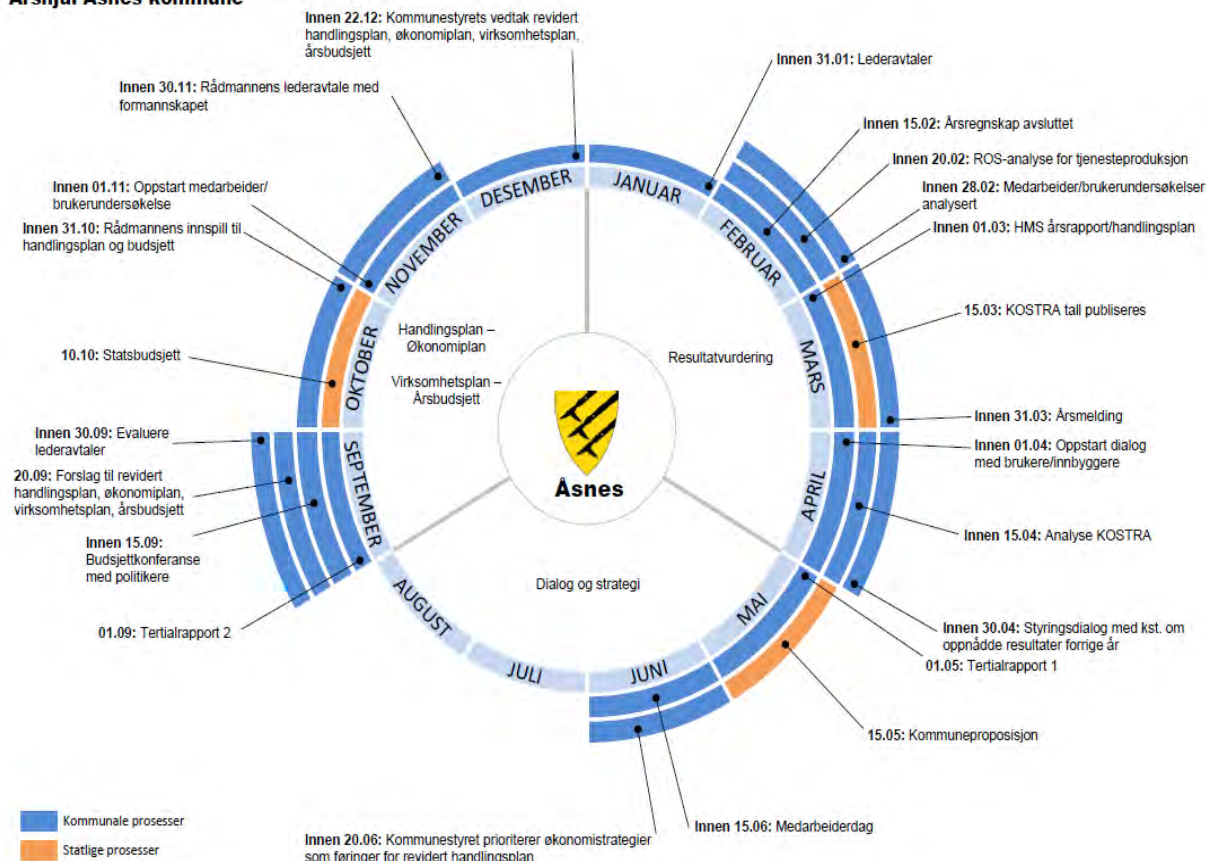
Det store kretsløpet omfatter kommuneplanens langsiktige del (12 år). Her fremgår mål for utviklingen og retningslinjer for gjennomføring av både samfunns- og arealdelen.

Prosessen:	
Budsjettseminar	10.-11.9.20
Rådmannen legger fram sitt forslag	17.11.20
Formannskapetets budsjettbehandling og innstilling	30.11.20
Budsjettet legges ut til offentlig ettersyn (minst 2 uker)	01.12.20
Kommunestyrets behandling	14.12.20

Evnen til stadig å tilpasse, tenke og handle innovativt kommer til å bli tiltagende framover. Åsnes har kontinuerlig brukt tid på å tilpasse i forhold til en krevende økonomisk situasjon. I 2020 er prosjektet «Sammen om en bærekraftig framtid» gjennomført. Dette har vært helt nødvendig for å endre kursen og se hvordan ting kan gjøres på andre måter, og disponere ressursene ennå bedre i fremtiden. Kvalitet og kompetanse vil bli viktige drivere for å være i forkant og på høyden i forhold til det en kommune skal levre på og ha ansvaret for, i tillegg til de økonomiske premissene som foreligger. Krevende valg og prioriteringer som man skal gjøre kontinuerlig, men det finnes også handlingsrom for å prioritere.

Årshjul Åsnes kommune

3.1 Inntektssystemet

Inntektssystemet for kommuner (og fylkeskommuner) gir overføringer som kan disponeres av den enkelte kommune (fylkeskommune). Dette for å gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne gjennom å kompensere for ufrivillige kostandsforskjeller, som skyldes bl.a. geografi, alderssammensetning og ulike levekår. Disse forskjellene medfører at de kommunale tjenestene ikke koster det samme og tilbyr i de ulike kommunene.

Størsteparten av kommunenes rammetilskudd fordeles i utgangspunktet med et likt beløp per innbygger, det såkalte innbyggertilskuddet. Utgiftsutjevningen skjer ved hjelp av en kostnadsnøkkel, som sørger for at denne andelen av rammetilskuddet blir omfordelt fra kommuner som er rimeligere å drive enn landsgjennomsnittet, til kommuner som er dyrere å drive enn landsgjennomsnittet. Kostnadsnøkkelen består av en rekke objektive kriterier, som forklarer hvorfor det er forskjeller i kommunenes utgifter til velferdstjenester. Eksempler på slike kriterier er blant annet antall barn i skolepliktig alder, antall eldre og bosettingsmønster og reiseavstander i kommunen.

I rammetilskuddet inngår også regionalpolitisk begrunnede tilskudd. Disse tilskuddene er viktige virkemidler for å nå regional- og distriktpolitiske mål. Regionalpolitiske tilskudd til kommunene er distriktstilskudd Nord-Norge, distriktstilskudd Sør-Norge, storbytilskudd, regionsentertilskudd og veksttilskudd.

En betydelig andel av kommunesektorens inntekter kommer gjennom skatteinntekter. Det er store forskjeller i skatteinntektene mellom kommunene. Gjennom en egen skatteutjevning utjevnes delvis disse forskjellene mellom kommunene ved at skatteinntektene blir omfordelt fra kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet til kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet.

3.2 Generelle driftsinntekter

	(BELØP I 1.000 KR)	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
		2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Rammetilskudd	-287 735	-293 045	-296 458	-286 993	-284 703	-282 474
2	Inntekts- og formuesskatt	-163 873	-167 865	-172 674	-172 047	-171 455	-170 937
3	Eiendomsskatt	-10 773	-10 335	-16 070	-19 920	-20 120	-20 320
4	Andre generelle driftsinntekter	-2 516	-1 678	-7 406	-6 650	-6 719	-7 003
5	Sum generelle driftsinntekter	-464 897	-472 923	-492 608	-485 610	-482 997	-480 734

Rammetilskudd

Rammetilskuddet består av mange elementer eller ordninger. Det som kan sies å være bevilgningsdelen av rammetilskuddet, er sammensatt slik for Åsnes kommune ifølge kommuneopplegget i Regjeringens forslag til statsbudsjett 2021:
(Tallene er oppgitt i 1.000 kr også her.)

	2021
Innbyggertilskudd	178 183
Utgiftsutjevnenende tilskudd/trekk	34 477
Korreksjonsordningen for elever i statlige/private skoler	2 299
Inntektsgarantertilskudd, netto	8 559
Tilskudd til saker med særskilt fordeling	2 167
Inndelingstilskudd	
Distriktstilskudd Sør-Norge	9 828
Veksttilskudd	
Storbytilskudd	
Regionsentertilskudd	
Skjønnstilskudd	1 500
= Sum rammetilskudd (fast del) ved framleggelsen av statsbudsjettet	237 013

Dessuten er lagt inn 5.891' i sum rammetilskudd for 2021. 5.891' er kommunens del av 4,4 mrd. kr i økt innbyggertilskudd, som Regjeringen nylig foreslo bevilget til å finansiere kommunenes forventede merutgifter og mindreinntekter i 1. halvår som følge av pandemien. I tillegg foreslår Regjeringen bevilget 1,5 mrd. kr i økte skjønnsmidler og 321 mill. kr til stillinger knyttet til kontroll med etterlevelse av reglene for arrangementer, serveringssteder og arbeidstakere mv. Åsnes' del av 321 mill. kr vil være 500.000 kr, og det beløpet er også lagt inn i sum rammetilskudd for 2021.

Kommunedirektøren har reservert 5,891 mill. kr på en generell utgiftskonto i årsbudsjett 2021, som da er ment å disponeres midler fra for å finansiere sektorenes merutgifter og mindreinntekter som følge av pandemien i 1. halvår 2021. 500.000 kr har derfor inngått i salderingen.

Kommunedirektøren har beregnet/anslått det inntektsutjevnenende tilskuddet til 53.054' for 2021. Det er her lagt til grunn at skatteinntektene (inntekts- og formuesskatten) i Åsnes per innbygger vil være på 71,8 % av landsgjennomsnittlig nivå.¹

I beregningsgrunnlaget for prognosen de øvrige årene i planperioden baserer seg på framskrevne innbyggertall både for Åsnes og landet i alt, og en forutsetning om at det vil bli en årlig realvekst noe utover det som er nødvendig for å dekke demografikostnadene. I ethvert kommuneopplegg defineres såkalte oppgaveendringer. I opplegget for 2021 gjelder det følgende endringer i form av innlemminger og uttrekk av midler: (Innlemming er oppgitt med positive tall, uttrekk med negative.)

¹ Innbyggertallet i Åsnes per 1.1.2021 – som er telledatoen for utmålingen av inntektsutjevnenende tilskudd i 2021, er anslått til 7.172. Det var 7.196 per 1.7.2020.

	I makro	Åsnes
Samlet korreksjon i rammetilskuddet 2020 for endringer i 2021 (I 1000 2020-kr)	-7 325 009	-9 055
Endring elevtall statlige/private skoler	-184 868	-269
Ny gjennomføringsløsning eksamener og prøver	-7 200	-10
Moderasjonsordning SFO 1. og 2. trinn, helårseffekt	110 900	123
Overføring av skatteoppkreving til Skatteetaten, helårseffekt	-920 600	-1 293
Tilskudd til fastleger, helårseffekt	189 484	295
Regulering av barnehagemiljø, helårseffekt	4 737	4
Uttrekk tilskudd til tros- og livssynssamfunn*	-455 501	-662
Pensjon i private barnehager - redusert tilskudd og skjermingsordning	-210 146	-191
Utvidet aldersgrense ettervern barnevernet	23 369	27
Skjermingsordning økt egenandelstak	48 686	66
Moderasjonsordning SFO 3. og 4. trinn, 5/12 årseffekt	24 343	27
Stine Sofies barnehagepakke (reversering av kutt i RNB)	2 500	2
Habilitering, avlastning funksjonshemmede**	97 371	152
Uttrekk frivilligsentraler***	-201 374	-430
Endring i trekk statlig finansiering av omsorgstjenesten	-880 110	0
Koronatiltak 2020	-4 966 600	-6 896

*) Stortinget har vedtatt ny trossamfunnslov, gjeldende fra 1.1.2021. Staten overtar da ansvaret for den kommunale delen av tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke.

**) Smitteverntiltakene i forbindelse med utbruddet av covid-19 har gitt økt belastning for pårørende av barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Regjeringen har derfor foreslått å øke rammetilskuddet med 100 mill. kr (i 2021-kroner) som en engangsbetaling i 2021, begrunnet i behovet for å gi et godt habiliterings- og avlastningstilbud til barn og unge med nedsatt funksjonsevne. 156.000 kr (i 2021-kroner) som Åsnes sin del.

***): Midlene til frivilligsentraler flyttes over til øremerket post over Kulturdepartementets budsjett. Det kan forventes samme tildeling til frivilligsentralen i Åsnes fra denne posten som over rammetilskuddet (427' i 2020), i alle fall for 2021.

Ved fastsettingen av budsjetttramma for ulike enheter (budsjettansvarsområder) har kommunedirektøren tatt høyde for aktuelle oppgaveendringer, men de 152.000 kronene i 2021 til habiliterings- og avlastningstilbud til barn og unge med nedsatt funksjonsevne er ikke tatt inn. Kommunedirektøren har ellers ikke reservert budsjettmidler på ca. 160.000 kr for Åsnes, der 100 mill. kr av realveksten i frie inntekter i kommuneopplegget for 2021 er begrunnet med satsing på barn og unges psykiske helse. Egen opptrappingsplan (2019-2024) for barn og unges psykiske helse har blitt vedtatt av Stortinget, og de 100 millionene må sees i sammenheng med denne planen.

Inntekts- og formuesskatt

Skatt på inntekt og formue for kommunene samlet er anslått å øke med 6,6 % nominelt i 2021, ikke minst pga. at den kommunale skattøren på alminnelig inntekt for personlige skattytere er foreslått økt med hele 1,05 %-poeng til 12,15 %. Kommunedirektøren legger til grunn 5,6 % skattevekst i Åsnes for 2021.

Åsnes kommune ligger godt under 90 % av landsgjennomsnittlig skatteinntektsnivå per innbygger. Ved en eventuell heving av kommunens skatteinntektsanslag vil en sitte igjen med bare 5 % netto (for et gitt uendret skatteinntektsnivå på landsbasis), siden det inntektsutjevnerende tilskuddet vil reduseres med 95 % av skatteøkningen. Motsatt vil en få kompensert 95 % over inntektsutjevningen hvis en reduserer kommunens skatteinntektsanslag.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt ble innført i Åsnes i 2005. Det har ikke skjedd noen omtaksering etter utløpet av 10-årsperioden. I 2016 ble det gjort et vedtak om at ny taksering utsettes, men at takstene skulle kontorjusteres ved at gjeldende skattegrunnlag årlig i en ny 10-årsperiode økes med 2 % av det opprinnelige grunnlaget.

Kommunedirektøren legger i budsjettframlegget opp til endringer ved at kommunen fra 2021 tar i bruk Skatteetatens formuesgrunnlag for de boligeiendommene som har det, og at kommunestyret vedtar i budsjettsaken at ny alminnelig taksering skal finne sted for alle andre eiendomsskatteobjekter i løpet av 2021. Omtaksering av alle eiendomsskatteobjekter som skal ha kommunal takst, vil f.eks. gjelde hytter/fritidseiendommer, gårdsbruk/våningshus² og næringseiendommer. De nye kommunale takstene på disse objektene vil da gjelde fra 2022.

Merinntektene i 2021 ved å ta bruk Skatteetatens formuesgrunnlag for de boligeiendommene som har det, er beregnet til ca. 5,6 mill. kr – gitt videreføring av 4 ‰ som skattesats og ikke noe bunnfradrag. Ytterligere merinntekter fra 2022 er beregnet til 3,65 mill. kr, mens utgiftene til omtakseringsarbeidet i 2021 anslås til 600.000 kr.

Andre generelle driftsinntekter

Her budsjetteres rentekompensasjon for kirkebygg og skole- og svømmeanlegg, kompensasjon (for både renter og avdrag) for oppstartstilskudd som ble gitt under handlingsplan for eldreomsorgen 1998–2003 og opptrappingsplanen for psykisk helse 1994–2004, samt integreringstilskuddet.

Hele integreringstilskuddet inngår i andre generelle driftsinntekter fra og med budsjett 2021. Deler av det har hittil blitt ført på HOV. Den delen som flyttes over kompenseres for i fastsettingen av budsjetttramma for HOV.

3.3 KOSTRA tall for 2019

Tjenesteproduksjon i Åsnes kommune driftses med lavere ressurser pr innbygger på områdene barnehage og administrasjon. På de andre områdene i oversikten ligger kommunen over egen KOSTRA gruppe og/eller fylket. Beviste prioriteringer kan være en årsak til forholdet, men tallene bør analyseres for å avstemme om dette er iht intensjonen. Befolkningssammensetningen i Åsnes gjør seg også gjeldene i tallene.

I tabellen vises tall hentet fra SSB (KOSTRA) etter endelig utleggelse i juni 2020:

² Når kommunestyret eventuelt vedtar å benytte Skatteetatens formuesgrunnlag som (en alternativ) verdsettelsesmetode for boliger (for de boligene som har en slik verdi beregnet), vil kommunen allikevel måtte takserer selv alle våningshusene. Skatteetaten beregner ikke formuesgrunnlag/boligverdi for våningshus. Når kommunen takserer våningshuset bør også for eksempel ett mål tomt, garasjen som tilhører våningshuset mv., være med i verdiberegningen. Ifølge KS Eiendomsskatteforum antas ca. tre av fire kommuner å sette taksten noe lavere på våningshusene enn andre boliger grunnet delingsforbud og konsesjonsplikt. Det kan forekomme at også enkelte våningshus får et beregnet formuesgrunnlag, men det vil bare gjelde unntaksvis. Da må i tilfelle kommunen bruke formuesgrunnlaget, ikke en kommunal takst.

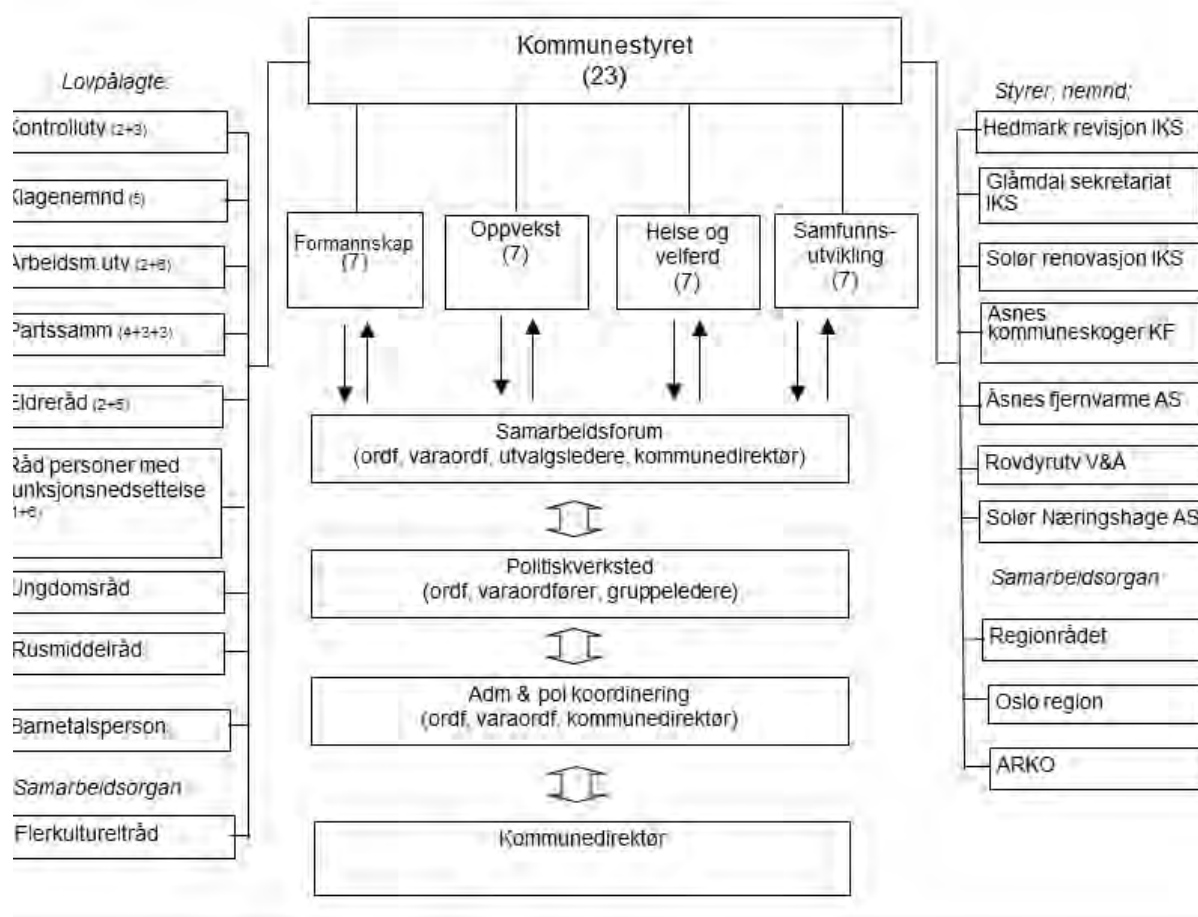

Nøkkeltall 2019	Åsnes 2017	ÅSNES 2018	ÅSNES 2019	KOSTRA gr.11- 2019	Hedmark 2019
Finansielle nøkkeltall:					
Frie inntekter i kr pr. innbygger	59 527	61 213	62 697	59 704	57 630
Netto lånegjeld i kr. pr. innbygger	54 976	62 903	76 526	91 197	84 558
Prioritering:					
Nto driftsutgifter pr. innbygger 1-5 år, barnehager	128 842	137 518	154 235	167 404	167 199
Nto driftsutgifter pr. innbygger 6-15 år, grunnskole	110 937	122 168	130 536	129 237	124 900
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester pr innbygger	36 865	40 680	42 638	34 180	34 270
Netto driftsutgifter sosialektoren pr innbygger	3 440	3 461	3 547	3 270	3 763
Netto driftsutgifter barnevernstjenesten pr innbygger 0-22 år	16 223	15 585	14 663	8 771	8 961
Netto driftsutgifter politisk styring og kontrollvirksomhet pr innbygger	1 048	1 022	1 183	699	634
Netto driftsutgifter administrasjon (funksjon 120) pr innbygger	2 772	2 840	3 370	4 150	4 066

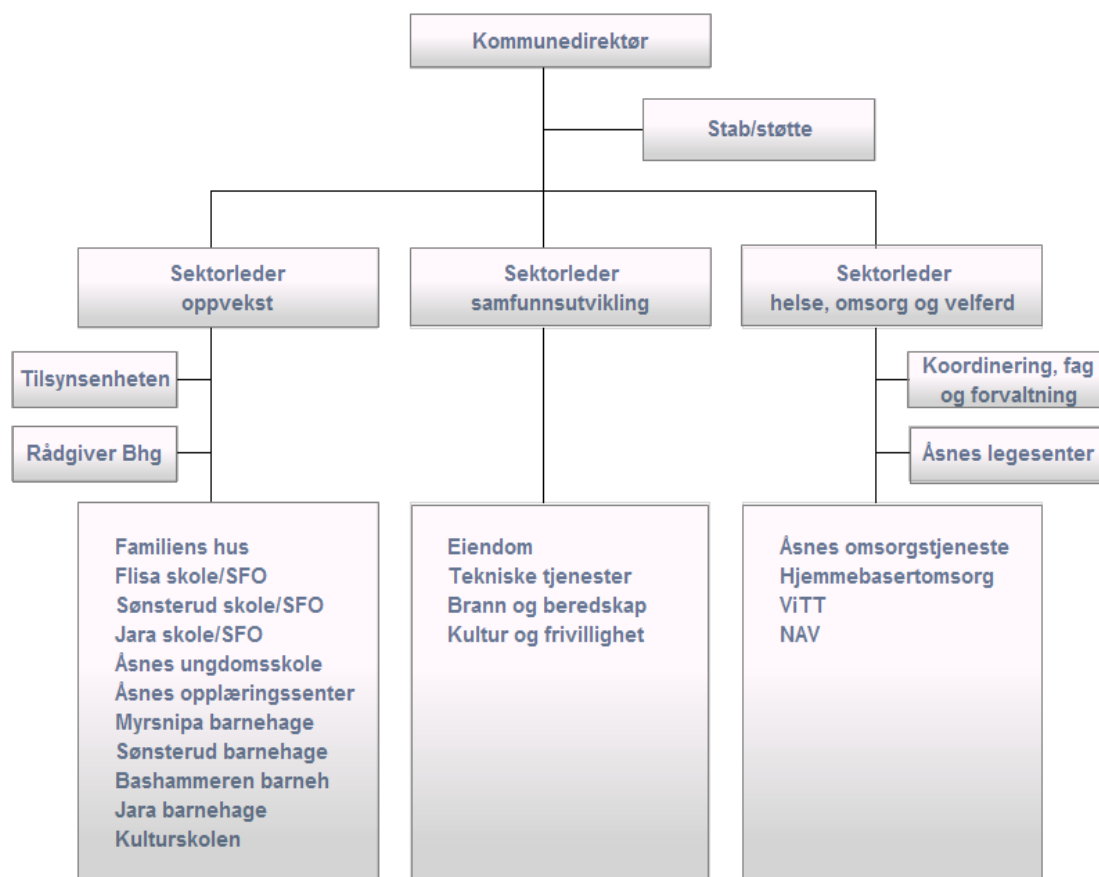
4. Organisering

4.1 Politisk struktur

4.2 Administrativ struktur

Åsnes kommune har en administrativ organisering som vist under. Kommunedirektøren (rådmann) med stabs- og støttefunksjoner, og tre sektorer med underliggende enheter. Kommunedirektøren sammen med sektorledere og enhetsledere utgjør det formelle beslutningsnivået.

4.3 Vedtatte planer og utredningsoppgaver

Nytt kommunestyre skal i løpet av sitt første år vedta – kommunal planstrategi. Denne skal blant annet si noe om hvilke planer kommunen skal rullere i løpet av kommunestyreperioden.

Rulling av kommuneplanens samfunnsdel peker seg ut som den mest sentrale å ta fatt på, og som er omfattende både i forhold til innhold, omfang, involvering og krav til prosess.

4.3.3 Lederplattform

Medarbeiderne er vår viktigste ressurs. Kommunen har en lederplattform som ble utarbeidet i 2014, og en arbeidsgiverpolitikk som ble vedtatt i 2019.

UTSIKTEN

Lederplattform i Åsnes kommune

Å lede er kunsten å balansere organisasjonens krav og medarbeidernes behov for å nå fastlagte mål. Lederplattformen skal gi oss som ledere gode og forutsigbare rammer for å utøve vårt lederskap. Lederplattformen tydeliggjør lederrollen og klargjør hva som er god ledelse i Åsnes kommune.

Sammen med verdiene våre: Engasjement, Samarbeid og Servicefokus skal lederplattformen være pilaren i vårt arbeid med å styrke identitet og VI-følelsen i Åsnes kommune.

Verdiene og lederplattformen skal sammen uttrykke de holdninger og den atferd som skal kjennetegne oss som ledere og medarbeidere i Åsnes kommune.

Filsa, 7. mai 2014

Frank Hauge
Frank Hauge, rådmann

LEDE VERDIER

Vi leder etter verdiene engasjement, samarbeid og servicefokus.

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- bruke verdiene aktivt i hverdagen
- være en god rollemodell
- bidra til at vi gjør hverandre gode

LEDE FOLK

Vi skaper resultater gjennom andre. Målet er å utvikle myndiggjorte medarbeidere som trives og viser engasjement.

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- stille tydelige krav og avklare forventninger
- ta ansvar og fatte beslutninger
- gi konkrete tilbakemeldinger ved å berømme og korrigere adferd
- gi mine medarbeidere tillit og vise dem respekt
- se mine medarbeidere, selv være synlig og bli sett

LEDE UTVIKLING OG ENDRING

Vi tilpasser våre tjenester til forventninger og krav ved å lede gjennom nytenkning og endring.

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- ta initiativ og være handlekraftig
- være åpen for nye muligheter og løsninger
- tilrettelegge for kunnskapsdeling
- sørge for kontinuerlig læring og forbedring

LEDE RESULTATER

Vi skal levere god kvalitet på våre tjenester og jobbe for å oppnå ønskede resultater.

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- bidra til samarbeid på alle nivå
- tydeliggjøre mål
- prioritere
- sikre resultatoppnåelse
- være lojal til beslutninger

LEDE OMDØMMEBYGGING

Vi framsnaker kommunen, viser stolthet, skaper samhørighet og bidrar til vi-følelse!

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- være en god ambassadør
- ha god dialog med innbyggere, brukere og medarbeidere
- bevisstgjøre viktigheten av et godt førsteinntrykk

ÅSNES KOMMUNE

ÅSNES KOMMUNE

Verdigrunnlag

Parallelt med arbeidet med lederplattformen utarbeidet en bredt sammensatt gruppe medarbeidere nytt verdigrunnlag for Åsnes kommune; **ESS** et.

- Engasjement
- Samarbeid
- Servicefokus

Disse verdiene skal være gjennomgående i **alt** arbeid som gjøres i kommunen. Det er gjennomført flere ulike prosesser for å sikre kjennskap og utøvelse av verdiene blant våre ledere og medarbeidere. Dette er et kontinuerlig arbeid som også fortsetter fremover.

Lederplattformen og verdiene skal være våre pilarer i arbeidet med å styrke identitet og VI-følelsen i Åsnes kommune. Hovedmålet i den vedtatte lederplattformen er å balansere organisasjonens krav og medarbeidernes behov for å nå fastlagte mål.

Arbeidsgiverpolitikken har pekt ut følgende hovedfokusområder: Medarbeiderskap, Medarbeiderdrevet innovasjon og rekruttering/kompetanse.

Nærvær og utvalgte områder fra medarbeiderundersøkelsen 10-faktor benyttes som måleparameter for å gi tilbakemeldinger på om vårt fokus på medarbeiderne gir de ønskede resultater.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 Pr.1.10
Nærvær i % ³	90,1	91,4	91,9	90,5	90,8	91,7	92,3	92,8

Prioriterte områder fra 10-faktor:

Faktor	Navn	Beskrivelse	Resultat 2018 Åsnes	Resultat 2020 Åsnes	Resultat 2020 Norge
5	Mestringsorientert ledelse	Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestrings og yter sitt beste.	4,0	4,0	4,0
7	Relevant kompetanseutvikling	Relevant kompetanseutvikling er avgjørende for at medarbeiderne til enhver tid er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, og er avgjørende for kvaliteten på de tjenestene som leveres, uansett hvilken type tjeneste det snakkes om.	3,8	3,7	3,7
9	Mestringsklima	I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.	4,1	4,1	4,1

³ Måltall for nærvær uttrykkes med gjennomsnittet for de tre foregående år økt med 1 prosentpoeng.

Nærvær og medarbeiderundersøkelse

Den positive utviklingen i forhold til nærvær blant ansatte fortsetter. Målsettingen på 92,5 % er nå nådd pr 1.10. Å opprettholde høyt nærvær med tydelig ledelse, godt arbeidsmiljø og trivsel er et viktig resultatmål.

Åsnes kommune er en IA-bedrift og vi har et tett samarbeid med NAV Arbeidslivssenter i arbeidet med nærvær. I tillegg samarbeides det godt og aktivt med Glåmdal Bedriftshelsetjeneste.

Vårt fokus på nærvær, er først og fremst, knyttet til at våre tjenester til innbyggerne blir bedre ved at våre medarbeidere er til stede på jobb. Sykefravær har også en kostnadsside. Kommunen betaler for de første 16 dager ved sykefravær (arbeidsgiverperioden), og vi har også andre kostnader knyttet til dette:

- arbeid med å få inn vikarer
- merarbeid med opplæring
- større arbeidsbelastning på de som er igjen
- dårligere tilbud/oppfølging av brukeren/pasienten/eleven

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor har nå i høst blitt benyttet for andre gang i Åsnes kommune. Svarprosenten på undersøkelsen var 81 % noe som vi anser som meget bra! Dette betyr at vi har sammenligningsresultater å vise til. Vi ser at vi ligger på landsgjennomsnittet på alle faktorene. Lederne i alle avdelinger og enheter presenterer sine resultater til medarbeiderne, og det er laget egne oppfølgingsprosesser for arbeidet videre.

Kompetanse

Den jobbrelaterte trivselen de ansatte opplever er viktig. Det er viktig at ansatte har oppgaver, roller og ansvar som står i forhold til kompetansen deres. Derfor er det sentralt at vi som organisasjon også har fokus på mobilisering av den kompetansen vi har. Kompetanse er å ha kunnskaper, ferdigheter, evner og holdninger som passer til oppgavene som skal løses, kravene som settes og målene som skal oppnås - og ikke minst å ha evne og vilje til å lykkes sammen med andre. Det er viktig også å vektlegge den kompetansen som man kan tilegne seg internt i organisasjonen.

Innen medarbeiderperspektivet vil oppmerksomheten rettes inn mot:

- Medarbeiderskap
- Strategisk kompetanseplan
- Samhandling på tvers av fag- og tjenesteområder, slik at innbyggerne i størst mulig grad opplever kommunen som en helhetlig organisasjon.
- Positiv bedriftskultur – godt arbeidsmiljø- høyt nærvær

4.3.4 Økonomi

Handlingsplanen er retningsgivende for hva som fremmes av nye tiltak i økonomiplanperioden. De forutsetninger som framkommer i regjeringen Solberg sitt forslag til statsbudsjett for 2021 er lagt til grunn for rådmannens budsjettforslag. Regjeringen la fram sitt forslag til Statsbudsjett 7.oktober 2020. For beregning av skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd er det tatt utgangspunkt i KS sin prognosemodell.

Budsjettet bygger på justert budsjett for 2020, og kjente endringer og prioriteringer - både statlige og lokale. Det har vært en nøye gjennomgang av innkomne innspill til endringer i budsjettet – både på drifts- og investeringssiden. Sentrale føringer er innarbeidet i budsjettforslaget. Det er også gjort en meget grundig jobb i forhold til realisme i budsjettet. Stillingshjemler er gått gjennom, og enhetsledere/avdelingsledere har vært med på å justere disse iht. vedtak og realitet.

Alle tallene i budsjettdokumentet er beregnet i 2021-tall.

4.3.4.1 Finansielle måltall

Kommunestyret har plikt til å vedta måltall for utvikling av kommunenes økonomi. Disse måltallene skal bygge på lokalt skjønn, være langsiktige, realistiske og oppnåelige. Det er viktig å påpeke at disse måltallene er lokale handlingsregler, og de er ikke rettslig bindende for budsjetttrammene. Åsnes kommune ønsker å jobbe mot følgende finansielle måltall på lang sikt, men ser at det vil være utfordrende å oppnå disse måltallene for kommunene i økonomiplanperioden.

Måltallene er:

- Netto driftsresultat i % av driftsinntektene skal være $\geq 1,75$ %
- Avsetning til disposisjonsfondet skal være ≥ 1 % av driftsinntektene
- Arbeidskapitalen i % av driftsinntektene skal være ≥ 0 .
- Netto lånegjeld i % av driftsinntektene skal være ≤ 75 %

For budsjettåret 2021 vil det ikke være mulig å oppnå disse tallene, men det må jobbes mot i hele perioden. Det er ikke funnet rom for avsetning til disposisjonsfondet i budsjettforslaget. Netto lånegjeld vil ved inngangen til 2021 være ca. 95 - 100 % av driftsinntektene. Dette er høyt, og kan medføre begrenset handlingsrom for kommunen. Normen er 75 %. Ved bedømming av økonomisk handlingsrom bør man også se hen til om kommunen har tilstrekkelige reserver for å møte uforutsette hendelser. Netto driftsresultat og disposisjonsfond er størrelser som sier noe om dette.

4.3.4.2 Lønns-/prisvekst og pensjon

I forslaget til budsjett for 2021 er det lagt inn en lønnsvekst på 1,65 % med helårsvirkning. Dette er avsatt til et sentralt område i budsjettet, og beløper seg til 5,9 mill. for 2021. Utgangspunktet er kjent lønn pr. 31.10.20. I regjeringens forslag til statsbudsjett er den kommunale deflator 2,7 %. Deflatoren er en sammenveining av lønn og priser på kjøp av varer og tjenester. Denne brukes bl.a. til å regne ut realveksten i kommunesektorens samlede frie inntekter med utgangspunkt i regnskapene i løpende priser. Det forutsettes i

budsjettarbeidet at pensjonskostnadene, og andre kostnader ut over utbetalt lønn, følger årslønnsveksten for hele økonomien.

Sosiale utgifter er det lagt inn følgende forutsetninger i budsjettet for 2021:

- KLP, fellesordningen - 17,3 %
- KLP, sykepleiere - 17,3 %
- SPK, lærer - 11,0 %
- Arb.g.avg. - 10,6 %

Pensjon

Kommunens kostnader til pensjon er av betydelig karakter både regnskapsmessig, og ikke minst likviditetsmessig. Et lavt rentenivå innebærer at avkastningen på kommunens pensjonsmidler blir lavere, enn i en situasjon med høyere rentenivå, og en større del av sparingen må derfor dekkes av innbetalinger fra arbeidsgiver. I tillegg er det en økning knyttet til utgifter vedrørende amortisert premieavvik pga. redusert amortiseringstid.

Kommunenes årsresultat har siden ordningen ble innført i 2002 blitt betydelig «sminket» da det framkommer at resultatet, som regel, er bedre enn det som kommunen reelt sett har i utgifter. Positivt premieavvik inntektsføres i regnskapet det året det oppstår, og utgiftsføres seinere til det går i balanse. Negativt premieavvik utgiftsføres, og inntektsføres seinere.

I planperioden utgjør premieavviket positivt til sammen 88,2 mill.

Seniortiltak

Åsnes kommune har vedtatt seniorpolitiske retningslinjer for ansatte mellom 62 og 65 år. Ordningen forsøker å få flest mulig av kommunens ansatte, i denne aldersgruppen, til å benytte seg av de seniorpolitiske ordningene framfor å gå av med AFP. AFP er en svært dyr ordning for kommunen, og de seniorpolitiske tiltakene er langt mer økonomisk gunstig - i tillegg til at viktig kompetanse beholdes i organisasjonen.

Kommunen vil i årene framover få stadig flere ansatte i den aktuelle aldersgruppen. En arbeidsgruppe skal før årsskifte vurdere seniorpolitikk opp mot en livsfasepolitikk.

4.3.4.3 Kostandsnøkler

Åsnes kommune er mer kostnadsdrivende enn landsgjennomsnittet, og får kompensert dette gjennom kostnadsnøkler i sine overføringer. Den høyeste indeksen finner vi på kostnadsnøkkelen «innbygger mellom 6-15 år». Pr. 1.1.20 hadde Åsnes kommune 681 innbyggere i denne aldersgruppen jfr. pkt. 6.7.2. Utviklingen på indeks beregnet utgiftsbehov er satt opp i tabellen nedenfor.

	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021
Kostnadsindeks i %	9,59	9,35	10,08	9,84	12,22	12,07	11,98	9,47	9,80	8,51

I statsbudsjettet for 2021 er det lagt til grunn følgende *sektorvekter* i overføringene til kommunene:

Sektor	Sektordel i % 2018	Sektordel i % 2019	Sektordel i % 2020	Sektordel i % 2021
Grunnskole	25,78	25,53	25,27	25,35
Pleie og omsorg	34,43	34,49	34,90	35,31
Sosialhjelp	5,76	5,76	5,78	5,61
Barnevern	3,98	4,39	4,30	4,06
Kommunehelse	4,91	5,05	5,26	5,39
Barnehage	16,64	16,45	16,08	15,94
Administrasjon og miljø	8,28	8,12	8,19	8,13
Landbruk	0,21	0,20	0,21	0,21
Sum	100,00	100,00	100,00	100,00

4.3.4.4 Renter og avdrag

Åsnes kommune sin lånegjeld pr. 31.12.19 var kr. 536 699''. I tillegg kommer startlån for videre utlån med kr 70 565'. I 2020 er det vedtatt nytt låneopptak til investeringsprosjekter på inntil 45 mill. jfr. kommunestyrets vedtak i sak 093/19 «*Handlingsprogram og økonomiplan 2020 - 2023, budsjett 2020*», og lån til videre utlån (startlån) med inntil 15 mill. I tillegg er det vedtatt et ekstra låneopptak på 30,225 mill til investeringsprosjekter i kst sak 108/20 «*Rapportering 2.kvartal og pr 31.8.20*». Låneopptakene er foretatt henholdsvis i mars og november 2020. Ubrukte lånemidler pr. 31.12.19 var 5,460 mill. Dette gjaldt i sin helhet Startlån. Driftsbudsjettet belastes med mellom 41 – 46 mill årlig i renter og avdrag ved lånegjelden som Åsnes kommune forventes å ha i planperioden.

Rentenivået forventes å stige noe, men fortsatt å være lavt. Det er lagt inn 1,5 % rente for nye lånopptak i økonomiplanperioden.

4.3.4.6 Kommunale avgifter, gebyrer og priser

Alle avgifter og gebyrer er i utgangspunktet oppjustert med 2,7 % som er defaltor angitt i statsbudsjettet. Unntaket er der gebyret begrenses av lovverket eller er regulert av Staten.

Iht statsbudsjettet blir maksprisen fra 1.1.2021 for en barnehageplass kr 3 230,- pr.mnd. Dette er en økning på kr 95,- pr mnd. Kommunedirektøren følger opp dette i sitt forslag til satser for 2021.

Prisending VAR-tjenester fra 2020 til 2021(selvkost):

Vann	2020	2021	Endring
Driftsinntekter	5 076 500	5 739 654	13,1 %
Gebyrinntekter	5 060 000	5 722 741	13,1 %
Normalgebyr ekskl. mva. (120 m3 forbruk)	2 039	2 257	10,7 %
Abonnementsgebyr ekskl. mva.	930	900	-3,2 %
Forbruksgebyr ekskl. mva. (kr/m3)	9,24	11,31	22,4 %
Engangsgebyr ekskl. mva.	10 000	10 000	0,0 %
Avløp	2020	2021	Endring
Driftsinntekter	5 710 900	7 384 184	29,3 %
Gebyrinntekter	5 672 000	7 344 311	29,5 %
Normalgebyr ekskl. mva. (120 m3 forbruk)	3 870	4 745	22,6 %
Abonnementsgebyr ekskl. mva.	930	900	-3,2 %
Forbruksgebyr ekskl. mva. (kr/m3)	24,50	32,04	30,8 %
Engangsgebyr ekskl. mva.	12 500	12 500	0,0 %
Renovasjon	2020	2021	Endring
Driftsinntekter	10 316 000	10 538 052	2,2 %
Gebyrinntekter	10 316 000	10 538 052	2,2 %
13 Renov A,B1-1,D1-1 ekskl. mva.	2 332	2 382	2,1 %
Slamtømming	2020	2021	Endring
Driftsinntekter	4 065 600	4 247 273	4,5 %
Gebyrinntekter	4 065 600	4 247 273	4,5 %
Gebyr 3 m3 ekskl. mva.	1 317	1 371	4,1 %
Feiing	2020	2021	Endring
Driftsinntekter	2 010 000	1 534 789	-23,6 %
Gebyrinntekter	2 010 000	1 534 789	-23,6 %
527 Skorsteinsavgift ekskl. mva.	495	378	-23,6 %

Fra og med 2021 tilbys innbyggerne månedlige fakturaer vedr kommunale eiendomsavgifter. Dette under gitte forutsetninger – det må tegnes avtalegiro for å kunne benytte seg av denne muligheten og kunden må være ajoure med sine tidligere eiendomsavgifter.

For nærmere informasjon om gebyr og priser vises det til vedlegg.

5. Fokus / hovedsatsningsområder 2021

Åsnes kommune har fire fokusområder:

- Samfunn
- Brukere
- Medarbeidere
- Økonomi

Åsnes kommune gjorde en tydelig definisjon av sine hovedsatsningsområder i 2018. Disse er fortsatt styrende for kommunens arbeid, og videreføres. Det overordnede for alle områdene er:

FOLKEHELSE – «Åsnes kommune skal redusere sosiale helseforskjeller blant innbyggerne og motvirke utenforskap».

Fokusområdene er:

- Frivillighet
- Tidlig innsats
- Innbyggerrekruttering

Overordnede mål for fokusområdene videreføres fra 2020 til 2021:

Fokusområde samfunn:

- *Åsnes kommune skal redusere sosiale helseforskjeller blant innbyggerne og motvirke utenforskap*

Kommunens samfunnsrettede folkehelsearbeid skal ha oppmerksomhet på hvordan helsen fordeler seg i befolkningen. Gjennom god planlegging og prioritering, skal kommunens innsats være rettet mot å utvikle det som skaper og fremmer helse i befolkningen, og redusere faktorer som medfører helserisiko. Det er viktig å tilrettelegge for at befolkningen både har mulighet og lyst til å ta gode helsevalg.

Folkehelseloven legger ansvaret for folkehelse på kommunen som sådan, og ikke til kommunens helsetjeneste. Kommunen skal bruke alle sine sektorer til å fremme folkehelse, og ha en helhetlig, felles innsats for å bedre folkehelsen. Det skal tenkes helse i alt vi gjør.

Oversiktsdokumentet for folkehelsen i Åsnes viser at Åsnes kommune kommer lavere ut enn landsgjennomsnittet på indikatorer som bidrar til systematiske helseforskjeller i befolkningen. Større andel med levekårsutfordringer, lavere utdanningsnivå og lavere gjennomsnittlig grunnskolepoeng. Det er flere barn som bor i lavinntektsfamilier, flere enslige og flere dagligrøykere og overvektige. Befolkningen i Åsnes har lavere forventet levealder, og høyere forekomst av somatisk og psykisk sykdom enn fylkes- og landsgjennomsnitt.

Konkrete resultatmål for å bedre folkehelsen defineres på sektor- og enhetsnivå. Folkehelse er et vidt begrep og omfatter både psykisk og fysisk helse, som igjen påvirkes av en rekke

faktorer som kommunen er en sentral beslutningstaker og tilrettelegger for. Alle enhetene i kommunen skal finne relevante resultatmål, og tiltak, for å bidra til det overordnede målet om god folkehelse. Det kan være alt fra å sikre god vannkvalitet, tilgang til friluftsområder, opplevelse av mestring blant elevene, redusere arbeidsledighet, sikre høy deltagelse i kultur- og idrettsaktiviteter.

Effekt måles samlet ved å se på utvikling av folkehelseprofilen som utarbeides av Folkehelseinstituttet.

Fokusområde brukere:

- *Åsnes kommune skal tilby sine innbyggere gode, moderne og brukertilpassende tjenester.*

Målet om å sikre «gode, moderne og brukertilpassede tjenester» er det samme som tidligere, og i tråd med våre planer om å utvikle effektive tjenester som er tilpasset brukernes behov.

Sektorene og enhetene utarbeider selv mål for tjenestene. Kommunens tjenester er bredt sammensatt og har ulike utfordringer, men det er også noen overbyggende utfordringer som gjelder for alle områdene.

Fokusområde medarbeidere:

- *Åsnes kommune er en organisasjon med motiverte, kompetente og endringsdyktige medarbeidere*

Målene for medarbeidere er likt for alle tjenesteområdene, de er knyttet til nærvær og tiltak knyttet til medarbeiderundersøkelsen 10-faktor som ble første gang tatt i bruk i 2018. Det er gjennomført ny medarbeiderundersøkelse i 2020, og vi har nå sammenligningstall.

Sektorer og enheter definerer sine egne fraværs mål ut i fra aktuell situasjon.

Kommunen har valgt seg ut en prioritert overordnet faktor fra medarbeiderundersøkelsen:

- ✓ Faktor 5: Mestringsorientert ledelse

Denne defineres på følgende måte: *Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.*

Alle sektorer, enheter og avdelinger skal jobbe med tiltak knyttet til denne prioriteringen, samt velge to av de andre faktorene som enheten/avdelingen vil jobbe med. Tiltak skal inn i HMS-planene for 2021.

Fokusområde økonomi:

- *Balanse i økonomien for å sikre et forutsigbart handlingsrom*

Langsiktighet og forutsigbarhet i de økonomiske rammene er en forutsetning for å kunne utvikle kommunen til å møte morgendagens behov. Det er derfor svært viktig at tjenestetilbudet tilpasses de ressursene som organisasjonen disponerer.

For å sikre økonomisk forsvarlig drift og bærekraft er det nødvendig med stram økonomi- og budsjettstyring. Dette setter krav til at hver sektor og enhet styrer økonomien i henhold til budsjett. Resultatet skal måles på sektor- og enhetsnivå, og samlet for kommunen.

Overordnet styringskort for 2021 blir etter dette som følger:

Fokusområder og mål	Mål
	2021
Samfunn	
Folkehelse i Åsnes kommune har en positiv utvikling	Defineres på tjenestenivå
Brukere	
Åsnes kommune skal tilby sine innbyggere gode, moderne og brukertilpassede tjenester	Defineres på tjenestenivå
Medarbeidere:	
Nærvær i %	93,0
Tiltak knyttet til medarbeiderundersøkelsen 10-faktor. Prioritert faktor: Faktor 5: Mestringsorientert ledelse	Defineres på tjenestenivå
Økonomi	
Budsjett (> 100=overforbruk)	100

6. Investeringer

Samlet lånegjeld ved inngangen til 2020 utgjør ca. 607 mill. eller kr 76 526 pr. innbygger. Dette er en betydelig lånegjeld, men fortsatt lavere enn egen KOSTRA gruppe og fylket. (Jfr. tabell pkt 1.2. KOSTRA gr.11 kr 91 197,- og Hedmark kr 84 558,-). Renter og avdrag gjør store inngrep i kommunens økonomiske handlefrihet jfr. tidligere i dokumentet, og det må alltid vurderes nøye hvilke nye investeringer som skal prioriteres i økonomiplanperioden.

Investeringsnivået senkes betraktelig i 2021, men pågående utredning vedr barnehage og skolestruktur vil utløse investeringer i større eller mindre grad avhengig av de valg som gjøres. Det andre store prosjektet er rådhuset som så vidt har fått en oppstart i 2020.

Følgende investeringer er prioritert i 2021

- Nye vannledninger på vestsiden av Glomma
- Rådhuset
- Åsnes sykehjem – diverse prosjekter

6.1 Startlån for videre utlån, Husbanken

Startlån er et finansielt virkemiddel for at så mange som mulig av kommunenes innbyggere skal kunne skaffe seg sin egen bolig. Startlån kan også benyttes som et virkemiddel for at leietakere i kommunale boliger skal kunne etablere seg i egne boliger, og gjennom dette at kommunen på sikt kan bygge ned sin boligportefølje.

6.2 Egenkapitalinnskudd KLP

Årlig betales egenkapitalinnskudd til KLP. Dette er en ordning som ikke kan lånefinansieres eller finansieres ved bruk av mva. kompensasjon. Det må derfor påsees at det finnes frie inntekter i investeringsregnskapet til denne investeringen i form av salgsinntekter eller bruk av fonds.

6.3 Anno museum, kjøp av aksjer

«Anno museum» har over flere år arbeidet med planer for et dokumentasjonssenter med fellesmagasin lokalisert til Glåmdalsmuseet. Bygget er planlagt i massivtre, og vil løse behovet for fellesmagasin for både Anno museum og Norsk Skogfinsk museum. Prosjektet har et totalbudsjett på 170 millioner kroner. I brev av 18.06.20 informerer Anno museum om at byggeprosjektet fra brevdato og frem til august befinner seg i anbudsfase med byggestart planlagt til oktober 2020 og ferdigstilling november 2021.

Som byggets vertskommune er det avklart at Elverum kommune gir et selvstendig bidrag på 10 millioner av den kommunale finansieringen. Øvrige kommuner i Hedmark dekker andelsmessig resterende 25 millioner basert på innbyggertall. Anno har lagt innbyggertall pr 3. kvartal 2018 til grunn. Noen kommuner har fattet vedtak om deltagelse, mens andre er i en prosess knyttet opp mot budsjettet for 2021.

Ut fra innbyggertallet pr. 3. kvartal vil det for Åsnes bety følgende tilskudd og eventuell eierprosent ut fra et bygg til 170 millioner kroner og innskutt kapital - Åsnes 7230 innbyggere – sum 1 026 231,-.

6.4 Skalbukilen høydebasseng

Fullføring av investering i nytt høydebasseng etter overtakelse av Skalbukilen vannverk.

6.5 Ny vannledning Lauta – Snålroa

Ny vannledning til husstander på Lauta og Snålroa. Vil gi kommunalt vann til ca 230 nye husstander.

6.6 Søgårdshaugen, nytt anlegg

Pålegg fra fylkesmannen. Renseanlegget må fornye iht. krav i lovverk og miljøhensyn.

6.7 Søkkediet vannverk

Ny borebrønn etter pålegg fra Mattilsynet.

6.8 Vannledning Knappum, utvidelse

Ny vannledning til husstander fra Syversætre til Knappum. Vil gi kommunalt vann til husstander og steinindustri.

6.9 Berg-Kvisler renseanlegg

Pålegg fra fylkesmannen. Renseanlegget må fornyes iht. krav i lovverk og miljøhensyn.

6.10 Diverse VA-prosjekter

Hvert år oppstår uventede investeringsbehov innenfor VA. Det avsettes derfor et beløp til dette. Det gjennomføres budsjettendringer fra dette prosjektet, og opprettes egne prosjektnummer på de ulike tiltakene som gjennomføres. Dette rapporteres i kvartalsrapporter og årsmelding. I 2021 skal bl.a. overvann Sønsterud skole dekkes av denne posten.

6.11 Vedlikeholdsplan kommunale bygg, inkl. ENØK

Etter innspill fra enheter og avdelinger benyttes bevilgningen til å investere i HMS og ENØK tiltak på kommunal bygningsmasse. Prioriteres sammen med vernetjenesten.

6.12 Rådhuset

Åsnes rådhus tilfredsstillende ikke dagens kravene knyttet mot HMS. Inneklima og ventilasjon må skiftes ut og utbedres. Anleggene har høy alder, og er ikke iht dagens standard. Åsnes kommune har utarbeidet eget «ventilasjonsprogram» som prioriterer rehabilitering av ventilasjonsanleggene på de kommunale byggene. Nytt ventilasjonsanlegg på rådhuset planlegges med forprosjekt i 2021 og gjennomføring i 2022.

6.13 Kommunale bygg, ladestasjoner

Oppfølging av vedtatt strategi for lading av el-biler og overgang til fossilfri bilpark. Prosjektet startet i 2019 og har hatt en videreføring i 2020. Sluttføres i 2023.

6.14 IKT oppvekst

PC'er til ungdomsskolens 8-trinn, PC'er lærere på barnetrinnet og skjermer i ni klasserom på ungdomsskolen.

6.15 IKT diverse prosjekter

Her settes det opp ulike tiltak som prioriteres etter mottatte innspill. For 2021 er det avlevering av elektronisk arkiv (iht. pålegg), websak (mer brukervennlige og moderne brukerflater) og innføring av Office 365-verktøy inkludert nye versjoner av programvaren.

6.16 Overordnet digitalisering, forprosjekt

Gjennomføring av forprosjekt for å sette digitalisering i hele kommunen i system (overordnet).

6.17 Gang- og sykkelveg Kr. Haugsveg – Ola Hammerstadveg

Fullføring av reguleringsplan Flisa del 4, bygging av ca 70 meter g/s veg i Flisa sentrum sør/øst. Ekspropriasjon er igangsatt. Forskyvning fra tidligere år.

6.18 Hjemmebasert omsorg (HBO), mobiltelefoner

Alle telefoner må byttes ut for å kunne ta i bruk innkjøpt programvare til ruteoptimering.

6.19 Høytaleranlegg Åsneshallen

Åsnes kommune har i 2020 kostet på store summer i Åsneshallen i forhold til garderober og ventilasjon. Dagens høytaleranlegg fungerer meget dårlig og publikum hører ikke hva som blir sagt i høytaleren.

6.20 Åsnes sykehjem, skjermet rom (demens)

Team 3 ombygges slik at Åsnes kommune kan tilby pasientgruppen skjermet rom.

6.21 Åsnes sykehjem, smitterom

Dagens smitterom er ikke egnet til pasienter med covid-19 og/eller annen type smitte som krever samme isolering.

6.22 Åsnes sykehjem, sikringstiltak dører

Kodelås på fire dører, garderober og inngangsdør kjeller hvor urene hjelpemidler leveres.

6.23 Familiens hus, inventar og utstyr

Opprettelse av enheten Familiens hus og samlokalisering av de ulike avdelingene krever innkjøp av møbler og annet inventar som tilpasses bygget.

6.24 Åsnes sykehjem, nytt signalsystem

Dagens system er meget gammelt, og har ikke de ønskelige funksjoner. Det er derfor ønskelig med nytt system som har nye og fremtidsrettede løsninger. Systemet som man anser som best er en form for velferdsteknologi, og dette kan etter hvert også benyttes til hjemmeboende brukere. Erfaringer fra andre kommuner viser økt effektivitet og kvalitet i tjenesten. Systemet innebærer at de ansatte bærer med seg en smarttelefon, og pasientene får en klokke/et armbånd på armen. For å få dette systemet i gang kreves det en investering i en plattform, smarttelefoner, smykker og ikke minst et godt fungerende wi-fi system på sykehjemmet. Dette prosjektet var opprinnelig lagt inn i 2020 budsjettet, men har blitt forsinket og gjennomføres dermed i 2021.

6.25 Åsnes sykehjem, bekkenspylere og isolasjonsvogner

Bekkenspylere finnes på alle de ni teamene ved sykehjemmet. Det er nå behov for utskifting av to stykker for å ivareta smittehensyn og hygiene. Isolasjonsvogner benyttes til frakt av bekken fra pasientrom til skyllerom. Det finnes pr i dag ikke slik vogner på alle team – noe som er nødvendig for å redusere smitte. Det planlegges innkjøp av fire vogner.

6.26 Bibliotek mer åpent

Tilrettelegging for bruk av biblioteket utenom ordinære åpningstider. Biblioteket blir en tilgjengelig arena for lokalsamfunnet som kan benyttes på deres egne vilkår.

6.27 Flerbruks minitraktor

Til oppdrag der utstyret til entreprenør i rammeavtaler blir for stort. (Sønbrøyting, strøing, plenklipping, etc).

6.28 Familiens hus – IKT

Diverse IKT utstyr til nye lokaler og for ansatte i enheten Familiens hus.

6.29 Myrmoen, trapp til friområde

Mellomfinaisneirng spillemidler. Kommunenes egenandel 50 %. Sees i sammenheng med skolestruktur og skatepark.

6.30 Åsnes kirkelige fellesråd, Hof kirke vinduer

Vinduer og vinduspartier i Hof kirke er av dårlig forfatning, og dette tar den nymalte bygningen skade av. Arbeidet er budsjettert til 3 mill. Det ble gitt en bevilgning i 2020 budsjettet på 1,5 mill. Dette videreføres da i 2021 budsjettet for slutføring.

6.31 Generelle investerings prosjekter

Igangsatte prosjekter gjennomføres i tråd med forutsetningene. Åsnes kommune har gått mer og mer over til og ramme-budsjettere på enkelte områder hvor det er årlig behov for utskiftning og videreutvikling. Disse områdene er vann og avløp, kommunale bygg/ENØK, kommunale veier og gang- og sykkelveier, IKT og gatelys. I tillegg gis det årlig en bevilgning

til investeringer til Åsnes kirkelige Fellesråd. For 2021 videreføres dette, og beløpet er kr 400 000.

Det velges å ha fokus på 2021 og 2022 i investeringssammenheng. Flere av forslagene som er fremmet om behov for investeringer utover i planperioden er usikre anslag, og må behandles der etter.

Nedre Kjølen bo- og aktivitetshus

7 Politikk, administrasjon og interkommunalt samarbeid

Åsnes kommune skal tilby sine innbyggere gode, moderne og brukertilpassede tjenester.

Dette er et overordnet mål både for politikere og administrasjonen. Derfor foretas kontinuerlig prioritering mellom de ulike tjenesteområdene. Under vises fordelingen av netto driftsutgifter i prosent av de totale netto driftsutgiftene. Dette forteller om de prioriteringer som er foretatt.

Område	R-2015	R-2016	R-2017	R-2018	R-2019
Styring og kontroll	1,6	1,7	1,8	1,6	1,8
Administrasjon	6,0	5,8	5,5	5,0	5,1
Barnehage	8,9	9,1	8,8	8,3	9,0
Grunnskole	18,7	18,6	19,6	18,5	19,1
Helse og omsorg	45,3	45,9	46,6	50,4	50,1
Sosialtjenesten	5,7	5,9	6,0	5,4	5,4
Barnevern	5,7	6,3	6,2	5,3	4,8
Vann, avløp og renovasjon	0,4	-0,3	-0,4	-0,3	-0,2
Fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø	1,0	1,0	1,2	0,8	0,8
Kultur	2,0	2,5	2,5	2,6	2,4
Kirke	1,6	1,6	1,5	1,4	1,5
Samferdsel	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5
Kommunale boliger	-1,0	-0,9	-2,1	-0,5	0,9
Næringsforvaltning	0,8	1,0	0,7	0,7	-1,4
Brann- og ulykkesvern	1,3	1,4	1,2	1,5	1,3

Fordelingen av de totale ressursene som kommunen har til disposisjon har endret seg noe det siste året. Både barnehage og grunnskole har i 2019 en større andel enn året før, og disse ressursene er flyttet fra bl.a helse og omsorg og barnevern. Åsnes benytter ca 50 % av sine ressurser innen helse og omsorg. Dette er 8,3 % mer enn Hedmark (41,8 %) og 10,5 % mer enn egen KOSTRA gruppe (39,6 %).

7.1 Budsjett politisk virksomhet og administrasjon

Oversikten viser den total budsjettrammen som er satt opp til politisk virksomhet og administrasjon og de endringer som er lagt inn og påvirker rammene i økonomiplanperioden. Tallene er i forhold til dagens organisering, og vil derfor ikke finnes igjen i tidligere dokumenter (regnskap og budsjett). Det er iht kommunestyrets vedtak redusert godtgjørelse til politisk virksomhet med kr 560 000 for alle årene i planperioden. I tillegg er det tilført Trafikksikkerhetsutvalget kr 25 000 i 2021 iht vedtaket.

Politisk og stab					
Beskrivelse	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Basis	35 084	35 084	35 151	22 985	17 235
Pris- og lønnsvekst	0	0	0	0	0
Justering					
Netto	35 084	35 084	35 151	22 985	17 235
Utgiftsøkninger					
Stortingsvalg / Kommunevalg		250		250	
1 årsverk knyttet mot person med rettigheter		673	673	673	673
Pandemiutgifter		5 891			
Forsikringer, person og verdi		514	514	514	514
Trafikksikkerhetsutvalget		25			
Sum økninger i budsjetttramme	0	7 353	1 187	1 437	1 187
Utgiftsreduksjoner					
Stillingsbank, forventet effekt		-4 000	-10 000	-16 000	-22 000
Landsbyen Flisa		-320	-320	-320	-320
Virksomhetsoverdragelse SKO		-1 365	-1 365	-1 365	-1 365
Politikergodtgjøringer		-560	-560	-560	-560
Generelle innsparinger		-1 041	-1 041	-1 041	-1 041
Sum reduksjoner i budsjetttramme	0	-7 286	-13 286	-19 286	-25 286
SUM BUDSJETTRAMME	35 084	35 151	22 985	17 235	10 985

7.2 Politikk

Området omfatter all politisk virksomhet, politisk sekretariat, revisjon og kontrollutvalg.

I 2021 er det stortingsvalg, og utgifter til dette er lagt inn med kr 250 000 i rammen til politiske organer.

Det er lagt inn midler til kjøp av kontroll- og tilsynstjenester jfr. vedtak i Kontrollutvalgets sak 47/20 i budsjett 2021 – til sammen kr 1 710 000.

7.3 Administrasjon

Området omfatter kommunedirektøren, stab og støttefunksjoner; administrasjonen, fellesutgifter, HR, IKT/arkiv, økonomi, servicetorg/bibliotek, lærlinger, folkehelse og kommunikasjon.

7.4 Interkommunalt samarbeid

Åsnes kommune har inngått formelt samarbeid vedrørende barnevern, landbruk og PPT med nabokommunene. Utgiftene til disse tjenestene føres på de respektive driftsområdene. Både barnevern og PPT ligger under sektor oppvekst i enheten Familiens hus fra 1.4.2020. Her inngår også SLT arbeidet. I tillegg til de eksisterende samarbeidene har det i høst vært sett på flere områder som det kan være aktuelt og etablere samarbeider på. Dette er bl.a. tekniske tjenester, HR-lønn og økonomi. Det er ikke konkludert i arbeidet ennå.

7.4.1 Solør barnevernstjeneste, Åsnes

Tjenesten tilhører fra 1.4 2020 sektor oppvekst som en del av den nye enheten Familiens hus. Solør barnevernstjeneste har ca 25 årsverk.

7.4.1.1 Utfordringer i planperioden 2021 - 2024

Barnevernet står foran en større endring, kalt Barnevernreformen, som skal tre i kraft fra 2022. Reformen innebærer bl.a. nytt lovverk, endret finansieringsmodell og flytting av ansvar og myndighet fra staten til kommunene. Noe av formålet er å stimulere kommunene til å arbeide mer forebyggende, og å utvikle og bruke flere lokale tiltak. Et av virkemidlene for å nå dette, er at kommunene gis et større økonomisk ansvar for tiltak i barnevernet og dermed økes kommunens egenandelssatser kraftig. For eksempel vil det ikke lenger bli refundert utgifter til forsterkningstiltak i fosterhjem, og kommunene skal betale en langt høyere andel av kostnaden ved en institusjonsplass (anslått økning over 200 000 pr mnd. per plass, det vil si en månedlig utgift på rundt 300 000 per plass). Kommunene får disponere større deler av ressursene i barnevernet gjennom økte rammeoverføringer, men må altså betale mer for de kostbare og inngripende tiltakene, som fosterhjem og institusjon. Gjennom dette sier staten at de gir kommunene økt økonomisk handlingsrom til å bygge opp gode lokale tilbud til familier som trenger tett oppfølging, – og sterke incentiver til å prioritere dette arbeidet. Det innebærer også økt ansvar til kommunene for at de skal forebygge mer, og at de ulike tjenestene skal samarbeide bedre. Den største endringen utover det økonomiske, er det økte ansvaret kommunene får på fosterhjemsområdet. Dette vil kunne kreve både økt bemanning og kompetanse for å kunne møte lovens krav.

Barneverntjenesten forsøker å være proaktive i møtet med reformen, med blant annet gode erfaringer med rekruttering og oppfølging på fosterhjemsområdet, bruk av familieråd, økt fokus på barnevernfaglige hjelpetiltak som virker, et stadig pågående arbeid for utvikling, omstilling og effektivisering, og ikke minst aktiv deltakelse i kompetansehevende tiltak både individuelt og for tjenesten som helhet. Solør barneverntjeneste er prosjekteier av et prosjekt «Omsorgspakka» som er initiert av Fylkesmannen for å styrke barneverntjenestene til det kommende økte ansvaret på fosterhjemsområdet. Dette prosjektet driftes sammen med 14 andre kommuner i Innlandet.

Familie- og nettverksavdelingen som ble etablert i 2019, er også et viktig bidrag i forhold til dette arbeidet. Både når det gjelder tiltak i hjemmet, men også for å imøtekomme kravene til fosterhjemsoppfølging og oppfølging av biologiske foreldre.

Å styrke tiltakene inn i familiene må være et viktig satsningsområde fremover. Barnevernet vil videreutvikle fokus på å styrke og veilede foreldrene gjennom et mer systematisk og metodisk arbeid. Samtidig ser vi en dreining i loven, på bakgrunn av dommer i EMD og Høyesterett, hvor kommunen ansvarlig gjøres i sterkere grad for å iverksette og bistå med kompenserende tiltak i hjemmet, slik at omsorgssituasjonen blir god nok, og man unngår en omsorgsplassering.

Endringene som kommer krever at ledere for barneverntjenesten og øverste kommuneledelse må samarbeide tettere. Kun gjennom et bredere og tettere tverrfaglig

samarbeid, og tydeliggjøring av roller og oppgave, vil vi kunne nå de kravene som stilles til kommunene hva gjelder å komme så tidlig som mulig inn og gi hjelp til sårbare og risikoutsatte barn og unge og deres familier.

7.4.2 Landbrukskontor Våler og Åsnes

Kommunene Våler og Åsnes har interkommunalt landbrukskontor med Våler som vertskommune. Kontoret har ca. 9 årsverk som arbeider innen fagområdene jordbruk, skogbruk, vilt- og utmarksforvaltning. Primærnæringen betyr mye for Solør-regionen og vi er av de aller største i Norge på korn- og potetproduksjon. Til sammen har vi 145 000 dekar dyrka mark og 1,3 millioner dekar produktiv skog. I tillegg kommer verdifulle utmarksområder.

Saksbehandling i henhold til jordlov, skogbrukslov, konsesjonslov og viltlov, samt forvaltning av produksjonstilskudd, miljøvirkemidler i jord- og skogbruk, bygdeutviklingsmidler, skogfond og viltfondsmidler er sentrale oppgaver. Det er viktig å opprettholde stillingene ved landbrukskontoret for Våler og Åsne for å sikre et tilfredsstillende tjenestetilbud.

7.4.3 Pedagogisk psykologisk tjeneste

Åsnes kommune har inngått samarbeid med Grue og Våler om felles PP-tjeneste i en vertskommune modell. Oppstart for samarbeidet med Grue var 1. februar 2014, mens Våler blir en del av tjenesten fra august 2021. PP-tjenesten tilhører den nyetablerte enheten Familiens hus i sektor oppvekst, og tjenesten har ca 6 årsverk.

Tjenesten skal bidra til at barn, ungdom og voksne med særskilte behov får opplæring i samsvar med evner og forutsetninger. PP-tjenesten skal i samarbeid med andre instanser i kommunene legge vekt på forebyggende arbeid blant barn og unge.

I tillegg til å dekke skoler og barnehager for samarbeidskommunene, betjener også tjenesten Solør videregående skoles avdelinger.

8 Sektor oppvekst

Visjon for sektoren: Alle elever opplever seg verdsatt og inkludert på en måte som fremmer læring, mestring og motivasjon, og opplever lærere som styrker læringsaktiviteter med tydelighet, respekt og engasjement

Sektor for oppvekst består av tjenestene: barnehage, grunnskole, Åsnes opplæringscenter, Familiens hus (PPT, helsestasjon og Solør barnevernstjeneste), Kulturskolen og Tilsynsenheten for fosterhjem.

Oppvekstområdet er fortsatt i omstilling, og denne vil måtte fortsette. Dette fordrer endringsvilje og omstillingsevne i enhetene, som sektorleder opplever at oppvekst har. Med nedgang i barnetall må de ulike områdene innenfor oppvekst fortsatt i 2021 utvikle tjenestene for best mulig å utnytte ressursene. Tjenestene innenfor oppvekst har et sterkt nasjonalt press på økt kvalitet, herunder bl.a. tilpasset opplæring for den enkelte og tidlig innsats for barn og unge. Dette økes i den nye, nasjonale læreplanen (Fagfornyelsen).

Forskning viser at barnehager med høy kvalitet er forebyggende, spesielt for risikoutsatte barn. Tilgang til barnehageplasser er en viktig faktor i vår satsing på innbyggerrekruttering. Småbarnsforeldre har behov for barnehageplass etter endt permisjonstid, og det er viktig at kommunen har nok plasser gjennom året slik at folk kommer ut i arbeid igjen. Vi har plass til de som har rett til plass i hovedopptaket og som ønsker oppstart på høsten. Det er fortsatt et sterkt press på plassene i sentrum, men her mangler kommunen godkjent areal. Det trengs et mer fleksibelt barnehage tilbud generelt og mer barnehageareal i sentrum spesielt.

God kvalitet i skolene er en forutsetning for å lykkes med målet om at hver elev skal få realisert sitt potensiale. I Åsnes skal *«Alle elever oppleve seg verdsatt og inkludert på en måte som fremmer læring, mestring og motivasjon, og opplever lærere som styrker læringsaktiviteter med tydelighet, respekt og engasjement.»*

Endrings- og utviklingsarbeid er viktig for å utvikle og forbedre tjenestenes praksis og kompetanse. Skolebasert- og barnehagebasert utviklingsarbeid, hvor alle drar i samme retning, har med bakgrunn i forskning størst sannsynlighet for å lykkes. Barnehagene og skolene i Åsnes deltar fortsatt i FoU-prosjektet «Kultur for læring», som er fylkes satsing innenfor oppvekstfeltet. Dette handler blant annet om at en samordnet arbeidsform gir best muligheter for å lykkes med målet for prosjektet: *«Barn og unge skal vokse opp i en kultur for læring som motiverer til utdanning og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv»*.

Den samordnede innsatsen for barn og unges oppvekst skal bidra til at:

- *faglige resultater i grunnskolen heves*
- *gjennomstrømmingen i videregående opplæring øker*
- *viktige aktører i oppvekstfeltet har forpliktende samarbeid*

Dette er viktige mål nasjonalt og lokalt og for hvert enkelt barn. Vi skal sikre en kvalitet som gjør at hvert enkelt barn får brukt sine muligheter og har trygge og gode læringsmiljøer i skole og barnehage. For å nå målene må barnehagene i Åsnes og Åsnesskolen fortsette arbeidet med å utvikle nye arenaer for økt mestring og læring; alternative læringsarenaer- og metoder.

Sektorleder er undrende til om kvaliteten og det likeverdige tilbudet for alle elevene i Åsnes er mulig å opprettholde i framtiden. Dette baseres på rekruttering av nødvendig, bred fagkompetanse, mulighetene for mer kollektiv læring blant ansatte, økonomiske forhold og bygningsmessige forhold.

Mangfoldet og kompleksiteten har endret seg i befolkningen. Vi har fagkompetanse i våre tjenester som ser og avdekker utfordringer som barn og unge strever med, men kompetansen kunne med fordel vært bredere med tanke på mangfoldet av utfordringer.

Det er sentralt for sektoren at man i løpet av våren 2021 fatter et vedtak om framtidens barnehage og skole i Åsnes kommune.

8.1 Budsjett sektor oppvekst

Oversikten viser sektor oppvekst sin totale budsjetttramme og de endringer som er lagt inn og påvirker rammene i økonomiplanperioden.

Tallene er i forhold til dagens organisering, og vil derfor ikke finnes igjen i tidligere dokumenter (regnskap og budsjett).

Budsjett og endringer i økonomiplanperioden

Tall i 1.000 kroner

Oppvekst					
Beskrivelse	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Basis	147 333	147 333	145 855	145 150	145 070
Pris- og lønnsvekst	0	0	0	0	0
Justering					
Netto	147 333	147 333	145 855	145 150	145 070
Utgiftsøkninger					
Myrsnipa bhg, to-språklig assistent		580	580	580	580
Familiens hus, enhetsleder (dekkes av enheten)		370	370	370	370
ÅOS, reduserte refusjoner staten og andre kommuner		644	644	644	644
Grunnskole, ref andre kommuner		1 460	1 460	1 460	1 460
Kommunale barnehager, redusert foreldrebetaling og refusjoner		980	980	980	980
Prosjekter motivasjon, mestering og læring		250	250	250	250
Sum økninger i budsjetttramme	0	4 284	4 284	4 284	4 284
Utgiftsreduksjoner					
Skoleadm, endring av praksis vedr tilskudd lærernorm og inntektsføring		-1 024	-1 024	-1 024	-1 024
Skoleadm, salg av tjenester til Våler kommune		-250	-250	-250	-250
Barnehageadm, salg av tjenester til Våler kommune		-250	-250	-250	-250
Jara skole, redusering bemanning		-512	-512	-512	-512
Flisa skole, redusering bemanning		-350	-350	-350	-350
Åsnes ungdomsskole, redusering bemanning		-400	-400	-400	-400
Familiens hus, PPT samarbeidsavtale med Våler		-56	-356	-356	-356
Familiens hus, SBVTJ		-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Reduksjon, tilskudd, private barnehager pensjonspåslag		-160	-240	-320	-320
Jara bhg, redusert 1 stilling fra aug 2021		-232	-557	-557	-557
Forsikringer bygg, flyttet til eiendom		-128	-128	-128	-128
Generelle innsparinger		-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Sum reduksjoner i budsjetttramme	0	-5 762	-6 467	-6 547	-6 547
SUM BUDSJETTTRAMME	147 333	145 855	145 150	145 070	145 070

8.1.1 Administrasjon

Tjenesteområdet omfatter sektorleder og rådgiver oppvekst, tilsynsenheten for de kommunale og private barnehagene og tilsynsføring barnevernstjeneste. Generelle innsparinger 1,2 mill er lagt på dette området i budsjettet.

8.2 Barnehage generelt

De kommunale barnehagene er Myrsnipa, Sønsterud, Jara og Bashammeren. Det er følgende fordeling av antall barn i de kommunale barnehagene barnehageåret 2020/2021; Myrsnipa 42, Sønsterud 24, Jara 19 og Bashammeren 31. Åsnes kommune har tilsynsmyndighet i forhold til både de kommunale og private barnehagene.

Kommunalt driftstilskudd ytes til de private barnehagene Mosogn, Tyristubben, Solør Montessori og Finnskogen. Det er 117 barn til sammen i de private barnehagene barnehageåret 2020/2021. Dette føres på eget ansvar i regnskapet. Tilskuddet påvirkes av forbruket i de kommunale barnehagene. For 2021 er tilskuddet beregnet til ca. 21 mill. Dette er inkludert refusjoner som gis i forhold til redusert foreldrebetaling og spesialundervisning. Utgangspunktet for tallet i 2021 er regnskapsåret 2019. I tallet ligger det også et kapitaltilskudd. Her benyttes Udir sin nasjonale sats. Se forøvrig vedlegg.

Utgifter knyttet til barnehagelokalene (kommunale) – vaktmester, renhold, elektrisk energi, olje og kommunale eiendomsavgifter – inngår i rammen til tekniske tjenester.

8.3 Myrsnipa barnehage

Barnehageåret 20/21 har Myrsnipa 42 barn. Barnehagen har årlig stor søkermasse. Myrsnipa er en tre avdelings barnehage godkjent med totalt 55 plasser dersom alle barn er i aldersgruppen 3-6 år. Barn i aldersgruppen 0-2 år teller to plasser. Det prioriteres å bruke skogen mye til alle årstider. I tillegg er barnehagen registrert som en Livsgledebarnehage. Barnehagen samarbeider med Solkroken dagsenter for hjemmeboende med demens. Dette samarbeidet er til stor gjensidig glede for barn og eldre, og savnes nå i disse tider.

8.4 Sønsterud barnehage

Barnehageåret 20/21 har Sønsterud 24 barn. Sønsterud er en utvidet en avdelingsbarnehage for barn i alderen 0-6 år. Barnehagen er godkjent for inntil 30 plasser/barn i aldersgruppen 3-6 år. Barn i aldergruppen 0-2 år teller to plasser. Det er hvert år mange søkere til Sønsterud i barnehageopptaket. Barnehagen satser på kunstuttrykk, og har mange års erfaring med dette arbeidet.

8.5 Jara barnehage

Barnehageåret 20/21 har Jara 19 barn. Jara er en to avdelings barnehage, godkjent for 40 plasser for aldersgruppen 3-6 år. Barn i aldersgruppen 0-2 år teller to plasser. Uteområdet til barnehagen er en del av nærmiljøanlegget på Jara, noe som gjør at barnehagen har et spennende og utfordrende utelekemiljø. Barnehagen har følgende visjon: «*Jara barnehage – et godt sted og være for liten og stor. Jara barnehage – en del av den gode barndom*».

8.6 Bashammeren barnehage

Barnehageåret 20/21 har Bashammeren 31 barn. Barnehagen er inndelt i tre avdelinger, og ligger i boligområdet i Bashammeren. Den er godkjent for 60 plasser for barn i alderen 3-6 år. Barn i aldersgruppen 0-2 år teller to plasser. Barnehagen legger vekt på fysisk aktivitet og sun livsstil. Nærmiljøet til Bashammeren er unikt. Det består av store skogområder med mange muligheter.

8.7 Grunnskole, generelt

Tjenesteområdet omfatter alle tjenester knyttet til grunnskoleopplæring etter Opplæringsloven, også PP- tjenesten som er omtalt tidligere.

Kommunene får trekk i rammetilskuddet (utgifts-utjevningen) knyttet til antall elever i statlige og private skoler (korreksjonsordningen). Korreksjonsordningen omfordeler midler fra kommune med mange elever i statlige og private skoler til kommuner med få eller ingen elever i statlige og private skoler. I denne ordningen får kommunene et uttrekk i rammetilskuddet for de elever de har i statlige og private skoler. Etter trekket er gjort, blir det samlede trekket (ca. 2,746 mrd for 2021) tilbakeført til alle kommuner etter kommunenes andel av utgiftsbehovet/kostnadsnøkkelen. Åsnes blir i 2021 trukket 1,690 mill. i rammeoverføringene i forhold til private skoler.

Utgifter knyttet til de kommunale skolelokalene – vaktmester, renhold, elektrisk energi, olje og kommunale eiendomsavgifter – inngår i rammen til tekniske tjenester. Tallene er med i KOSTRA rapporteringen på korrekt tjeneste, og SSB sine tall viser kommunenes utgifter på tjenesteområdet.

Befolkningsgrunnlag i målgruppen

Oversikten viser at befolkningsgrunnlaget reduseres for de i skolepliktig alder. Barnekullene har blitt stadig mindre i Åsnes – antall 6-åringer den 1.1.20 var 66 stykk (70 stk i 2018 og 57 stk i 2019), mens antall 15-åringer var 88 (72 stk i 2019 og 82 stk i 2018).

Folkemengden i Åsnes for aldersgruppen 6-15 år har hatt følgende utvikling de siste årene:

Folkemengde	1.1. 2012	1.1. 2013	1.1. 2014	1.1. 2015	1.1. 2016	1.1. 2017	1.1 2018	1.1 2019	1.1 2020
Gutter 6-15 år	408	408	397	396	380	356	360	350	347
Jenter 6 -15 år	388	390	378	374	366	357	352	335	334
SUM	796	798	775	770	746	713	712	685	681

8.8 Flisa skole / SFO

Flisa skole hadde pr.1.11.20, 233 elever. Dette er samme antall som forrige skoleår. Skolen gir grunnskoleundervisning fra 1. til 7. trinn med to klasser per trinn. I tillegg er det SFO tilbud for elever i 1.- 4. trinn. Dette skoleåret benytter 90 barn seg av SFO tilbudet, og dette er en økning på fem barn.

8.9 Sønsterud skole / SFO

Sønsterud skole hadde pr.1.11.20, 143 elever. Dette er en økning på seks elever fra forrige skoleår. Skolen gir grunnskoleundervisning fra 1. til 7. trinn. I tillegg er det SFO tilbud for elever i 1.- 4. trinn. Dette skoleåret benytter 34 barn SFO tilbudet, noe som er en nedgang på ni fra i fjor.

8.10 Jara skole / SFO

Jara skole hadde pr. 1.11.20, 54 elever. Elevtallet har gått ned med seks det siste året. Skolen gir grunnskoleundervisning fra 1. til 7. trinn. I tillegg er det SFO tilbud til elever i 1.- 4.trinn. Dette skoleåret benytter 18 barn seg av SFO tilbudet.

8.11 Åsnes ungdomsskole / Åsnes svømmehall

Åsnes ungdomsskole hadde pr.1.11.20, 224 elever. Dette er en nedgang på ni elever fra forrige skoleår. Skolen gir grunnskoleundervisning til ungdomstrinnet, og har i tillegg ansvaret for Åsnes svømmehall (fra 1.4.2019).

8.12 Åsnes opplæringscenter

Enheten inneholder alle tjenester knyttet til voksenopplæring. Dette i forhold til norskopplæring etter Introduksjonsloven, og grunnskoleopplæring for voksne/spesialundervisning etter Opplæringsloven. Grunnskoleopplæring og spesialundervisning for voksne etter Opplæringsloven §§4A-1 og 4A-2 er i sin helhet et kommunalt ansvar, og finansieres fra kommunens ramme. Elever som inngår i ordningen norskopplæring for minoritetsspråklige mottas det statlige tilskudd for i tre år. Det selges tjenester både til Våler og Grue på begge områdene, men dette er i veldig liten målestokk.

8.13 Åsnes kulturskole

Åsnes kulturskole tilbyr opplæring i piano, sang, korps- og bandinstrumeneter og teater for barn og unge mellom 6 – 19 år. Undervisningen forgår i tilknytning til de ulike skolene i kommunen og på Flisa ungdomshus. Kulturskolen ønsker å være med på å skape en meningsfylt fritid for barn og unge i kommunen. Antall elever ved kulturskolen denne høsten er ca. 120 barn og unge.

Sektorleder Magne Arnfinn Berg

9 Sektor helse, omsorg og velferd

Visjon for sektoren: «Livskvalitet og egenmestring gjennom hele livet»

Åsnes kommune har som mål å bidra til å fremme befolkningens helse, forebygge sykdom og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Kommunen skal ha oversikt over helsetilstanden i befolkningen med positive og negative faktorer som påvirker, samt iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer.

Sektor Helse Omsorg og Velferd (HOV) består av enhetene NAV, VITT (enhet for tilpassede tjenester), HBO (Hjemmebasert Omsorg) og Åsnes Sykehjem.

I løpet av 2020 har sektoren gjennomgått en betydelig organisasjonsendring hvor flere ansvar er blitt organisert i stab, direkte underlagt sektorleder. Målet er økt fokus på tverrfaglig samarbeid, økt spisskompetanse og minimalisere såbarhet. Ytterligere argument er at medarbeidere tilhørende stab skal bidra sektorovergripende, og når det er egnet og nødvendig etablere samarbeid utover egen sektor.

Staben består av KFF (Koordinering- fag og forvaltning), Psykisk helse og rus (Sparbyhuset), Åsnes Legesenter og Ergo/fysio/friskliv. Alle avdelingsledere på disse ansvarsene deltar i stabsmøte jevnlig med sektorleder.

Koordinering- fag og forvaltning (KFF) er kommunens forvaltningsorgan ved tildeling av tjenester, og skal påse at kommunens innbyggere har tilgjengelig tjenester som er vurdert å være et behov, og til riktig tid. Det erfares krevende innen en stadig knappere kommuneøkonomi, og stadig økende antall mennesker med betydelige og sammensatte behov. Det er samspill og tett dialog mellom enhetene og avdelingene i sektoren med mål om å skape mulighetsrom for den enkelte bruker, ikke minst med bakgrunn i helselovgivningen. Samtidig jobber KFF bredt ute hos de hjemmeboende for å kartlegge og følge opp helsesituasjon, både for somatisk syke og personer med en psykiatrisk lidelse, da spesielt koordinatorene. KFF jobber med delegert myndighet og har 3 avdelingsledere som jobber innovativt, fremtidsrettet og løsningsorienterte sammen med saksbehandlere, koordinatorene og merkantilt personell. KFF er bindeleddet mellom interkommunale institusjoner og sektoren, som bl.a krisesenteret.

Arbeidet med en helhetlig habilitering- rehabiliteringsplan ble avsluttet i 2020, prosjektet ble ledet fra KFF. Planen omhandler og ivaretar, blant annet, tilrettelegging for utskrivningsklare pasienter fra helseforetaket, med fokus på at innbyggerne skal gis mulighet til å bo lengst mulig i eget hjem. Koordinator for nevnte fagområde vil jobbe tett mot korttidsavdelingen på sykehjemmet, hjemmebasert omsorg, ergoterapitjenesten med tilpasning av hjelpemidler samt fysioterapitjenesten. Planen legges fram for politisk behandling i kommunestyret 14.12.20, og under forutsetning av vedtak, vil arbeidet med implementering pågå i 2021.

I 2020 ble arbeidet med å utarbeide Bolig sosial plan fullført, og planen ble vedtatt i kommunestyret høsten 2020, forankring av plan og tiltak vil pågå i 2021.

Under pandemien i 2020, som sannsynligvis må påregnes å vedvare utover i 2021, erfares KFF å være en betydelig ressurs. Staben er å nevne som grunnleggende del av den kommunale beredskapen i Åsnes kommune, både ved å ha prosjektansvar for tilbudet på Haslemoen, stille med mannskap på alle områder og bistå administrativt i forhold til drift og samarbeid med Våler og Elverum.

Nedre Kjølen bo- og aktivitetshus ble en realitet sommeren 2020. Dette er et viktig trinn i omsorgstrappen til Åsnes kommune og dekker svært mange behov for alle aldersgrupper og samfunnslag. 32 leiligheter i 2 og 3 etasje står klare som omsorgsboliger, og desember 2020 forventes det at 30 av leilighetene er tildelt. Husbanken stiller tydelige krav for tildeling av leiligheter i denne kategorien og KFF har rollen med å forestå tildelingen av boliger til mennesker i målgruppa, og ivareta kvalitetssikringen i saksgangen.

Dagsenteret for demente, Dagsenter for ViTT, Friskliv og Fysio har tilhold i byggets første etasje. Her finnes også en stor treningssal med utstyr til bruk ved behandlinger og rehabilitering, samt mulighet for et aktivitetstilbud for brukere av dagsentrene. Midt i bygget ligger Frøya stua, der det er etablert en kafe for beboere i omsorgsboligene og andre.

Ergo, Fysio og Friskliv, avdelingen. Ergo-tjenesten er lokalisert på Åsnes sykehjem. Frisklivssentralen har sammen med de kommunale fysioterapeutene flyttet til Nedre Kjølen bo- og aktivitetshus hvor de har fått store fine lokaler med behandlingsrom og treningssal.

Frisklivssentralen er utviklet over tid, og har en sentral rolle med mål om å yte tjenester knyttet til behov med bakgrunn i kommunens Folkehelseprofilen. Frisklivssentralen er et samarbeid mellom Åsnes og Våler kommune. Tjenesten samarbeider tett opp mot psykisk helse og rustjenesten, og det jobbes med videreutvikling av samarbeidet med NAV. Det erfares over tid at en investering i Frisklivssentralen gir helsegevinster og dermed behov for færre hjemmetjenester.

Psykisk helse og rustjeneste er lokalisert på Sparbyhuset, og består av samtaletjenesten og dagsenteret, som har vært i drift i 2020. I løpet av året har de klart å redusere antallet pasienter på venteliste betraktelig, da ikke minst med bakgrunn i tett samarbeid med Frisklivssentralen. I årene fremover forventes det å være økt behov for å rette fokus på helse- og rusarbeid i kommunen. Det er fortsatt en stor andel innbyggere i Åsnes og Våler som erfarer psykiske utfordringer og/eller rus (oversiktsdokumentet fra Frisklivssentralen). NAV melder også om økning blant de som oppgir psykiatri som årsak for uførhet eller arbeidsledighet. Dette gir sektoren en utfordring som må løses, og utgangspunktet for tiltak som skal settes inn må være å absorbere mer og utnytte tjenestene bedre, også på tvers av enheter og sektorer. Det levner ingen tvil om at det er behov for økt satsing og fokus på tiltak innen tjenestene psykisk helse og rus, det er nødvendig å tenke nytt og det må jobbes på andre og nye måter.

Åsnes legesenter ble etablert i 2020. Det har vært en krevende prosess å samle alle fastlegene i Åsnes kommune under samme tak. Ved oppstart var det 4 privatpraktiserende leger, 1 turnuslege og 4 kommunalt ansatte leger. Videre har senteret 8 årsverk helsepersonell og ledes av avdelingsleder. Det har vært påkrevd å foreta noen endringer på

enkelte av legehjemlene, og ved slutten av 2020 har 3 kommunale legehjemler blitt omgjort til ALIS leger (allmennleger i spesialisering). Videre er det 2 fast ansatte kommunale leger, 1 turnuslege og 3 privatpraktiserende. Beklageligvis har prosessen berørt flere pasienter i overgangsperioden. Det er tro på at legetjenesten vil kunne stabilisere driften med de grep som er foretatt, og det jobbes videre inn i 2021. Det er foretatt nødvendige og viktige grep som har som mål å bidra til å etablere en mer stabil arbeidsplass og et bedre tjenestetilbud for Åsnes kommune sine innbyggere. Utfordringene med fastlegeordningen erfares på landsbasis og også i Åsnes kommune. Tjenestetilbud vil også ha fokus fremover, det forventes et kontinuerlig arbeid for å etablere en god legetjeneste som skaper trygghet for innbyggerne. Langsiktig satsing er kostnadskrevende, men det er allikevel viktig og nødvendig med fremtidsrettet fokus på tjenesten, både i 2021 og framover.

NAV Åsnes har som satsningsgrupper ungdom, innvandrere fra land utenfor EØS-området og personer med nedsatt arbeidsevne. Målgruppene kan nevnes som fremtidens arbeidskraft, og som ledd i utvikling av denne arbeidskraften anvendes Kvalifiseringsprogrammet (KVP) for brukere mellom 18 og 67 år. Programmet er forbeholdt de som ønsker å komme i arbeid, men som trenger ekstra oppfølging for å klare det. Programmet er fulltid (37,5 time per uke), og målet med programmet er at brukeren skal få den oppfølgingen han/hun trenger for å komme i arbeid eller aktivitet. Bruker får tett oppfølging med veiledning og samtaler ukentlig hvor brukeren sammen med en NAV veileder planlegger innholdet i programmet ut i fra brukerens behov og forutsetninger. Via dette programmet vil brukeren få en enda tettere og mer koordinert oppfølging enn hva som ellers blir tilbudt brukere i NAV. Programmet skal inneholde arbeidsrettet aktiviteter, utdanning eller opplæring og tett individuell oppfølging og veiledning.

KVP blir mer brukt ved NAV Åsnes nå enn tidligere. Høsten 2020 er det registrert 5 deltakere i programmet og det jobbes aktivt med å rekruttere flere brukere. Det erfares gode resultater, og en stor andel deltakere på kvalifiseringsstønad (lønn) blir økonomisk selvhjulpne etter fullført program. Programmet følger regelverket som ordinær arbeidstaker i forhold til ferie, egenmeldinger, sykemeldinger etc, noe som er med på å introdusere brukeren for hvordan det er å være i jobb og hvilke forpliktelser det innebærer. Uten dette programmet er det stor sannsynlighet for at brukerne av dagens program ville gått på passiv sosial stønad.

IMDI har anmodet Åsnes kommune om å bosette 10 flyktninger i 2021. De kommunene som får anmodning av IMDI om å bosette må bosette 10 eller flere, ingen kommuner får anmodning om mindre enn 10 per år. Åsnes kommune har takket ja til anmodningen i tråd med gjeldende kommunestyrevedtak som sier at Åsnes kommune skal bosette 10 flyktninger hvert år i perioden 2020 - 2023. Tilskudd per flyktning er ca. kr 250 000 første år, med en gradvis nedtrapping over 5 år. I 2020 mottok kommunen anmodning om å bosette 10, men, i hovedsak på grunn av Covid-19 pandemien, blir tallet for 2020 bare 5. Det er en familie på 5, 2 voksne og 3 barn i barnehage- og skolealder. Åsnes kommune har i 2020 budsjettet å bosette 10. Når det bare blir 5, blir tilskuddet mindre enn budsjettet, samtidig blir utgiftene også mindre.

Behovet for sosial stønad i Åsnes kommune viser en positiv tendens hittil i 2020, og utbetalingene er redusert med om lag 10 % fra 2019 til 2020.

Enhet for tilpassede tjenester (ViTT) yter tjenester til brukere basert på vedtak som er fattet av saksbehandlere i KFF. Utfordringen til tjenesten er å ha ressurser nok til å fylle vedtakene. Tjenesten har i dag ansvaret for personer som krever mye ressurser for å kunne mestre sine liv. Åsnes kan kreve refusjon for deler av kostnadene – særlig ressurskrevende tjenester. Utfordringen fremover er at tilskuddet fra staten faller bort når bruker fyller 67 år, og det erfares i 2020 at en person dermed faller utenfor tilskuddsordningene. Dette vil gi Åsnes kommune en betydelig lavere refusjon (større merkostnad) i årene fremover.

Dagsenteret for ViTT flyttet høsten 2020 inn i nye og fine lokaler på Nedre Kjølén bo- og aktivitetshus. Dagtilbudet gir et viktig bidrag med henblikk på behovet for tiltak, innenfor de lovpålagte krav om dagtilbud for tjenestemottakere i målgruppen.

I de nye lokalene er det gode muligheter for å legge til rette for gode hverdager, der mennesker i målgruppen kan erfare livsmestring og har innhold i dagene.

Åsnes sykehjem jobber kontinuerlig med fokus på tidlig innsats. Leve hele livet er en kvalitetsreform for eldre. Arbeidet med reformen hadde oppstart i 2019 og går ut i 2023. Det erfares at 20 % av de eldre i dagens samfunn krever bistand og dette stiller krav til helsetjenestene i kommunen. Prosjektet går på tvers av sektorer og fagfelt. I 2021 vil man øke fokus på Livsglede sykehjem, som springer ut i fra Stortingsmeldingen fra 2019, og det er planlagt sertifisering i løpet av 2021.

Det ses frem i mot et tettere samarbeid med rehabilitering- og habiliterings koordinator som kan bistå med koordinering av hjemsending av pasienter fra korttidsavdelingen på sykehjemmet. Sykehjemmet har i 2020 opplevd at tendensen som er meldt tidligere om økt press på de tilrettelagte enhetene fortsetter. Dette er pasienter som er svært ressurskrevende og krever spesial-kompetanse hos pleierne. I 2020 er det etablert en KAD-seng på sykehjemmet basert på pasienter med somatisk problematikk. Gode rutiner, god faglig kompetanse og god dialog har gjort at sektoren klarer å håndtere dette. Seng for somatikk er blitt anvendt i 72 døgn i 2020.

Hjemmebasert omsorg (HBO) ble etablert som en ny enhet innen sektoren i 2020. Enheten innehar tjenestene Hjelp i hjemmet, Brukerstyrt personlig assistent (BPA), Hjemmesykepleie, Kjølærønningen og miljøarbeidertjeneste, fra 2021 også avlastningsboligen (tidligere organisert i ViTT).

Mål fra 2019 om å styrke fagmiljøet kommer til uttrykk på flere områder og nytteverdien av grepene erfares både av medarbeidere og brukere av tjenestene. I 2021 forventes å erfare konturene av stordriftsfordelene, med bakgrunn i innføring av flere elektroniske hjelpemidler for blant annet å kunne koordinere reiseruter og turnuser.

Et sentralt argument for etablering av egen enhet for hjemmebasert omsorg er målet om å etablere en robust tjeneste og minimalisere sårbarhet, til beste for innbyggerne i kommunen. Det erfares, også nasjonalt, at tjenestene i stadig økende grad etableres for å tilrettelegge slik at innbyggerne skal ha mulighet for å bo lenger i eget hjem selv med helseutfordringer. Kravet og forventningene til HBO som enhet vil øke i takt med utviklingen. Det er på den bakgrunn nødvendig å etablere en robust tjeneste som har tverrfaglig og fremtidsrettet fokus. Telemarkforskning beskriver i sluttrapporten etter analysen av kommunen at det å rigge en bred og godt forankret enhet på denne måten er en sterk indikasjon på at kommunen ønsker å snu sin satsning fra institusjonstjenester til hjemmebaserte tjenester.

Tilbud om dagaktiviteter til hjemmeboende med en demenssykdom ble lovpålagt fra 2020, og senteret har nå flyttet inn i Nedre Kjølén bo- og aktivitetshus. Dette medfører økte muligheter for å tilrettelegge dagaktiviteter tilpasset brukernes behov. Tidlig innsats i hjemmet og tilbud dagaktiviteter for hjemmeboende med en demenssykdom bidrar også til å utsette behovet for en institusjonsplass. Organisatorisk er tilbudet lagt under Hjemmebasert Omsorg (HBO).

Åsnes kommune har etablert KAD seng lokalisert på Kjølørønningen for pasienter med rus og psykiatri problematikk. Hittil i 2020 har denne vært anvendt i 8 døgn.

Muligheter, mål og utfordringer for sektoren:

- Strategisk plan for Helse, omsorg og velferd, oppstart 2021
- Pr oktober 2020 har sektor HOV et nærvær på 91,7 %. Til sammenligning hadde sektoren i 2019 et nærvær på 92,2 %. Videre fokus mot mål om økt nærvær i 2021.
- Særlig økende behov for psykisk helsehjelp sammen med reduksjon av dagtilbudet til denne gruppen. Rask Psykisk Helsehjelp blir stikkord. Psykiatri er utfordrende og vi erfarer at vi for å kunne dekke inn de behovene som stilles, antakelig må benytte oss av ekstern fagkompetanse for å kunne legge en fremdriftsplan.
- Flere av de særlig ressurskrevende brukerne passerer 67 år og Åsnes kommune mister dermed retten til refusjon på deler av utgiftene.
- Livsglede Sykehjem. Dette skal etableres i 2021 og prosess for sertifisering starter raskt.
- Leve Hele Livet er drivkraft for hele sektoren og vil fortsette å være det i 2021. Dette er sektorovergripende og gjelder for alle enheter og avdelinger i HOV.
- Videreføring og opprettholdelse av ansatte med tiltrengt kompetanse. I tjenestene innehar ansatte fagspesifikk kompetanse innen mange fagområder, dette er avgjørende for dreining av tjenester og er gjeldende i alle enheter. Deler av utfordringsbildet preges av økende press med flere og mer komplekse oppgaver, samt stadig flere innbyggere som har behov for bistand innen fagområdene helse, omsorg og velferd.
- Innhold i vedtak. De aller fleste av tjenestene som ytes på sektoren er basert på vedtak som fattes på KFF. Oppfølging av disse og fokus på best mulig utnyttelse av interne og eksterne ressurser blir enda viktige fremover.
- Velferdsteknologi. Sektoren har i dag kun 20 % stilling som arbeider med dette. For å kunne rigge tjenestene mot en mer effektiv hverdag for de ansatte og gi målgruppen

mulighet til å styre egen hverdag, er vi avhengig av å få et innblikk i hvilke hjelpemidler som finnes på markedet og hvordan kommunen kan dra fordeler av dette i våre tjenester.

9.1 Budsjett sektor helse, omsorg og velferd

Oversikten viser sektor helse, omsorg og velferd sin totale budsjetttramme og de endringer som er lagt inn og påvirker rammene i økonomiplanperioden.

Tallene er i forhold til dagens organisering, og vil derfor ikke finnes igjen i tidligere dokumenter (regnskap og budsjett).

Budsjett og endringer i økonomiplanperioden

Tall i 1.000 kroner

Helse , omsorg og velferd					
Beskrivelse	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Inntekter					
Basis	227 349	227 349	240 009	235 664	235 664
Pris- og lønnsvekst	0	0	0	0	0
Justering					
Netto	227 349	227 349	240 009	235 664	235 664
Utgiftsøkninger					
KFF, omsorgslønn flyttet fra HBO		1 400	1 400	1 400	1 400
Redusering av tilskudd særlig ressurskrevende tjenester			1 000	1 000	3 770
NAV, integreringstilskudd		6 000	6 000	6 000	6 000
Åsnes legesenter, økt med 1 helsesekretær og ca 2 årsverk legeressurs		3 935	3 935	3 935	3 935
HBO, overtakelse av avlastningsboligen fra ViTT		2 900	2 900	2 900	2 900
HBO, videreføring Sønsterud bofellesskap		4 500	4 500	4 500	4 500
VITT, økte stillinger Myra		3 000	3 000	3 000	3 000
IKT-utstyr sektor HOV		345			
Sum økninger i budsjetttramme	0	22 080	22 735	22 735	25 505
Utgiftsreduksjoner					
HBO, omsorgslønn overf KFF		-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
NAV, generelle innsparinger		-320	-320	-320	-320
VITT, avlastningsbolig og utetjeneste flyttet til HBO		-2 900	-2 900	-2 900	-2 900
Generelle innsparinger		-5 000	-10 000	-10 000	-10 000
Sum reduksjoner i budsjetttramme	0	-9 420	-14 420	-14 420	-14 420
SUM BUDSJETTTRAMME	227 349	240 009	235 664	235 664	238 434

9.1.1 Administrasjon

Tjenesteområdet omfatter sektorleder, koordinering fag og forvaltning (KFF), legetjenesten ergo- og fysiotjenster og rus og psykiatri tilbud. Generelle innsparinger 5 mill er lagt på dette området i budsjettet.

Refusjon vedr ressurskrevende tjenester inntektsføres under administrasjon i sektoren. Ordningen styres av sentrale myndigheter. Regjeringen foreslår i sitt statsbudsjett å øke innslagspunktet med kr 46 000 utover det som følger av anslått lønnsvekst for 2020 – da til 1,430 mill. pr. bruker. Dette medfører et inntektstap på ca. 1 mill for kommunen. Kompensasjonsgraden holdes uendret på 80 %. Fristen for rapportering er 1.4. året etter regnskapsåret.

9.2 NAV – sosiale tjenester og flyktninger

Tjenesteområdet består av gjeldsrådgivning, bostøtte, saksbehandling av Husbankens låne- og tilskuddsordninger, sosial rådgivning, økonomisk sosialhjelp, sysselsetting, aktivitets og arbeidstilbud, oppfølging av ungdom uten skole- eller arbeidsplass og flyktningetjeneste.

9.3 Åsnes sykehjem

Institusjonen består av 74 langtidsplasser og 18 korttidsplasser (kartlegging og utredning, rehabilitering- og avlastningsplasser). Sykehjemmet har egen kjøkkendrift og lager mat etter kok server prinsippet. Kjøkkenet leverer mat til Sønsterud bofellesskap, hjemmeboende med vedtak om ernæringsoppfølging og drifter kantine ved Nedre Kjølén bo- og aktivitetssenter. Pasienter og brukere som leier kommunale omsorgsboliger kan også bestille mat fra sykehjemmets kjøkken.

9.4 Hjemmebasert omsorg

Enheten gir hjemmesykepleie og praktisk bistand (hjemmehjelp) til hjemmeboende og de som bor i kommunale omsorgsboliger. Solkroken er dagsenter for hjemmeboende personer med demenssykdom. Sønsterud bofellesskap er en del av enheten.

9.5 Enhet for tilpassede tjenester (VITT)

VITT har ansvar for; psykisk utviklingshemmede, målrettet miljøarbeidertjenester til personer med ulike diagnoser som bor i eget hjem eller omsorgsbolig, avlastning til barn og unge (i kommunal bolig og i privat hjem), dag- og arbeidssenter, brukerstyrt personlig assistanse (BPA), støttekontaktjenester og parkeringskort for forflytningshemmede.

Sektorleder Anne Brit Nilsen Røst

10 Sektor samfunnsutvikling

Sektoren omfatter enhet for eiendomsdrift, enhet for kultur & frivillighet, enhet for tekniske tjenester og brann-/feiervesen. Enhet for eiendomsdrift er organisert med forvaltningsfunksjon, renholds- og vaktmestertjeneste. Enhet for kultur & frivillighet består av enhetsleder kultur, ungdomshus, kino, drift av kulturhuset og UKM (Ung kultur møtes). Enhet for tekniske tjenester omfatter oppgaver relatert til forvaltning av plan- og bygningsloven, herunder arealplanlegging, reguleringsplaner og byggesaksbehandling. Enhet for tekniske tjenester har også ansvar for oppgaver relatert til forurensningsloven. Videre er klima og miljøsaker en del av tekniske tjenester, så vel som kart/GIS/oppmåling, kommunale veier og gatelys, kommunalteknikk, vann / avløp og eiendomsskatt. Brann- og feiervesenet driftes i samarbeid med Midt Hedmark Brann og Redningstjeneste.

10.1 Budsjett sektor samfunnsutvikling

Oversikten viser sektor samfunnsutvikling sin totale budsjetttramme og de endringer som er lagt inn og påvirker rammene i økonomiplanperioden. Generelle innsparinger 0,7 mill er lagt på administrasjon av sektoren sitt budsjett område.

Tallene er i forhold til dagens organisering, og vil derfor ikke finnes igjen i tidligere dokumenter (regnskap og budsjett).

Budsjett og endringer i økonomiplanperioden

Tall i 1.000 kroner

Samfunnsutvikling					
Beskrivelse	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Basis	31 141	31 141	32 199	31 509	31 509
Pris- og lønnsvekst	0	0	0	0	0
Justering					
Netto	31 141	31 141	32 199	31 509	31 509
Utgiftsøkninger					
Brann- og beredskap, godtgjøring utrykninger		1 000	1 000	1 000	1 000
Ungdomshus, ny driftsmodell		170	170	170	170
Forsikringer bygg, feil i tidligere budsjett		1 250	1 250	1 250	1 250
Eiendom, driftsutg nye bygg		888	888	888	888
Eiendomsskatt, taksering		600			
Sum økninger i budsjetttramme	0	3 908	3 308	3 308	3 308
Utgiftsreduksjoner					
Øremerket statstilskudd Frivilligsentraler		-430	-430	-430	-430
Husleieinntekter		-1 630	-1 630	-1 630	-1 630
Redusering bemanning brann		-90	-180	-180	-180
Generelle innsparinger		-700	-700	-700	-700
Sum reduksjoner i budsjetttramme	0	-2 850	-2 940	-2 940	-2 940
SUM BUDSJETTRAMME	31 141	32 199	31 509	31 509	31 509

10.2 Brann- og feiertjenesten

Brannsjefsmyndigheten har siden 1.oktober 2015 vært delegert til Midt-Hedmark Brann og Redning IKS (MHBR IKS). Åsnes kommunestyre har gjort vedtak, og det er søkt medeierskap i MHBR IKS. Dette har tre kommuner motsatt seg, og det er usikkert hvordan veien vil bli videre. Det forventes derfor at tjenesten driftes i egen regi i 2021.

10.3 Tekniske tjenester

Enheten består av planarbeid, byggesak, kart og oppmåling, vann, avløp, septik, renovasjon, vei og park. Det selges noe GIS-tjenester og oppmålingstjenester til andre kommuner. På VAR-området er det vannforsyning på vestsiden av Glomma som er prioritert i 2021.

10.4 Eiendom

Enhetens oppgaver er drift og vedlikehold av egne formålsbygg samt kommunale utleieboliger. Inkludert i disse oppgavne ligger da kommunenes vaktmester- og renholdstjenester.

Løpende vedlikehold på kommunale bygg har et stort etterslep. Vedlikeholdsplan er utarbeidet, og benyttes til arbeidet. Energiovervåking kommunale formålsbygg vil bli prioritert, gjennom systematisk og regelmessig oppfølging av hvert enkelt bygg. Avvik fra normalene skal resultere i tiltak.

10.5 Kultur og frivillighet

Enheten består av enhetsleder, UKM (ungdommens kulturmønstring), kinodrift, drift av kulturhuset og ungdomshuset. Samskapning med frivilligheten er et satsningsområde, og vil få stort fokus.

Sektorleder Otto Langmoen

11 Generelle inntekter og utgifter

Driftsområdet omfatter inntekter fra skatt og rammetilskudd, andre generelle statstilskudd, rente- og avdragsutgifter, renteinntekter fra likviditet, avkastning fra kraftsektoren og tilskudd til kirkelige fellesråd. I tillegg posteres generell bruk og avsetning til fond og bruk av tidligere års regnskapsmessige overskudd/inndekking av underskudd på dette området. Alt vedrørende årets premieavvik pensjon og amortisering fra tidligere år har eget ansvar på dette området.

11.1 Netto driftsresultat

For å definere begrepet sunn kommuneøkonomi benytter man bl.a. netto driftsresultat som en indikator. Netto driftsresultat er det beløpet kommunene sitter igjen med av driftsinntekter etter at driftsutgiftene er trukket fra. Målet på en sunn kommuneøkonomi er et netto driftsresultat på minst 1,75 %. Dette er ansett som et nødvendig nivå i forhold til egenfinansiering av investeringer og avsetning/sparing.

Åsnes kommune har, som kjent, over en lang periode ikke klart å oppnå dette resultatet i netto driftsresultat. Åsnes kommune sliter fortsatt med at driften og tjenesteproduksjonen er betydelig høyere enn det man har løpende inntekter til. De to siste avlagte regnskapsår viser negativt netto driftsresultat.

11.2 Sammensetning fond

Åsnes kommune har følgende midler avsatt på fond pr. 31.12.19:

Fondstype	Beløp
Disposisjonsfond	17 547 844
Bundne driftsfond ⁴	16 928 774
Ubundne investeringsfond	0
Bundne investeringsfond ⁵	12 135 983
Sum	46 612 601

11.3 Lånegjeld

Låneopptak til investeringer i 2020 er gjennomført med 45 mill hittil i 2020, og det er bedt om tilbud på ytterligere 30,225 mill jfr vedtak.

Pr. 09.11.2020 er det bokført ca. 20,7 mill. i avdrag og ca. 11,4 mill. i renter på lån. Det gjenstår noen forfall i 2020. Avdrag Startlån til Husbanken kommer i tillegg. Disse regnskapsføres i investeringsregnskapet, og er pr. samme dato bokført med ca. 2,8 mill.

⁴ Selvkost, diverse øremerkede prosjektmidler.

⁵ Ekstra ordinære avdrag startlån

12. Obligatoriske budsjettskjema

12.1 Bevilingsoversikt drift 2021, økonomiplan 2021 – 2024

		B-2020	Økonomiplan			
	R-2019	opprinnelig	2021	2022	2023	2024
1 Rammetilskudd	-287 735	-293 045	-296 458	-286 993	-284 703	-282 474
2 Inntekts- og formueskatt	-163 873	-167 865	-172 674	-172 047	-171 455	-170 937
3 Eiendomsskatt	-10 773	-10 335	-16 070	-19 920	-20 120	-20 320
4 Andre generelle driftsinntekter	-2 516	-1 678	-7 406	-6 650	-6 719	-7 003
5 Sum generelle driftsinntekter	-464 897	-472 923	-492 608	-485 610	-482 997	-480 734
6 Sum bevilgninger drift netto	454 933	434 502	459 743	444 628	438 042	437 451
7 Avskrivninger	22 772	24 458	27 213	26 407	25 215	23 072
8 Sum netto driftsutgifter	477 705	458 960	486 956	471 035	463 257	460 523
9 Brutto driftsresultat	12 808	-13 963	-5 652	-14 575	-19 740	-20 211
10 Renteinntekter	-1 361	-1 250	-1 438	-1 435	-1 435	-1435
11 Utbytter	-82	-120	-130	-130	-130	-130
12 Gevinster og tap finansielle omløpsmidler						
13 Renteutgifter	12 694	11 725	12 313	13 217	13 599	13 990
14 Avdrag på lån	19 689	23 554	22 434	23 703	24 438	25 382
15 Netto finansutgifter	30 940	33 909	33 179	35 355	36 472	37 807
16 Motpost avskrivninger	-22 772	-24 458	-27 213	-26 407	-25 215	-23 072
17 Netto driftsresultat	20 976	-4 512	314	-5 627	-8 483	-5 476
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
18 Overføring til investering						
19 Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-523	1408	-344	51	51	51
20 Netto avsetning eller bruk av disposisjonsfond	-12 699	-5 920	30	5 576	8 432	5 425
21 Dekning av tidligere års merforbruk	0					
Disponering av tidligere års mindreforbruk	0					
22 Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	-13 222	-4 512	-314	5 627	8 483	5 476
23 Fremført til dekning senere år (merforbruk)	-7 754	0	0	0	0	0

12.2 Netto oversikt per enhet – drift 2021 - 2024

			Regnskap	B-2020	Økonomiplan			
	Ansvar	Tekst	2019	m/endr	2021	2022	2023	2024
A D M	100-119	Politisk	8 394	7 239	6 859	6 584	6 834	6 584
	121-123	Adm	5 540	6 062	5 615	5 615	5 615	5 615
	124	Pandemiutgifter			5 891			
	125	Stillingsbank			-4 000	-10 000	-16 000	-22 000
	172	Bibliotek og service	3 014	3 085	3 701	3 701	3 701	3 701
	128	HR	3 930	3 858	3 700	3 700	3 700	3 700
	131-138	Fellesutg	4 833	4 956	5 630	5 630	5 630	5 630
	140-142	IKT og arkiv	5 442	5 650	5 274	5 274	5 274	5 274
	152	Økonomi	4 364	4 234	3 522	3 522	3 522	3 522
		Generelt innsparingskrav			-1 041	-1 041	-1 041	-1 041
		SUM ADM	35 517	35 084	35 151	22 985	17 235	10 985
O P P V E K S T	200-201	Skoleadm	10 370	8 126	7 136	7 136	7 136	7 136
	205	PPT	2 791	2 822	1 761	1 461	1 461	1 461
	211/221	Flisa skole / SFO	20 801	20 661	21 600	21 600	21 600	21 600
	212/222	Sønsterud skole/SFO	10 547	10 979	13 080	13 080	13 080	13 080
	214/224	Jara skole/SFO	7 203	6 590	6 058	6 058	6 058	6 058
	216-217	ÅUS	22 351	22 407	22 410	22 410	22 410	22 410
	219-220	ÅOS	1 734	1 982	2 626	2 626	2 626	2 626
	230	Kultuskolen	2 482	2 473	2 510	2 510	2 510	2 510
	250-251/280	Barnehageadm	21 477	21 991	22 143	22 063	21 983	21 983
	252	Myrsnipa	5 835	5 468	6 073	6 073	6 073	6 073
	253	Sønsterud bhg	3 257	3 325	3 090	3 090	3 090	3 090
	255	Jara bhg	3 604	3 904	2 851	2 526	2 526	2 526
	256	Bashammeren	5 177	4 970	5 275	5 275	5 275	5 275
	310	Helsestasjon	7 349	7 512	7 520	7 520	7 520	7 520
	328-331	Barnevern	22 573	24 123	22 922	22 922	22 922	22 922
		Generelt innsparingskrav			-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
		SUM OPPVEKST	147 551	147 333	145 855	145 150	145 070	145 070
H O V	300	Helse adm	-31 652	-28 741	985	985	985	985
	301	KFF	8 385	14 109	15 478	15 133	15 133	15 133
	309	Tilskudd ressurskrevende tjenester			-30 000	-29 000	-29 000	-26 230
	314	Åsnes legesenter	14 608	11 330	15 455	15 455	15 455	15 455
	306,315	Ergo/Fysio og Sparbyhuset	10 173	9 895	10 499	10 499	10 499	10 499
	320-322	NAV	16 862	16 376	22 193	22 193	22 193	22 193
	340-351	Åsnes sykehjem	75 994	74 128	75 421	75 421	75 421	75 421
	360-369	Hjemmebasert omsorg (HBO)	46 957	78 528	82 227	82 227	82 227	82 227
	370-377	VITT	73 823	51 724	52 751	52 751	52 751	52 751
		Generelt innsparingskrav			-5 000	-10 000	-10 000	-10 000
		SUM HOV	215 150	227 349	240 009	235 664	235 664	238 434
LANDBRUK	470	Landbruk	4 523	5 140	4 299	4 500	4 500	4 500
S a m f	600	Adm	858	1 267	1 800	1 200	1 200	1 200
	611-630	Tekniske tjenester	4 865	1 917	3 415	3 415	3 415	3 415
	650	Brann og beredskap	5 634	4 567	5 456	5 366	5 366	5 366
	661-665	Eiendom	27 288	20 776	19 396	19 396	19 396	19 396
	670-679	Kultur og frivillighet	2 982	2 614	2 832	2 832	2 832	2 832
		Generelt innsparingskrav			-700	-700	-700	-700
		SUM SAMFUNNSUTVIKLING	41 627	31 141	32 199	31 509	31 509	31 509
Diverse	800-999	Div felles	-1 976	-11 704	2 625	4 820	4 064	6 953
			442 392	434 343	460 138	444 628	438 042	437 451

12.3 Obligatoriske noter til driftsbudsjettet 2021

1. Grunnlaget for skatteanslaget og anslått beløp for inntektsutjevning.

Budsjettet bygger på de forutsetninger som ligger til grunn for regjeringen Solberg sitt forslag til statsbudsjett for 2021. Kommunen benytter seg av KS sin prognosemodell for beregning av skatt, inntektsutjevning samt rammetilskudd.

Postene er budsjettet slik i 2021:

Skatt på formue og inntekt mill. kr 172 674

Inntektsutjevningstilskudd mill. kr 53 054

Rammetilskudd mill. kr 237 013 inkl ordinært skjønn

2. Andre forventede fiskale inntekter

Åsnes kommune mottar årlig konsesjonsavgift som avsettes til næringsfondet. Budsjettet beløp er kr 51 000.

3. Forventede generelle statstilskudd.

Det er budsjettet med følgende generelle statstilskudd:

Kompensasjon renter og avdrag (Husbanken) mill. kr 1 406

Integreringstilskudd fra IMDI mill. kr 6 000

4. Bundne avsetninger og bruk av slike avsetninger

Avsetning bundne fond

Konsesjonsavgift kr 51 000

12.4 Økonomisk oversikt drift – 2021

	Budsjett 2021 opprinnelig
Driftsinntekter	
Rammetilskudd	296 458 000
Inntekts- og formuesskatt	172 674 000
Eiendomsskatt	16 070 000
Andre skatteinntekter	51 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	8 656 000
Overføringer og tilskudd fra andre	105 953 448
Brukerbetalinger	28 924 830
Salgs- og leieinntekter	59 687 272
Sum driftsinntekter	688 474 550
Driftsutgifter	
Lønnsutgifter	388 381 351
Sosiale utgifter	95 192 092
Kjøp av varer og tjenester	142 942 385
Overføringer og tilskudd til andre	29 312 264
Avskrivninger	20 533 000
Sum driftsutgifter	676 361 092
Brutto driftsresultat	12 113 458
Finansinntekter	
Renteinntekter	1 438 000
Utbytter	130 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0
Renteutgifter	12 313 000
Avdrag på lån	22 434 000
Netto finansutgifter	-33 179 000
Motpost avskrivninger	20 282 000
Netto driftsresultat	-783 542
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:	
Overføring til investering	0
Netto avs. til eller bruk av bundne driftsfond	344 000
Netto avs. til eller bruk av disposisjonsfond	-30 000
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0
Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat	314 000
Fremført til inndeckn. i senere år (merforbruk)	0

12.5 Bevilingsoversikt investering 2021, økonomiplan 2021 – 2024

			ØKONOMIPLAN			
	R-2019	B-2020	B-2021	B-2022	B-2023	B-2024
Investeringer i varige driftsmidler	184 420	118 725	29 204	31 700	16 750	15 750
Tilskudd til andres investeringer	6 400	2 000	3 250	400	400	400
Investeringer i aksjer og andeler	7 909	2 150	3 076	2 050	2 050	2 050
Utlån av egne midler						
Avdrag på lån						
Sum investeringsutgifter	198 729	122 875	35 530	34 150	19 200	18 200
Kompensasjon for merverdiavgift	-22 519	-22 492	-3 717	-3 550	-2 510	-920
Tilskudd fra andre	-43 608	-31 000	-350			
Salg av varige driftsmidler	-4 413	-3 950	-3 076	-2 050	-2 050	-2 050
Salg av finansielle anleggsmidler	-5 833					
Utdeling fra selskaper						
Mottatte avdrag på utlån						
Bruk av lån	-120 000	-65 433	-28 387	-28 550	-14 640	-15 230
Sum investeringsinntekter	-196 373	-122 875	-35 530	-34 150	-19 200	-18 200
Videreutlån	11 422	15 000	10 000	15 000	15 000	15 000
Bruk av lån til videreutlån	-11 422	-15 000	-10 000	-15 000	-15 000	-15 000
Avdrag på lån til videreutlån	2 858	2 890	3 438	3 771	4 250	4 630
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 785	-4 975	-2 245	-2 545	-2 750	-2 950
Netto utgifter videreutlån	1 073	-2 085	1 193	1 226	1 500	1 680
Overføring fra drift						
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-1 073	2 085	-1 193	-1 226	-1 500	-1 680
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-2 453					
Dekning av tidligere års udekket beløp	97					
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-3429	2 085	-1 193	-1 226	-1 500	-1 680
Frømføring til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

12.6 Investeringsoversikt 2021 – 2024

			Økonomiplan								
				Finansiering 2021							
	Prosjekt nr	Navn	2021	Lån	Mva	Tilskudd	Salg	Fond	2022	2023	2024
	9000	Startlån	10 000 000	10 000 000					15 000 000	15 000 000	15 000 000
	8010	Egenkapitalinnskudd KLP	2 050 000				2 050 000		2 050 000	2 050 000	2 050 000
	1170	Anno museum, kjøp av aksjer	1 026 000				1 026 000				
S e l v k o s t	6126	Skalbukilen høydebasseng	700 000	700 000							
	6119	Ny vannledning Lauta-Snålroa	6 000 000	6 000 000					6 000 000		
	6394	Søgårdshaugen, nytt anlegg	1 500 000	1 500 000							
	6117	Søkkediet vannverk	500 000	500 000					2 500 000		
	6397	Knappum, vannledning	1 500 000	1 500 000							
		Flisa RA- rensetrinn nr 3, biologisk rensing								1 000 000	10 000 000
		Sannering eternittledning Jordan-Bjerkely, vann							2 700 000		
		Skalbukilen renseanlegg							500 000	2 200 000	
	6147	Berg-Kvisler renseanlegg	500 000	500 000					2 200 000		
	6135	Va- diverse	1 000 000	1 000 000					1 000 000	1 000 000	1 000 000
Innt	6202	Vedlikeholdsplan bygg ENØK	1 500 000	1 200 000	300 000				1 000 000	750 000	750 000
	6405	Rådhuset, ENØK tiltak	2 000 000	1 400 000	600 000				8 000 000		
	1285	Ladestasjoner kommunale bygg	750 000	455 000	195 000	100 000			750 000	500 000	
D i v e r s e i n v e s t e r i n g e r	2065	IKT skole	1 670 000	1 336 000	334 000				1 200 000	6 000 000	1 250 000
	1060	IKT diverse	1 300 000	1 040 000	260 000				1 250 000	1 250 000	1 250 000
	6090	Overordnet digitalisering, forprosjekt	100 000	80 000	20 000						
	6333	G/S KR.Haugsvet - Ola Hammerstadsveg	450 000	360 000	90 000						
	1090	Geovekst ny kartlegging								250 000	
	6171	Kommunale veier, oppgradering	1 700 000	1 360 000	340 000				1 500 000	1 500 000	1 500 000
	6116	Gatelys	1 300 000	1 040 000	260 000						
	3420	Hjemmebasert omsorg, mobiltelefoner	263 000	210 000	53 000						
	6682	Høytaleranlegg Åsneshallen	150 000	150 000							
	3438	Åsnes sykehjem, skjermet rom (dems)	133 000	106 000	27 000						
	3439	Åsnes sykehjem, smitterom	128 000	102 000	26 000						
	3455	Åsnes sykehjem, sikringstiltak dører	135 000	108 000	27 000						
	2590	Familens hus, inventar og utstyr	900 000	720 000	180 000						
	3436	Åsnes sykehjem, varslingssystem	3 200 000	2 560 000	640 000						
	3450	Åsnes sykehjem, bekkenspylere og isolasjonsvogner	275 000	220 000	55 000						
		Åsnes sykehjem, møbler og inventar							250 000		
	1760	Bibliotek, mer åpent	500 000	400 000	100 000						
		Skatepark, nærmiljøanlegg Flisa							500 000		
	6338	Flerbruks minitraktor	300 000	240 000	60 000						
		Rådhusplassen, utemøbler								300 000	
		ÅUS, auditorium for- og hovedprosjekt							100 000	1 500 000	
	2085	IKT Familiens hus	250 000	200 000	50 000				250 000		
	6035	Myrmoen, trapp til friområde	500 000	150 000	100 000	250 000					
		Åsnes sykehjem, ventilasjon team 8							2 000 000		
	9025	Åsnes kirkelige fellesråd	400 000	400 000					400 000	400 000	400 000
	9041	Åsnes kirkelige fellesråd, Hof kirke vinduer	2 850 000	2 850 000							
		SUM	45 530 000	38 387 000	3 717 000	350 000	3 076 000	0	49 150 000	33 700 000	33 200 000

	A	B	C	D	E	F	H	I	J	L	M
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
21											
22											
23											
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											
31											
32											
33											
34											
35											
36											
37											
38											
39											
40											
41											
42											
43											
44											
45											
46											
47											
48											
49											
50											
51											
52											
53											
54											
55											
56											
57											
58											
59											
60											
61											
62											
63											
64											
65											
66											
67											
68											
69											
70											
71											

VEDLEGG

GEBYRREGULATIV EGENBETALING MM BUDSJETT 2021

Vedtatt av KST 2020xxxx sak xxx/20, arkiv 20/xxx

FORSLAG

	A	B	C	D	E	F	H	I	J	L	M
72	GEBYRREGULATIV, EGENBETALING MM			2021 Inkl mva	2021 uten mva	2020	% endring	VEDLEGG			
73				25			2,70 %				
74	SALG AV DOKUMENTER - gjelder alle tjenesteområder						Ikke rør denne	Krone endring. Her ligger pris i kroner direkte, ellers brukes %-	Beregnet og avrundet pris, ikke skriv i kolonnen		
75	A	Kjøp av andre offentlige dokumenter. Kopipris pr side, Prisene er eks MVA Ved større volum avtales pris i forhold til medgått arbeidstid. Kopiering for bedrifter/kommersielle aktører henvises til trykkerier eller bedrifter som utfører denne type tjenester.									
76											
77	1	Privatpersoner									
78	1.1.	Sort/hvit format A4 ensidig		6,25	5,00	5,00	2,70 %	5,00		5,00	
79	1.2.	Sort/hvit format A4 tosidig		8,75	7,00	7,00	2,70 %	7,00		7,00	
80	1.3.	Sort/hvit format A3 ensidig		12,50	10,00	9,00	2,70 %			10,00	
81	1.4.	Sort/hvit format A3 tosidig		18,75	15,00	14,00	2,70 %			15,00	
82	1.5.	Sort/hvit format A2 ensidig		31,25	25,00	24,00	2,70 %			25,00	
83	1.6.	Sort/hvit format A1 ensidig		62,50	50,00	48,00	2,70 %			50,00	
84	1.7.	Sort/hvit format A0 ensidig		117,50	94,00	91,00	2,70 %			94,00	
85	1.8.	Farge format A4 ensidig		13,75	11,00	11,00	2,70 %	11,00		11,00	
86	1.9.	Farge format A4 tosidig		20,00	16,00	16,00	2,70 %	16,00		16,00	
87	1.10.	Farge format A3 ensidig		25,00	20,00	19,00	2,70 %			20,00	
88	1.11.	Farge format A3 tosidig		31,25	25,00	24,00	2,70 %			25,00	
89	1.12.	Farge format A2 ensidig		43,75	35,00	34,00	2,70 %			35,00	
90	1.13.	Farge format A1 ensidig		87,50	70,00	68,00	2,70 %			70,00	
91	1.14.	Farge format A0 ensidig		173,75	139,00	135,00	2,70 %			139,00	
92	2	Lag og foreninger									
93	2.1.	Sort/hvit format A4 ensidig		5,00	4,00	4,00	2,70 %	4,00		4,00	
94	2.2.	Sort/hvit format A4 tosidig		6,25	5,00	5,00	2,70 %	5,00		5,00	
95	2.3.	Sort/hvit format A3 ensidig		8,75	7,00	7,00	2,70 %	7,00		7,00	
96	2.4.	Sort/hvit format A3 tosidig		13,75	11,00	11,00	2,70 %	11,00		11,00	
97	2.5.	Sort/hvit format A2 ensidig		31,25	25,00	24,00	2,50 %			25,00	
98	2.6.	Sort/hvit format A1 ensidig		61,25	49,00	47,00	2,50 %			49,00	
99	2.7.	Sort/hvit format A0 ensidig		117,50	94,00	91,00	2,50 %			94,00	
100	2.8.	Farge format A4 ensidig		18,75	15,00	14,00	2,70 %			15,00	
101	2.9.	Farge format A4 tosidig		16,25	13,00	12,00	2,70 %			13,00	
102	2.10.	Farge format A3 ensidig		25,00	20,00	19,00	2,50 %			20,00	
103	2.11.	Farge format A3 tosidig		31,25	25,00	24,00	2,50 %			25,00	
104	2.12.	Farge format A2 ensidig		43,75	35,00	34,00	2,50 %			35,00	
105	2.13.	Farge format A1 ensidig		87,50	70,00	68,00	2,50 %			70,00	
106	2.14.	Farge format A0 ensidig		131,25	105,00	102,00	2,50 %			105,00	
107	B	Attestasjon									
108	1	Ensidig		13,75	11,00	10,00	2,70 %			11,00	
109	2	Tosidig		18,75	15,00	14,00	2,70 %			15,00	
110	KULTUR OG INFORMASJON										
111	LEIE FOR DE ENKELTE ROM I RÅDHUSET										
112		Utleie skjer ved at forespørsel bekreftes med underskrevet avtale. Utleie som krever ekstra renhold på kveld og i helger, belastes leietaker i tillegg til leiekostnadene. Utleieprisen kan settes høyere ved spesielle tilfeller. Utleien administreres fra Bibliotek og informasjon.									
113	A	Kommunestyresalen									
114		Dagtid 8:00 - 15:30 pr gang			1790,00	1740,00	2,70 %			1790,00	
115		Kveld 15:30 - 24:00 pr gang			2320,00	2250,00	2,70 %			2320,00	
116	B	Formannskapssalen									
117		Dagtid 8:00 - 15:30 pr gang			620,00	600,00	2,70 %			620,00	
118		Kveld 15:30 - 24:00 pr gang			1180,00	1140,00	2,70 %			1180,00	
119	C	Undervisningsrom									
120		Dagtid 8:00 - 15:30 pr gang (ekskl. IT utstyr)			600,00	580,00	2,70 %			600,00	
121		Kveld 15:30 - 24:00 pr gang (ekskl. IT utstyr)			730,00	710,00	2,70 %			730,00	
122		Tillegg for bruk av IT-styr timepris for klargjøring og tilrettelegging min			1180,00	1140,00	2,70 %			1180,00	
123	D	Møterom servicetorget, økonomi og andre møterom									
124		Dagtid 8:00 - 15:30 pr gang			510,00	490,00	2,70 %			510,00	
125		Kveld 15:30 - 24:00 pr gang			1180,00	1140,00	2,70 %			1180,00	
126	UTLEIE AV RÅDHUSPLASSEN										
127		Leie pr. dag inkl. strøm			1210,00	1170,00	2,70 %			1210,00	
128	UTLEIEPRISER VED RÅDHUSKINOEN KULTURHUS										
129	A	Utleie skjer ved at forespørsel bekreftes med underskrevet avtale. Utleie som krever ekstra renhold på kvelder og i helger, belastes leietaker i tillegg til leiekostnadene. Utleieprisen kan økes ved spesielle tilfeller.			Pr gang						
130		Husleien for møter og arrangement kun rettet mot barn og unge. Varighet inntil 4 timer.			1180,00	1140,00	2,70 %			1180,00	

	A	B	C	D	E	F	H	I	J	L	M
72	GEBYRREGULATIV, EGENBETALING MM			2021 Inkl mva	2021 uten mva	2020	% endring	VEDLEGG			
73				25			2,70 %				
131			Husleie for inntil 4 timer (for andre en arrangement kun rettet mot barn og unge) er leiepris + 5% av brutto billettomsatning inkl. mva		1730,00	1680,00	2,70 %			1730,00	
132			Kommersielle leietakere betaler en leiepris + 5 % av bruttobillettomsatning inkl. mva.		2890,00	2810,00	2,70 %			2890,00	
133			Kommersielle arrangement uten billettinntekter betaler:		5760,00	5600,00	2,70 %			5760,00	
134	B		Kino vestibyle		Pr gang						
135			Husleie for arrangement inntil 4 timer		600,00	580,00	2,70 %			600,00	
136			Kommersielle leietakere, varighet inntil 4 timer		1180,00	1140,00	2,70 %			1180,00	
137	C		Formidlingsavgift for billettsalg. Billettsalg via biblioteket, kinokiosk og e-billett								
138			Avgift pr solgte kulturbillett. Gjelder de arrangement der gebyret ikke er inkludert i billettprisen.		15,00	15,00	2,70 %	15,00		15,00	
139	D		Utleie utstyr, scene lyd og lysteknisk								
140			Teknisk utstyr kan leies ut til arrangement i Kulturhuset som en del av husleieavtalen, med en startpris på kr. 750,- med tillegg av en prosentsats inntil 5 % av brutto billettomsatning inkl. mva. Prosentatsen reguleres etter omfang av bruk av teknisk utstyr				2,70 %			0,00	
141	BILLETTPRISER VED Rådhuskinoen Flisa										
142	A		Barneforestillinger								
143			Pr billett		80,00	80,00	2,70 %	80,00		80,00	
144			Billettpris kan reguleres ved enkelte kinoforestillinger								
145	B		Ungdom (15år) og voksenforestillinger - Alle forestillinger								
146			Pr billett		115,00	110,00	2,70 %	115,00		115,00	
147			Honnør		100,00	95,00	2,70 %	100,00		100,00	
148			Billettpris kan reguleres ved enkelte kinoforestillinger								
149	ÅSNES BIBLIOTEK										
150	A		Erstatning for tapte og ødelagt bøker/lydbøker		510,00	490,00	2,70 %			510,00	
151	B		Erstatning for tapt og ødelagte filmer		310,00	300,00	2,70 %			310,00	
152	C		Erstatning for tapt og ødelagt musikk cd, lydbøker mm		200,00	200,00	2,70 %			210,00	
153	D1		Første purring		70,00	70,00	2,70 %	70,00		70,00	
154	D2		Andre purring		170,00	160,00	2,70 %			170,00	
155	D3		Tredje purring		210,00	200,00	2,70 %			210,00	
156	BETALING FOR LEIE AV LOKALER I UNGDOMSHUSET										
157			Utleie, enkelt dager inntil 5 timer		880,00	850,00	2,70 %			880,00	
158			Utleie over 5 timer		1180,00	1140,00	2,70 %			1180,00	
159			Landtidsleie pris avtales i det enkelte tilfelle.								
160	KONTINGENT FOR ELEVER VED ÅSNES KULTURSKOLE										
161					1450,00		2,70 %	1450,00			
162	B		Kontingent pr semester for undervisning ene timer a 30 min		1400,00	1400,00	2,70 %	1400,00		1400,00	
163	C		Kontingent pr semester for undervisning gruppe timer		1350,00	1350,00	2,70 %	1350,00		1350,00	
164	BILLETTPRISER VED ÅSNES SVØMMEHALL										
165			Svømmehallen								
166			Voksenbillett		80,00	80,00	2,70 %	80,00		80,00	
167			Barnebillett		40,00	40,00	2,70 %	40,00		40,00	
168			Badeland barn		60,00	60,00	2,70 %	60,00		60,00	
169			Badeland voksen		90,00	90,00	2,70 %	90,00		90,00	
170			Familie (2 barn & 2 voksne)		160,00	160,00	2,70 %	160,00		160,00	
171			Klippekort, voksne 12 klipp		570,00	570,00	2,70 %	570,00		570,00	
172			Klippekort, barn 12 klipp		310,00	310,00	2,70 %	310,00		310,00	
173			Leiepris pr time		350,00	350,00	2,70 %	350,00		350,00	
174			Tilsynsvakt pr time		570,00	570,00	2,70 %	570,00		570,00	
175	SEKTOR FOR SKOLE										
176	UTLEIE AV SKOLELOKALER										
177			Skolens lokaler kan lånes ut til sosiale og kulturelle formål utenom skoletid, såfremt denne bruken ikke i vesentlig grad begrenser skolens bruk av lokalene. Virksomhetsleder ved den enkelte skole har det daglige ansvaret for tilsyn med skoleanlegget og forestår utlån i disse tilfelle. Eventuelle leiepriser er delegert til kommunedirektør ved enhetsleder.								
178	BETALING FOR OPPHOLD I SKOLEFRITIDSORDNING (SFO)										
179			Betalingssatser for opphold i SFO fra 01.08. (Betaling innkreves over 11 måneder)								
180			Plass under 10 timer: – ved behov for utvidet plass i ferier, kan foresatte få tilbud om å betale full månedsbetaling. Plassen kan da benyttes ubegrenset. Full månedsregning gjelder uansett om man benytter seg av 1 eller 4 dager								
181			Plass over 10 timer: – plassen kan benyttes ubegrenset også i ferier. Viktig å overholde frist for påmelding.								
182	A		Tilbud under 10 t per uke		1550,00	1500,00	2,70 %	1550,00		1550,00	
183	B		Tilbud 10 t eller mer pr uke		2500,00	2440,00	2,70 %	2500,00		2500,00	
184	C		Timepris		160,00	150,00	2,70 %	155,00		160,00	
185	D		Søskenmoderasjon ytes slik: 30 % for andre barn og 50 % for 3. barn eller flere barn								
186	NORSKOPPLÆRING FOR ELEVER VED ÅSNES OPPLÆRINGSSENTER UTEN RETT TIL GRATIS OPPLÆRING										
187			Det fastsettes timebetaling for elevene slik:								
188	A		Timepris for dagundervisning		50,00	40,00	2,70 %	50,00		50,00	
189											

	A	B	C	D	E	F	H	I	J	L	M
72	GEBYRREGULATIV, EGENBETALING MM			2021 Inkl mva	2021 uten mva	2020	% endring	VEDLEGG			
73				25			2,70 %				
190	BARNEHAGENE										
191	BETALING FOR OPPHOLD I BARNEHAGE										
192			Med virkning fra 01.01 fastsettes betalingssatser for opphold i barnehager slik: (Betaling innkreves over 11 måneder) Matpenger inngår ikke i avgiften for barnehageplass								
193	A1		Heldagplass pr mnd (statsbudsjettets maksimalsats som vedtas i statsbudsjettet. Gjelder fra 01.01.2020)		3230,00	3135,00	2,70 %	3230,00		3230,00	
194	B		Åsnes kommune tilbyr: 100%, 80%, 60% og 50% plass. Forskrift for foreldrebetaling i barnehage sier at plasser under 100% skal være lavere enn hel plass, men ikke hvor mye. I 2019 var det forskjellig pris for første og andre halvår.								
195	B1.1		80% plass		2910,00	2820,00	2,70 %	2905,00		2910,00	
196	B2.1		60% plass		2590,00	2510,00	2,70 %	2585,00		2590,00	
197	B3.1		50% plass		2260,00	2195,00	2,70 %	2260,00		2260,00	
198	C		Søskenmoderasjon ytes slik: For barn nr. 2: 30 % For barn nr. 3 eller flere: 50 % Matpenger er unntatt fra søskenmoderasjonen								
199	D		Dagplass - betaling for enkelt dager		310,00	300,00	2,70 %			310,00	
200	E		Gebyr for henting av barn etter åpningstid; pr. påbegynt halvtime		680,00	660,00	2,70 %			680,00	
201	F		Matpenger pr mnd		430,00	430,00	2,70 %	430,00		430,00	
202	HELSE										
203	BETALING FOR UTENLANDSVAKSINERING										
204			Egenbetaling for utenlands vaksinasjon er fastsatt slik: Selve vaksinen og vaksinemateriell betales av den enkelte. Denne prisen varierer for de ulike vaksinene. Vaksinasjonsprogrammet mot enkelte sykdommer, krever vaksinasjon i flere omganger.								
205			Vaksinasjon pr gang		210,00	200,00	2,70 %			210,00	
206			Annen gangs konsultasjon pr gang		130,00	120,00	2,70 %			130,00	
207			Familie		320,00	310,00	2,70 %			320,00	
208			Tillegg for oppsett av omfattende vaksinasjonsprogram		270,00	260,00	2,70 %			270,00	
209			Barn under 7 år, betaler kun for selve vaksinen og medgått materiell								
210	PLEIE-, REHABILITERINGS OG OMSORG										
211	BETALING FOR SERVERING AV MIDDAG										
212			Prisen for servering av middag til eldre og uføre fastsettes slik:								
213			Middag med dessert til hjemmeboende		90,00	87,00	3,00 %			90,00	
214			Middag med dessert kjøpt i kantine/institusjon - hverdag		83,00	80,00	3,00 %			83,00	
215			Middag med dessert kjøpt i kantine/institusjon - søndag		87,00	84,00	3,00 %			87,00	
216			Fast kost hjelpsjon		4180,00	4050,00	3,00 %			4180,00	
217	EGENANDEL FOR HELSETJENESTER I HJEMMET										
218			I medhold av forskrift om egenandel i kommunale helse- og omsorgstjenester av 16. november 2012 nr. 1349 §8, fastsettes følgende betalingssatser for hjemmehjelp dvs. praktisk bistand og opplæring i hjemmet: (Det betales ikke egenandel for hjemmesykepleie)								
219	1 Egenandel for praktisk bistand										
220			Månedssavgift ved inntekt 0 G - 1 G		0,00	0,00	2,70 %			0,00	
221			Månedssavgift ved inntekt 1 G - 2 G *)		220,00	214,00	2,70 %			220,00	
222			Månedssavgift ved inntekt 2 G - 3 G		1010,00	980,00	2,70 %			1010,00	
223			Månedssavgift ved inntekt 3 G - 4 G		1790,00	1740,00	2,70 %			1790,00	
224			Månedssavgift ved inntekt 4 G - 5 G		2340,00	2270,00	2,70 %			2340,00	
225			Månedssavgift ved inntekt over 5 G		2510,00	2440,00	2,70 %			2510,00	
226			De som er innlemmet i abonnementsordningen, men som ikke får hjelp under ferieavviklingen, fritas for månedssavgift i en måned.								
227			Brukere av hjemmetjenester skal ikke betale høyere vederlag enn det kommunens utgifter til vedkommende tjeneste utgjør pr måned (sjølkost). De som er innlemmet i abonnementsordningen, skal dermed betale en lavere sats enn månedssavgiften, dersom antall timer vedkommende har fått hjelp er så lavt at kommunens kostnader, ved å gi hjelpen, ikke overstiger den månedssavgift brukeren skulle ha betalt etter sin netto inntekt. Administrasjonen gis fullmakt til å endre Åsnes kommunes satser i forhold til endringene som fastsettes av departementet. *) Fastsettes av helse og sosialdepartementet.								
228	2 Betalingssatsen for enkelt timer										
229			Kommunens kostnad pr time (sjølkost) for hjemmehjelp, personligassistent mm								
230			Time pris ved inntekt under 3G (265 111)		210,00	200,00	2,70 %			210,00	
231			Time pris ved inntekt over 3G (265 112)		310,00	300,00	2,70 %			310,00	
232	3 Trygghetsalarm										
233			Trygghetsalarm er et ikke lovpålagt tilbud fra Åsnes kommune. Trygghetsalarm blir innvilget av KFF enheten etter søknad. Kommunen samarbeider med privat aktør for å kunne tilby en mest mulig stabil tjeneste og med bedre utnyttelse av egne ressurser.			0,00					
234			Etableringskostnad		640,00	620,00	2,70 %			640,00	
235			Månedssleie for trygghetsalarm digital m/røykvarsler		310,00	295,00	2,70 %			310,00	
236	4 Trygghetsopphold Sønsterud bofellesskap										
237			Døgn pris inkl mat		310,00	300,00	2,70 %			310,00	
238	5 Trygghetsopphold Kjølørningen										
239			Døgn pris ekskl mat		200,00	200,00	2,70 %	200,00		200,00	

	A	B	C	D	E	F	H	I	J	L	M
72	GEBYRREGULATIV, EGENBETALING MM			2021 Inkl mva	2021 uten mva	2020	% endring	VEDLEGG			
73				25			2,70 %				
239	6 Dagtilbud Solkroken										
240			Lovpålagt pr 01.01.2020. Er et dagtilbud til hjemmeboende med en demenssykdom, som innebærer transport, kost og dagaktivitet.								
241			Pris pr dag differensiert på inntekt 0G - 2G		186,00		2,70 %	186,00	186,00		
242			Pris pr dag differensiert på inntekt 2G - 4G		213,00		2,70 %	213,00	213,00		
243			Pris pr dag differensiert på inntekt over 4G		232,00		2,70 %	232,00	232,00		
244	EGENANDEL FOR OPPHOLD I INSTITUSJON										
245			Egenandel for opphold i institusjon er regulert i forskrift fra Helse- og omsorgsdepartementet - forskrift om egenandel i kommunale helse- og omsorgstjenester av 16. november 2012 nr. 1349. Maksimalsatser fra staten er ikke kjent p.t. I medhold av forskriftene § 3 og 4 er følgende maksimalsatser for egenandel i institusjon vedtatt:								
246	Kortidsopphold										
247			Kortidsopphold pr døgn, fastsettes av staten		170,00	170,00	2,70 %	170,00	170,00		
248			For dag eller nattopphold, fastsettes av staten		90,00	90,00	2,70 %	90,00	90,00		
249			Satsene følger de til enhver tid fastsatte maksimalsatser i forskrift om kommunale helse- og omsorgstjenester § 4. Avlastningstiltak som primært ytes for å avlaste pårørende i deres omsorgsoppgaver er gratis.								
250			Langtidsopphold Kommunen fastsetter oppholdsutgiftene ved den enkelte institusjon i eget vedtak. Den fastsatte egenandel skal ikke overstige de reelle utgiftene, og skal beregnes på følgende måte: Av inntekter inntil folketrygdens grunnbeløp, fratrasket et fribeløp, kan det kreves betalt inntil 75% årlig. Fribeholdets størrelse følger av Helse- og omsorgsdepartementets forskrift om kommunale helse- og omsorgstjenester §3 andre ledd. Betalingen skal begrenses slik at enhver har i behold til eget bruk minst 25% av folketrygdens grunnbeløp i tillegg til fordelingen av fribeholdet. Av inntekter utover folketrygdens grunnbeløp betales 85%. Som inntekt regnes årets inntekter på grunnlag av pensjon, andre løpende trygdeytelser, arbeidsinntekt, leieinntekt osv og annen avkastning av formue etter fradrag av skatt og gjeldsrenter. Dersom den som oppholder seg på institusjon har hjemmeboende ektefelle eller har mindreårige barn kan det gjøres fradrag i beregningsgrunnlaget.								
251	VITT, AVLASTNINGSTJENESTER I AVLASTNINGSBOLIG LISBETHSVINGEN										
252			Refusjon av kostnader når andre kommuner eller barnevernstjenester ønsker å kjøpe denne avlastningstjenester fra Åsnes kommune. • Kostnadene ved å drifte avlastningsboligen: Helsedirektoratets «Finansieringsmodell for omsorgstjenester», tjeneste «Avlastning utenfor institusjon» som utgangspunkt. • Hvis det må settes inn ekstra bemanning grunnet barnets behov, må dette belastes kjøper av tjenesten med den til enhver tid gjeldende timepris for miljøterapeut inkl. sosiale utgifter.								
253	1A		Avlastning i bolig. Pr. døgn		7296,00	7104,00	2,70 %		7296,00		
254	1B		Avlastning i bolig. Pr overskytende time		304,00	296,00	2,70 %		304,00		
255	2A		Avlastning med ekstra bemanning. Pr døgn		3352,00	3263,00	2,70 %		3352,00		
256	2B		Ekstra bemanning. Pr time (inkl sosiale kostnader)		415,00	404,00	2,70 %		415,00		
257	ViTT Flisa Dagsenter										
258			Dagsenter for personer med nedsatt funksjonsevne.								
259	1		Frokost og drikke pr dag.		25,00		2,70 %	25,00	25,00		
260	2		Lunsj/matpakke pr dag		40,00		2,70 %	40,00	40,00		
261	HELSE										
262	Fysioterapi										
263			Egenandel for fysioterapitjenester for brukere over 16 år som mottar tjenester utenfor institusjon. Tjenester utenfor institusjon skilles mellom polikliniske behandlinger/undersøkelser og behandling i gruppe. Hjemmebesøk gjelder ikke. Egenandel ihht. gjeldende satser for egenandelstak 2.								
264	Friskliv										
265			Egenandel for frisklivsresept – 300 kroner. Egenandel for kurs kan komme i tillegg for å dekke utgifter til kursmateriell.		310,00	300,00	2,70 %		310,00		
267											
268	LANDBRUK										
269	BETALINGSREGULATIV FOR BEHANDLING AV SAKER ETTER JORD- OG KONSESJONSLOVEN										

	A	B	C	D	E	F	H	I	J	L	M
72	GEBYRREGULATIV, EGENBETALING MM			2021 Inkl mva	2021 uten mva	2020	% endring	VEDLEGG			
73				25			2,70 %				
270			Det fastsettes følgende gebyr for behandling av saker etter jord- og konsesjonsloven, jf. forskrift fastsatt av Landbruksdepartementet 14. desember 2011. Gebyrene er fritatt for merverdiavgift. Koordineres med Våler kommune. Gebyrer for kopiering planlegging, taksering mm vedtas av Våler kommune.								
271			1 Delingssaker etter jordloven								
272			For delingssaker som behandles etter jordloven, i hht. gebyrsats fastsatt av Landbruksdepartementet p.t.		2000,00	2000,00	2,70 %	2000,00	2000,00		
273			2 Konsesjonssaker. For delingssaker som behandles etter konsesjonsloven, i henhold til gebyrsats fastsatt av Landbruksdepartementet. Saker hvor kjøpesummen er under kr 3.500.000 og søker ønsker å bosette seg på eiendommen Tinglysningsgebyr kommer i tillegg.		2500,00	2500,00	2,70 %	2500,00	2500,00		
274			3 Mindre overføring av landbruksareal Søknader om konsesjon på tilleggsarealer til eksisterende landbrukseiendom, der arealet er under 10 daa fulldyrket jord eller under 25 daa skog/utmark, alternativt at avtalt kjøpesum er under kr. 50.000,- Tinglysningsgebyrer kommer i tillegg		2500,00	2500,00	2,70 %	2500,00	2500,00		
275			4 Konsesjonssaker som ikke faller inn under pkt. 2 eller 3: Tinglysningsgebyrer kommer i tillegg		5000,00	5000,00	2,70 %	5000,00	5000,00		
276	TEKNISKE TJENESTER										
277	BETALINGSREGULATIV FOR KARTKOPIER OG ANNEN KOPIERINGSTJENESTE										
278			1 Normalt uttak av kopier for saksorientering er gratis. Kopieringsoppdrag utover dette dekkes etter timepris, pluss papiromkostninger se kopi pris for alle tjenesteområder		910,00	880,00	2,70 %		910,00		
279			2 Diverse bestemmelser								
280			Det skal ikke tas betaling for kart som skal følge delingssøknad, byggesøknad, søknad om utslippstillatelse eller dokumenter som er en del av vår informasjonsplikt og naturlige serviceansvar. Andre offentlige etater, skoler og ideelle organisasjoner betaler ikke for enkeltkopier på papir. For større leveranser kan det avtales spesialpriser.								
281	GEBYRREGULATIV FOR ARBEIDER ETTER MATRIKKELLOVEN OG EIERSEKSJONSLOVEN										
282			Lovhjemmel Matrikkeloven § 32, forskriftenes §16 og Lov om seksjonering §7.								
283			1.1 Oppretting av matrikkelenhet								
284			1.1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn								
285			areal fra 0 - 500 m²		8950,00	8710,00	2,70 %		8950,00		
286			areal fra 501 - 2000 m²		16210,00	15780,00	2,70 %		16210,00		
287			areal fra 2001 m² betales etter medgått tid. Minstepris fra		16210,00	15780,00	2,70 %		16210,00		
288			For landbrukseiendommer og grunn til allmennnyttige formål betales etter medgått tid. Minstepris		8680,00	8450,00	2,70 %		8680,00		
289			Ved samtidig oppmåling av minimum 6 tilgrensede tomter som er rekvirert av samme rekvirent, gis 10% reduksjon av gebyret. For punktbeste der merking og måling i marken er unødvendig, betales etter pkt. 1.2. Ommatrikulering av arealer der målebrev er med koordinater regnes 50% av 1.1.1								
290			1.1.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn								
291			areal fra 0 - 500 m²		8950,00	8710,00	2,70 %		8950,00		
292			areal fra 501 - 2000 m²		16630,00	16190,00	2,70 %		16630,00		
293			areal fra 2001 m² betales etter medgått tid. Minstepris fra		16630,00	16190,00	2,70 %		16630,00		
294			1.1.3 Oppmåling av uteareal på eierseksjon								
295			areal fra 0 - 50 m²		8950,00	8710,00	2,70 %		8950,00		
296			areal fra 51 - 250 m		130,00	120,00	2,70 %		130,00		
297			areal fra 251 - 2000 m²		16260,00	15830,00	2,70 %		16260,00		
298			areal fra 2001 m² betales etter medgått tid. Minstepris fra		16210,00	15780,00	2,70 %		16210,00		
299			1.1.4 Oppretting av anleggseiendom								
300			Gebyr for oppretting av grunneiendom;								
301			areal fra 0 - 2000 m³		20860,00	20310,00	2,70 %		20860,00		
302			areal fra 2001 m³ - , økning pr. påbegynt 1000 m³		4270,00	4150,00	2,70 %		4270,00		
303			1.1.5 Registrering av jordsameie								
304			Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid. Timeprisen er fritatt for mva.		940,00	910,00	2,70 %		940,00		
305			1.2 Oppretting av matrikkelenhet								
306			(Tidligere midlertidig forretning og registreringsbrev). Matrikkelføring uten fullført oppmålingsforretning. I tillegg kan det komme tilleggsgebyr for å utføre oppmålingsforretning. Viser til 1.1.1, 1.1.2, 1.1.4 og 1.1.5.		4970,00	4830,00	2,70 %		4970,00		
307			1.2.1 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering								

	A	B	C	D	E	F	H	I	J	L	M
72			GEBYRREGULATIV, EGENBETALING MM	2021 Inkl mva	2021 uten mva	2020	% endring	VEDLEGG			
73				25			2,70 %				
308			Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 1/3 av gebyrsatsene etter 1.1 og 1.2.								
309	1.3		Grensejustering								
310	1.3.1		Grunneiendom, festgrunn og jordsameie								
311			Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5% av eiendommens areal (maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20% av eiendommens areal før justeringen. For grensejustering til veg- eller jernbaneformål kan andre arealklasser gjelde.								
312			areal fra 0 - 250 m²		4970,00	4830,00	2,70 %			4970,00	
313			areal fra 251 m² - 500 m²		9210,00	8960,00	2,70 %			9210,00	
314	1.3.2		Anleggseiendom								
315			For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5% av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m³.								
316			volum fra 0 - 250 m³		10350,00	10070,00	2,70 %			10350,00	
317			volum fra 251 - 1000 m³		11950,00	11630,00	2,70 %			11950,00	
318	1.4		Arealoverføring								
319	1.4.1		Grunneiendom, festgrunn og jordsameie								
320			Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.								
321			areal 0 - 250 m²		10670,00	10380,00	2,70 %			10670,00	
322			areal fra 251 m² - 500 m²		16260,00	15830,00	2,70 %			16260,00	
323			areal fra 501 m²-, økning pr påbegynt 500 m²		4300,00	4180,00	2,70 %			4300,00	
324	1.4.2		Anleggseiendom								
325			For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.								
326			volum fra 0 - 250 m³		13400,00	13040,00	2,70 %			13400,00	
327			volum fra 251 - 500 m³		16990,00	16540,00	2,70 %			16990,00	
328			volum fra 501 m³-, økning pr påbegynt 500 m³.		2160,00	2100,00	2,70 %			2160,00	
329	1.5		Klarlegging av eksisterende grense/grensepunkt der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning								
330			For første punkt eller inntil 100 m grenselengde		3250,00	3160,00	2,70 %			3250,00	
331			For overskytende grensepunkt pr punkt		1100,00	1070,00	2,70 %			1100,00	
332	1.6		Klarlegging av eksisterende grense/grensepunkt der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt / eller klarlegging av								
333			For inntil 2 punkter		5730,00	5570,00	2,70 %			5730,00	
334			For overskytende grensepunkt pr punkt		2160,00	2100,00	2,70 %			2160,00	
335			Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid.								
336	1.7		Privat grenseavtale								
337			For inntil 2 punkter eller 100 m grenselengde		2840,00	2760,00	2,70 %			2840,00	
338			For hvert nytt punkt eller påbegynt 100 m grenselengde		800,00	770,00	2,70 %			800,00	
339			Billigste alternativ for rekvirent velges.								
340			Alternativt kan gebyr fastsettes etter medgått tid (minimum 3 timer).		940,00	910,00	2,70 %			940,00	
341	1.8		Timepris								
342			Timepris for arbeider etter matrikkelloven. Fritatt for mva		880,00	850,00	2,70 %			880,00	
343	1.10		Betalingsbetingelser								
344			Gebyret beregnes etter de satser som gjelder på rekvisisjonstidspunktet.								
345	1.11		Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring i saken								
346			Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.								
347	1.12		Kostnader for innhenting av relevante opplysninger								
348			Kostnader utenom det som er nevnt over, som kommunen påføres i forbindelse med innhenting av relevante opplysninger i forbindelse med oppmålingsforretning, viderefaktureres til rekvirenten.								
349	1.13		Utstedelse av matrikkelbrev								
350			Matrikkelbrev inntil 10 sider		270,00	260,00	2,70 %			270,00	
351			Matrikkelbrev over 10 sider		540,00	520,00	2,70 %			540,00	
352			Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen.								
353	1.14		Urimelig gebyr								
354			Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnader kommunen har hatt, kan enhetsleder Teknisk, plan og utbygging fastsette et passende gebyr.								
355	1.15		Tinglysing								
356			Når tinglysing kreves kommer tinglysningsgebyr i tillegg til de ovenstående gebyrene iht tinglysningsmyndighetens satser								
357			GEBYRREGULATIV FOR SEKSJONERING AV EIENDOMMER.								
358			Lovhjemmel: Lov om seksjonering § 7.								
359	1		Generelt								

	A	B	C	D	E	F	H	I	J	L	M
72	GEBYRREGULATIV, EGENBETALING MM			2021 Inkl mva	2021 uten mva	2020	% endring	VEDLEGG			
73			Regulativet skal dekke utgifter til kontroll av at vilkårene for seksjonering er til stede, herunder kontroll av tegninger og eventuell befarings. Gebyret gjelder pr sak og ikke pr seksjon. Rettsgebyret er for 2020 kr 1172,-. Rettsgebyreret for 2021 fastsettes i statsbudsjettet.	25			2,70 %				
360											
361				Seksjonering = 3*R							
362				Tillegg for befarings = 2*R							
363				Reseksjonering = 3 *R							
364	2	Tillatelse til seksjonering uten nødvendig befarings									
365			3 ganger rettsgebyret		3R						
366	3	Tillatelse til seksjonering med nødvendig befarings									
367			5 ganger rettsgebyret		5R						
368	4	Betalingsbestemmelser									
369			Innbetaling skal skje innen frist fastsatt av kommunen. Blir seksjoneringstillatelse ikke gitt skal halvparten av gebyret for seksjonering betales.								
370	5	Gebyr for oppmåling av uteareal på eierseksjon kommer i tillegg til pkt 2. og 3.									
371			Se gebyrregulativ for matrikkelloven pkt. 1.1.3.								
372	BETALINGSREGULATIV FOR BEHANDLING AV BYGGE- OG DELINGSSAKER MM										
373			Det fastsettes følgende gebyr for behandling av bygge- og delingssaker i hht. pbl § 33-1. § 33-2 Eventuell tvangsmulkt og overtredelsesgebyr behandles særskilt. Gebyrene er fritatt for merverdiavgift.								
374		Betalingsbestemmelser:									
375		1	Gebyrene er fritatt for mva								
376		2	Gebyrsatser gjelder pr. tiltak: f.eks. bolig + frittstående garasje er to tiltak								
377		3	Gebyret beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunktet fullstendig søknad er innlevert.								
378		4	Innbetalt gebyr refunderes ikke dersom saksbehandlingen er påbegynt.								
379		5	Blir gebyret urimelig høyt, kan regulativet fravikes av enhetsleder Tekniske tjenester.								
380		6	For søknader om arbeid som ikke dekkes andre steder i regulativet, kan gebyr beregnes etter medgåtte timeverk. Dette kan f.eks. være gjennomføring av lovpålagt tilsyn.								
381		7	For gebyr som beregnes etter medgått tid, beregnes pr time.		940,00	910,00	2,70 %		940,00		
382		8	I tillegg skal tiltakshaver refundere kommunens utlegg til fagkyndig bistand.								
383	1	Sakstype									
384	A1	Dispensasjon fra plan- og bygningsloven uten høring og veglovens bestemmelser for kommunale veger			2380,00	2310,00	2,70 %		2380,00		
385	A2	Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for nye tiltak på bebygd eiendom i LNF-områder			200,00	200,00	2,70 %	200,00	200,00		
386	A3	Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for nye tiltak på ubebygd eiendom			6840,00	200,00	2,70 %	6840,00	6840,00		
387	A4	Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel som gjelder fradeling av ubebygd parsell			9570,00	9310,00	2,70 %		9570,00		
388	A5	Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel som gjelder fradeling av bebygd parsell i LNF område			4290,00	4170,00	2,70 %		4290,00		
389	A6	Dispensasjoner fra reguleringsplan			6890,00	6700,00	2,70 %		6890,00		
390	A7	Dispensasjon fra reguleringsplan som behandles i byggesak direkte			2310,00	2310,00	2,70 %	2310,00	2310,00		
391	B	Deling av grunneiendom, 1 ny eiendom			3110,00	3020,00	2,70 %		3110,00		
392	C	Deling av grunneiendom, pr ny eiendom utover 1			1060,00	1030,00	2,70 %		1060,00		
393	D	Søknad om rivning, sak uten høring			2980,00	2900,00	2,70 %		2980,00		
394	E	Søknad om rivning, sak til uttalelse, andre myndigheter			5150,00	5010,00	2,70 %		5150,00		
395	F	Tekniske installasjoner/anlegg, tiltaksklasse 1, (f.eks. fyringsenhet, VVS-anlegg, gjerde mm)			1670,00	1620,00	2,70 %		1670,00		
396	G	Tekniske installasjoner/anlegg, tiltaksklasse 2, (f.eks. VA-anlegg, VVS-anlegg mm)			3110,00	3020,00	2,70 %		3110,00		
397	H	Skilt, reklame, antenner									
398	a)	Skilt, reklame			2080,00	2020,00	2,70 %		2080,00		
399	b)	Antenner som behandles etter PBL § 20-4			2080,00	2020,00	2,70 %		2080,00		
400	I	Vesentlig terrenginngrep, veg p-plass			3110,00	3020,00	2,70 %		3110,00		
401	J	Separate avløpsanlegg			2080,00	2020,00	2,70 %		2080,00		
402	K	Driftsbygninger, § 20-4, uten husdyr			5050,00	4910,00	2,70 %		5050,00		
403	L	Driftsbygninger, § 20-4, med husdyr (uttalelse fra andre myndigheter)			6190,00	6020,00	2,70 %		6190,00		
404	M	Mindre tiltak på bebygd eiendom, § 20-4, og midlertidige tiltak inntil 2 år			5050,00	4910,00	2,70 %		5050,00		

	A	B	C	D	E	F	H	I	J	L	M
72	GEBYRREGULATIV, EGENBETALING MM			2021 Inkl mva	2021 uten mva	2020	% endring	VEDLEGG			
73				25			2,70 %				
405	N		Mindre tiltak på bebygd eiendom, § 20-4, og midlertidige tiltak inntil 2 år: Ikke matrikkel/kart - reguleringspliktige eller bruksareal under 15m ²		1060,00	1030,00	2,70 %			1060,00	
406	O		Tillegg for alle saker som krever uttalelse fra andre myndigheter der dette ikke er tatt med i gebyret (gjelder ikke for fradelingsaker)		1060,00	1030,00	2,70 %			1060,00	
407	P		2. gangs purring, brev til ansvarlig søker, etterlysning av søknad om ferdigattest, etter besiktigelse.		640,00	620,00	2,70 %			640,00	
408	2		Tiltak etter § 20 som krever søknad og tillatelse § 20-3								
409			Ett trinn/igangsetting nr 1, rammetillatelse for: nybygg, påbygg, tilbygg, ombygging, midlertidig konstruksjoner og bruksendring:								
410	A		Ny bygg og bruksendring								
411			Risikoklasse 1		7750,00	7540,00	2,70 %			7750,00	
412			Risikoklasse 2		9280,00	9030,00	2,70 %			9280,00	
413			Risikoklasse 3		8710,00	8480,00	2,70 %			8710,00	
414			Risikoklasse 4		13390,00	13030,00	2,70 %			13390,00	
415			Risikoklasse 5		16090,00	15660,00	2,70 %			16090,00	
416			Risikoklasse 6		19270,00	18760,00	2,70 %			19270,00	
417	B		påbygg, tilbygg, ombygging, midlertidig konstruksjoner								
418			Risikoklasse 1		5180,00	5040,00	2,70 %			5180,00	
419			Risikoklasse 2		6230,00	6060,00	2,70 %			6230,00	
420			Risikoklasse 3		7460,00	7260,00	2,70 %			7460,00	
421			Risikoklasse 4		8930,00	8690,00	2,70 %			8930,00	
422			Risikoklasse 5		13170,00	12820,00	2,70 %			13170,00	
423			Risikoklasse 6		16090,00	15660,00	2,70 %			16090,00	
424	C		Uten vesentlige inngrep i bærekonstruksjoner, uendret areal f.eks. ark eller takoppløft:								
425			Risikoklasse 1		3110,00	3020,00	2,70 %			3110,00	
426			Risikoklasse 2		3110,00	3020,00	2,70 %			3110,00	
427			Risikoklasse 3		3110,00	3020,00	2,70 %			3110,00	
428			Risikoklasse 4		3110,00	3020,00	2,70 %			3110,00	
429			Risikoklasse 5		3110,00	3020,00	2,70 %			3110,00	
430			Risikoklasse 6		3110,00	3020,00	2,70 %			3110,00	
431	D1		Tillegg for boenhet nr 2: 85 % av gebyret i pkt 2A og 2B								
432	D2		Tillegg for boenhet nr 3: 85 % av gebyret for boenhet nr 2								
433	D3		Tillegg for boenhet nr 4: 85 % av gebyret for boenhet nr 3 osv								
434	E		For ren kjeller uten bygningstekniske installasjoner/boligrom beregnes ikke gebyr								
435	F		Tilleggsgebyr pr. igangsettingstillatelse ved to-trinns behandling		3110,00		2,70 %	3110,00		3110,00	
436	G		Endring av tillatelse.		3110,00		2,70 %	3110,00		3110,00	
437	H		Gebyr for midlertidig brukstillatelse		960,00	930,00	2,70 %			960,00	
438	3		Avvik								
439	A		Saksbehandling for avviksbehandling, rapportering, rapporterte avvik eller avvik som er avdekket gjennom kommunens tilsyn, f.eks. ulovlig igangsatte tiltak Dette gebyret kommer i tillegg til vanlig saksbehandlingsgebyrer. Gebyr pr tiltak:		3010,00	2930,00	2,70 %			3010,00	
440	BETALINGSREGULATIV FOR BEHANDLING AV PLANSAKER										
441	1		Private planforslag PBL (Plan- og bygningsloven) kapittel 12								
442			Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 2-1 kreves det at alle forslag til reguleringsplaner konstrueres og leveres på digital form før planforslaget tas opp til 1. gangs behandling. Digital arealplan skal være i henhold til nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister. Gebyret skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader på sektoren. Gebyrene er fritatt for merverdiavgift.								
443	A		Planprogram		17170,00	16710,00	2,70 %			17170,00	
444	B		Reguleringsplaner								
445			Planareal inntil 10 daa		25000,00	25000,00	2,70 %	25000,00		25000,00	
446			Planareal inntil 20 daa		30000,00	30000,00	2,70 %	30000,00		30000,00	
447			Over 20 daa tillegg pr. påbegynt 10 daa		5000,00	5000,00	2,70 %	5000,00		5000,00	
448			Mindre reguleringsendringer Gebyret er 25 % av ovennevnte satser								
449	C		Tilleggsgebyr Når kommunen må utføre digitalisering av plankart og tilpasning av format for innlegging i GIS-database betales gebyr etter brukte timeverk. Når kommunen må utarbeide reguleringsbestemmelser betales gebyr								
450			Minstegebyr pr. planforslag		7200,00	7010,00	2,70 %			7200,00	
451			Timepris – fritatt for merverdiavgift		940,00	910,00	2,70 %			940,00	
452	D		Konsekvensutredninger Hvor planmyndigheten er godkjenningmyndighet for søkers konsekvensutredninger, jfr. Forskrift om konsekvensutredninger, betales gebyr etter brukte timeverk og utgifter kommunen måtte ha hatt til sakkyndig bistand.								
453			Minstegebyr pr. planforslag		7200,00	7010,00	2,70 %			7200,00	

	A	B	C	D	E	F	H	I	J	L	M
72			GEBYRREGULATIV, EGENBETALING MM	2021 Inkl mva	2021 uten mva	2020	% endring	VEDLEGG			
73				25			2,70 %				
454			Timepris – fritatt for merverdiavgift		940,00	910,00	2,70 %			940,00	
455			GRAVING I KOMMUNALE VEGER OG GATER Gebyrene er fritatt for merverdiavgift.								
456			Behandling av gravetillatelse, pr. sak for graving/kryssing av en - 1 - veg.		3130,00	3040,00	2,70 %			3130,00	
457			Forringelsesgebyr ved ordinær graving i asfaltert veg pr. m²		280,00	270,00	2,70 %			280,00	
458			Dersom vegen/gata ikke er istandsatt i hht. avtale innenfor fristen påløper et ekstra gebyr pr. m². Gebyret gjelder også dersom graving er igangsatt uten godkjent gravetillatelse.		660,00	640,00	2,70 %			660,00	
459			VANN- OG AVLØPSGEBYR								
460											
461			I eksisterende og nye boligfelt, industrifelt, forretningsområder o.l. hvor refusjoner for veg, vann og avløp er fastsatt på grunnlag av faktiske investeringer eller er innregnet i tomteprisen, betales tilknytningsgebyr ifølge gjeldende forskrifter for vann- og kloakkgebyr etter følgende satser.								
462	A		VANN:								
463			Tilknytningsavgift for bolig lav sats, pr bruksenhet	12 500,00	10000,00	10000,00	2,70 %	10000,00		10000,00	
464			Tilknytningsavgift for bolig høy sats, pr bruksenhet	34 625,00	27700,00	27700,00	2,70 %	27700,00		27700,00	
465			Tilknytningsavgift for andre bygg lav sats, pr kvm	125,00	100,00	100,00	2,70 %	100,00		100,00	
466			Tilknytningsavgift for andre bygg høy sats, pr kvm	250,00	200,00	200,00	2,70 %	200,00		200,00	
467			Årsgebyr mengdeavhengig del pr kbm	14,14	11,31	9,24	2,70 %	11,31		11,31	
468			Årsgebyr fastledd	1 125,00	900,00	930,00	2,70 %	900,00		900,00	
469			Kontroll av vannmåler på stedet	-	0,00	0,00	2,70 %			0,00	
470			Gebyrreduksjon som følge av brudd i vannforsyningen eller utilfredsstillende kvalitet på vannet (iht Forskriftens § 3-9)	412,50	330,00	330,00	2,70 %	330,00		330,00	
471	B		AVLØP:								
472			Tilknytningsavgift for bolig lav sats, pr bruksenhet	15 625,00	12500,00	12500,00	2,70 %	12500,00		12500,00	
473			Tilknytningsavgift for bolig høy sats, pr bruksenhet	46 875,00	37500,00	37500,00	2,70 %	37500,00		37500,00	
474			Tilknytningsavgift for andre bygg lav sats, pr kvm	162,50	130,00	130,00	2,70 %	125,00		130,00	
475			Tilknytningsavgift for andre bygg høy sats, pr kvm	475,00	380,00	380,00	2,70 %	375,00		380,00	
476			Årsgebyr mengdeavhengig del pr kbm	40,05	32,04	24,50	2,70 %	32,04		32,04	
477			Årsgebyr fastledd	1 125,00	900,00	930,00	2,70 %	900,00		900,00	
478	C		Gebyr for vannavstenging								
479			For oppmøte i forbindelse med avstenging/påsetting av vannforsyning betales et gebyr.	800,00	640,00	620,00	2,70 %			640,00	
480	D		Gebyrregulativ etter forurensningsloven § 34 og § 52, septikkrenovasjon								
481			Tømming ordinær rute inntil 3m³	1 713,75	1371,00	1317,00					
482			Tømming ordinær rute. Gebyr utover 3m³, pr m³	571,25	457,00	439,00	2,70 %	457,00		457,00	
483			Tømming utenom ordinær rute inntil 3m³	1 882,50	1506,00	1446,00					
484			Tømming utenom ordinær rute. Gebyr utover 3m³, pr m³	627,50	502,00	482,00	2,70 %	502,00		502,00	
485			Tømming utenom ordinær arbeidstid inntil 3m³	2 325,00	1860,00	1788,00					
486			Tømming utenom ordinær arbeidstid. Gebyr utover 3m³, pr m³	775,00	620,00	596,00	2,70 %	620,00		620,00	
487			Tømming av tette tanker inntil 3m³	1 980,00	1584,00	1521,00					
488			Tømming av tette tanker. Gebyr utover 3m³ minimumsgebyr pr m³	660,00	528,00	507,00	2,70 %	528,00		528,00	
489			Kontrollgebyr spredte avløpsanlegg (fritatt for mva myndighetsutøvelse) oppfølging av vanddirektivet		215,10	195,00	2,70 %	215,10		215,10	
490			Fjerning av is, snø, jord etc. pr time	387,50	310,00	300,00	2,70 %			310,00	
491			GEBYR FOR UTKJØRING AV VANN, LEIE AV UTRYKNINGSKJØRETØY, KURS MM								
492	E		Leie av bil og mannskap, for eksempel utkjøring av vann								
493			Leie av utrykningskjøretøy pr. time	1 025,00	820,00	790,00	2,70 %			820,00	
494			Mannskap pr. time	875,00	700,00	680,00	2,70 %			700,00	
495			Fritatt for merverdiavgift ved utrykning.								
496	F		Kursavgift for kurs arrangert av brann- og feiervesenet fastsettes i forhold til det enkelte kurs.								
497	H		Gebyr for behandling av søknad om fyrverkeri og tilsyn av utsalgssted. Fritatt for merverdiavgift.		3180,00	3090,00	2,70 %			3180,00	
498			FEIE-OG TILSYNSGEBYR								
499			Betalingsregulativ for feiing og tilsyn i Åsnes brannvesen.								
500	1		For vanlige røykpiper i bolig- og forretningsbygg inntil 3 etasjer, ekskl. kjeller og uinnredet loft pr. pipe (røykløp) pr. år.	472,50	378,00	495,00	2,70 %	378,00		378,00	
501			Det foretas ikke feiing av piper (røykløp) dersom ildsted ikke er tilkoblet, eller i særskilte tilfeller, ildstedet (ene) er plumbert av feiervesenet. I disse tilfellene kan det søkes fritak for feie-/tilsyns gebyr.								
502	2		Feiing/tilsyn fritidsbolig	472,50	378,00	495,00	2,70 %	378,00		378,00	
503	3		Mannskap pr. time, f.eks. fyrkjele feiing, filmning av skorstein	943,75	755,00	735,00	2,70 %			755,00	
504	4		Gebyr for tilsyn med gassfyringsanlegg i bolig.	323,75	259,00	252,00	2,70 %			259,00	
505											
506			SNØSKUTERLED, BRUKERBETALING								

	A	B	C	D	E	F	H	I	J	L	M
72	GEBYRREGULATIV, EGENBETALING MM			2021 Inkl mva	2021 uten mva	2020	% endring	VEDLEGG			
73				25			2,70 %				
507			§ 11 i Forskrift om snøscooterløyper i Åsnes kommune 23.12.2015. Fritatt for mva								
508	1		Brukerbetaling døgnkort		100,00	100,00	2,70 %	100,00		100,00	
509	2		Brukerbetaling weekendkort		300,00	300,00	2,70 %	300,00		300,00	
510	3		Brukerbetaling årskort		700,00	700,00	2,70 %	700,00		700,00	
511	LEIEPRISER I ÅSNESHALLEN										
512	A		Skoler i Åsnes kommune								
513			Hall 1/1, inkl dusj og garderober pr time		220,00	210,00	2,70 %			220,00	
514	B										
515	1		Hall 1/1, Trening pr time (dusj og garderobe kommer i tillegg)		220,00	210,00	2,70 %			220,00	
516	2		Hall 1/2, Trening pr time (dusj og garderobe kommer i tillegg)		140,00	130,00	2,70 %			140,00	
517	3		Hall 1/4, Trening pr time (dusj og garderobe kommer i tillegg)		100,00	90,00	2,70 %			100,00	
518	4		Tillegg for dusj og garderobe pr time		180,00	170,00	2,70 %			180,00	
519	C		Lag, foreninger, andre								
520			Leie av KUN garderobe inntil 2 garderober og 1 dommer garderobe pr time	250,00	200,00	190,00	2,70 %			200,00	
521	D		Lag, foreninger - Arrangement								
522	1		Hall 1/1 inkl tribuner pr time, dusj og garderobe kommer i tillegg	325,00	260,00	250,00	2,70 %			260,00	
523	2		Tillegg for dusj og garderobe pr time	225,00	180,00	170,00	2,70 %			180,00	
524			Hall 1/1 inkl tribuner hel dag, pr dag (over 7 timer), dusj og garderobe kommer i tillegg	2 162,50	1730,00	1680,00	2,70 %			1730,00	
525			Tillegg for dusj og garderobe pr dag	437,50	350,00	340,00	2,70 %			350,00	
526	E		Andre leietakere - arrangement								
527			Hall 1/1 inkl tribuner pr time, dusj og garderobe kommer i tillegg	362,50	290,00	280,00	2,70 %			290,00	
528			Tillegg for dusj og garderobe pr time	250,00	200,00	190,00	2,70 %			200,00	
529			Hall 1/1 inkl tribuner hel dag, pr dag (over 7 timer), dusj og garderobe kommer i tillegg	2 475,00	1980,00	1920,00	2,70 %			1980,00	
530			Tillegg for dusj og garderobe pr dag	537,50	430,00	410,00	2,70 %			430,00	
531	ØKONOMISTABEN										
532	INNFORDRINGSGEBYR										
533			Omkostninger som påløper i forbindelse med innføring av husleie, barnehage/SFO, pleie- og omsorgstjenester, kommunale eiendomsavgifter, diverse fakturering og plan- og byggesaker mm.. Gebyrer fastsettes ut fra det til enhver tid gjeldende rettsgebyr (R) eller inkassosats (IS).								
534	NAV, Sosial										
535	Administrative kostnader startlån										
536			Forskrift om startlån fra Husbanken. Pgr 6. Kommunen gis anledning til å påplusse husbankrenten inntil 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader. Dersom det dokumenteres at de faktiske utgiftene til administrasjon og forvaltning av låneordningen overstiger 0,25 prosentpoeng, kan kommunene i tillegg kreve gebyr for inndekning av det overskytende beløpet.								
537			Rentepåslag for dekning av administrative kostnader			0,25 %					
538	SOLØR RENOVASJON IKS - Vedtatt av SOR										
539	RENOVASJONGSGBYR										
540			Det fastsettes følgende gebyrsatser for Solør renovasjon IKS. Alle priser er eks. mva. I tillegg inngår driften av returpunkt for glass og metall i Våler, Åsnes og Grue, som dekkes inn gjennom allment gebyr. Gebyrene behandles av representantskapet 5.11.2020								
541	Gebyrer rettet mot husholdningsabonnenter										
542	A		Allment gebyr								
543			Allment gebyr	1490,00	1192,00	1001,00	2,70 %	1192,00		1192,00	
544	B		Avfallsfraksjon Bio gebyr (26 tømminger i året pr abonnent inkl behandling.)								
545	1		140 ltr.	886,25	709,00	596,00	2,70 %	709,00		709,00	
546	2		240 ltr.	1 326,25	1061,00	892,00	2,70 %	1061,00		1061,00	
547	3		360 ltr.	2 272,50	1818,00	1528,00	2,70 %	1818,00		1818,00	
548	C		Restavfall gebyr (13 tømminger i året pr abonnent inkl behandling.)								
549	1		140 ltr.	1 092,50	874,00	735,00	2,70 %	874,00		874,00	
550	2		240 ltr.	1 717,50	1374,00	1155,00	2,70 %	1374,00		1374,00	
551	3		360 ltr.	2 820,00	2256,00	1896,00	2,70 %	2256,00		2256,00	
552	4		660 ltr.	5 180,00	4144,00	3482,00	2,70 %	4144,00		4144,00	
553											
554	C		Papp og papir (13 tømminger i året pr abonnent inkl behandling.)								
555			140 ltr. papir	0	0,00	0,00	2,70 %			0,00	
556			240 ltr. papir	0	0,00	0,00	2,70 %			0,00	
557			360 ltr. papir	0	0,00	0,00	2,70 %			0,00	
558			660 ltr. Papir	0	0,00	0,00	2,70 %			0,00	
559	D		Husholdningsplast (13 tømminger i året pr abonnent inkl behandling.)								
560			Husholdningsplast (sekker)		0,00	0,00	2,70 %			0,00	
561	E		Gebyrer rettet fra gjenvinningsstasjoner mot husholdningskunder								

	A	B	C	D	E	F	H	I	J	L	M
72			GEBYRREGULATIV, EGENBETALING MM	2021 Inkl mva	2021 uten mva	2020	% endring	VEDLEGG			
73				25			2,70 %				
562			Restavfall pr sekk som ikke er gjennomsliktig tillates ikke.	-							
563			Restavfall pr sekk i gjennomsliktig sekk	50,00	40,00	40,00	2,70 %	40,00	40,00		
564			Inert avfall til deponi pr sekk	50,00	40,00		2,70 %	40,00	40,00		
565			Grovavfall pr m ³ (grove eller enheter til bearbeiding)	300,00	240,00	240,00	2,70 %	240,00	240,00		
566			Sortert avfall til gjenvinning	-	0,00	0,00	2,70 %		0,00		
567			Hageavfall pr m ³	-	0,00	0,00	2,70 %		0,00		
568			Farlig avfall inntil 1000 kg pr år	-	0,00	0,00	2,70 %		0,00		
569											
570	F		Mottaksavgift for levert avfall til gjenvinningsstasjoner fra næring								
571			Generell prisøkning for næring er 3%								
572	G		Gebyr for hytte og fritidsrenovasjon								
573			Gebyr for hytte og fritidsrenovasjon (ÅK)	1 602,50	1282,00	742,00	2,70 %	1282,00	1282,00		
574	H		Avtale om henteavstand - ekstra hentegebyr								
575			Henteavstandsgebyr skal dekke kostnader for renovasjonsbil med mannskap basert på selvkostprinsippet.								
576			Avstand (i meter) 7 - 15	306,25	245		2,70 %	245,00	245,00		
577			Avstand (i meter) 16 - 30	393,75	315		2,70 %	315,00	315,00		
578			Avstand (i meter) 31 - 50	562,50	450		2,70 %	450,00	450,00		
579			Avstand (i meter) 51 - 100	700,00	560		2,70 %	560,00	560,00		
580			Avstand (i meter) 101 - 200	1 050,00	840		2,70 %	840,00	840,00		
581			Avstand (i meter) 201 - 300	1 581,25	1265		2,70 %	1265,00	1265,00		
582			Avstand (i meter) 301 - 400	2 106,25	1685		2,70 %	1685,00	1685,00		
583			Avstand (i meter) 401 - 500	2 806,25	2245		2,70 %	2245,00	2245,00		
584											
585											
586											
587											
588											
589											
590											
591											
592											
593											
594											
595											
596											
597											
598											
599											
600											
601											
602											
603											
604											
605											
606											
607											

ÅSNES KOMMUNE
HUSLEIESATSER 2021

BOLIGADRESSE	MERKNAD	STRØM	* TV- ABONEM.	GRESS- KLIPP	SNØ- MÅKING	KOMM. AVG.	VAKT- MESTER	RENHOLD	HUSLEIE KR/MD
--------------	---------	-------	------------------	-----------------	----------------	---------------	-----------------	---------	------------------

*Kun tv-abonnement på grunnpakke inngår

UTLEIEBYGG	Særskilte avtaler								
Skolevegen 33, Flisa	Kirkekontor	Inkludert		Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	18 169
Syversætreskogen 8, Flisa	Prestebolig								9 022

OMSORGSBOLIGER	Utleies etter vedtak i Tildelerenheten								
Frøyas gate 8, Flisa	Nedre Kjølen bo og aktivitetshus, 24 leiligheter a 55 m2	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	Kun fellesareal	9 797
Frøyas gate 8, Flisa	Nedre Kjølen bo og aktivitetshus, 4 leiligheter a 62 m2	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	Kun fellesareal	11 044
Frøyas gate 8, Flisa	Nedre Kjølen bo og aktivitetshus, 4 leiligheter a 70 m2	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	Kun fellesareal	12 468
Rådhusgata 8, Flisa	Flisa omsorgsbolig, 6 leiligheter	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal		8 578
Rådhusgata 8, Flisa	Flisa omsorgsbolig, 2 hjørne-leiligheter (H0103, H0106)	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal		9 934
Soltun 21, Arneberg	Hof omsorgsbolig, 6 leiligheter	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal		8 577
Soltun 21, Arneberg	Hof omsorgsbolig, 2 hjørne-leiligheter (H0103, H0106)	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal		9 934
Kjeldegutua 25, Flisa	Evenshaugen, leilighet 25 A	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	10 434
Kjeldegutua 25, Flisa	Evenshaugen, leilighet 25 B, 25 C	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	8 786
Kjeldegutua 25, Flisa	Evenshaugen, leilighet 25 D-E-F-G-H-I-J	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	7 985
Kjeldegutua 29, Flisa	Evenshaugen, leilighet M i underetasjen	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	Kun fellesareal	10 357
Kjeldegutua 27, Flisa	Evenshaugen, leilighet O, P i underetasjen	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	Kun fellesareal	7 930
Kjeldegutua 27, Flisa	Evenshaugen, leilighet N i underetasjen	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	Kun fellesareal	9 336
Kjeldegutua 27, 29, Flisa	Evenshaugen, leilighet K, L i underetasjen	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	Kun fellesareal	9 309
Keiserudsallen 2, 4, 6, 8, Flisa	Hagan, 4 leiligheter		Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert			5 772
Kjølørønningen 15, Flisa	Kjølørønningen, 16 ordinære leiligheter	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	9 006
Kjølørønningen 15, Flisa	Kjølørønningen, 1 større leilighet (H0110)	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	9 616
Kjølørønningen 15, Flisa	Kjølørønningen, 2 mindre leil. u/bod (H0108, H0113)	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	8 572
Lisbethsvingen 20, Flisa	Avlastningsboligen, 1 stor leilighet	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	Kun fellesareal	6 211
Lisbethsvingen 20, Flisa	Avlastningsboligen, 1 mindre leilighet	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	Kun fellesareal	4 289
Myra 42, Flisa	Myra omsorgsbolig, 4 leiligheter	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	8 874
Myra 42, Flisa	Myra omsorgsbolig, 1 mindre leilighet	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	6 453
Myra 10, Flisa	Engeli, leilighet A,B,D,E	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal		8 083
Myra 10, Flisa	Engeli, leilighet C	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal		10 428
Myra 10, Flisa	Engeli, leilighet F	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal		8 786
Sønsterud 2, Gjesåsen	Sønsterud bofellesskap, 26 enkeltrom, leie pr rom	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	5 025
Sønsterud 2, Gjesåsen	Sønsterud bofellesskap, 6 dobbeltrom, leie pr rom	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Inkludert	Kun fellesareal	5 914

BOLIGADRESSE	MERKNAD	STRØM	* TV- ABONEM.	GRESS- KLIPPING	SNØ- MÅKING	KOMM. AVGIFTER	VAKT- MESTER	RENHOLD	HUSLEIE- SATSER 2021
--------------	---------	-------	------------------	--------------------	----------------	-------------------	-----------------	---------	-------------------------

*Kun tv-abonnement på grunnpakke inngår

FLYKTNINGBOLIGER	Utleieboliger øremerket flyktninger								
Dr Bjørnebyes veg 24, Flisa	1 enebolig		Inkludert			Inkludert			6 826
Keiserudsalleen 5A, Flisa	1 leilighet i to-mannsbolig		Inkludert			Inkludert			5 156
Keiserudsalleen 5B, Flisa	1 leilighet i to-mannsbolig		Inkludert			Inkludert			7 089
Keiserudsalleen 9, Flisa	1 leilighet i to-mannsbolig		Inkludert			Inkludert			6 562
Keiserudsalleen 11, Flisa	1 leilighet i to-mannsbolig		Inkludert			Inkludert			5 986
Kjølabakken 115, Flisa	1 enebolig		Inkludert			Inkludert			7 089
Myraveien 28, Flisa	1 leilighet i to-mannsbolig		Inkludert			Inkludert			6 831
Sundmoen 36, Flisa	2 leiligheter i bolighus, pris pr leilighet		Inkludert			Inkludert			5 053
Sundmoen 59, Flisa	1 leilighet (underetasjen) i bolighus		Inkludert			Inkludert			6 822
Sundmoen 59, Flisa	1 leilighet (1. og 2. etasje) i bolighus		Inkludert			Inkludert			7 897
Skolevegen 40, Flisa	1 enebolig		Inkludert			Inkludert			7 710
Skolevegen 48, Flisa	1 enebolig		Inkludert			Inkludert			7 485
Solørveien 112, Flisa	1 enebolig, Haslemoen		Inkludert			Inkludert			6 321
Solørvegen 128, Flisa	1 enebolig, Haslemoen		Inkludert			Inkludert			6 749

ORDINÆRE UMLEIEBOLIGER	Skriftlig søknad og tildeling jfr "Retningslinjer for tildeling av kommunal bolig i Asnes"								
Bråtavegen 39 - 41, Flisa	2 leiligheter i to-mannsbolig					Inkludert			5 618
Kvesetmoen 6, Arneberg	4 hybler i bolighus, pris pr hybel	Inkludert	Inkludert			Inkludert			4 778
Myra 18 - 20, Flisa	2 leiligheter i to-mannsbolig					Inkludert			5 931
Negardsvegen 28 - 36, Flisa	2 leiligheter i rekkehus					Inkludert			6 952
Negardsvegen 30 - 32 -34, Flisa	3 leiligheter i rekkehus					Inkludert			6 650
Negardsvegen 38 - 40 - 42 - 50, Flisa	4 leiligheter i rekkehus					Inkludert			6 650
Negardsvegen 44 - 46 - 48, Flisa	3 leiligheter i rekkehus					Inkludert			8 133
Negardsvegen 52 - 54 - 56, Flisa	3 leiligheter i rekkehus					Inkludert			9 616
Kjølabergsvegen 27 - 29, Flisa	2 leiligheter i to-mannsbolig					Inkludert			5 618
Solørvegen 1098, Arneberg	5 leiligheter, leie pr leilighet		Inkludert			Inkludert			7 139
Sønsterud 4, Gjesåsen	4 leiligheter (1A, 1B, 2A, 2B) i tidl. "Trygdeboligen"	Inkludert		Inkludert	Inkludert	Inkludert			6 952
Sønsterud 4, Gjesåsen	3 leiligheter (1C, 2C, "styrerleil.") i tidl. "Trygdeboligen"	Inkludert		Inkludert	Inkludert	Inkludert			7 391
Sønsterud 6, Gjesåsen	4 leiligheter (H0101, H0102, H0104, H0105), Bjørklund	Inkludert		Inkludert	Inkludert	Inkludert			7 391
Sønsterud 6, Gjesåsen	1 stor leilighet (H0103), Bjørklund	Inkludert		Inkludert	Inkludert	Inkludert			8 589

Analyse av omstillingsbehov og menypakke av tiltak

På søken etter bærekraftig økonomisk tilpasning – Åsnes
kommune

Kjetil Lie, Audun Thorstensen, Helge Støren og Jørund Verpe

TF-notat nr. 16

2020

Tittel: Analyse av omstillingsbehov og menypakke av tiltak – på søken etter bærekraftig økonomisk tilpasning

TF-notat nr: 16/2020

Forfatter(e): Kjetil Lie, Audun Thorstensen, Helge Støren og Jørund Verpe

Dato: 04.09.20

ISBN: 978-82-336-0336-6

ISSN: Digital

Pris: 150,- (Kan lastes ned gratis fra www.telemarksforskning.no)

Framsidedfoto:

Prosjekt: Åsnes kommune – analyse- og prosessbistand

Prosjektnr.: 20200460

Prosjektleder: Kjetil Lie

Oppdragsgiver: Åsnes kommune

Spørsmål om denne rapporten kan rettes til:

Telemarksforskning
Postboks 4
3833 Bø i Telemark
Tlf: +47 35 06 15 00
www.telemarksforskning.no

Resymé:

Utredning av omstillingsbehovet for å få til en bærekraftig økonomisk tilpasning for Åsnes kommune. Presentasjon av en menypakke av potensielle omstillings- og innsparingstiltak for de ulike ramme- og budsjettansvarsområdene i kommunen.

Forord

Telemarksforskning har på oppdrag for Åsnes kommune gjennomført en analyse av hele kommunens drift, og hatt prosessbistand for utvikling av tiltak som skal sikre en bærekraftig økonomisk tilpasning. Vi har da først gjort en grundig kartlegging og analyse av hele kommunens virksomhet, dvs. for alle sektorer og tilhørende enheter. Rapportering fra denne analysen forelå i april. I rapporten som nå legges fram fra det vi kan kalle fase 2 av prosjektet, spilles inn konkrete omstillings- og effektiviseringstiltak. Det er i denne fasen av prosjektet vi da også har stått for prosessbistand inn mot de fire arbeidsgruppene som kommunen nedsatte. Gjennomgangen presenterer konkrete forslag til omstillings- og effektiviseringstiltak.

Kjetil Lie fra Telemarksforskning har vært prosjektansvarlig hos oppdragstaker, mens de øvrige i prosjektteamet har stått for datainnhenting og tilhørende analyser på hver sine fagområder. Trond Wincenten i Twiconsulting AS har vært innleid konsulent på sektorområdet administrasjon og fellesutgifter. Vi vil takke for godt samarbeid med Åsnes kommune i gjennomføringen av oppdraget, og for ekspeditte levering av data når vi har etterspurt ekstra opplysninger. Vår primære kontaktperson i Åsnes kommune har vært kommunedirektør Stein Halvorsen.

Utredningsarbeidet har pågått i perioden medio mars – primo september 2020.

Bø, 04.09.20

Kjetil Lie

Oppdragsansvarlig

Innhold

Sammendrag.....	7
1. Innledning og bakgrunn for oppdraget.....	10
2. Politisk, rådmannen, stab og støtte.....	11
2.1 Økonomianalyse – administrasjon og styring.....	11
2.1.1 Politisk styring.....	11
2.1.2 Kontroll og revisjon.....	13
2.1.3 Administrasjon	14
2.1.4 Personalpolitiske retningslinjer og prinsipper – omstillingsavtale.....	15
2.2 Fellesinntekter og –utgifter.....	17
2.2.1 Utnyttet inntekspotensial fra eiendomsskatt.....	17
2.2.2 Konvertering av lånegjeld til større andel med fastrente-betingelser	17
2.3 Øvrige observasjoner og innspill	18
2.3.1 Overordnet styringssystem og ledelse	18
2.3.2 Interkommunalt samarbeid.....	18
2.3.3 Rolleavklaring stab/støtte	19
2.3.4 Nærvær	19
2.3.5 Brukermålinger.....	20
2.3.6 Prosjektstyring og gevinstrealisering	20
2.3.7 Kontinuerlig forbedring – «jobbe smartere» - digitalisering og innovasjon .	21
2.3.8 Evaluering og utvikling av kommunikasjon og møtepraksis	21
2.3.9 Systematisk omdømmebygging.....	21
2.3.10 Prosess for bærekraft og kommune 3.0 som integrert i planarbeidet	22
3. Sektor oppvekst.....	23
3.1 Sammendrag	23
3.2 Innledning.....	25

3.3	Grunnskole.....	27
3.4	Skolelokaler	27
3.5	Skyssutgifter	30
3.6	SFO.....	31
3.7	Nærmere om grunnskoledrifta ved den enkelte skole.....	33
3.7.1	Jara skole	36
3.7.2	Sønsterud skole.....	38
3.7.3	Flisa skole.....	39
3.7.4	Åsnes ungdomsskole	41
3.8	Skolestruktur.....	43
3.8.1	Alternative strukturer	43
3.8.2	Mulig innsparing i grunnskolen med dagens struktur	43
3.8.3	Jara-elevene til Flisa skole.....	44
3.8.4	Samle Flisa, Jara og Sønsterud skoler til Åsnes barneskole.....	45
3.8.5	Barne- og ungdomsskole i Åsnes	46
3.9	Oppsummert innsparingsmulighet for grunnskolen	47
3.10	Barnehagedrift	48
3.10.1	Bashammeren barnehage.....	53
3.10.2	Jara barnehage	54
3.10.3	Myrsnipa barnehage	55
3.10.4	Sønsterud barnehage.....	56
3.10.5	Sammendrag og forslag.....	57
4.	Sektor helse, omsorg og velferd	58
4.1	Innledning.....	58
4.1.1	Dekningsgrad og pleiefaktor	58
4.1.2	Balansen mellom institusjonstjenester og hjemmetjenester	59
4.2	Digitalisering og velferdsteknologi	60

4.3	Demografi og prioritering.....	61
4.4	Politikk, alderssammensetning og lokal prioritering	62
4.5	Kompetanse og tjenestekjøp	63
4.6	Kostnader og prioriteringer – anbefalte tiltak for omstilling og innsparing	63
5.	Sektor samfunnsutvikling.....	68

Sammendrag

Vi har gjennomført en analyse av hele kommunens drift, samt gitt prosessbistand for utvikling av tiltak som skal sikre en bærekraftig økonomisk tilpasning for Åsnes kommune. Vi har da først gjort en grundig kartlegging og analyse av hele kommunens virksomhet, dvs. for alle sektorer og tilhørende enheter. Rapportering fra denne analysen forelå i april. I rapporten som her legges fram fra det vi kan kalle fase 2 av prosjektet, spilles inn konkrete omstillings- og effektiviseringstiltak. I denne fasen av prosjektet har vi også stått for prosessbistand inn mot de fire nedsatte arbeidsgruppene.

I kapittel 2 anbefaler vi blant annet at det i inneværende kommunevalgperiode foretas en særskilt gjennomgang av politisk organisering og tilhørende avlønning/ressursbruk i Åsnes kommune. Herunder altså vurdering av antall medlemmer i styrer, utvalg og råd, godtgjøring folkevalgte og møtetider. Om det fortsatt skal være tre sektorutvalg er også naturlig å vurdere. For kontroll og revisjon finner det ikke aktuelt å legge til grunn lavere utgifter mot kontroll og revisjon for årene framover, bortsett fra det som kan oppfattes å ha vært et ekstra ressursforbruk i 2019.

Vi anbefaler at det målsettes gitte økonomiske nedtrekk for bemanningsreduksjoner, og at dette bakes inn i budsjetttrammeforutsetningene. En stillingsbank foreslås etablert, med en budsjett-ramme tilsvarende lønnsutgiftene for de arbeidstakerne som er i stillingsbanken. Eksempplifisert kan vi se for oss slike føringer fra et kommunestyrevedtak:

Kommunestyret målsetter innsparinger for bemanningsreduksjon i størrelsesorden 10,5 mill. kroner for økonomiplanperioden 2021-2024; fordelt med 1,5 mill. kroner for 2021, 3 mill. kroner for 2022, 3 mill. kroner for 2023 og 3 mill. kroner for 2024.

Stillings- og rekrutteringsutvalget skal få en sentral funksjon i forbindelse med nedbemanningsprosessen. Kommunestyret fastsetter retningslinjene for stillingsbanken, etter behandling og innstilling fra administrasjonsutvalget Vi foreslår for øvrig at

- Alle vakante stillinger skal fram til 31.12.2024 vurderes iht. ansettelsesreglement og behandles av kommunedirektøren som avgjør om hjemmelen skal trekkes inn, besettes på nytt av personer som allerede er tilsatt i kommuneorganisasjonen eller må lyses ut eksternt. Det skal i denne sammenheng vurderes innhold i stillingen, organisatorisk plassering og behov for rekruttering. Kommunedirektørens vurdering og avgjørelse legges fram for stillings- og rekrutteringsutvalget som skal orienteres fortløpende.
- Opprettelse av nye stillingshjemler skal rapporteres til kommunestyret i tertialrapporter og årsmeldinger. I slike oversikter skal da også framgå utviklingen i antall stillinger (fastlønnede stillingshjemler) i kommunen.

Den lokalt fastsatte «seniorpakka» i Åsnes gjelder ansatte mellom 62 og 65 år, fordi det er da det koster mest for kommunen som arbeidsgiver dersom medarbeidere går av med AFP. Vi tror ikke det nevnte seniorpolitiske tiltaket i Åsnes kommune har betydd at vesentlig flere i aktuell

aldersgruppe ikke har tatt ut AFP enn det som ville vært tilfelle uten tiltaket. Vi mener derfor tiltaket kan vurderes avviklet. Fjerning av tiltaket vil gi en utgiftsbesparelse for kommunen.

Vi anbefaler at Åsnes kommune utnytter inntekspotensialet fra eiendomsskatt vesentlig bedre. Vi tilrår at kommunen bruker Skatteetatens formuesgrunnlag for utskrivning av eiendomsskatt på boligeiendommer fom. 2021. Kommunestyret bør så snart vedta ny alminnelig taksering slik at nye kommunale takster på alle andre eiendomsskatteobjekter enn boligeiendommer, kan tas i bruk fra 2022. Det vil nå være for sent å starte et takseringsarbeid som må være ferdig før 1. mars i 2021.

Vi mener det er opplagt at nye takstgrunnlag vil innebære en betydelig merinntekt fra eiendomsskatt. Ikke minst vil det skyldes at alminnelig eiendomsskatt på boligeiendommer kommer til å bli skrevet ut med basis i Skatteetatens formuesgrunnlag.

Vi rår ellers til at kommunen i større grad binder seg til fastrentebetingelser på låneporteføljen, dvs. legge seg på maksimalt 2/3 fastrenteandel slik som kommunens finansreglement gir åpning for.

I kapittel 3 om oppvekstsektoren har vi blant annet gjort beregninger av de økonomiske konsekvensene til kommunen ved disse alternative strukturendringene (og sammenlignet med vide-reføring av uendret struktur) :

1. Samle barneskolene på Jara og Flisa på Flisa. Beholde Sønsterud skole og egen ungdomsskole på Flisa
2. Samle barneskolene (på Flisa eller Sønsterud) og beholde egen ungdomsskole på Flisa
3. Samle barneskolene og ungdomsskolen på Flisa eller et annet sted.

Med uendret struktur ligger det en innsparingsmulighet på ca. 2.8 millioner kroner. En samling av Jara og Flisa barneskoler vil kunne gi ytterligere ca. 2,8 millioner kroner i innsparing, alt 5,6 millioner kroner. Ved også å samle alle barneskolene vil vi kunne få en samlet innsparing på ca. 5,1 millioner kroner. Merutgiftene til skoleskyss ved å sende elevene fra Sønsterud til Flisa vil ventelig være større enn reduksjonen i lønnsutgifter.

Det er først og fremst behovet for ressurser til administrasjon og kontorteknisk personale som kan forventes å bli forandret ved å slå ungdomsskolen sammen med barneskolene. Med utgangspunkt i ressursene i andre omtrent like store skoler kan vi anslå en innsparing på ca. 0,9 millioner kroner.

Åsnes kommunes barnehager er forholdsvis små. Dette gir større administrasjonskostnader og enn med store barnehager. Vanligvis har små barnehager også større personaltetthet enn store. Vi har sett at dette ikke er tilfelle i Åsnes. Samlet sett er andelen barnehagelærere stor. Den er imidlertid noe skeivt fordelt, slik at ikke alle barnehagene tilfredsstiller pedagognormen.

Det er ingen åpenbare muligheter for vesentlige besparelser på barnehagefeltet. Vi ser at de kommunale barnehagene i Åsnes har tilpasset driften til et svakt synkende barnetall, med god kontroll på bemanningstettheten og utgiftsnivået. Problemene vil oppstå hvis man ikke kan få nok barn til å gi et forsvarlig tilbud uten å måtte øke bemanningstettheten. Dette kan følge av

ytterligere nedgang i barnetallet med ledige plasser i avdelingene. Man kan da holde kostnadene nede ved å fylle opp plassene i de to største barnehagene, Bashammeren og Myrsnipa, og legge ned en av de to minste, Jara eller Sønsterud.

I kapittel 4 om sektor helse, omsorg og velferd sier vi blant annet at det er et potensiale for å redusere utgiftene i sektoren gjennom en ytterligere satsing på hjemmebaserte tjenester, fremfor store ressurser på institusjonstjenestene. Det vil gi mer bærekraft, og samtidig svare ut det som følger av nasjonale føringer. Til slutt i kapitlet (kapittel 4.6) lister vi opp en «menyliste» av omstillings- og innsparingstiltak. Blant disse er å redusere tallet på sykehjemsplasser, redusere pleiefaktoren og redusere på plassene ved Kjølarønningen. Sønsterud bofellesskap foreslår vi nedlegges på noe sikt.

I kapittel 5 om sektor samfunnsutvikling er tatt inn tiltakene som arbeidsgruppa på samfunnsutvikling kom fram til som prioriterte tiltak og grep. Heriblant tiltaket med å målsette årsverktvikling for kommunen samlet som ledd i et omstillingsarbeid med tilhørende nedbemanning, og der det etableres en stillingsbank og med stillings- og rekrutteringsutvalget i en sentral rolle.

1. Innledning og bakgrunn for oppdraget

Åsnes kommune etterspurte i en utlysning om ekstern analysebistand og prosessveiledning til å gjennomføre prosjektet «Sammen om en bærekraftig framtid».

Prosjektet ble definert å være et bærekraftsprosjekt innenfor rammen av en sunn kommuneøkonomi for økonomiplanperioden 2021-2024. Basert på rammeforutsetningene i vedtatt økonomiplan 2020-2023 er det ifølge tilbudsforespørselen behov for å tilpasse driftsnivået med ca. 30 mill. kroner. Vi oppfatter dermed at det er slike reduksjoner som må til for å sikre en sunn og bærekraftig økonomi. Det er ikke helt gitt hvordan en skal forstå målkravet på ca. 30 mill. kroner. Vi har forstått det slik at omstillings- og innsparingstiltakene skal sørge for at driftsbalansen i form av netto driftsresultatet, er på minimum 1,75 % av sum driftsinntekter senest i 2024. Dessuten at budsjettert netto driftsresultat skal være positivt også for de tre første årene i den kommende økonomiplanen; og for eksempel helst på minimum ca. ½ % i 2021, 1 % i 2022 og ca. 1,3 % i 2023.

Av tilbudsforespørselen framgikk det at kommunen ønsket å få gjennomført en analyse av hele kommunens drift, samt prosessbistand for utvikling av tiltak som skal sikre en bærekraftig økonomisk tilpasning. Vi har da først gjort en grundig kartlegging og analyse av hele kommunens virksomhet, dvs. for alle sektorer og tilhørende enheter. Rapportering fra denne analysen forelå i april. I rapporten som nå legges fram fra det vi kan kalle fase 2 av prosjektet, spilles inn konkrete omstillings- og effektiviseringstiltak. I denne fasen av prosjektet har vi også stått for prosessbistand inn mot de fire nedsatte arbeidsgruppene.

De foreslåtte tiltakene skal i størst mulig grad sikre en sunn og bærekraftig økonomisk tilpasning, sett også i lys av FNs bærekraftsmål og prinsippene bak kommune 3.0. Vi har ikke vurdert spesielt dette med ivaretagelse av bærekraftsmålene og økt samskaping med lokalsamfunnet for øvrig. Det var også et av temaene for gruppearbeid på kommunens budsjett- og strategiseminar 10.-11. september, hvor alle de fire arbeidsgruppene var samlet.

2. Politisk, rådmannen, stab og støtte

2.1 Økonomianalyse – administrasjon og styring

Våre beregninger viser at Åsnes brukte 7,5 prosent av totale netto driftsutgifter på administrasjon i 2019. Det er en relativ stor økning fra foregående år, men fortsatt under sammenlignbare kommuner (kommunegruppe 11) og landsgjennomsnittet.

Tabell 1 Andel av totale netto driftsutgifter på administrasjon og styring. Kilde: SSB

	Åsnes			K-gr. 11	Landet
	2017	2018	2019	2019	2019
Administrasjon og styring (F100, 110, 120, 121, 130)	7,3	6,6	7,5	8,0	7,8
100 Politisk styring	1,4	1,3	1,4	0,8	0,7
110 Kontroll og revisjon	0,4	0,3	0,4	0,2	0,2
120 Administrasjon	4,8	4,4	5,1	6,1	5,8
121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	0,3	0,1	0,3	0,4	0,5
130 Administrasjonslokaler	0,4	0,5	0,3	0,5	0,6

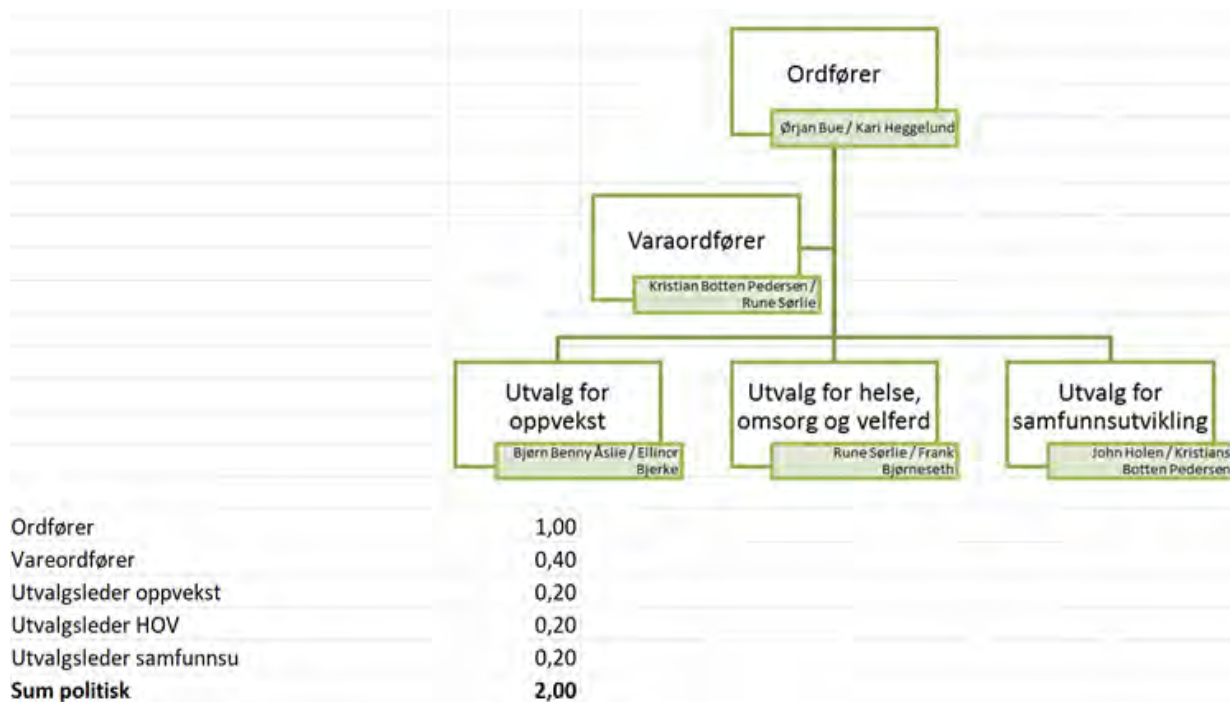
Vi vil i denne sammenheng understreke at å sammenligne kommunenes administrative ressursbruk ut i fra KOSTRA, er krevende og må tolkes med varsomhet. Dette gjelder spesielt funksjon 120, der regnskapsføring varierer fra kommune til kommune, bl.a. fordi skillet mellom tjenesteproduksjon og administrasjon tolkes forskjellig.

Den overordnede økonomianalysen viser at Åsnes hadde merutgifter på i størrelsesorden 0,5 mill. knyttet til området administrasjon og styring sammenlignet med kommunens økonomiske rammebetingelser i 2019.

To områder peker seg ut med et høyt utgiftsnivå; «politisk styring» og dels «kontroll og revisjon».

2.1.1 Politisk styring

Vurdering av politisk struktur inngår ikke i vårt mandat, men her kommenteres likevel særskilt de kostnadmessige aspektene. Utgiftene innen politisk styring (funksjon 100) omfatter primært lønn/godtgjørelse til ordfører og varaordfører samt godtgjørelse/utgiftsdekning til kommunestyrerepresentanter og ulike politiske råd og utvalg.

Figur 1 Politisk organisering Åsnes kommune. Kilde: Åsnes kommune

Åsnes kommune har i dag 23 kommunerepresentanter. Politisk ledelse består av ordfører i full stilling og varaordfører i 40 % - ned fra 50 % i forrige valgperiode. Formannskapsmedlemmer har et honorar tilsvarende 10 % av ordførers lønn, tilsvarende kr. 84 000. I tillegg er det slik at utvalgslederne har en godtgjørelse på 20 % av ordførers lønn, dvs. om lag kr. 170 000. Møtegodtgjørelsene er pt. kr. 1260.

Vurdering og tiltak: Ifølge årsberetning 2019 skyldes høye utgifter til politisk styring i hovedsak ekstra utgifter ifm. kommunevalget. Imidlertid tyder våre analyser på at Åsnes har et betydelig merforbruk over tid, også sammenholdt med referansekommuner. Ordfører og varaordfører påpeker et behov for å avklare regnskapspraksis på hva som føres på funksjon 100 kontra 110.

Tabellen under viser en oversikt over de viktigste politiske godtgjørelsene for utvalgte kommuner i Innlandet. Tallene er basert på informasjon innhentet fra ordføreren i Åsnes.

Tabell 2 Oversikt over politiske godtgjørelser for utvalgte kommuner. Kilde: TF

Kommune (innb. 1.1.20)	1. Ordfører	2. Varaordfører	3. Formann- skapsmedl.	4. Hoved-utvalgsle- dere	5. Møtegodtgj.
Åsnes (7203)	85% av st.repr. lønn (839 797)	40% av ord-førers godtgj. (335 919)	10% av ord-fø- rers godtgj.	20% av ordførers godtgj.	0,15% av ord-førers godtgj. (1259,70)
Våler (3662)	75% av st.repr. lønn	20% av ordførers lønn	5% av ordførers lønn	5% av ordførers lønn	300/t for 3+4 Se eget reglement
Nord-Odal (5016)	90% av st.repr. lønn	6 % av ordførers lønn	5000 pr. år	2 % av ordførers lønn	1% av ordførers lønn (k.styret + komm.utvalg)
Sør-Odal (7905)	90% av st.repr. lønn	40% stilling. 15 % av ordførers godtgjøring	0,33% av ordfø- rers lønn	0,33% av ordførers lønn	0,18% for k.styre- møter. Diff. satser for ulike utvalg
Kongsvinger (17829)	100 % av st.repr. lønn	50%	10%	20%	0,14%
Eidskog (6106)	Kr. 839 797	Kr. 335 919	Kr. 25 193,92	Kr. 25 193,92	Kr. 1 259,70

Oversikten viser at godtgjørelsene i Åsnes kan reduseres og harmoniseres med sammenlignbare kommuner. *Vi foreslår at honorar til varaordfører reduseres til 20 % og utvalgsledere fra 20 til 10 %.* Dette vil gi en innsparingseffekt på kr. 337 000 (170'+167)'. Mulige tiltak ellers kan være å redusere på antall medlemmer i styrer, utvalg og råd, antallet styrer, utvalg og råd, redusere møtefrekvens og antall befaringer, bruk av digitale møter samt møter på kveldstid.

Vi anbefaler at det i innværende periode foretas en særskilt gjennomgang av politisk organisering og tilhørende avlønning/ressursbruk i Åsnes kommune. Herunder altså vurdering av antall medlemmer i styrer, utvalg og råd, godtgjøring folkevalgte og møtetider. Om det fortsatt skal være tre sektorutvalg er også naturlig å vurdere. Eventuelle endringer vil gjøres gjeldende fom. neste kommunestyreperiode. Enkelte utgiftsbesparende tiltak og tilpasninger kan imidlertid gjøres før den tid.

2.1.2 Kontroll og revisjon

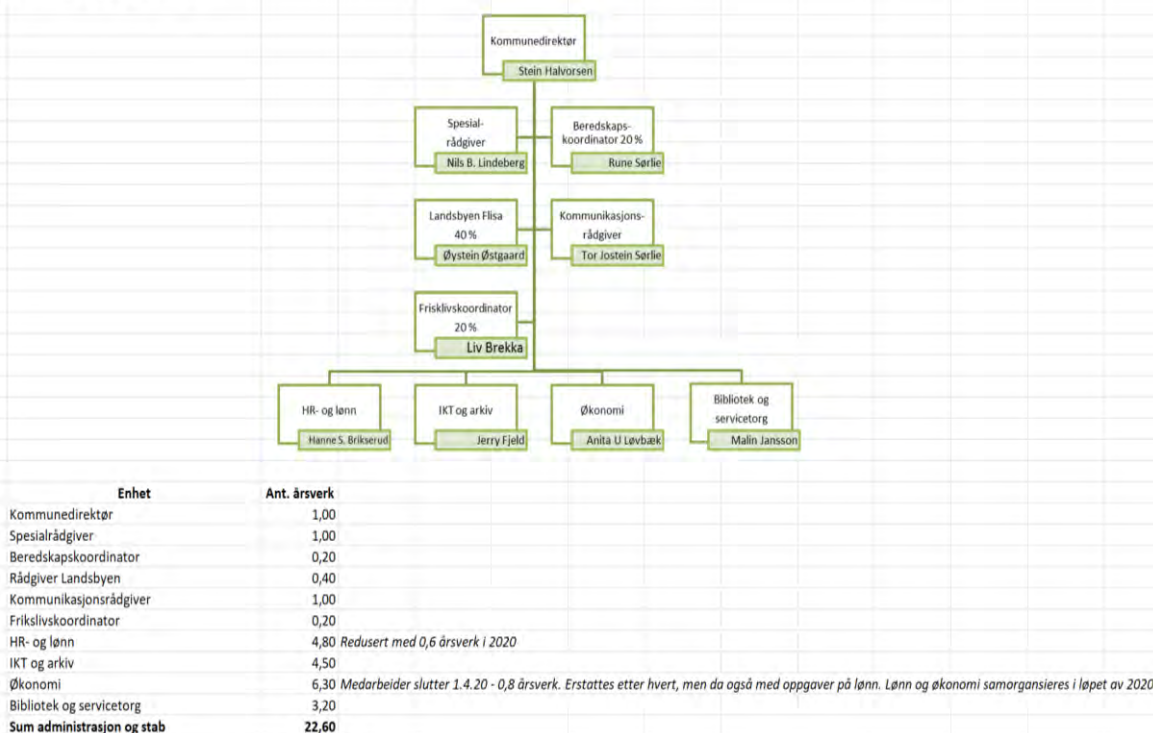
Åsnes kommune er én av de 16 eierne i Revisjon Øst IKS. Åsnes kjøper videre sekretariattjenester til kontrollutvalget fra Glåmdal Sekretariat IKS. Dette IKS-et server i alt 7 kommuner. Åsnes hadde i 2019 høyere utgifter enn landet forøvrig knyttet til kontroll og revisjon. Den kraftige økningen for Åsnes fra 2018 til 2019 skyldes etter det vi har fått opplyst, i hovedsak bestilte forvaltningsrevisjonsprosjekter og rapportering fra selskapskontroller.

Vurdering og tiltak: En utgiftsreduksjon med 25 % sammenlignet med det som må sies å være et ekstraordinært høyt nivå i 2019 - som fortsatt ville betydd et høyere nivå enn gjennomsnittet i kommunegruppe 11 og landet, ville gitt en innsparing på 68 kroner per innbygger. Det tilsvarer nærmere 500.000 kr på årsbasis. Dette blir en for teoretisk, kunstig beregnet innsparingseffekt. Vi finner det ikke aktuelt å legge til grunn lavere utgifter mot kontroll og revisjon for årene framover, bortsett fra det som kan oppfattes å ha vært et ekstra ressursforbruk i 2019. .

2.1.3 Administrasjon

Funksjon 120 administrasjon omfatter strategisk ledelse og administrative støttefunksjoner; herunder økonomi, personal, IKT og sak/arkiv. Figuren under viser et forenklet organisasjonskart for strategisk ledelse, administrasjon og stabs-/støtteressurser i Åsnes kommune. I tillegg inngår egne dedikerte ressurser på utvalgte satsingsområder – som frisklivskordinator, lokalutvikling (Landsbyen Flisa). Totalt utgjør sentral administrasjon og stab nær 23 årsverk, sammensatt som vist under.

Administrasjon og stab:

Figur 2 Organisering stab og støtte: Kilde: Åsnes kommune

Tabellen under viser dagens årsverk knyttet til stab-støtte på sektornivå/enhetene.

Tabell 3 Årsverk knyttet til stab og støtte på sektornivå. Kilde: Åsnes kommune

Oppvekst	Helse og omsorg	Samfunnsutvikling
Flisa skole: 49 % + 31 % Sønsterud skole: 60 % Jara skole: 40 % Ungdomsskolen: 100 %	KFF: - Avdelingsleder med bla økonomiansvar: 100 % - Saksbehandler: 100 % - Saksbehandler: 40 % - Saksbehandler: 20 % Helsestasjonen: - Saksbehandler 60 % Solør Barneverntjeneste, med egne spesialområder: - 80 % + 70 %	
2,8 årsverk	Knapt 5 årsverk	0,20 % årsverk

Som nevnt er administrasjon et vanskelig område å analysere. Det er derfor behov for ytterligere data og analyse når man sammenligner administrasjon. Kostra-funksjonsområdene kan også inneholde kostnader som ikke ligger i rådmannens stab- og støttetjenester og omvendt.

Vurdering og tiltak: Kommunens overordnede administrative organisering synes i utgangspunktet hensiktsmessig. Våre oversikter og data fra sammenlignbare kommuner med tilsvarende størrelse, indikerer likevel et effektiviseringspotensial. Et foreløpig anslag på innsparing bør tilsi en reduksjon på minimum 2 årsverk, tilsvarende ca. 1,5 mill. kroner inkl. sosiale kostnader.

2.1.4 Personalpolitiske retningslinjer og prinsipper – omstillingsavtale

Vi mener opplagt at det signaliserte innsparingskravet i Åsnes kommune ikke kan realiseres uten færre årsverk. Kommunen har etablert et stillings- og rekrutteringsutvalg der alle ledige stillinger vurderes, men vi har forstått det slik at det er en viss usikkerhet knyttet til praktiseringen av retningslinjene for utvalget. Vi foreslår at retningslinjene vurderes og oppfølgingen strammes inn.

Et grunnleggende prinsipp i prosjektet «Sammen om en bærekraftig framtid» er at det skal være en inkluderende prosess, med bl.a. aktiv medvirkning og medinnflytelse fra de tillitsvalgte. En rekke kommuner har utarbeidet en såkalt omstillingsavtale som avklarer de aktuelle spillereglene for omstillingsprosessen. Formålet med avtalen er å sikre de ansatte medbestemmelsesrett og rettigheter i henhold til lov, kollektive og individuelle avtaler og sentrale personalpolitiske retningslinjer for omstillingsarbeidet. Avtalen skal eksempelvis

- informere om rettigheter og plikter under omstillingen
- gi den enkelte ansatte trygghet i arbeidsforholdet under omstillingsarbeidet
- skape best mulig forutsigbarhet og et godt arbeidsmiljø
- sørge for at prosessen er kjennetegnet av god medvirkning fra de tilsette sine representanter og konstruktiv dialog mellom partene, og
- skape grunnlag for en felles og samlende arbeidsgiverpolitikk i Åsnes kommune

Den enkelte ansatte har selv et ansvar for å bidra til gode løsninger, bl.a. ved å delta aktivt i både omorganiseringsprosessen og i forbindelse med gjennomføringen av de endringene som skal iverksettes.

Vi anbefaler at det utformes en omstillingsavtale – i nært samarbeid med de ansatte/tillitsvalgte. Som et element i en slik helhetlig tilrår vi at stillingsbank-konseptet inngår.

Nedbemannings/stillingsbank

Vi anbefaler at det målsettes gitte økonomiske nedtrekk for bemanningsreduksjoner, og at dette bakes inn i budsjettrammeforutsetningene. En stillingsbank foreslås etablert, med en budsjett-ramme tilsvarende lønnsutgiftene for de arbeidstakerne som er i stillingsbanken. Eksempelvisert kan vi se for oss slike føringer fra et kommunestyrevedtak:

- *Kommunestyret målsetter innsparinger for bemanningsreduksjon i størrelsesorden 10,5 mill. kroner for økonomiplanperioden 2021-2024; fordelt med 1,5 mill. kroner for 2021, 3 mill. kroner for 2022, 3 mill. kroner for 2023 og 3 mill. kroner for 2024.*

Innsparingskravet vil i opprinnelig budsjetttramme ligge på generelt ansvar under kommunedirektøren med en negativ utgiftsavsetning. Denne kontoen skal så budsjettreguleres til 0 kroner gjennom året ved at lønnsbudsjettet nedjusteres når stillingshjemler trekkes inn. Innsparingskravet (nedtrekket) forutsettes å omfatte også realisering av færre årsverk via stillingsbanken som vi foreslår skal etableres.¹

Vi ser det som naturlig at stillings- og rekrutteringsutvalget får en sentral funksjon i forbindelse med nedbemanningsprosessen. Kommunestyret fastsetter retningslinjene for stillingsbanken, etter behandling og innstilling fra administrasjonsutvalget Vi foreslår for øvrig at

- Alle vakante stillinger skal fram til 31.12.2024 vurderes iht. ansettelsesreglement og behandles av kommunedirektøren som avgjør om hjemmelen skal trekkes inn, besettes på nytt av personer som allerede er tilsatt i kommuneorganisasjonen eller må lyses ut eksternt. Det skal i denne sammenheng vurderes innhold i stillingen, organisatorisk plassering og behov for rekruttering. Kommunedirektørens vurdering og avgjørelse legges fram for stillings- og rekrutteringsutvalget som skal orienteres fortløpende.
- Opprettelse av nye stillingshjemler skal rapporteres til kommunestyret i tertialrapporter og årsmeldinger. I slike oversikter skal da også framgå utviklingen i antall stillinger (fastlønnede stillingshjemler) i kommunen.

Seniorpolitiske tiltak

Åsnes kommune har en senioravtale der det kan velges mellom ekstra fri (1 uke fra fylte 62 år, 2 uker fra fylte 63 år og 3 uker fra fylte 64 år) eller kontant utbetaling av en éngangssum (10.000 kr måneden en arbeidstaker fyller 63 år, éngangssum (10.000 kr måneden arbeidstakeren fyller 64 år og éngangssum (10.000 kr en arbeidstaker fyller 65 år).² For undervisningspersonell gjelder avtaleregulerte livsfasetiltak for redusert undervisningsplikt, men i Åsnes kommune kommer den nevnte senioravtalen (med ekstra fri eller utbetaling av en éngangssum) oppå den sentralt avtaleregulerte ordningen for undervisningspersonell. Etter fylte 65 år gis ingen seniorpolitiske tiltak.

Den lokalt fastsatte «seniorpakke» i Åsnes gjelder ansatte mellom 62 og 65 år, fordi det er da det koster mest for kommunen som arbeidsgiver dersom medarbeidere går av med AFP. Vi tror ikke det nevnte seniorpolitiske tiltaket i Åsnes kommune har betydd at vesentlig flere i aktuell aldersgruppe ikke har tatt ut AFP enn det som ville vært tilfelle uten tiltaket. Vi mener derfor tiltaket kan vurderes avviklet. Fjerning av tiltaket vil gi en utgiftsbesparelse for kommunen.

¹ Personer/arbeidstakere som kategoriseres som overtallige, er i stillingsbanken. Som ledd i arbeidet med å måtte foreta bemanningsreduksjoner må hele kommuneorganisasjonen sees under ett for å ivareta omplasseringsplikten i henhold til arbeidsmiljølovens bestemmelser. Stillingsbanken skal sikre at alle som har krav på tilbud om annet arbeid, vurderes mot ledige stillinger som de er eller kan gjøres kvalifisert for.

² Oppgitte vilkår for en arbeidstaker i 100 % stilling. Forholdsmessig avkorting for deltidsansatte

2.2 Fellesinntekter og –utgifter

2.2.1 Utnyttet inntektpotensial fra eiendomsskatt

Eiendomsskattetakstene i Åsnes er så gamle som fra 2005. En takseringsperiode er 10 år. For det ellevte året – i dette tilfelle 2015, var alternativene at kommunen hadde nye takster, kommunen lot takstene stå urørt i ett, to eller tre år til (dvs. for 2015-17), eller at kommunen foretok kontormessig oppjustering av takstene fra 2005. For det tolvte året – her 2016, var alternativene at kommunen hadde nye takster, kommunen lot takstene stå urørt i ett eller to år til (2016 og 2017), eller at kommunen foretok kontormessig oppjustering av takstene fra 2005. For det trettonde året – her 2017, var alternativene at kommunen hadde nye takster, kommunen lot takstene stå urørt i ett år til (2017), eller at kommunen foretok kontormessig oppjustering av takstene fra 2005. For det fjortende året – her 2018, kunne ikke takstene fra 2005 lengre stå urørt. Alternativene var da at kommunen hadde nye takster eller at kommunen foretok kontormessig oppjustering av takstene fra 2005.³ Hvis kommunestyret ikke ønsket å foreta kontormessig oppjustering i det fjortende året eller påfølgende år, måtte eiendomsskattenemnda fastsette nye takster som grunnlag for utskriving av eiendomsskatt.

I mai 2016 vedtok kommunestyret i Åsnes å utsette omtaksering, men å foreta kontortaksering ved å øke takstgrunnlaget fra 2005 med 2 % hvert år i en 10-årsperiode. Dette da med effekt fra og med 2017.

Vi tilrår at kommunen bruker Skatteetatens formuesgrunnlag for utskriving av eiendomsskatt på boligeiendommer fom. 2021. Kommunestyret bør så snart vedta ny alminnelig taksering slik at nye kommunale takster på alle andre eiendomsskatteobjekter enn boligeiendommer, kan tas i bruk fra 2022. Det vil nå være for sent å starte et takseringsarbeid som må være ferdig før 1. mars i 2021.

Vi mener det er opplagt at nye takstgrunnlag vil innebære en betydelig merinntekt fra eiendomsskatt. Ikke minst vil det skyldes at alminnelig eiendomsskatt på boligeiendommer kommer til å bli skrevet ut med basis i Skatteetatens formuesgrunnlag. Kommunedirektøren bes raskt foreta beregninger som kan indikere noe om hvor stort det utnyttede inntektpotensialet er.

2.2.2 Konvertering av lånegjeld til større andel med fastrente-betingelser

Ifølge finansreglementet til kommunen skal låneporteføljen ha minimum 1/3 fastrenteandel, minimum 1/3 andel flytende rente, mens restandelen skal fortløpende vurderes av kommunedirektøren ut fra markedssituasjonen. Ved utgangen av 2019 var kommunens samlede gjeld på 607,3 mill. kroner, sammensatt med 34,1 % fastrente og 65,9 % flytende rente. Vi synes det er en svært lav «forsikringspremie» ved nå å legge seg på maksimale 2/3 fastrenteandel. Se denne

³ På inntil 10 % som økning fra et år til neste.

oversikten mottatt fra Kommunalbanken om tilbudte fastrentebetingelser per kl. 11.00 torsdag 3. september for ulike bindingsperioder.

		1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR	6 ÅR	7 ÅR	8 ÅR	10 ÅR
20 års avdragstid	nom.	0,93	1,00	1,08	1,20	1,27	1,38	1,44	1,49	1,56
10.09.40	eff.	0,93	1,00	1,08	1,20	1,27	1,38	1,44	1,49	1,57
30 års avdragstid	nom.	0,93	1,01	1,08	1,21	1,28	1,39	1,45	1,50	1,59
10.09.50	eff.	0,93	1,01	1,08	1,21	1,28	1,39	1,45	1,50	1,60
Uten avdrag	nom.	0,93	1,01	1,09	1,21	1,29	1,41	1,47	1,53	1,63
	eff.	0,93	1,01	1,09	1,21	1,29	1,41	1,47	1,53	1,64

Dette er nivåer godt under hva som ble lagt til grunn som rentebetingelser på gjeldende lån med flytende rente samt nye låneopptak i beregningsforutsetningene i økonomiplanen 2020-23. For 2020 ble lagt til grunn 2,5 %, 2,7 % for 2021 og 2,8 % både for 2022 og 2023. Det er naturligvis også meget treffsikkert å budsjettere renter på lån med fastrente.

2.3 Øvrige observasjoner og innspill

2.3.1 Overordnet styringssystem og ledelse

Vi anser at Åsnes kommune har gode systemer og rammeverk for overordnet styring og ledelse. Det omfatter bl.a. helhetlig plansystem og årshjul, sektorplaner, verdigrunnlag, lederplattform, leder-avtaler, rapporteringssystem vha. BMS-metodikk, 10-faktor mv. Innenfor gjeldende ramme og mandat for dette prosjektet har vi i begrenset grad hatt anledning å vurdere om dette fungerer godt i praksis og om de brukes/er implementert i hele organisasjonen. Våre data og observasjoner tyder på at det er behov for å styrke analysekompetanse og kapasitet, herunder overordnet økonomistyring og internkontroll. Hovedinntrykket vårt er likevel at Åsnes kommune har et godt systemmessig grunnlag for styring og ledelse.

2.3.2 Interkommunalt samarbeid

Åsnes har et utstrakt interkommunalt samarbeid med gjennomgående gode erfaringer. Barnevern, samfunnsmedisin og landbruk nevnes som gode eksempler. Det regionale samarbeidet i Kongsvinger-regionen blir omtalt noe mindre positivt, herunder at en komplisert styringsstruktur gir begrenset styring for Åsnes kommune.

Samarbeidet bør utvides til også å omfatte merkantile funksjoner. Etter vår oppfatning er administrasjonsområdet velegnet for samarbeid, bl.a. fordi mange av oppgavene er regelstyrte med mindre grad av lokale tilpasninger. Gjennom et interkommunalt samarbeid kan kommunen også

på sikt dra nytte av stordriftsfordeler og som økonomisk kan bidra til lavere utgifter enn å organisere og drifte i egen regi. I tillegg kommer naturligvis de faglige gevinstene og at fagmiljøene blir mer robuste.

Det er svært positivt og interessant det nylig igangsatte utredningsarbeidet for mer interkommunalt samarbeid i Solør, som omfatter fag- og tjenesteområdene tekniske tjenester, arkiv, økonomi/regnskap og lønn/personal/HR – i tillegg til en eventuell utvidelse av landbrukskontoret med Våler til også å omfatte Grue. Dette prosjektet går også med rette under tittelen «Sammen om en bærekraftig framtid».

2.3.3 Rolleavklaring stab/støtte

Stab og støtteprosessene har to hovedtyper oppgaver:

- a) Styrings- og kontrolloppgaver på vegne av kommunedirektør samt kommuneovergripende, strategiske utviklingsoppgaver
- b) Støtte og service samt driftsoppgaver for kommunenes tjenester og sektorledere.

Vi anser det er viktig med en større bevisstgjøring av samt brukerorientering av stabsrollene. Herunder avklare nærmere behov og forventning til lederstøtte og administrativ støtte. Et konkret tiltak i denne sammenheng kan være å utarbeide tjenesteavtale som bl.a. bidrar til forventningsavklaring og tydeligere standarder for leveranser og oppfølging. Det er også behov for en bedre oversikt over den samlede arbeids- og ansvarsdelingen (hvem gjør hva), herunder grensesnitt til sektornivå. Hyppige omorganiseringer har skapt et uoversiktlig kontaktmønster. Videre bør det vurderes hvordan man kan synliggjøre tidsbruk og arbeidsbelastning. Dersom man ikke har en formening om hvor lang tid en arbeidsoppgave bør ta, er det vanskelig å vite om den gjennomføres effektivt eller ikke.

Som ledd i dette kan det være hensiktsmessig å *oppdatere* det administrative delegasjonsreglementet ⁴ som tydeliggjør fullmaktene fra kommunedirektør via sektorlederne til enhetslederne. Både prosessen med å oppdatere reglementet, og selve reglementet har stor verdi for å utvikle trygge og klare lederroller i organisasjonen.

2.3.4 Nærvær

Sykefraværet viser en positiv utvikling de senere år. Totalt sykefravær i Åsnes kommune første kvartal 2020 var 8,6 % og statistikk for nærvær viser en positiv trend. (Kilde: Kvartalsrapport 1.kvartal 2020, årsberetning 2019). Åsnes kommune bør videreføre det systematiske arbeidet med å øke nærværsgarden samt arbeidet med heltidskultur. Våre informanter mener det fortsatt er potensiale innen dette området. Utover de positive arbeidsmiljømessige effekter, innebærer også en reduksjon av sykefraværet en betydelig besparelse for kommunen.

⁴ Ifølge våre kilder ble det administrative delegasjonsreglementet vedtatt 25.02.2008, men ikke oppdatert siden.

2.3.5 Brukermålinger

Våre funn viser at det ikke gjennomføres systematiske brukerundersøkelser for å avdekke hvordan brukerne opplever kommunens tjenester. Regelmessig bruk av brukerundersøkelser bør inngå som en integrert del av styringssystemet, og bør i alle fall prioriteres gjennomført innenfor de viktigste virksomhetsområdene. Tilsvarende bør det gjennomføres interne brukermålinger fra stab- og støttefunksjonene.

2.3.6 Prosjektstyring og gevinstrealisering

Det gjennomføres mye utviklingsarbeid i kommunen, som i praksis gjennomføres i form av prosjekter. Et forbedringspunkt vil være å utvikle kompetanse for drift og styring av tverrfaglige utviklingsprosjekter. Kompetanse i prosjektstyring ser vi for oss vil bety et løft for å få gevinst av utviklingsarbeidet i kommunen, og bidra til bedre systematikk knyttet til gevinstrealiseringsplaner. Slike planer er viktige verktøy for å konkretisere hva man vil oppnå, hvordan det skal oppnås og hvem som er ansvarlig for å oppnå det.

En del av dette er å få på plass opplegg for programstyring. Et aktuelt virkemiddel kan være å innføre prosjektkatalog for bedre styring og prioritering av administrativt ressursbruk til utviklingsarbeid.

For å gjennomføre og hente ut gevinster av utviklingsarbeid, foreslår vi at det læres opp noen ressurspersoner som kan lede slike prosjekt. Som ledd i dette utformes egne rutiner for prosjektstyring i Åsnes og som inngår i det praktiske opplæringsprogrammet. Vi ser for oss et internt opplæringsprogram en «prosjektskole» finansiert med OU-midler, og som kan tilpasses Åsnes direkte til de enkelte utviklingsprosjekt.

Prosjektveiviseren fra DIFI, utviklet for offentlig sektor, kan være et godt utgangspunkt for en intern prosjektlederkompetanse, og for å sikre at kommunen får effekt av alle prosjekt som gjennomføres. Vi har samtidig erfaring for at et slikt verktøy kan forenkles og tilrettelegges for å fungere bedre i kommunalt utviklingsarbeid.

2.3.7 Kontinuerlig forbedring – «jobbe smartere» - digitalisering og innovasjon

Det er bred enighet om at Åsnes kommune har et stort potensiale knyttet til målrettet satsing på digitalisering. En digitaliseringsstrategi – overordnet digitaliseringsprogram – sammen med systematisk forbedringsarbeid og innovasjon må gis høyeste prioritet. Innenfor administrasjon er særlig bedre *utnyttelse av eksisterende fagsystemer* samt modernisering og bruk av *Office 365*, nøkkel til økt effektivitet og samhandling.

Vi ser at flere utvalgte områder kan ha nytte av en mer detaljert analyse av driften med et perspektiv av kontinuerlig forbedring (Lean). En hensiktsmessig og relevant tilnærming/metode kan være å etablere et prosesslandskap for kommunen og ta i bruk verdistrømsanalyser for utvalgte arbeidsprosesser. Erfaringsmessig vil dette avdekke tidstyver/sløsing, og bidra til økt effektivitet og kvalitet. Undersøkelser viser at administrative saksbehandlingsprosesser omfatter i gjennomsnitt 15-25 % ikke-verdiskapende aktiviteter («sløsing, tidstyver, plunder og heft» mv.). Våre erfaringer fra en rekke Lean-prosjekt i offentlige virksomheter tilsier en anslått innspareningseffekt på 10-20 % på utvalgte, ressurskrevende arbeidsprosesser. Konkrete gevinstestimat fastlegges ved oppstart av verdistrømanalysen (nullpunktsmåling). I tillegg vil en slik kartlegging erfaringsmessig avdekke en rekke forbedringstiltak av mer kvalitativ art.

Eksempler kan være utvalgte kommuneovergripende støtteprosesser, utvikling av samspillet mellom merkantile funksjoner og drift, arbeidsprosessene knyttet til eiendomsdrift, osv. Et grep her kan være å utdanne interne prosessveiledere/endringsagenter.

2.3.8 Evaluering og utvikling av kommunikasjon og møtepraksis

Gode effektive møteplasser, herunder for strategisk ledelse, er sentrale element i god virksomhetsstyring. Våre funn og observasjoner tilsier at det er en ubalanse i dagens møter, der løpende drift dominerer. Det anbefales å gjennomføre en evaluering av etablert møtestruktur og -praksis i kommunen. Forbedring av møtepraksis, og tilrettelegging av ulike møte- eller samhandlingsarenaer, kan med fordel være del av et program for lederutvikling.

Et konkret, kortsiktig grep for å styrke fokus på strategi og utvikling kan være å rendyrke opplegg/agenda på de ukentlige ledermøtene. F.eks. å la ett møte pr. måned vies i hovedsak til strategi, de øvrige driftsmøter.

2.3.9 Systematisk omdømmebygging

Generelt ser vi at det er grunnlag for å «framsnakke» og framheve de positive sidene, både ved Åsnes-samfunnet og kommunens tjenester. Dette vil være et ledd i profilering og felles kulturbygging (VI-kultur); herunder framheve kommunen som en enhet, og styrke kommunens attraktivitet og konkurranseevne.

2.3.10 Prosess for bærekraft og kommune 3.0 som integrert i planarbeidet

Det er tydelige nasjonale forventninger om at FNs 17 bærekraftsmål blir en integrert del av kommunenes samfunns- og arealplanlegging. En rekke kommuner er godt i gang med prosesser knyttet til hvordan jobbe praktisk med bærekraftsperspektivet og prinsippene bak kommune 3.0. Et godt eksempel til inspirasjon er Asker kommune som benytter FNs 17 bærekraftsmål aktivt som rammeverk for byggingen av den nye kommunen. <https://www.asker.kommune.no/nye-asker-kommune/barekraft/>. Asker kommune har bl.a. opprettet et «innbyggerobservatorium», der innbyggere, frivilligheten, lokalt næringsliv og lokale kunnskapsmiljøer deltar aktivt. En slik proaktiv tilnærming vil representere en engasjerende, global dimensjon i kommuneplanarbeidet samt gi positive omdømmeeffekter for Åsnes.

3. Sektor oppvekst

3.1 Sammendrag

Åsnes brukte i 2019 noe mer på grunnskolesektoren enn gjennomsnittet for landet uten Oslo, Hedmark og KOSTRA-gruppe 11. Merutgiftene i forhold til landet uten Oslo var ca. kr 14 000 per elev, og merutgiftene i forhold til gjennomsnittet for Hedmark var ca. kr 6 000. Med i overkant av 660 elever svarer dette til hhv. ca. 9,4 millioner kroner og ca. 4,2 millioner kroner. Forbruket i Åsnes lå nærmere gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 11, med et merforbruk på ca. 1,4 millioner kroner.

Utgiftene i Åsnes har steget langt raskere enn i sammenligningsgrunnlaget. Siden 2015 har elevtallet i kommunen blitt redusert med ca. 10 %. Dette kan gi noe av forklaringen.

Utgiftene til grunnskolesektoren deles inn i fire kategorier med betegnelsen, *grunnskole*, *SFO*, *skolelokaler* og *skoleskyss*. Det er driftsutgifter til skolelokaler og til skoleskyss som har det største avviket fra sammenligningsgrunnlaget.

Driftsutgiftene til *skolelokaler* har ligget høyt alle de fem årene, men har særlig økt fra 2018. I 2019 var merutgiften for kommunen på ca. 3,9 millioner kroner.

Skyssutgiftene ligger også langt over gjennomsnittet landet uten Oslo, Hedmark og KOSTA-gruppe 11. Merutgiftene er på omtrent 1,2 millioner kroner sammenlignet med gjennomsnittskostnadene i Hedmark. Med tre barneskolekretser kunne man forvente at skyssutgiftene er på et forholdsvis lavt nivå. Andelen skyss elever i Åsnes er imidlertid i overkant av 50 %, mot ca. 40 % i hele Hedmark. Tallene tilsier at gjennomsnittlig billettpris var på ca. kr 29.

Brutto driftsutgifter per bruker i SFO i Åsnes har gått fra å være i overkant av sammenligningsgrunnlaget i 2015 til å være lavest i 2019. Foreldrebetalingen i Åsnes har økt noe de siste årene, slik at den kommunale egenfinansieringen er blitt forholdsvis lavere enn tidligere.

For selve skolevirksomheten, grunnskole, har utgiftene i Åsnes ligget forholdsvis lavt. Men det er en stor økning på dette området de tre siste årene, og dette bidrar til at de samlede utgiftene i grunnskolesektoren nå er så store. For grunnskole er utgiftene fortsatt middels store, og under nivået for Hedmark og KOSTRA-gruppe 11.

Når det gjelder grunnskole, dominerer lønnsutgiftene. Åsnes har ikke store utgifter til inventar, utstyr og undervisningsmateriell. For en vurdering av lønnsutgiftene sammenligner vi med skoler av samme størrelse, vi bruker den nye lærernormen og tradisjonelle beregningsmåter for å se nærmere på utviklingen de siste ti årene. Bildet er ikke det samme for alle de fire skolene.

Sammenlignet med grupper av omtrent like store skoler har skolene i Åsnes ubetydelig større ressurser avsatt til administrasjon (8 % av et årsverk). Jara skole og Flisa skole har begge relativt romslige ressurser, mens Sønsterud skole og Åsnes ungdomsskole har forholdsvis mindre ressurser. Alle skolene har imidlertid større ressurser til kontortekniske tjenester enn gruppene av sammenligningsskoler. En omfordeling og reduksjon til nivået for sammenligningsskolene

ville gi i størrelsesorden et halvt årsverk, i hovedsak kontorteknisk personale. Dette ville gi en innsparing på ca. kr 300 000.

Samlet har skolene i Åsnes 1,7 årsverk mer til ordinær undervisning og 7,7 årsverk mer til spesialundervisning og særskilt språkopplæring enn sammenligningsskolene. Også her synes ressursene svært ujevnt fordelt. Sønsterud skole synes å ha svært nøkterne ressurser til ordinær undervisning. Muligens gir dette seg utslag i omfanget av spesialundervisning. Samlet sett er ressursbruken omtrent som gjennomsnittet for sammenligningsskolene.

Flisa skole har omtrent like store ressurser til ordinær undervisning som sammenligningsskolene, men bruker mer til spesialundervisning og særskilt språkopplæring.

Både Jara skole og Åsnes ungdomsskole bruker langt mer til ordinær undervisning enn sammenligningsgrunnlaget. Ungdomsskolen bruker også langt mer til spesialundervisning. Det synes rimelig å reduserer med 1 årsverk på Jara skole og 2,4 årsverk på ungdomsskolen. Samlet tilsier dette en innsparing på ca. 2,5 millioner kroner.

I oppdraget ligger også et ønske om å se på strukturelle grep for å få ned de samlede utgiftene. Flere tiltak synes aktuelle.

4. Uendret struktur
5. Samle barneskolene på Jara og Flisa på Flisa. Beholde Sønsterud skole og egen ungdomsskole på Flisa
6. Samle barneskolene (på Flisa eller Sønsterud) og beholde egen ungdomsskole på Flisa
7. Samle barneskolene og ungdomsskolen på Flisa eller et annet sted.

Med uendret struktur ligger det en innsparingsmulighet på ca. 2,8 millioner kroner.

En samling av Jara og Flisa barneskoler vil kunne gi ytterligere ca. 2,8 millioner kroner i innsparing, alt 5,6 millioner kroner.

Ved også å samle alle barneskolene vil vi kunne få en samlet innsparing på ca. 5,1 millioner kroner. Merutgiftene til skoleskyss ved å sende elevene fra Sønsterud til Flisa vil ventelig være større enn reduksjonen i lønnsutgifter.

Det er først og fremst behovet for ressurser til administrasjon og kontorteknisk personale som kan forventes å bli forandret ved å slå ungdomsskolen sammen med barneskolene. Med utgangspunkt i ressursene i andre omtrent like store skoler kan vi anslå en innsparing på ca. 0,9 millioner kroner.

Åsnes kommunes barnehager er forholdsvis små. Dette gir større administrasjonskostnader og enn med store barnehager. Vanligvis har små barnehager også større personaltetthet enn store. Vi har sett at dette ikke er tilfelle i Åsnes. Samlet sett er andelen barnehagelærere stor. Den er imidlertid noe skeivt fordelt, slik at ikke alle barnehagene tilfredsstiller pedagognormen.

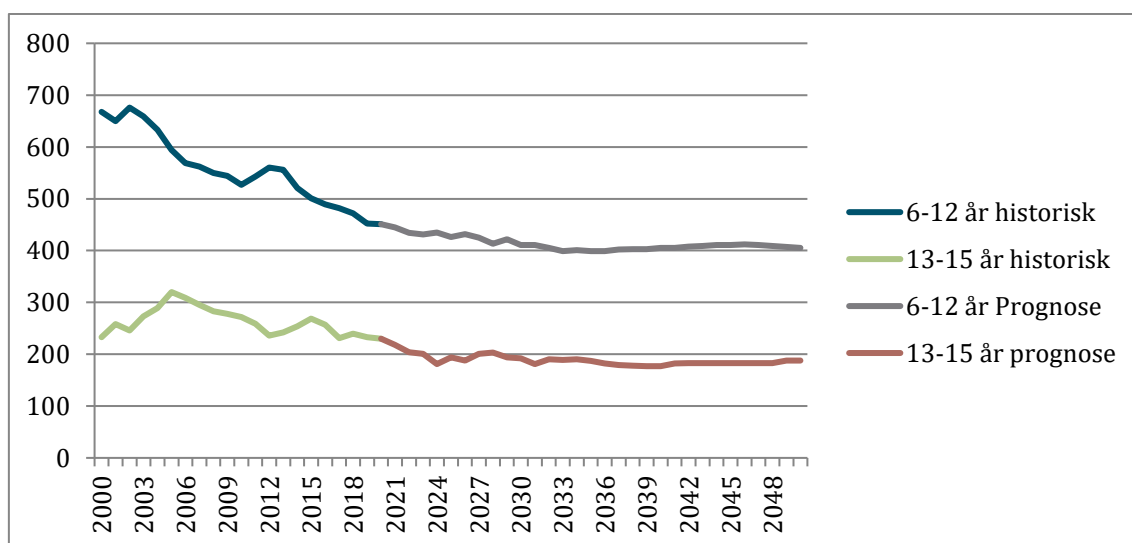
Det er ingen åpenbare muligheter for vesentlige besparelser. Man kan heller spørre om den nøkterne tildelingen av personalressurser er tilstrekkelig.

3.2 Innledning

Alle skoler skal ha en rektor⁵ som leder skolen innenfor de rammer som lov, forskrifter og kommunale vedtak setter. Opplæringsloven og kommunale vedtak er de viktigste rammene for driften av kommunale skoler. Loven med forskrifter beskriver målene og innholdet for virksomheten. Loven er en rettighetslov som gir elevene rett på opplæring i et gitt omfang og tilpasset deres forutsetninger. Det er en rekke føringer for organiseringen. De viktigste er fordelingen av opplæringsstida på fag og kvalifikasjonskrav for det pedagogiske personalet.

Gjennom budsjettvedtakene setter kommunen årlige, økonomiske rammer for virksomheten. Kommunen kan definere rammene rent økonomisk, eller man kan både sette økonomiske rammer og begrensninger i antall stillinger. Ressursene må være store nok til at elevenes rettigheter kan ivaretas. Avtaleverket for de ansatte regulerer i stor grad deres lønn, arbeidstid, plikter og rettigheter.

Når det gjelder antall skolebarn, har det vært en betydelig nedgang siden år 2000. Figur 1 viser Tallet på barn i skolealdere fra år 2000 til år 2020 og SSBs prognose fram mot år 2050. Både i barneskolen og ungdomsskolen vil elevtallet ventelig synke med ca 10 %. I 2019/20 gikk 23 barn på barnetrinnet i privat skole.

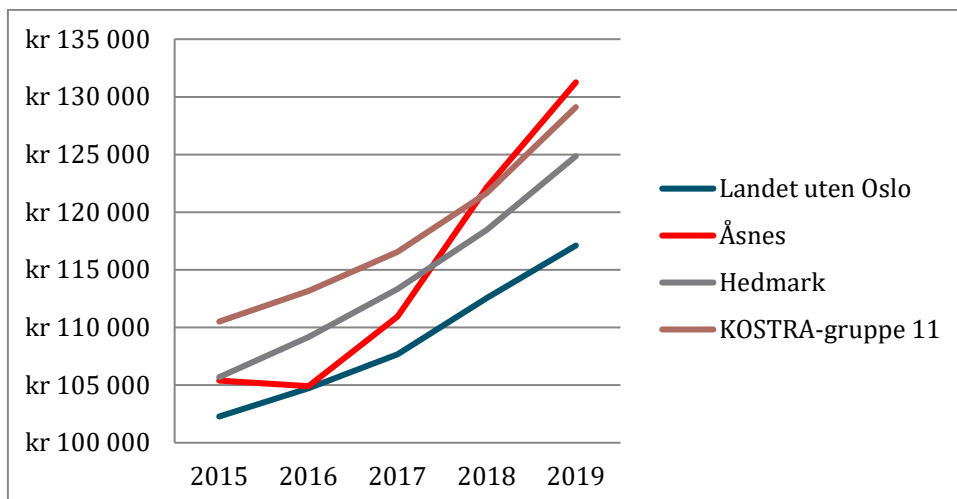

Figur 3 Barn i alderen 6-12 år (barnetrinnet) og alderen 13-15 år (ungdomstrinnet) fram til 2020 og prognoser (MMMM) fram til 2050. Kilde: SSB

KOSTRA-tallene fra 2015 til 2019 gir oss et inntrykk av hvordan utgiftsnivået i Åsnes har utviklet seg i denne tiden, sammenlignet med andre kommuner. Figur 2 viser at Åsnes i 2019 brukte noe mer på grunnskolesektoren enn gjennomsnittet for landet uten Oslo, Hedmark og KOSTRA-gruppe 11⁶.

⁵ Opplæringsloven § 9-1

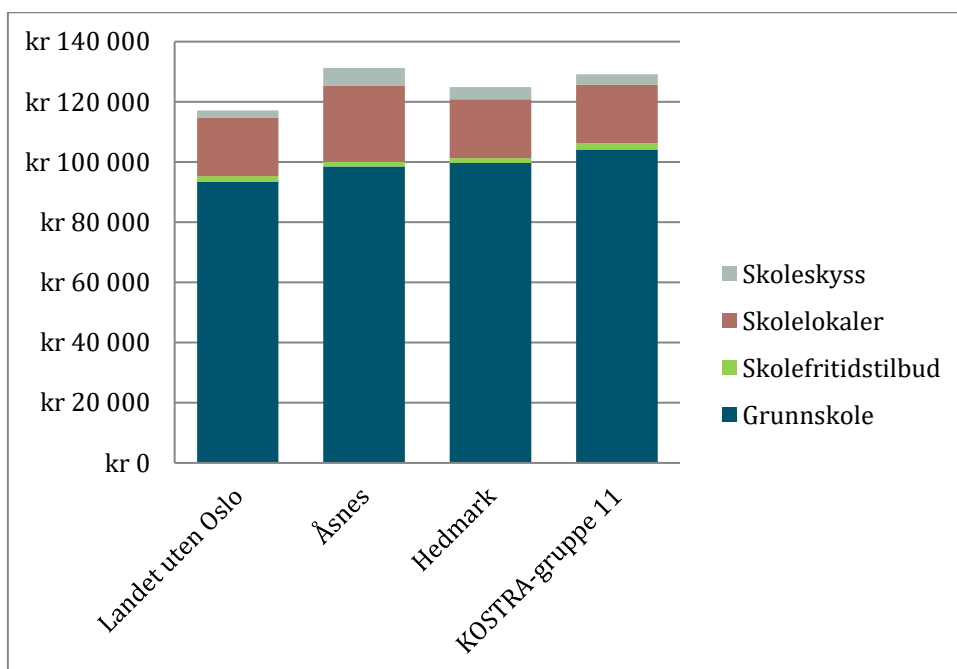
⁶ I underkant av 60 mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger og middels frie disponible inntekter. I Hedmark gjelder det Nord-Odal, Eidskog, Åsnes, Trysil, Tynset, Nord-Fron, Sel Øyer, Gausdal, Østre Toten, Nordre Land, og Nord-Aurdal. Sammensetningen har forandret seg fra 2020 som følge av kommunesammenslåinger.

Figur 4 Netto driftsutgifter til grunnskolesektoren 2015–2019 per innbygger i alderen 6–15 år i Åsnes kommune, sammenlignet med landet uten Oslo, Hedmark og KOSTRA-gruppe 11. Kilde: KOSTRA

Merutgiftene i forhold til landet uten Oslo var ca. kr 14 000 per elev, og merutgiftene i forhold til gjennomsnittet for Hedmark var ca. kr 6 000. Med i overkant av 660 elever svarer dette til hhv. ca. 9,4 millioner kroner og ca. 4,2 millioner kroner. Forbruket i Åsnes lå nærmere gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 11, med et merforbruk på ca. 1,4 millioner kroner. Utgiftene i Åsnes har steget langt raskere enn i sammenligningsgrunnlaget. I det aktuelle tidsrommet har elevtallet i kommunen blitt redusert med ca. 10 %. Dette kan gi noe av forklaringen.

Utgiftene til grunnskolesektoren deles inn i fire kategorier med betegnelsen, *grunnskole*, *SFO*, *skolelokaler* og *skoleskyss*. Den største delen er grunnskole, som omfatter alle utgifter i grunnskolesektoren med unntak av SFO, skolelokaler og skoleskyss. Figur 3 viser at det er driftsutgifter til skolelokaler og til skoleskyss som har det største avviket fra sammenligningsgrunnlaget.

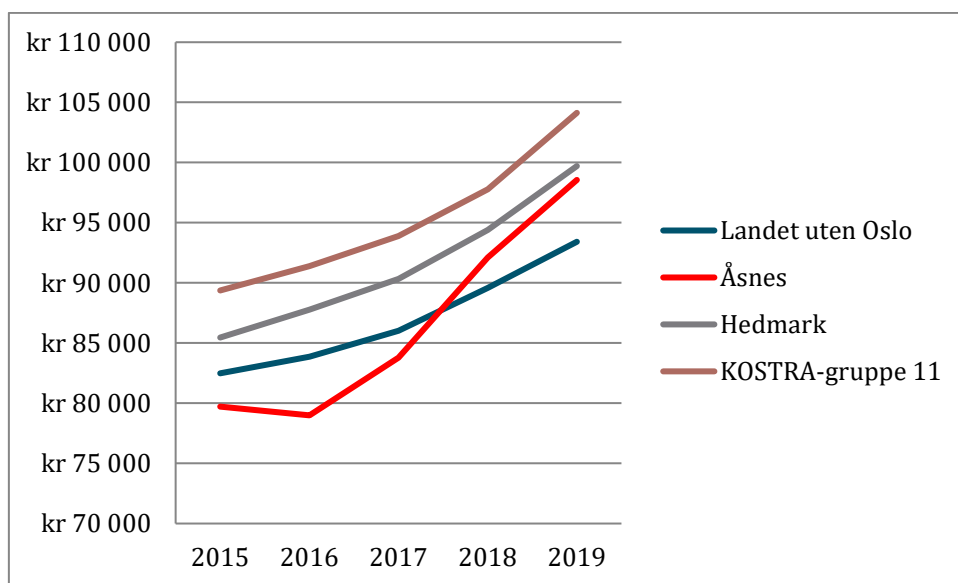

Figur 5 Netto driftsutgifter i grunnskolesektoren per innbygger 6–15 år i 2019 fordelt på tjenestefunksjonene grunnskole, skolefritidstilbud, skolelokaler og skoleskyss. Kilde: KOSTRA

Tabell 1 for årene 2015–2019 viser at utgiftsnivået fra 2019 ikke har vært vanlig. Vi skal derfor se på tallene for de fire tjenestefunksjonene for å se hvordan disse varierer over tid.

3.3 Grunnskole

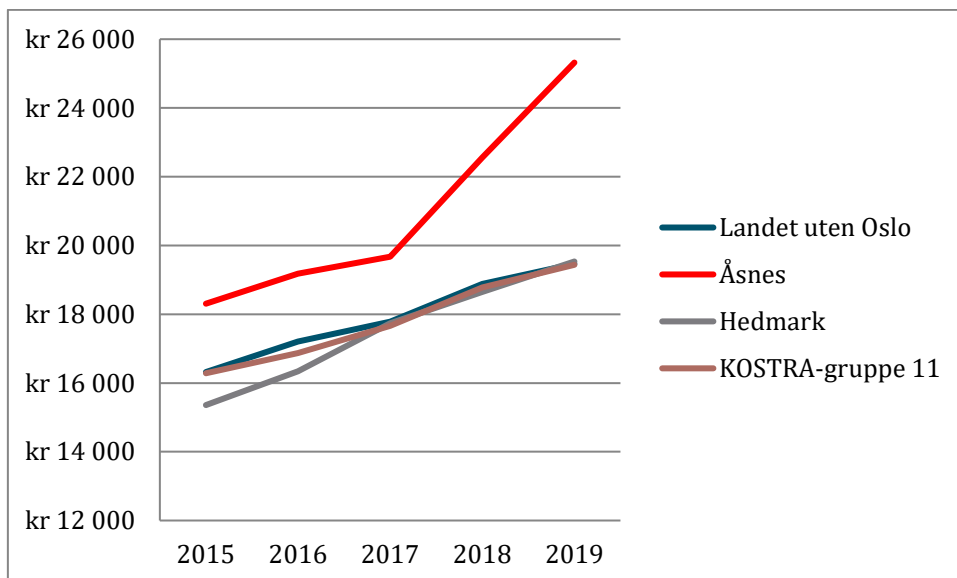
Når det gjelder tjenestefunksjonen *grunnskole*, ser vi i figur 4 at Åsnes kommune lå betydelig under sammenligningsgrunnlaget fram til 2017. Etter dette har utgiftsnivået ligget over landsgjennomsnittet, men fortsatt noe under nivået for Hedmark og KOSTRA-gruppe 11.

Figur 6 Netto driftsutgifter til grunnskole per innbygger i alderen 6–15 år i Åsnes kommune, sammenlignet med landet uten Oslo, Hedmark og KOSTRA-gruppe 11. Kilde: KOSTRA

3.4 Skolelokaler

Figur 5 viser at driftsutgiftene til *skolelokaler* har ligget høyt alle de fem årene, men har særlig økt fra 2018. I 2019 var merutgiften for kommunen på ca. 3,9 millioner kroner.

Figur 7 Netto driftsutgifter til skolelokaler per innbygger i alderen 6–15 år i Åsnes kommune, sammenlignet med landet uten Oslo, Hedmark og KOSTRA-gruppe 11. Kilde: KOSTRA

En kommunal oversikt over arealer i de fire grunnskolene viser et brutto areal på 14 800 m².⁷ Dette er avrunda tall. Tilsendte tegninger og arealoversikter viser kroppsøvingsarealer på Jara skole, Sønsterud skole, og Åsnes ungdomsskole på anslagsvis 1 900 m² brutto. Skolearealer uten kroppsøvingsarealer blir dermed anslagsvis 13 000 m². En vanlig brutto/nettofaktor i skoler er ca. 1,3. Dette tilsier i underkant av 10 000 m² netto areal. Tabell 1 viser at dette gir noe ulike arealer per elev i de fire skolene.

Tabell 4 Areafordeling i grunnskolene i Åsnes Kilde: Åsnes kommune. Beregning: TF

Skole	Elever	Brutto areal (m2)	Anslått areal kroppsøving (m2)	Anslått brutto areal (m2)	Anslått netto areal (m2)	Anslått netto per elev (m2)
Flisa	233	3800	0	3800	2923	13
Jara	60	3000	400	2600	2000	33
Sønsterud	137	3400	500	2900	2231	16
Åsnes u.skole	232	4600	1000	3600	2769	12
Sum grunnskole	662	14800	1900	12900	9923	15

Det er ikke utarbeidet arealnормer for grunnskoler i hele landet, men store kommuner har utarbeidet egne normer. Norconsult utarbeidet på oppdrag for utdanningsdirektoratet en oversikt over disse med utgangspunkt i gjeldene ordninger i Bergen, Bærum, Oslo, Stavanger og Trondheim.⁸ Disse normene tar ikke spesielt for seg små skoler. Minste skolestørrelse er på 400 elever. Henvisningen til normene må derfor gjøres med forsiktighet for mindre skoler. Spesielt gjelder dette området spesialutstyrte læringsarealer, med rom som krever en særskilt tilpasning (naturfag, musikk, mat og helse og kunst og håndverk). Slike arealer blir i små skoler gjerne

⁷ Oversikten viser 5 600 m² ved Åsnes ungdomsskole, men detaljert oversikt over denne skolen viser ca. 4 600 m².

⁸ Norsted, Julie og Harald Høgh, *Presentasjon av arealnормer for grunnskoler i fem kommuner*. Norconsult 2015

brukt i en liten del av skoleuka, slik at når man fordeler arealet på antall elever, vil de gi større utslag enn i en større skole. De øvrige arealene vil stort sett kunne tilpasses elevtallet på skolen, likevel slik at man i små skoler må ta høyde for variasjoner i årskullenes størrelser.

Med noe ulikhet i fordelingen av arealet på ulike funksjoner⁹ viser Norconsults oversikt at man i en barneskole på ca. 400 elever har behov for ca. 8,4 m² per elev i netto arealer. For kombinerte skoler med ca. 600 elever kan man planlegge med ca. 8,0 m² per elev i netto arealer¹⁰. Kroppsøvingsarealer er ikke medregnet i disse tallene. Vi ser at med dagens skoler (og struktur) bruker Åsnes i størrelsesorden nesten dobbelt så store arealer som man ville hatt om man la normene for nybygg i de store kommunene til grunn.

En direkte sammenligning av skolene i Åsnes med normene for nybygg vil ikke være rimelig, både fordi man ikke kan utnytte spesialrommene fullt ut i små skoler, og fordi eldre skolebygg gjerne er tilpasset både et større elevtall og andre arbeidsmåter knyttet til eldre læreplaner enn dagens.

Vi ser at Jara skole har et forholdsvis stort areal per elev. Noe av bakgrunnen for dette er at skolen tidligere har rommet ca. 100 elever. Det ville gi ca. 20 m² per elev i nettoareal.

Selv om Flisa skole er barneskolen med det minste arealet per elev, kan den romme flere elever. Skolen synes effektivt inndelt med 14 store klasserom, 9 grupperom, en romslig SFO-avdeling og tilstrekkelig med spesialrom (utenom naturfag) til å gi plass til 12 store klasser (to paralleller). Også personalavdelingen synes tilstrekkelig med arbeidsplasser for administrasjonen og 32 lærere. Skolen synes derfor også å kunne romme de ca. 60 elevene fra Jara skole. (En alternativ flytting av elevene fra Sønsterud ville delvis gitt tre klasser på trinnet og sprengt skolens rammer.)

Åsnes ungdomsskole har ca. 12 m² per elev i netto areal. Skolen har 11 «vanlige klasserom» på 61 m². Uten direkte tilstøtende grupperom vil disse være trange med klasser på 30 elever. Kjente elevtall i kommende årskull tilsier en tredelig med gjennomsnittlig klassestørrelse på 22 elever. Klasserommene vil egne seg for slike klasser. Skolen har dessuten ca. 15 grupperom, slik at de to ekstra klasserommene og grupperommene gir rikelig mulighet til ytterligere deling. Skolen synes også å ha rikelig med spesialrom. Skolen ble påbygget i 2005, da det var fire klasser på trinnet og 315 elever. Det gir ca. 9 m² per elev.

Hovedinntrykket er at skolene i Åsnes er romslige etter dagens elevtall. Dette kan forklare de høye driftsutgiftene til skolelokaler per elev. Uten Jara skole ville netto areal bli ca. 8 000 m². Hvis alle elevene skulle samles i en nybygd skole, ville netto areal kunne være ca. 5 300 m². Med dette ville driftsutgiftene bli redusert tilsvarende.

Åsnes kommune har et femte skoleanlegg i fortsatt bruk. Det er Østsiden skole hvor Åsnes opplæringscenter holder til med tilbud til elever fra Åsnes, Grue og Våler. Skolen gir tilbud til voksne etter opplæringsloven og introduksjonsloven. Med ulike mål og ulike forutsetninger ble

⁹ Generelle læringsarealer, spesialutstyrt læringsareal, elevgarderober og toaletter, SFO-areal, støtteareal (reinholds- og vaktmesterfunksjoner, lager o.l.), elevtjenester (helsesøster o.l.) personal- og administrasjonsareal og felles areal

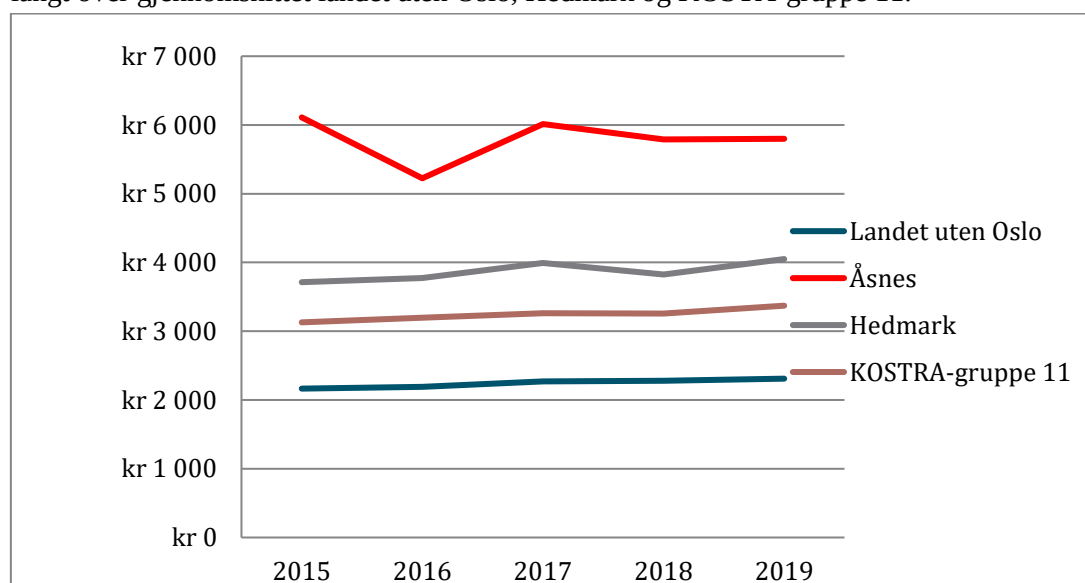
¹⁰ Bergensnormen

de ca. 75 elevene høsten 2019 fordelt på ca. 6 klasser/grupper. Personalet utgjorde i overkant av 9 årsverk. Østsiden skole har 7 klasserom, 3 grupperom, et datarom, et skolekjøkken og en gymnastikksal. Dette er mer enn det virksomheten trenger. Færre elever fra Grue og Våler tilsier en reduksjon til 50–60 elever og 3–4 klasser og 6–7 årsverk ansatte. Dette er i meste laget å legge inn i tillegg til vanlig virksomhet i aktuelle grunnskoler. Kombinasjonen av voksenopplæring og vanlig grunnskole i samme bygg har dessuten noen uheldige side.

Østsiden skole er bygningsmessig organisert slik at det tilsynelatende enkelt er mulig å stenge av ulike deler av bygningsmassen. Dette kan gjøres på flere måter. Gymnastikksalen kan man uansett stenge. Hvis virksomheten tar seg opp til tidligere omfang, kan man stenge av A-bygget (ett klasserom og skolekjøkken). Med forventet klassetall på 3–4 kan man stenge av N-bygget bortsett fra to klasserom, garderober og toalett (to klasserom og to grupperom).

3.5 Skyssutgifter

Skyssutgiftene er i betydelig grad avhengig av skolestrukturen i kommunen. Samlede utgifter til skoleskyss i 2019 var på kr 3 948 000. Figur 6 viser at utgiftene fordelt på alle elevene ligger langt over gjennomsnittet landet uten Oslo, Hedmark og KOSTA-gruppe 11.

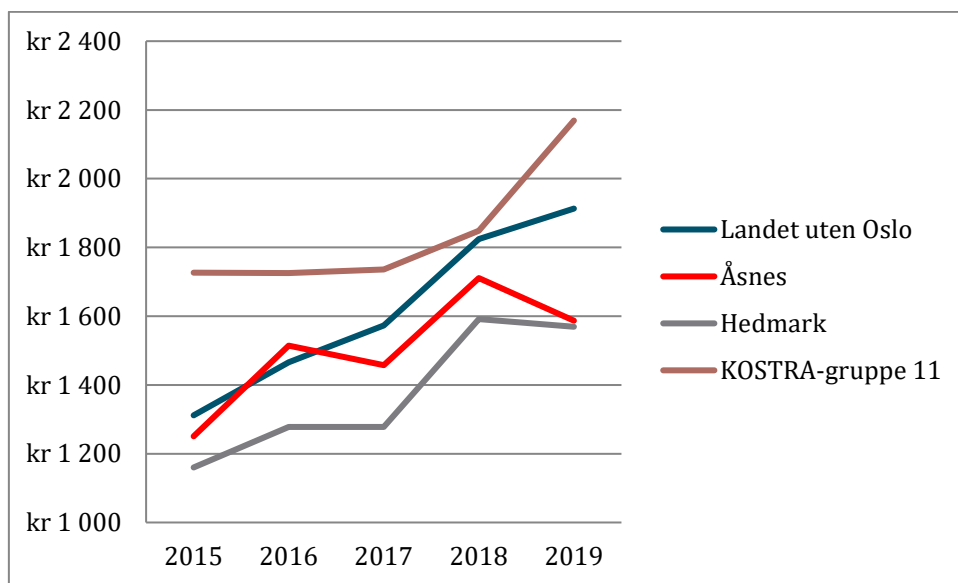

Figur 8 Netto driftsutgifter til skoleskyss per innbygger i alderen 6–15 år i Åsnes kommune, sammenlignet med landet uten Oslo, Hedmark og KOSTA-gruppe 11. Kilde: KOSTRA

Et overslag tilsier en merutgift på omtrent 1,2 millioner kroner sammenlignet med gjennomsnittskostnadene i Hedmark. Med tre barneskolekretser kunne man forvente at skyssutgiftene er på et forholdsvis lavt nivå. Andelen skyss elever i Åsnes er imidlertid i overkant av 50 %, mot ca. 40 % i hele Hedmark. Tallene tilsier at gjennomsnittlig billettpris var på ca. kr 29.

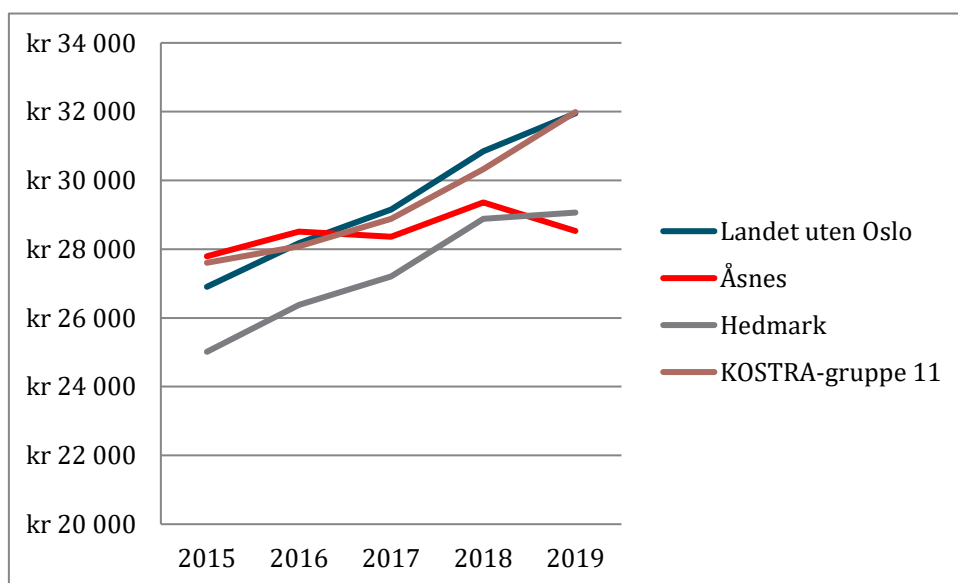
3.6 SFO

Skolefritidsordningen i Åsnes er lagt til de tre barneskolene. Antall deltakere har vært forholdsvis stabilt. Figuren under viser kostnadene per barn i grunnskolealder. Vi ser i figur 7 at nettoutgifter i Åsnes ligger på et lavt nivå for alle elevene i kommunen som helhet. Figur 8 og figur 9 tar utgangspunkt i elevene i SFO-alder.

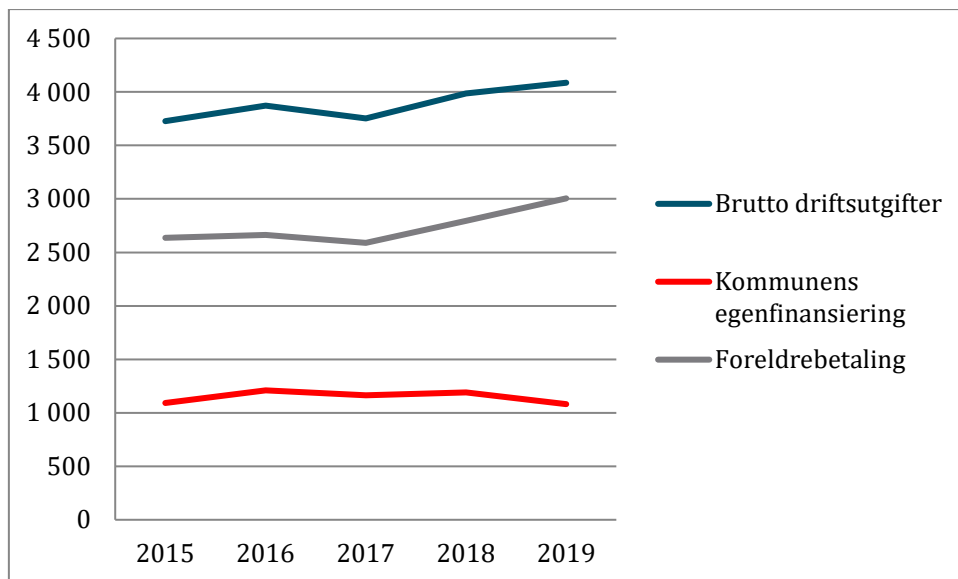
Figur 9 Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud per innbygger i alderen 6–15 år i Åsnes kommune, sammenlignet med landet uten Oslo, Hedmark og KOSTRA-gruppe 11. Kilde: KOSTRA

Figur 8 viser at brutto driftsutgifter per bruker i SFO i Åsnes har gått fra å være i overkant av sammenligningsgrunnlaget i 2015 til å være lavest i 2019.

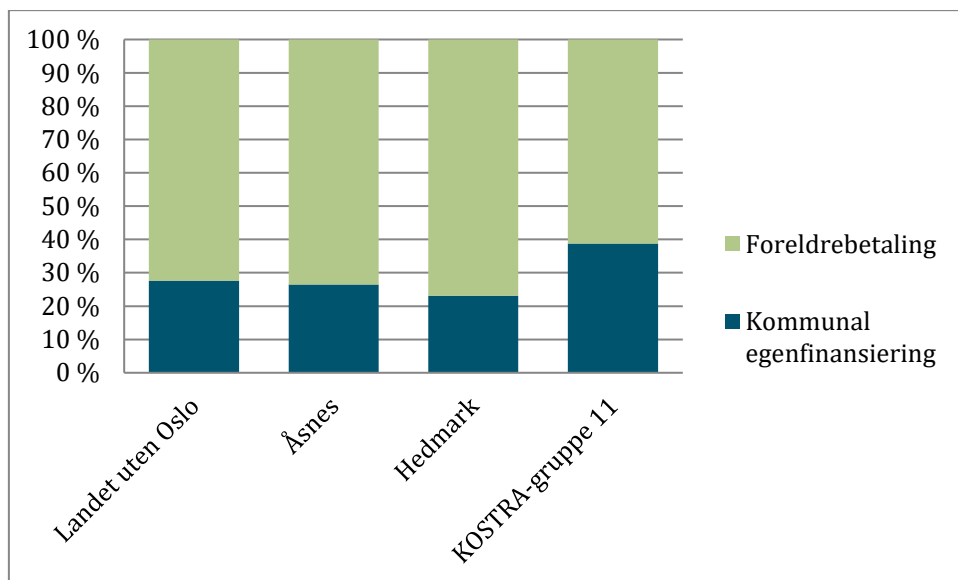
Figur 10 Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud per bruker i Åsnes kommune, sammenlignet med landet uten Oslo, Hedmark og KOSTRA-gruppe 11. Kilde: KOSTRA

Figur 9 viser at foreldrebetalingen i Åsnes for SFO har økt noe de siste årene, slik at den kommunale egenfinansieringen er blitt forholdsvis lavere.

Figur 11 Fordeling av driftsutgiftene til skolefritidstilbud i Åsnes kommune fra 2015 til 2019. Kilde: KOSTRA

Figur 10 viser at fordelingen mellom foreldrebetaling og kommunal egenfinansiering i 2019 var omtrent som i landet uten Oslo. I Hedmark betalte foreldrene gjennomsnittlig en større andel, mens i KOSTRA-gruppe 11 betalte foreldrene en forholdsvis mindre andel.

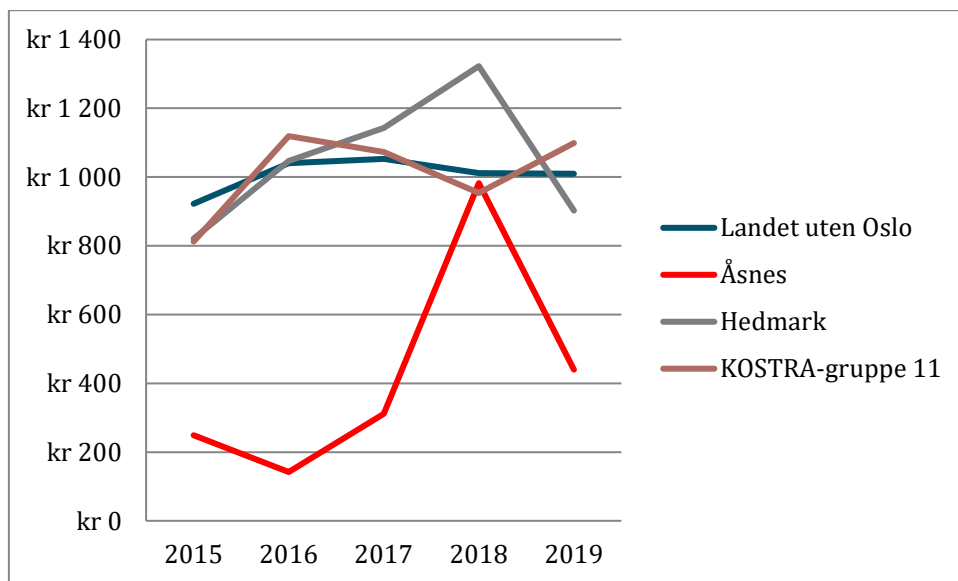
Figur 12 Prosentvis fordeling av driftsutgiftene til skolefritidstilbud i Åsnes kommune, Hedmark, KOSTRA-gruppe 11 og landet uten Oslo i 2019. Kilde: KOSTRA

3.7 Nærmere om grunnskoledrifta ved den enkelte skole

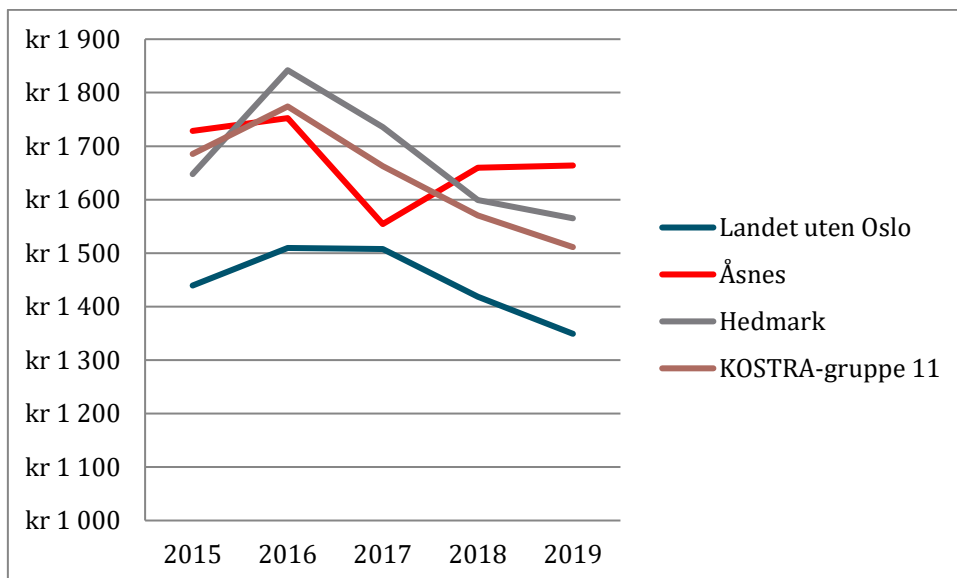
Vi så i kapittel 3.3 at Åsnes i 2019 hadde midlere kostnader per elev i kategorien *grunnskole*. Utgiftene har likevel hatt en økende tendens, og vi vil se nærmere på alle de fire skolene for å finne grunnene til dette.

Innenfor de gitte rammene er organiseringen av skolens drift i stor grad overlatt til skolens rektor. Det betyr at skolen har en betydelig frihet i organiseringen av undervisningen, både når det gjelder å organisere elevene i klasser/grupper og i fordelingen av oppgavene på personalet. På det faglige området utøver rektoren sin ledelse i et samarbeid med sitt personale.

En rektor må gjøre organisatoriske og metodiske valg for å nå målene for skolens drift; elevenes læring. Disse valgene vil ha økonomiske konsekvenser. Den største utgiftsposten er lønnsutgiftene. Men skolen har også materielle utgifter, som til inventar, utstyr og undervisningsmateriell. Vi ser av figur 11 at skolene i Åsnes har hatt lavere utgifter til inventar og utstyr enn sammenligningsgrunnlaget. En mindre-utgift på rundt kr 600 per elev gir ca. kr 400 000 for hele kommunen. Figur 12 viser at utgiftene til undervisningsmateriell har ligget over landsgjennomsnittet, men de har ligget på nivå med utgiftene i Hedmark og KOSTRA-gruppe 11.

Figur 13 Driftsutgifter per elev til inventar og utstyr fra 2015 til 2019. Kilde KOSTRA

Figur 14 Driftsutgifter per elev til undervisningsmateriell fra 2015 til 2019. Kilde KOSTRA

Hvordan påvirker rektorenes organisering skolenes lønnsutgifter? I hovedsak er den enkeltes lønnsnivå regulert av tariffavtaler, så spørsmålet kan best besvares ved å se på hvordan organiseringen påvirker hvor mange årsverk som skolen trenger.

Skolens drift revurderes minst hvert skoleår. Om høsten hvert år rapporteres organiseringen inn til staten (GSI). Telledatoen er 1. oktober. Disse rapportene gir grunnlag både for å sammenligne utviklingen av ressursbruken fra år til år og for å sammenligne skoler.

Når det gjelder bruken av personalressurser, vil vi se på tidsressurs brukt til

- årsverk til administrative og pedagogiske lederoppgaver¹¹
- årsverk til ordinær undervisning
- årsverk til spesialundervisning og særskilt språkopplæring
- årsverk for undervisningspersonalet til annet enn undervisning¹²
- årsverk utført av assistenter
- årsverk utført av kontorteknisk personale

¹¹ Dette skal omfatte den samlede tidsressurs som er avsatt til administrative og pedagogiske lederoppgaver i henhold til SFS 2213, avtale mellom KS og lærerorganisasjonene. Ofte rapporteres bare ledelse på skolenivå. Ledelse på f.eks. team-nivå rapporteres gjerne under «årsverk for undervisningspersonalet til annet enn undervisning».

¹² Eksempler på oppgaver som kan føre til fratrekk i undervisningsplikten er:

- kontaktlærerfunksjon
- seniortiltak
- tidsressurspott
- pedagogisk veiledning og utviklingsarbeid
- vikartimer som en del av stillingen til lærere tilsatt ved skolen (beredskapsressurser)
- elevrådskontakt - hvis dette er en lærer
- lokalt fastsatte funksjoner som tillitsvalgte og lignende
- fjernundervisning eller annen undervisning til elever ved andre skoler
- tilsyn av elever som får hjemmeundervisning
- sosialpedagogisk rådgiver - hvis dette er en lærer
- utdannings- og yrkesrådgiver - hvis dette er en lærer
- annet pedagogisk arbeid for å fylle opp stillingens årsramme for leseplikttd.

Som grunnlag for vurderingene av ressursbruken i skolen vil vi bruke tre sammenligningsgrunnlag.

- Vi sammenligner personalressursene med andre skoler av samme størrelse i Innlandet, eller nærliggende fylker.
- Vi sammenligner med lærernormen for hvert hovedsteg¹³. Til dette brukes Utdanningsdirektoratets kalkulator¹⁴.
- Vi bruker tradisjonelle klassesdelingsregler og beregner lærerbehovet med minst én lærer per klasse i alle timer (minstetimetallet). Vi vurderer deretter de overskytende ressursene.

Med utgangspunktet i disse sammenligningene vurderer vi skolens samlede ressursbruk og muligheter for eventuelle besparelser. Det opplyses at Åsnes kommune har seniortiltak som gir betydelige utslag i antall årsverk for undervisningspersonalet til annet enn undervisning. Innsparingspotensialet for denne ressursbruken blir derfor ikke vurdert.

Nå er naturligvis ikke målet for grunnskolen å bruke minst mulig ressurser. Skolene skal bidra til læring. Man ville ikke være tjent med å bruke skoler med dårlige læringsresultater som målestokk. Læringsresultatene kan måles på mange måter. Det enkleste er å se på skolebidraget.¹⁵ Skolebidragsindikatoren er et tall for den delen av læringsresultatet som ikke skyldes forutsetningene elevene har med seg, som tidligere elevprestasjoner og foreldrebakgrunn. I sammenligningen av ressursbruken har vi kontrollert for at sammenligningsskolene ikke har vesentlig dårligere skolebidragsindikatorer de to siste årene enn hva de aktuelle skolene i Åsnes har. Det er en variasjon blant sammenligningsskolene, så vi sammenligner med gjennomsnittet av deres indikatorer.

- Jara skole og sammenligningsskolene har for få elever til å gi en indikator. Vi kan her derfor ikke sammenligne med andre skoler av samme størrelse.
- For Flisa skole og Sønsterud skole er gjennomsnittlige skolebidragsindikatorer de to siste årene lavere enn gjennomsnittet for hvert sett av sammenligningsskoler. Åsnes ungdomsskole har imidlertid et langt høyere skolebidrag enn noen av sammenligningsskolene. Sammenligningsskolene har et gjennomsnitt på landsnivå.

Dette tyder med andre ord på at vi for barneskolene sammenligner med skoler som samlet sett har bedre læringsresultater enn skolene i Åsnes. For Åsnes ungdomsskole er det omvendt. Men, som i alle andre målinger, vil slike indikatorer ha svakheter. De måler bare en begrenset del av skolenes virksomhet, og det er en betydelig usikkerhet knyttet til de enkelte måleresultatene.

¹³ Lærernormen ble innført i 2018. Fra 2019 sier normen at det i den enkelte skolen maksimalt skal være et gjennomsnitt på 15 elever per lærer i ordinær undervisning for 1. – 4. trinn, 20 elever for 5. – 7. trinn og 20 elever for 8. – 10. trinn.

¹⁴ <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-grunnskole/larernormkalkulator/larernorm-for-grunnskolen2/>

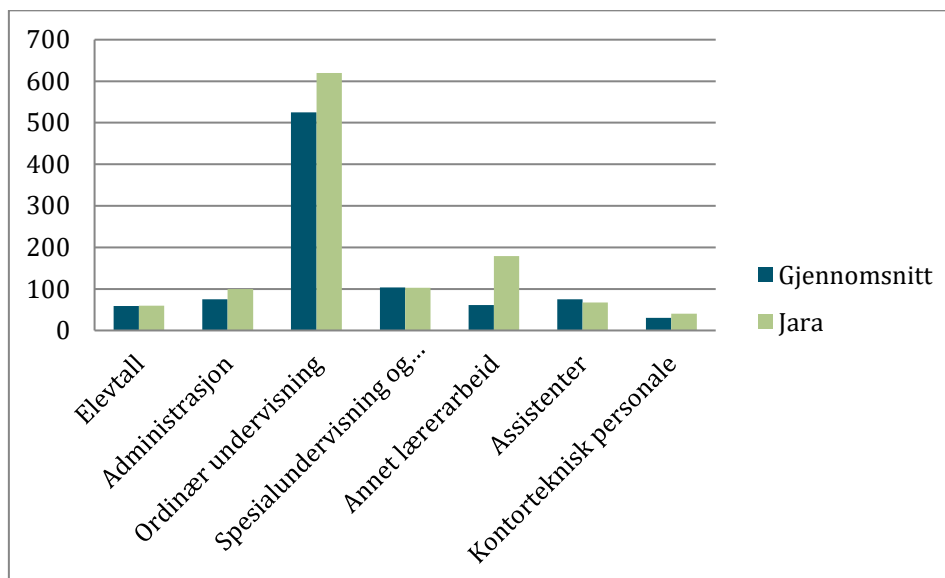
¹⁵ <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-grunnskole/skolebidragsindikatorer-for-grunnskoler/hva-er-skolebidragsindikatorer-for-grunnskolen/>

3.7.1 Jara skole

Jara skole har hatt en betydelig elevreduksjon fra 98 elever skoleåret 2012/13 til 60 elever skoleåret 2019/20. Skolen skal etter de tradisjonelle klassesdelingsreglene ha ressurser til tre klasser. Vanligvis vil skoler med 60 elever ha fire klasser, men Jara har ett årstrinn uten elever.

Når det gjelder ressursbruk, sammenligner vi med omtrent like store skoler. Vi fant fire andre barneskoler i Innland fylke som har omtrent like mange elever, men med grunnlag for fire klasser.¹⁶ Gjennomsnittlig elevtall for disse skolene er 59. Gjennomgående bruker Jara skole noe større personalressurser enn gjennomsnittet for disse fire skolene.

Skolen bruker 1,0 årsverk til administrasjon. Gamle beregningsregler ville gitt minimum ca. 0,6 årsverk. Erfaringsmessig har skolene nå vanligvis 30–40 % større administrasjonsressurs enn hva de gamle normene skulle tilsi. Dette skyldes større krav til ledelsen. Administrasjonsressursen er ikke redusert i takt med elevtallsnedgangen. Vi ser også at sammenligningsskolene hadde gjennomsnittlig 0,75 årsverk til administrasjon. Skoleledelsen ved Jara skole synes derfor å ha romslige ressurser.

Figur 15 Personalbruk (prosent årsverk) i Jara skole 2019/20 sammenlignet med gjennomsnittet for fire omtrent like store skoler i Innlandet.

Jara bruker like store ressurser til spesialundervisning og særskilt språkopplæring som gjennomsnittet for sammenligningsskolene. Spesialundervisning og assistenttimer er ressurser som tildeles gjennom enkeltvedtak, og de blir ikke vurdert i denne sammenheng.

Når det gjelder tidsressurs for undervisningspersonalet til annet enn undervisning, bruker Jara 1,79 årsverk, mot gjennomsnittlig 0,61 for sammenligningsskolene. Det er 6 kontaktlærere.

¹⁶ Åsen skole, Åsbygda skole, Fåset skole og Dovre skole har fra 57 til 63 elever, med et gjennomsnitt på 59.

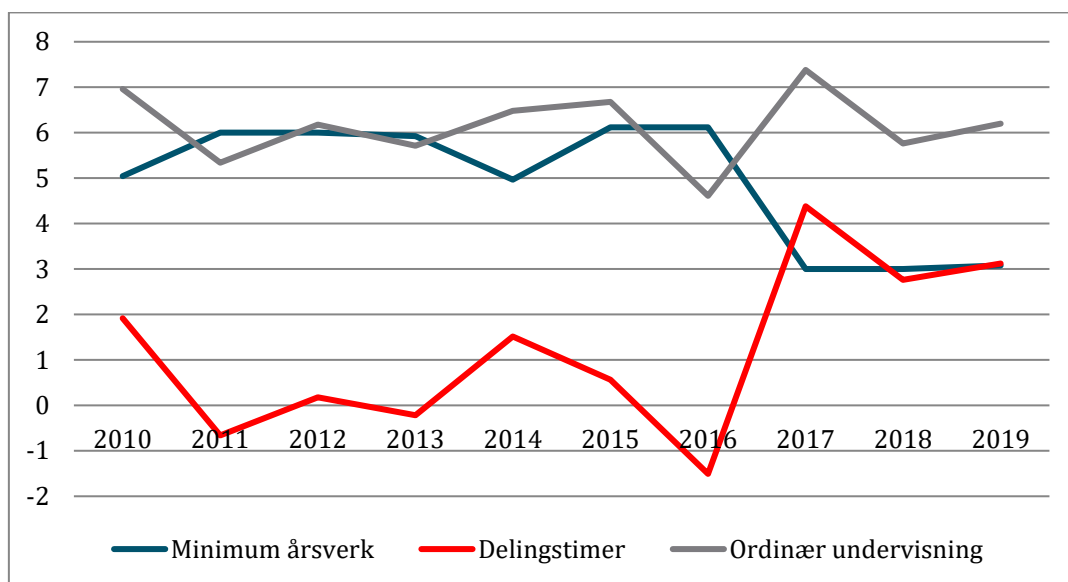
Jara skole bruker 0,4 årsverk til kontorteknisk personale, mot gjennomsnittlig 0,3 årsverk i sammenligningsskolene.

Ordinær undervisning

Jara skole bruker 6,2 årsverk til ordinær undervisning. Vi ser av figur 13 at dette er ca. ett årsverk mer enn gjennomsnittet for sammenligningsskolene.

Skolen trenger ca. 3,6 årsverk til ordinær undervisning for å tilfredsstille lærernormen. Skolen bruker 2,6 lærerårsverk mer enn hva lærernormen krever. Gjennomsnittlig «merforbruk» ved sammenligningsskolene var 1,6 lærerårsverk.

Tidligere var minimumsnormen for ordinær undervisning én lærer per klasse i alle timene. Ved å se på de ti siste skoleårene finner vi at Jara skole lå omtrent på denne minimumsnormen (ca. 6 årsverk) fram til 2016 (2016/17). Dette ga omtrent ingen «delingstimer», dvs. ressurser til enten å dele klassene eller å sette inn en ekstra lærer i klassen. Fra 2017 gikk elevtallet og klassesallet ned, og minstetimetallet gir bare tre årsverk. Figur 14 viser at skolen likevel økte ressursene til ordinær undervisning, slik at det ble brukt store ressurser til delingstimer.

Figur 16 Antall årsverk til ordinær undervisning med delingstimer¹⁷ ved Jara skole. Kilde: GSI. Beregning: TF

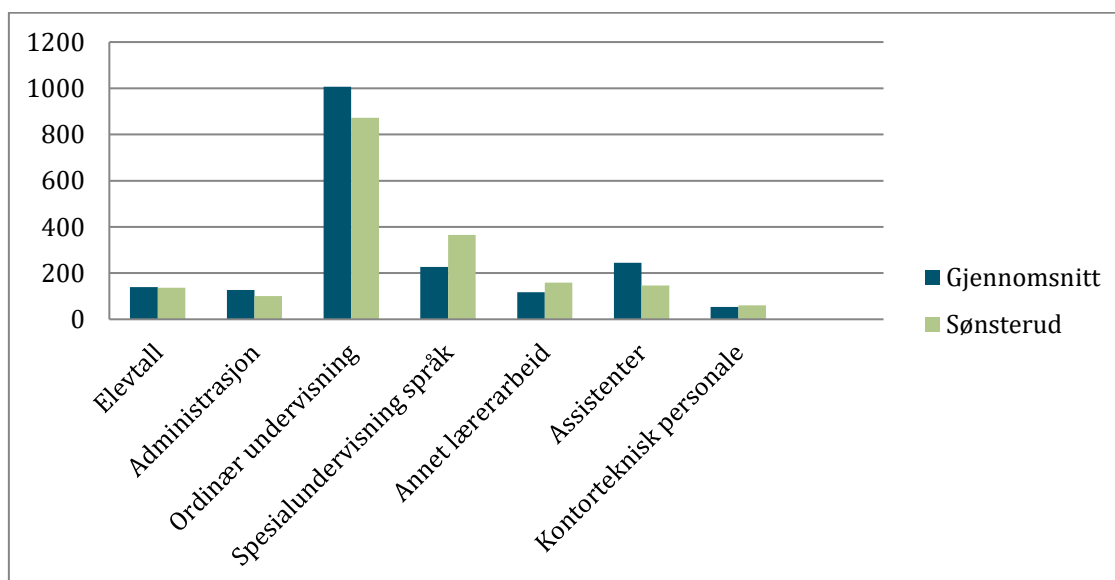
¹⁷ Ressurser til enten å dele klassene eller å sette inn en ekstra lærer i klassen

3.7.2 Sønsterud skole

Sønsterud skole har 137 elever fra 1. til 7. trinn. Skolen er inndelt i sju klasser. Når det gjelder ressursbruk, sammenligner vi med omtrent like store skoler. Vi fant sju andre barneskoler i Innlandet med omtrent like mange elever.¹⁸ Gjennomsnittlig elevtall for disse skolene var 140. Disse skolene har gjennomsnittlig bedre skolebidragsindikatorer enn Sønsterud skole.

Sønsterud skole bruker 1,0 årsverk til administrasjon. Sammenligningsskolene hadde gjennomsnittlig 1,27 årsverk. Gamle beregningsregler ville gitt ca. 0,9 årsverk. Det er vanlig at skolene i dag har 30–40 % større administrasjonsressurs enn hva de gamle reglene gir. Det skulle tilsi ca. 1,2 årsverk ved Sønsterud skole.

Sønsterud skole bruker 3,65 årsverk til spesialundervisning. Det er noe mer enn gjennomsnittet for sammenligningsskolene, 2,26 årsverk. Spesialundervisning og assistenttimer er ressurser som tildeles gjennom enkeltvedtak, og de blir ikke vurdert i denne sammenheng.

Figur 17 Personalbruk (prosent årsverk) i Sønsterud skole 2019/20 sammenlignet med gjennomsnittet for sju omtrent like store skoler i Innlandet.

Når det gjelder tidsressurs for undervisningspersonalet til annet enn undervisning, har Sønsterud skole rapportert 1,59 årsverk, mot gjennomsnittlig 1,17 årsverk for sammenligningsskolene.

Sønsterud skole har 60 % av et årsverk til kontorteknisk personale mot gjennomsnittlig 53 % i sammenligningsskolene.

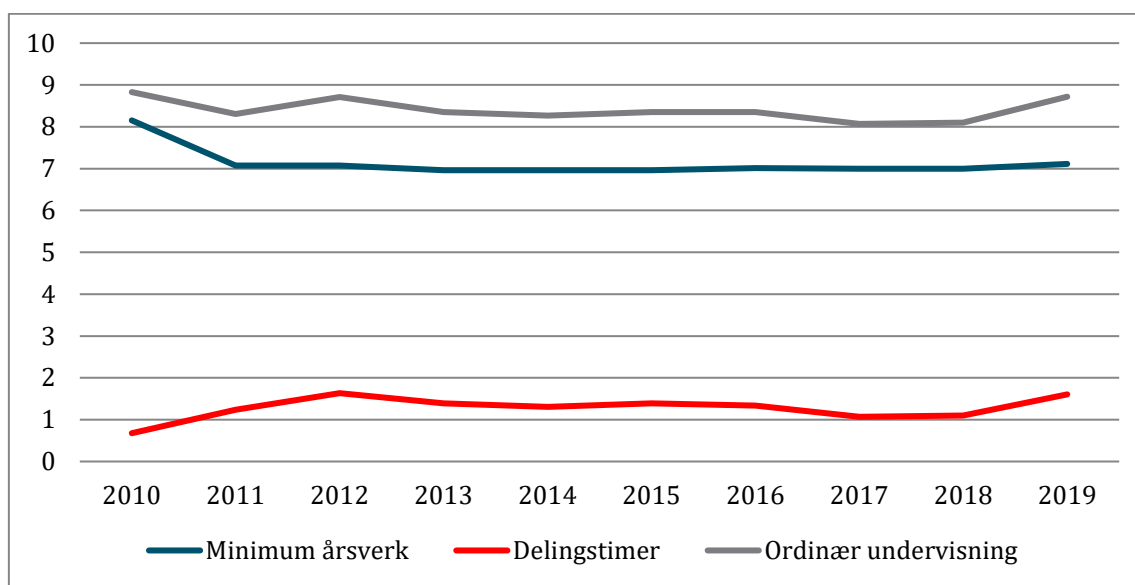
Ordinær undervisning

Det går 8,72 årsverk med til ordinær undervisning. Vi ser av figur 15 at dette er mindre enn gjennomsnittet for sammenligningsskolene, 10,07 årsverk.

¹⁸ Hernes skole, Lillemoen skole, Kirkekretsen skole, Vallset skole, Koppang skole, Barhaug skole og Rogne skole har fra 134 til 144 elever, med et gjennomsnitt på 140.

Sønsterud skole trenger ca. 7,9 årsverk til ordinær undervisning for å tilfredsstille lærernormen. Skolen bruker 0,8 lærerårsverk mer enn hva lærernormen krever. Gjennomsnittlig «merforbruk» ved sammenligningsskolene var 1,7 lærerårsverk.

Tidligere var minimumsnormen for ordinær undervisning én lærer per klasse i alle timene. Figur 16 viser at de ti siste skoleårene har Sønsterud skole ligget omtrent ett årsverk over denne minimumsnormen (ca. 6 årsverk) det siste tiåret. Dette årsverket har man kunnet bruke til delingstimer¹⁹.

Figur 18 Antall årsverk til ordinær undervisning med delingstimer ved Sønsterud skole. Kilde: GSI. Beregning: TF

3.7.3 Flisa skole

Flisa skole har 233 elever fra 1. til 7 trinn. Skolen er inndelt i 11 klasser etter tradisjonelle klas-sedelingsregler.

Når det gjelder ressursbruk, sammenligner vi med omtrent like store skoler. Vi fant sju andre barneskoler i Innlandet med omtrent like mange elever.²⁰ Gjennomsnittlig elevtall for disse sko-lene var 239. Disse skolene har gjennomsnittlig bedre skolebidragsindikatorer enn Flisa skole.

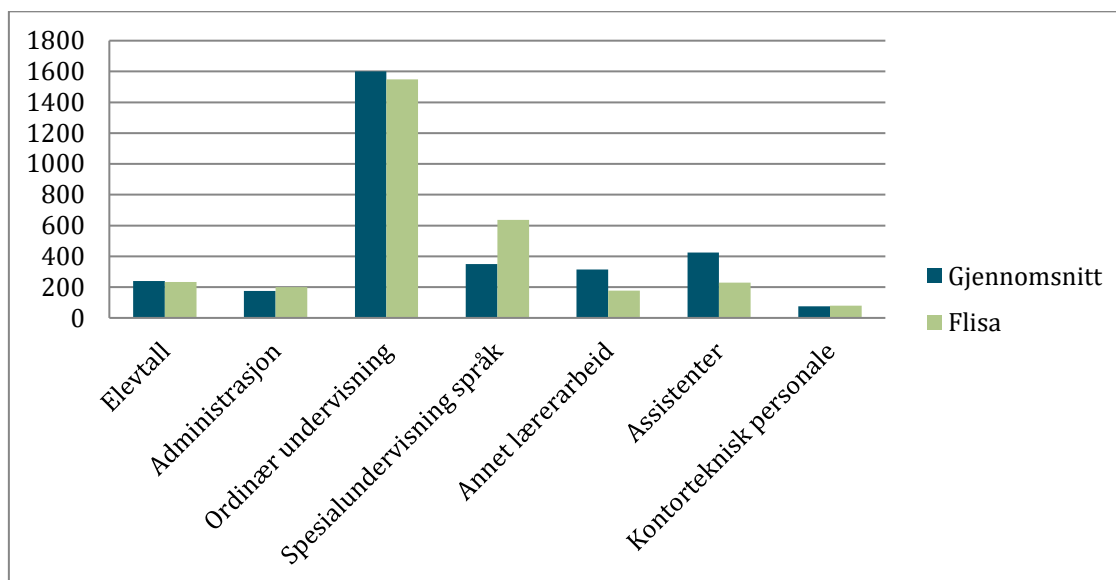
Figur 17 viser at Flisa skole bruker 2,0 årsverk til administrasjon. Gamle beregningsregler ville gitt omtrent 1,2 årsverk. Det er vanlig at skolene i dag har 30–40 % større administrasjonsres-surs enn hva de gamle reglene gir. Sammenligningsskolene hadde gjennomsnittlig 1,75 årsverk.

Flisa skole bruker 0,8 årsverk til kontorteknisk personale, mot gjennomsnittlig 0,76 % i sam-menligningsskolene.

¹⁹ Ressurser til enten å dele klassene eller å sette inn en ekstra lærer i klassen

²⁰ Vestad skole, Solvang skole, Torso skole, Fryal skole, Vågåmo skole, Kapp skole, og Solvang skole har fra 305 til 350 elever, med et gjennomsnitt på 239.

Skolen bruker 6,36 lærerårsverk til spesialundervisning og særskilt språkopplæring. Ressurser til spesialundervisning og særskilt språkopplæring er betydelig større ved Flisa skole enn gjennomsnittet for sammenligningsskolene, gjennomsnittlig 3,49 årsverk. Dette kan sees i sammenheng med bruken av assistenter hvor Flisa skole bruker 2,29 årsverk mot gjennomsnittlig 4,25 i sammenligningsskolene. Spesialundervisning og assistenttimer er ressurser som tildeles gjennom enkeltvedtak, og de blir ikke vurdert i denne sammenheng.

Figur 19 Personalbruk (prosent årsverk) i Flisa skole 2019/20 sammenlignet med gjennomsnittet for sju omtrent like store skoler i Innlandet.

Når det gjelder tidsressurs for undervisningspersonalet til annet enn undervisning, har Flisa skole rapportert 1,77 årsverk, mot gjennomsnittlig 3,14 årsverk for sammenligningsskolene.

Flisa skole bruker 0,8 årsverk til kontorteknisk personale, mot gjennomsnittlig 0,76 % i sammenligningsskolene.

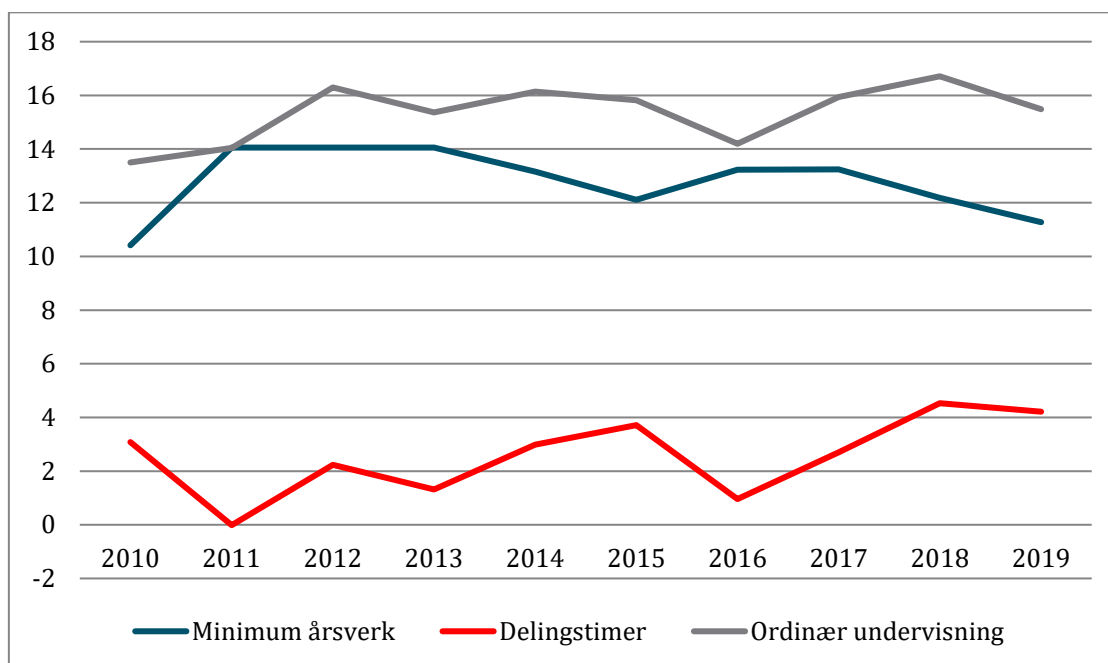
Ordinær undervisning

Det går 15,48 årsverk med til ordinær undervisning. Vi ser av figur 17 at dette er mindre enn gjennomsnittet for sammenligningsskolene, 16,00 årsverk.

Lærernormen er mer enn tilfredsstilt i Flisa skole. Skolen bruker 2,3 årsverk over normen, det samme som gjennomsnittet for sammenligningsskolene.

Tidligere var minimumsnormen for ordinær undervisning én lærer per klasse i alle timene. Figur 18 viser at denne minimumsnormen har variert noe, fra 10,4 årsverk i 2010 (2010/11) til 14,1 årsverk året etter. De ti siste skoleårene har gjennomsnittet vært 12,8 årsverk. Ressursene til delingstimer²¹ har også variert betydelig, med et gjennomsnitt på 2,6 årsverk. Skoleåret 2019/20 er det avsatt 4,2 årsverk til deling.

²¹ Ressurser til enten å dele klassene eller å sette inn en ekstra lærer i klassen

Figur 20 Antall årsverk til ordinær undervisning med delingstimer ved Flisa skole. Kilde: GSI. Beregning: TF

3.7.4 Åsnes ungdomsskole

Åsnes ungdomsskole har 232 elever skoleåret 2019/20. Skolen har elevtall til tre paralleller, inndelt i ni klasser, slik tradisjonelle klassesdelingsregler skulle tilsi. Når det gjelder ressursbruk, sammenligner vi med omtrent like store skoler. Vi fant seks andre ungdomsskoler i Innlandet med omtrent like mange elever.²² Gjennomsnittlig elevtall for disse skolene var 242. *Disse skolene har gjennomsnittlig dårligere skolebidragsindikatorer enn Åsnes ungdomsskole.*

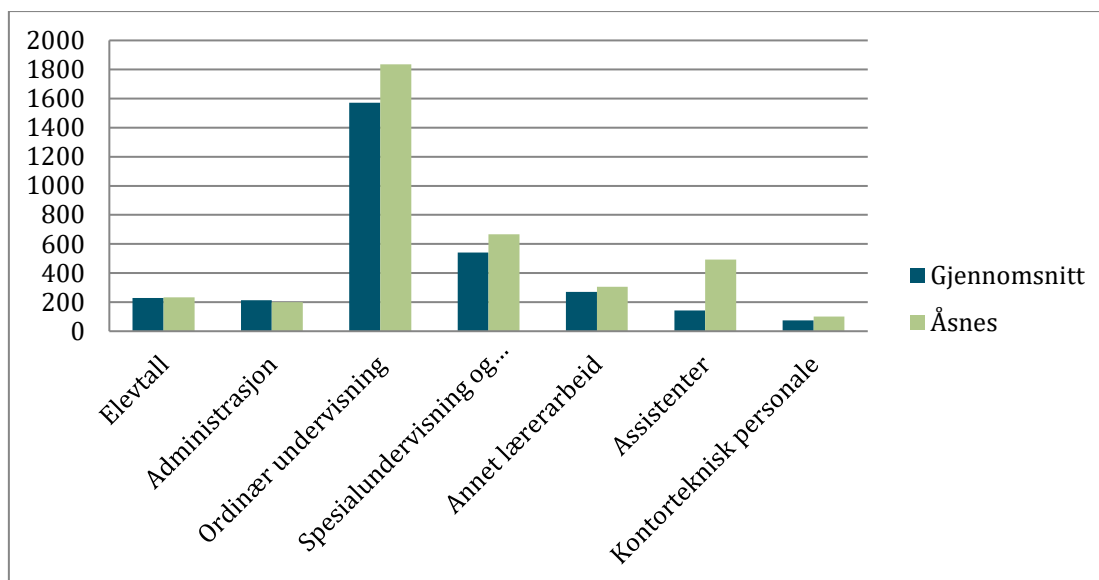
Gjennomgående brukte Åsnes ungdomsskole noe større personalressurser enn gjennomsnittet for disse seks skolene til undervisning med unntak av administrasjon.

Åsnes ungdomsskole bruker 2,0 årsverk til administrasjon. Sammenligningsskolene hadde gjennomsnittlig 2,14 årsverk. Gamle beregningsregler ville gitt omtrent 1,4 årsverk. Det er vanlig at skolene i dag har 30–40 % større administrasjonsressurs enn hva de gamle reglene gir. Det skulle også tilsi ca. to årsverk administrasjonsressurs ved Åsnes ungdomsskole.

Åsnes ungdomsskole bruker 6,67 årsverk til spesialundervisning. Det er mer enn gjennomsnittet for sammenligningsskolene, med 5,40 årsverk. Det brukes omtrent tre ganger så mange assistenter ved Åsnes ungdomsskole enn gjennomsnittet for sammenligningsskolene. Assistentbruken vil oftest knyttes til elever med særlige behov, og kan vanskelig vurderes uten kjennskap til

²² Løten ungdomsskole, Ottestad ungdomsskole, Gran ungdomsskole, Jevnaker ungdomsskole, Nord-Aurdal ungdomsskole og Skreia ungdomsskole har fra 211 til 242 elever, med et gjennomsnitt på 229.

disse. Spesialundervisning og assistenttimer er ressurser som tildeles gjennom enkeltvedtak, og de blir ikke vurdert i denne sammenheng.

Figur 21 Personalbruk (årsverk prosent) i Åsnes ungdomsskole 2019/20 sammenlignet med gjennomsnittet for seks omtrent like store skoler i Innlandet.

Når det gjelder tidsressurs for undervisningspersonalet til annet enn undervisning, bruker Åsnes ungdomsskole 3,06 årsverk, mot gjennomsnittlig 2,69 årsverk for sammenligningsskolene.

Åsnes ungdomsskole har 1,00 årsverk til kontorteknisk personale, mot gjennomsnittlig 0,75 % i sammenligningsskolene.

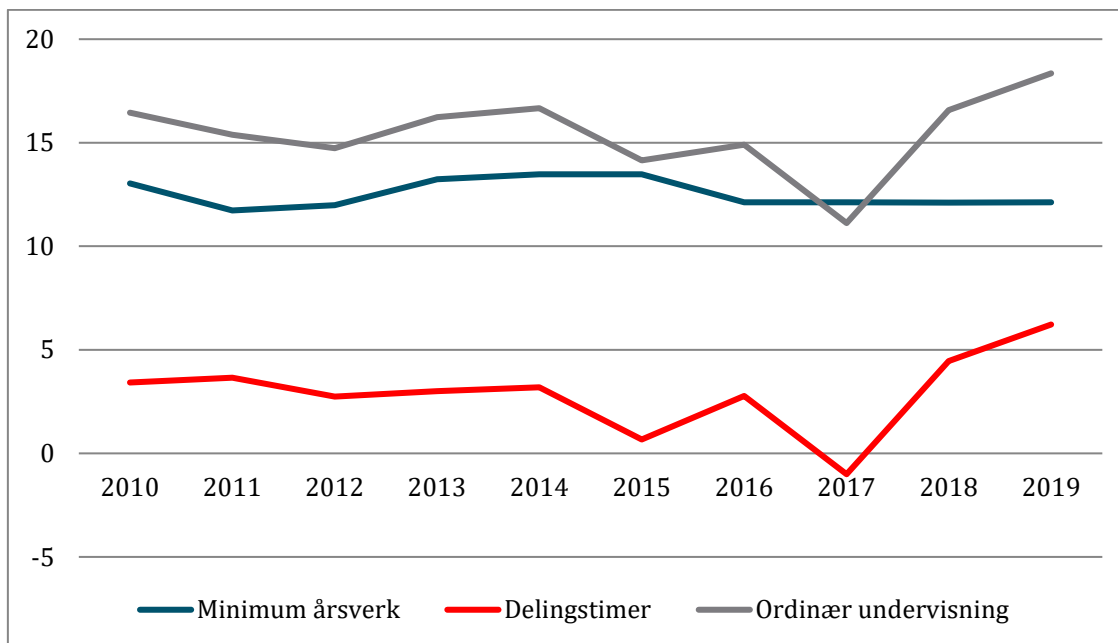
Ordinær undervisning

18,35 årsverk går til ordinær undervisning. Vi ser av figur 19 at dette er mer enn for gjennomsnittet for sammenligningsskolene, med 15,72.

Lærernormen er mer enn tilfredsstillt. Skolen bruker 3,3 årsverk over normen. Sammenligningsskolene bruker gjennomsnittlig 0,9 årsverk over lærernormen.

Tidligere var minimumsnormen for ordinær undervisning én lærer per klasse i alle timene. Figur 20 viser at denne minimumsnormen har variert noe. I hovedsak skyldes dette at enkelte årskull har hatt elevtall til fire klasser, mot vanligvis tre. De ti siste skoleårene har gjennomsnittet vært 12,5 årsverk. Ressursene til delingstimer²³ har også variert betydelig, med et gjennomsnitt på 2,9 årsverk. Skoleåret 2019/20 er det avsatt 6,2 årsverk til deling.

²³ Ressurser til enten å dele klassene eller å sette inn en ekstra lærer i klassen

Figur 22 Antall årsverk til ordinær undervisning med delingstimer ved Åsnes ungdomsskole. Kilde: GSI. Beregning: TF

3.8 Skolestruktur

3.8.1 Alternative strukturer

I oppdraget ligger også et ønske om å se på strukturelle grep for å få ned de samlede utgiftene. Flere tiltak synes aktuelle.

1. Uendret struktur
2. Samle barneskolene på Jara og Flisa på Flisa. Beholde Sønsterud skole og egen ungdomsskole på Flisa
3. Samle barneskolene (på Flisa eller Sønsterud) og beholde egen ungdomsskole på Flisa
4. Samle barneskolene og ungdomsskolen på Flisa eller et annet sted.

3.8.2 Mulig innsparing i grunnskolen med dagens struktur

Grunnskolesektoren i Åsne har større utgifter per elev enn landet uten Oslo, Hedmark og KOSTRA-gruppe 11. Dette forhold har oppstått de to siste årene. Merutgiftene finner vi på skoleskyss og skolelokaler, som lenge har ligget høyt i Åsnes. For selve skolevirksomheten, *grunnskole*, har utgiftene i Åsnes ligget forholdsvis lavt. Likevel er det en stor økning på dette området de tre siste årene, og dette bidrar til at de samlede utgiftene i grunnskolesektoren nå er så store. For *grunnskole* er utgiftene fortsatt middels store og under nivået for Hedmark og KOSTRA-gruppe 11.

Når det gjelder grunnskole, dominerer lønnsutgiftene. Vi har sett at Åsnes ikke har store utgifter til inventar, utstyr og undervisningsmateriell. Da gjenstår en vurdering av lønnsutgiftene. I dette arbeidet sammenligner vi med skoler av samme størrelse, og vi bruker den nye lærernormen. Dessuten bruker vi tradisjonelle beregningsmåter for å se nærmere på utviklingen de siste ti årene. Bildet er imidlertid ikke det samme for alle skolene.

Administrasjonsressurser

Sammenlignet med grupper av omtrent like store skoler har skolene i Åsnes ubetydelig større ressurser avsatt til administrasjon (8 % av et årsverk). Jara skole og Flisa skole har imidlertid begge relativt romslige ressurser, mens Sønsterud skole og Åsnes ungdomsskole har forholdsvis mindre ressurser. Alle skolene har imidlertid større ressurser til kontortekniske tjenester enn gruppene av sammenligningsskoler. En omfordeling og reduksjon til nivået for sammenligningsskolene ville gi i størrelsesorden et halvt årsverk, i hovedsak kontorteknisk personale. Dette ville gi en innsparing på ca. kr 300 000.

Undervisning

Samlet har skolene i Åsnes 1,7 årsverk mer til ordinær undervisning og 7,7 årsverk mer til spesialundervisning og særskilt språkopplæring enn sammenligningsskolene. Også her synes ressursene svært ujevnt fordelt. Sønsterud skole synes å ha svært nøkterne ressurser til ordinær undervisning. Muligens gir dette seg utslag i omfanget av spesialundervisning. Samlet sett er ressursbruken omtrent som gjennomsnittet for sammenligningsskolene.

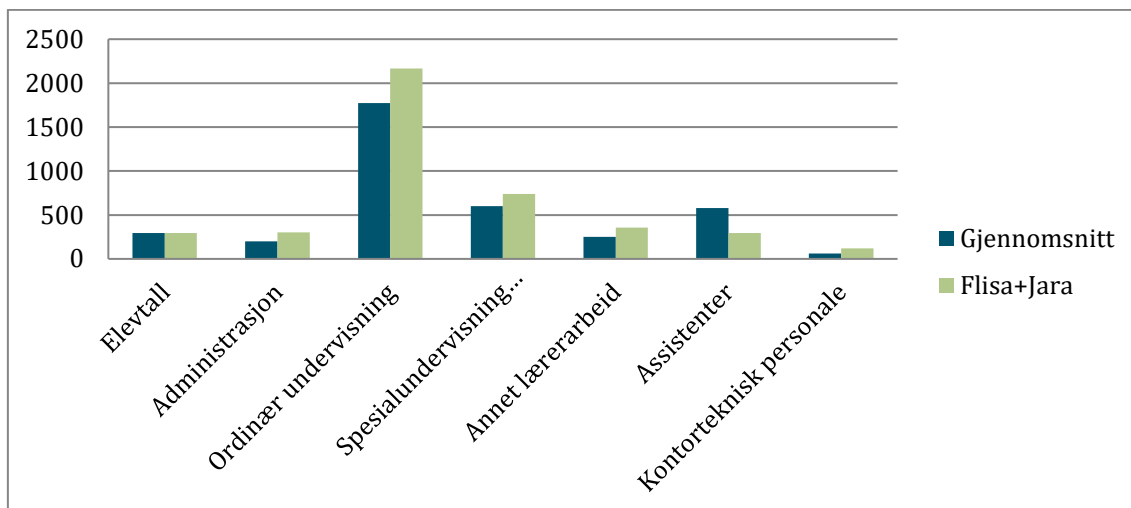
Flisa skole har omtrent like store ressurser til ordinær undervisning som sammenligningsskolene, men bruker mer til spesialundervisning og særskilt språkopplæring.

Både Jara skole og Åsnes ungdomsskole bruker langt mer til ordinær undervisning enn sammenligningsgrunnlaget. Ungdomsskolen bruker også langt mer til spesialundervisning. Det synes rimelig å reduserer med 1 årsverk på Jara skole og 2,4 årsverk på ungdomsskolen. Samlet tilsier dette en innsparing på ca. 2,5 millioner kroner.

3.8.3 Jara-elevene til Flisa skole

Skoleåret 2019/20 har Jara og Flisa skoler til sammen 293 elever. Vi har funnet ni skoler i Hedmark med omtrent like mange elever.²⁴ Disse skolene har i gjennomsnitt bedre skolebidragsindikatorer enn Flisa. En sammenligning av gjennomsnittlig ressursbruk ved disse skolene med samlet forbruk ved Jara og Flisa skoler gir oss et bilde av innsparingspotensialet.

²⁴ Søbakken skole, Ridabu skole, Rollsløkken skole, Marikollen skole, Østvang skole, Nes skole, Arstad skole, Stange skole og Innbygda skole har gjennomsnittlig 295 elever.

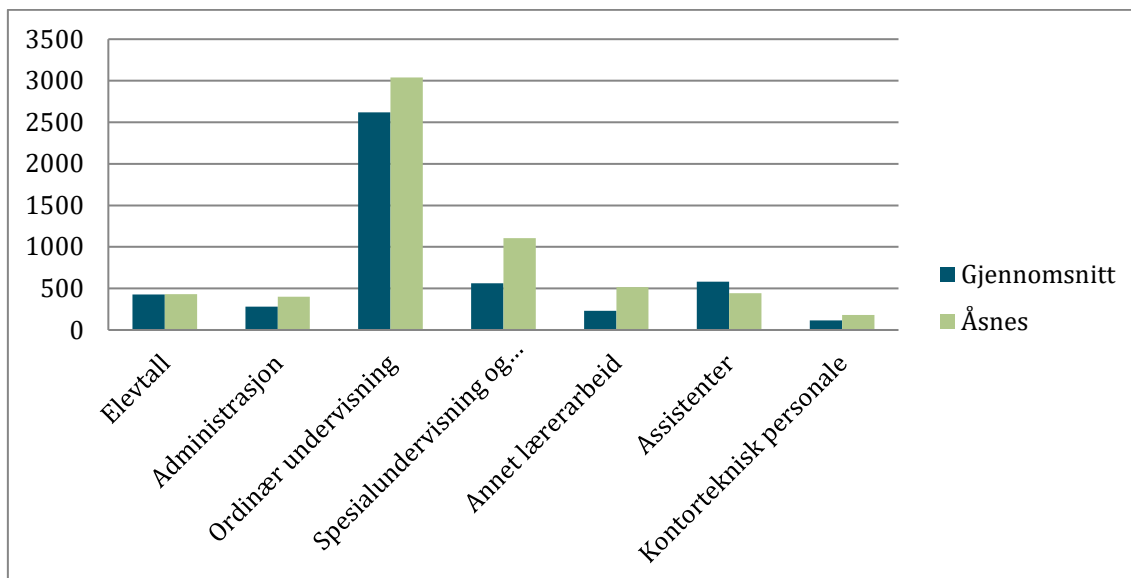
Figur 23 Personalbruk (årsverk prosent) i for Flisa skole og Jara skole 2019/20 sammenlignet med gjennomsnittet for ni omtrent like store skoler i Hedmark.

Figur 21 gir et bilde av at man kan spare ressurser både til administrasjon (ca. 1,0 årsverk), og ordinær undervisning (ca. 4,0 årsverk). Vi har tidligere sett at man kan spare ressurser ved Jara og Flisa skoler også med dagens struktur; 0,4 årsverk til administrasjon og 1,0 årsverk til ordinær undervisning. Antatt gevinst ved å slå sammen skolene vil da bli 0,6 årsverk til administrasjon og 3,0 årsverk til ordinær undervisning. Årlig innsparing av dette ville bli i overkant av 2,7 millioner kroner. Når det gjelder kontorteknisk personale har Flisa 0,8 årsverk. Dette var litt i overkant av sammenligningsskolene og også litt i overkant av gjennomsnittet for de litt større barneskolene. Dette tilsier at kontorressursene til Jara (40 % av et årsverk) kunne falle bort ved en sammenslåing, med en ytterligere innsparing på ca. kr 240 000. Samlet innsparing på personalsiden ville dermed bli ca. 3,0 millioner kroner årlig. Forutsatt en gjennomsnittlig billettpris på kr 29 må det regnes med økte skyssutgifter på ca. kr 160 000. Samlet ligger det derfor til rette for ca. 2,8 millioner kroner.

3.8.4 Samle Flisa, Jara og Sønsterud skoler til Åsnes barneskole

Skoleåret 2019/20 har Sønsterud, Jara og Flisa skoler til sammen 430 elever. Vi har funnet seks skoler i Hedmark, Oppland og Buskerud med omtrent like mange elever.²⁵ Disse skolene har i gjennomsnitt bedre skolebidragsindikatorer enn *Åsnes barneskole* (Sønsterud, Jara og Flisa). En sammenligning av gjennomsnittlig ressursbruk ved disse skolene med samlet forbruk ved *Åsnes barneskole* gir oss et bilde av innsparingspotensialet.

²⁵ Prestrud skole, Nord-Aurdal skole, Aronsløkka skole, Hallermoen skole, Konnerud skole og Hegg skole har gjennomsnittlig 427 elever.

Figur 24 Personalbruk (årsverk prosent) i Åsnes barneskole (Flisa, Jara og Sønsterud) 2019/20 sammenlignet med gjennomsnittet for seks omtrent like store skoler i Innlandet og Buskerud.

Figur 22 gir et bilde av at man kan spare ressurser både til administrasjon (ca. 1,2 årsverk) og ordinær undervisning (ca. 4,2 årsverk). Vi har tidligere sett at man kan spare ressurser ved Sønsterud, Jara og Flisa skoler også med dagens struktur; omtrent 0,4 årsverk til administrasjon og 1,0 årsverk til ordinær undervisning. Antatt gevinst ved å slå sammen skolene vil da bli 0,8 årsverk til administrasjon og 3,2 årsverk til ordinær undervisning. Årlig innsparing av dette ville bli i overkant av 3,0 millioner kroner. Når det gjelder kontorteknisk personale har sammenligningsskolene 1,15 årsverk i gjennomsnitt. De tre Åsnes-skolene har til sammen 1,80 årsverk. Dette tilsier en reduksjon på 0,4 årsverk med en ytterligere innsparing på ca. kr 300 000. Samlet innsparing på personalsiden ville dermed bli ca. 3,3 millioner kroner årlig. Personalutgiftene vil dermed kunne reduseres med ca. 0,3 millioner kroner mer enn ved bare å slå sammen Flisa og Jara skoler. Forutsatt en gjennomsnittlig billettpris på kr 29 må det regnes med økte skyssutgifter på ca. kr 780 000²⁶. Dermed kan det forventes økte utgifter for kommunen på ca. 0,5 millioner kroner ved å sende elevene fra Sønsterud skole til Flisa.

3.8.5 Barne- og ungdomsskole i Åsnes

En av problemstillingene som ønskes belyst av oppdragsgiver, er hvilke innsparinger man kan få ved å slå sammen alle de kommunale skolene i Åsnes. Denne skolen ville skoleåret 2019/20 hatt 662 elever. Det er vanskelig å finne kombinerte skoler med omtrent dette elevtallet å sammenligne med. Normalt vil ikke behovet for ressurser til undervisningen endres om man slår sammen en barneskole og en ungdomsskole. Det er først og fremst behovet for ressurser til administrasjon og kontorteknisk personale som kan forventes å bli forandret.

I delkapittelet over har vi antatt at Åsnes barneskole har behov for 2,8 administrative årsverk og 1,15 årsverk til kontorteknisk personale. Åsnes ungdomsskole bruker hhv 2,0 og 1,0 årsverk til

²⁶ Hvis elevene skulle samles på Sønsterud, ville skyssutgiftene ventelig øke med ca. 1,8 million kroner.

disse funksjonene. Utgangspunktet for en sammenligning med andre store kombinert skoler blir da 4,8 administrative årsverk og 2,15 årsverk til kontorteknisk personale.

De tre nærmeste skolene med mellom 600 og 800 elever 600 elever²⁷ hadde en gjennomsnittlig administrasjonsressurs på ca. 4,0 årsverk og ca. 1,4 årsverk til kontorteknisk personale til 623 elever. Tar vi hensyn til en kombinert skole i Åsnes vil bli noe større, bør det være rimelig å anslå et behov for 4,2 årsverk til administrasjon og 1,5 årsverk til kontortekniske tjenester. Dette ville gi en besparelse på ca. 0,6 administrative årsverk (kr 480 000) og ca. 0,75 årsverk (kr 450 000) til kontortekniske tjenester eller samlet ca. kr 930 000.

3.9 Oppsummert innsparingsmulighet for grunnskolen

Den største utgiftsposten i grunnskolesektoren er personalutgiftene. Vi sammenligner personalressursene i Åsnes-skolene med ressursbruken i skoler av tilsvarende størrelse. Dette gir større og mer realistiske rammer enn om man legger seg på minimumsnormene eller å bruke laveste ressursbruk for skoler av samme størrelse og struktur. Samlet sett synes det realistisk å redusere de årlige utgiftene til «grunnskole» med ca. 7,0 millioner kroner ved å redusere med i underkant av 9,7 årsverk. Vi har da ikke tatt hensyn til at skolene i Åsnes samlet sett bruker store ressurser, mer enn 17 årsverk, spesialundervisning og særskilt språkopplæring. På noe lengre sikt bør man kunne redusere med ytterligere fire til åtte årsverk eller ca. tre til seks millioner kroner gjennom pedagogisk utviklingsarbeid som følger av prosjektet *kultur for læring*. I disse tallene er det ikke tatt inn endrede utgifter til skolelokaler eller skyssutgifter.

Vi ser av figur 5 at Åsnes bruker ca. 3,9 millioner kroner mer til drift av skolelokalene enn sammenligningsgrunnlaget. Med et synkende elevtall vil man trolig kunne redusere arealbruken vesentlig. Det er ofte enklere å legge ned en skole og flytte elevene over til naboskolen en å stenge av deler av skolen. Uten å gjennomføre en fullstendig analyse av lokalenes kapasitet og egnethet. Umiddelbart kan det synes som om elevene fra Jar kan få plass på Flis skole, men ikke elevene fra Sønsterud. Vi vurderer ikke eventuelle bygningsmessige kostnader ved å samle alle barneskoleelever ved en skole.

Når det gjelder skysskostnadene ved en endret struktur, kan vi gjøre overslag ved å legge til skysskostnader for den delen av elever som nå ikke har skoleskyss. Det er flere usikkerhetsfaktorer i dette. Billettprisen er den ene. Vi tar her utgangspunkt i en antatt gjennomsnittlig billettpris på kr 29. Noen av elevene som nå har skyss, vil få lengre skolevei, og dermed kan billettprisen øke noe. Disse økningene er vanligvis forholdsvis små, men tilsier en noe større kostnad for kommunen. Vi regner også med elever som har SFO. Foreldrene besørger denne skyssen uten kostnad for kommunen og medfører en lavere merkostnad enn beregnet.

Innsparing ved dagens skolestruktur

Uten endringer i strukturen kan man i Åsnes spare ca. 2,8 millioner kroner ved å redusere med 3,9 årsverk. Dette medfører ikke endringer av skoleskyssen eller bygningsmessige driftsutgifter.

²⁷ Aursmoen, Kjeller og Gullskogen hadde gjennomsnittlig 623 elever,

Flytte elevene fra Jara skole til Flisa skole.

En flytting av de ca. 60 elevene fra Jara skole kan gi en reduksjon på ca. 3,0 millioner kroner ved å redusere med 4,0 årsverk. Det antas at man får 14 flere skyss elever med en utgift på i underkant av 0,2 millioner kroner. Dette gir ca. 2,8 millioner kroner i innsparing. Bygningsmessige driftsutgifter ved å legge ned Jara skole er ikke beregnet.

En felles barneskole

Ved å innlemme elevene fra Sønsterud i en felles barneskole på Flis kan man spare ca. 0,3 millioner i lønnsutgifter ved å redusere med ca. 0,4 årsverk. Det antas at man får 70 flere skyss elever med en utgift på i underkant av 0,8 millioner kroner. Samlet gir dette 0,5 millioner kroner i økte utgifter. Bygningsmessige driftsutgifter ved å utvide Flisa skole er ikke vurdert.

En felles barne- og ungdomsskole

Ved å legge ungdomsskolen organisatorisk til en felle barneskole på Flisa kan man spare ca. 0,9 millioner kroner ved å spare ca. 1,35 årsverk. Dette medfører ikke endringer av skoleskyssen. Bygningsmessige driftsutgifter ved et felles skoleanlegg er ikke vurdert.

Oppsummering

Kommunen kan spare ca. 2,8 millioner kroner gjennom omfordeling og tilpasning av driften. Ytterligere ca. 2,8 millioner kroner kan spares ved å legge ned Jara skole og overføre elevene til Flisa skole. Da er det tatt hensyn til større utgifter til skoleskyss. Endringer i utgiftene til drift av skolebygningene er ikke regnet inn. Hvis de ca. 60 elevene fra Jara får plass i Flisa uten utvidelser, vil man trolig kunne regne med en betydelig reduksjon av driftsutgiftene ved at Jara skole legges ned.

Kommunen vil ikke kunne forvente reduserte utgifter ved å legge ned Sønsterud skole. Det skyldes store skysskostnader. Endringer i de bygningsmessige kostnadene er ikke vurdert.

Flisa barneskole og Åsnes ungdomsskole ligger på samme skoleområde, men er bygningsmessig adskilt. Formelt kan man legge disse skolene under en felles ledelse. Erfaringer fra kommuner som samler skoler en tilsvarende plassering er svært forskjellige. Dette gjelder i hovedsak arbeidet med å finne en felles organisatorisk og pedagogisk plattform. Ikke alle sammenslåinger har vært vellykkede. Driftsmessig kan man spare på administrativ ledelse og kontorteknisk personale. I denne sammenheng er denne innsparingen vurdert til ca. 0,9 millioner kroner.

3.10 Barnehagedrift

Alle barnehager skal ha en styrer.²⁸ Barnehageloven og kommunale vedtak er de viktigste rammene for driften av kommunale barnehager. Loven med forskrifter beskriver målene og innholdet for virksomheten. Loven er en rettighetslov i den forstand at alle ettåringer har rett til en barnehageplass, noe avhengig av når de fyller ett år. Barna har rett til barnehageplass i den kommunen hvor de bor.

²⁸ Barnehageloven § 17

I Norge er barnehageplassene omtrent likt fordelt mellom private og kommunale barnehager. Slik er det også i Åsnes. Det er fire kommunale barnehager; Bashammeren barnehage (35 barn), Jara barnehage (24 barn) Myrsnipa barnehage (44 barn) og Sønsterud barnehage (25 barn). Det er også fire private barnehager med til sammen 122 barn.

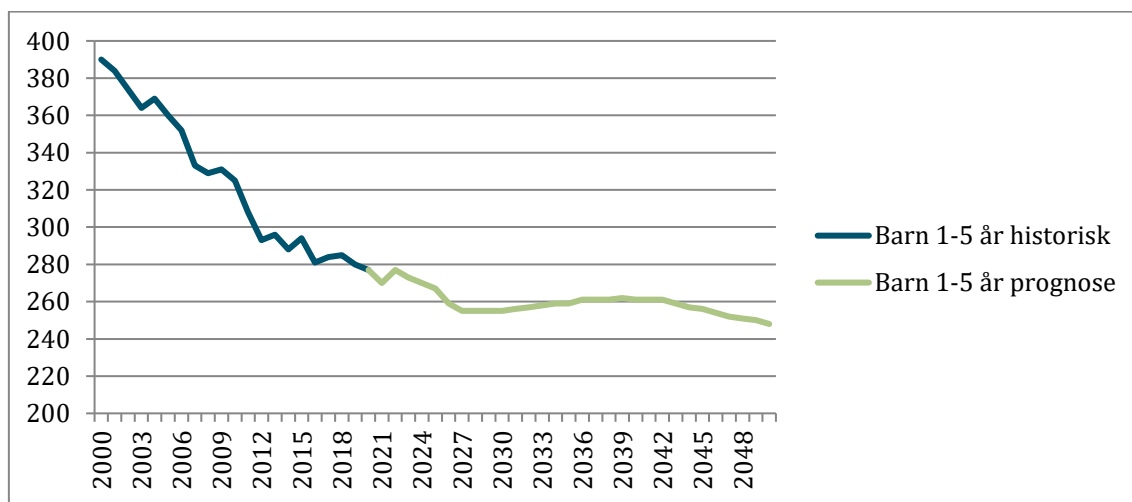
Det er få føringer for organiseringen. Den viktigste er kvalifikasjonskrav for det pedagogiske personalet. Lokalene og uteområdene er også viktige for inndelingen i eventuelle avdelinger og organiseringen av dagen.

Gjennom budsjettvedtakene setter kommunen årlig rammer for virksomheten. Kommunen kan definere rammene rent økonomisk, eller man kan både sette både økonomiske rammer og begrensninger i antall stillinger. Ressursene må være store nok til at bemanningskravene kan ivaretas. Avtaleverket for de ansatte regulerer i stor grad deres lønn, arbeidstid, plikter og rettigheter.

Innenfor de gitte rammene er organiseringen av barnehagens drift i stor grad overlatt til styren. På det faglige området utøver styreren sin ledelse i et samarbeid med sitt personale.

Staten har fastsatt en rammeplan for barnehagenes virksomhet.²⁹ Barnehagens drift revurderes minst hvert år.³⁰ I desember rapporteres årlig opplysninger om driften inn til staten (BASIL). Disse rapportene gir grunnlag både for å sammenligne utviklingen av ressursbruken fra år til år og for å sammenligne barnehager. Utgifter og inntekter rapporteres i KOSTRA.

Barnetallet i Åsnes har falt de siste tiårene. Figur 23 viser antallet barn i barnehagealder fra 2000 til 2020 med SSBs framskrivninger fram til 2050 basert på et midlere alternativ med hensyn på fødsler flytting mv. Prognosen tilser en fortsatt nedgang (ca. 10 %) fram mot 2027, for deretter å gi en svak stigning.

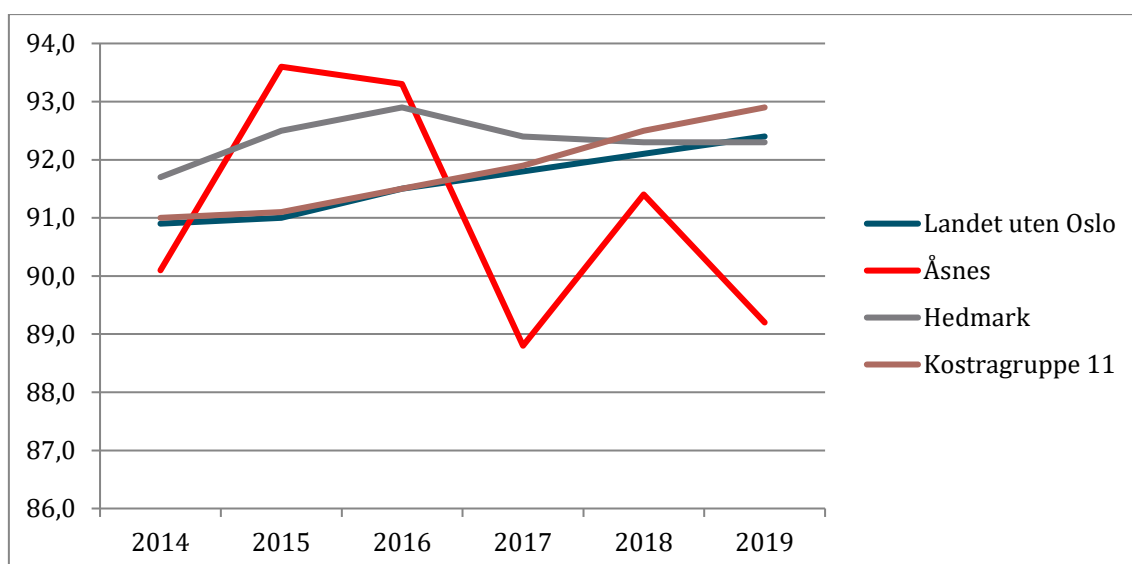

Figur 25 Utvikling i antall barn i alderen 1–5 år i Åsnes fram til 2020 og framskrivning (MMMM) mot 2050. Kilde: SSB

²⁹ Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

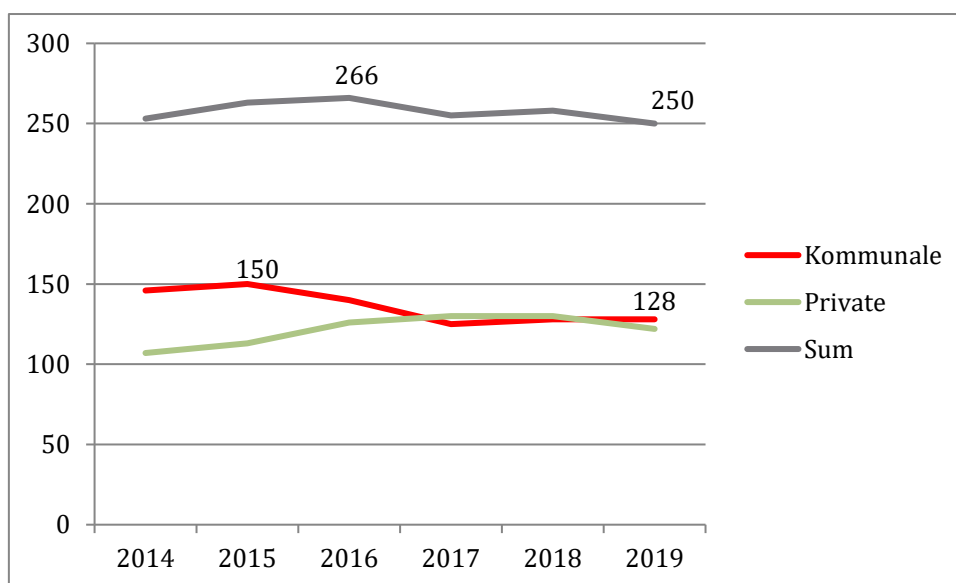
³⁰ Samarbeidsutvalget skal hvert år fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten. (Barnehageloven § 2)

Behovet for barnehageplasser baserer seg både på antall barn og andel barn med behov for barnehageplass. Vi ser i figur 2 at andelen barn med barnehageplass i Åsnes har blitt redusert, slik at den i 2019 lå ca 3 % lavere enn sammenligningsgrunnlag, landet uten Oslo, Hedmark og Kostagruppe 11. Andelen barn i barnehage i Norge har i mange år hatt en økende tendens. En «normalisering» i Åsnes av søkningen til barnehageplass vil i noen grad kompensere for nedgangen i antall barn. Det kan derfor forventes en beskjeden nedgang i antall barnhagebarn i tida framover.

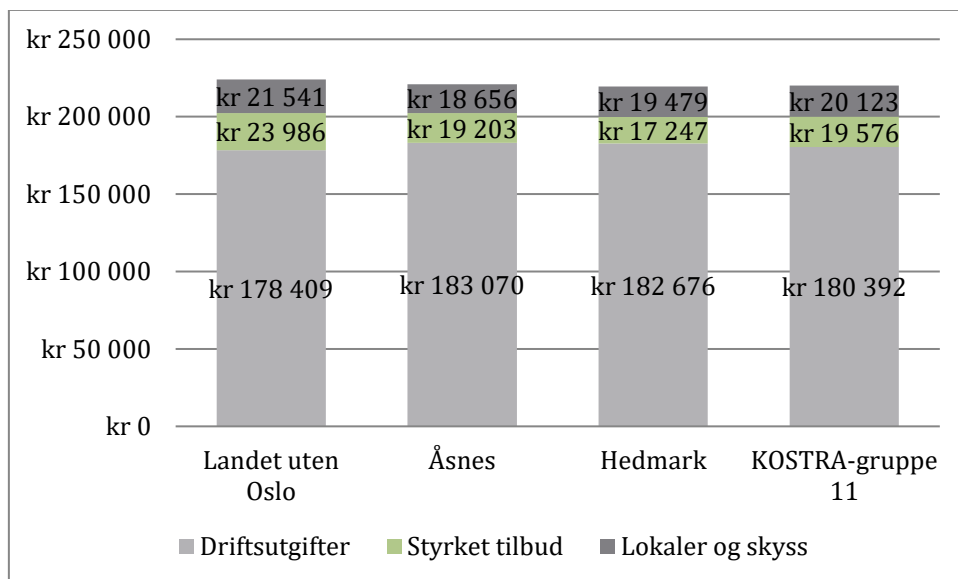
Figur 26 Andel barn 1-5 år med barnehageplass. Kilde: KOSTRA

Figur 25 viser at tallet på barnehagebarn i Åsnes de siste årene har blitt redusert med 16. Tallet på barn i de kommunale barnehagene var 22 høyere i 2015 enn i 2019. Nedgangen i kommunale plasser kan forklares med etableringen av Finnskogen barnehage i 2016.

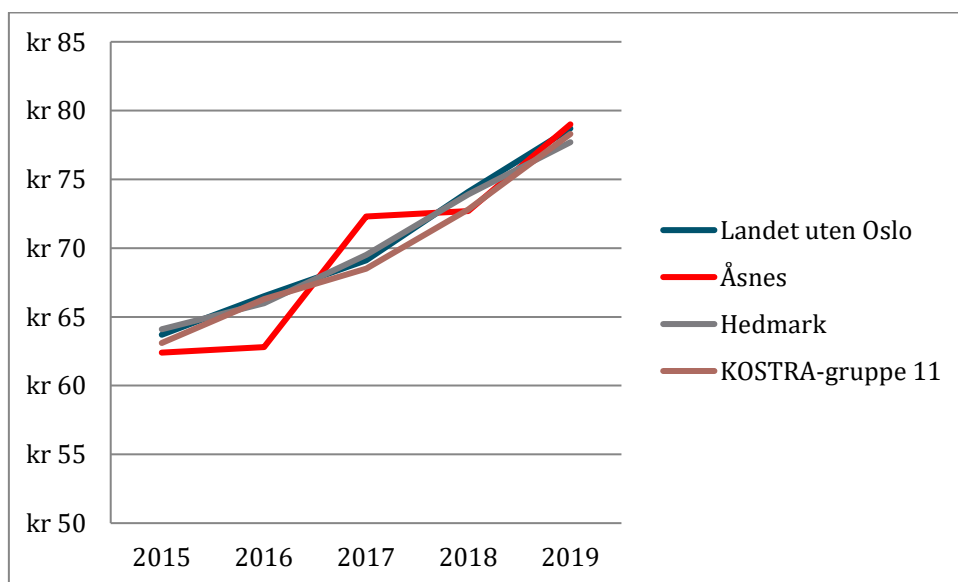
Figur 27 Antall barn i kommunale og private barnehager. Kilde: Udir.no

Figur 26 viser gjennomsnittlige driftsutgifter per barnehagebarn i kommunale barnehager i Åsnes sammenlignet med KOSTRA-gruppe 11, Hedmark og landet uten Oslo. Vi ser at de samlede utgiftene i Åsnes ligger omtrent på nivået for Hedmark, KOSTRA-gruppe 11 og landet.

Figur 28 Korrigerte brutto driftsutgifter per barn i kommunale barnehager i 2019. Kilde: KOSTRA

Kommuner har forskjellig fordeling på små og store barn og på hvor mange timer barna er i barnehagen. Figur 27 tar hensyn også til dette, og viser utgiftene per time i barnehagen. Vi ser at Åsnes ligger på nivå med sammenligningsgrunnlaget.

Figur 29 Korrigerte brutto driftsutgifter (kr) i kommunale barnehager per beregnet time, når man dessuten tar hensyn til om barna er over eller under 3 år. Kilde: KOSTRA

Utgiftene til vanlig drift i barnehagen er i hovedsak lønnsutgifter. Når det gjelder bruken av personalressurser, vil vi se på tidsressurser brukt til

- administrative og pedagogiske lederoppgaver (styrertid)
- pedagogisk ledelse av barnegruppene
- den samlede grunnbemanningen i barnegruppene

Styrertiden blir vurdert i forhold til avtaleverket³¹.

I barnehager med plass til 42 barn eller mer, skal det avsettes hel stilling til lederoppgaver.

I store barnehager bør det opprettes stilling som assisterende styrer.

Styrer i mindre barnehager kan også utføre andre arbeidsoppgaver enn dem som naturlig tilligger styrer (for eksempel arbeid i barnegruppe). Disse oppgavene tidsdimensjoneres etter drøftinger lokalt, likevel slik at tid til lederoppgaver skal utgjøre minimum 35 % av styrers stilling.

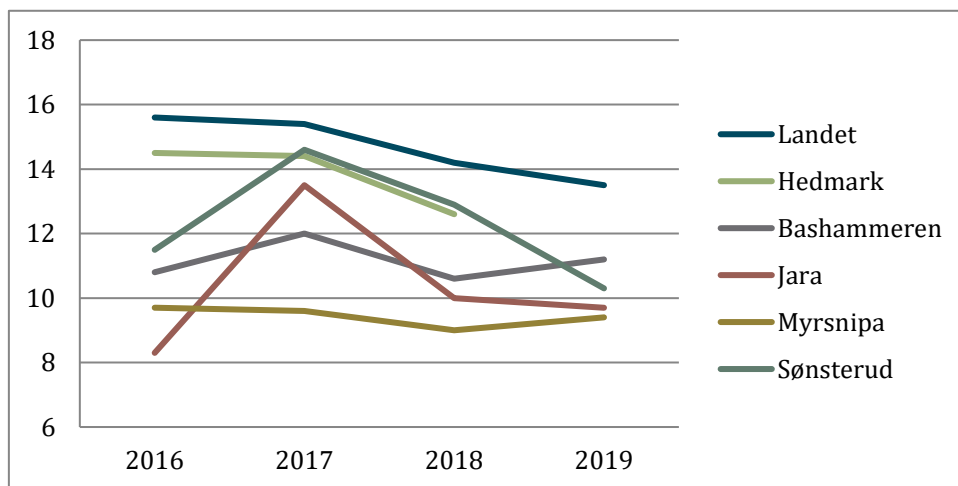
Tidsressursene til pedagogisk ledelse i barnegruppene blir vurdert ut fra pedagognormen som finnes i en egen forskrift³².

Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk bemanning.

Barnehagen skal ha minst én pedagogisk leder per syv barn under tre år og én pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Ett barn til utløser krav om en ny fulltidsstilling som pedagogisk leder. Barn regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år.

Styrerens tid til administrasjon og ledelse skal ikke inngå i beregningen av normen for pedagogisk bemanning.

Figur 28 viser antall barn per barnehagelærer i kommunale barnehager de fire siste årene. (Barn under tre år teller for to.) Vi ser at pedagogtettheten er bedre i de fire kommunale barnehagene i Åsnes enn gjennomsnittet landet.

Figur 30 Antall barn per barnehagelærer i grunnbemanningen i barnehagene i Åsnes. Kilde Udir.no

³¹ SFS 2201

³² Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager

Pålegget om ett ekstra årsverk som pedagogisk leder når tallet på barn per pedagogisk leder overstiger 14, vil medføre at små barnehager kan ha behov for en større pedagogtetthet enn store. Dette øker ikke nødvendigvis voksentettheten i barnegruppene, men øker kostnadene noe.

Ressurser i grunnbemanningen blir vurdert ut fra bemanningsnormen, som er lovfestet.³³

Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal minst ha én ansatt per tre barn når barna er under tre år og én ansatt per seks barn når barna er over tre år. Barn skal regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år.

Hvis pedagognormen krever stor pedagogtetthet, kan man redusere tilsvarende på andre ansatte i grunnbemanningen uten å bryte bemanningsnormen.

3.10.1 Bashammeren barnehage

Bashammeren barnehage har 35 barn (15. desember 2019). Leke- og oppholdsarealet er på 225 m². Barnetallet er synkende og arealet per barn dermed økende.

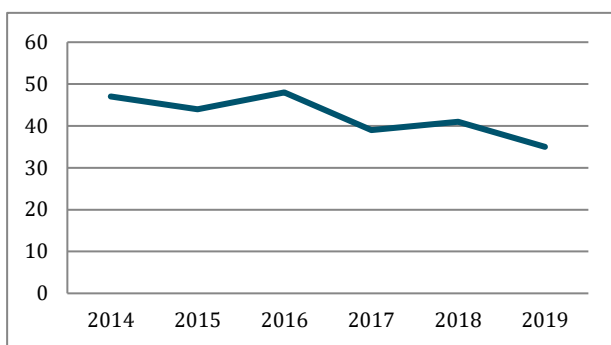
I 2019 var leke- og oppholdsarealet per barn 6,4 m². Dette er mer enn behovet og mer enn gjennomsnittet for kommunale barnehager i landet (6,1 m²). Gjennomsnittet for Innlandet er 6,8m² per barn.

Ved inntak av barn også i løpet av våren vil barnetallet naturlig øke noe. Likevel har barnehagen et areal som overstiger behovet.

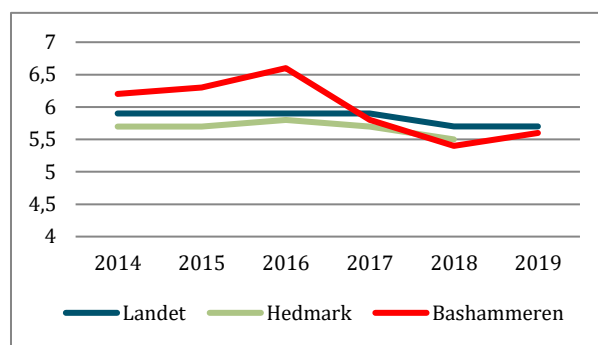
Størrelsen på styrerstillingen er 80 %, i tråd med avtaleverket.

Barnehagen har en grunnbemanning på 8,2 årsverk, hvorav 2,0 som barnehagelærer. Dette gir en bemanningstetthet på 5,7. Gjennomsnittet i kommunale barnehager med 26 til 50 barn er 5,6 i landet og 5,5 i Innlandet. Barnetallet skulle etter bemanningsnormen tilsi et behov for minst 7,7 årsverk i desember 2019. Av dette skulle minst 3 årsverk være barnehagelærer. Selv om barnehagen har en tilstrekkelig stor grunnbemanning, mangler den ett årsverk barnehagelærer.

³³ Barnehageloven § 18

Figur 31 Antall barn 15. desember i Bashammeren barnehage. Kilde: udir.no

Figur 32 Antall barn per årsverk i grunnbemanningen i Bashammeren barnehage 15. desember. Kilde: Udir.no

3.10.2 Jara barnehage

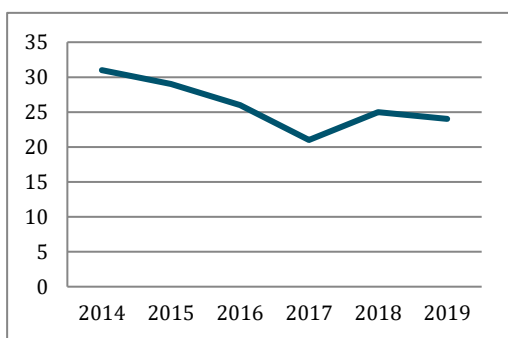
Jara barnehage har 24 barn (15. desember 2019). Leke- og oppholdsarealet er på 190 m². Barnetallet er synkende og arealet per barn dermed økende.

I 2019 var leke- og oppholdsarealet per barn 7,9 m². Dette er mer enn behovet og mer enn gjennomsnittet for kommunale barnehager i landet (6,1 m²) og i Innlandet (6,8 m²).

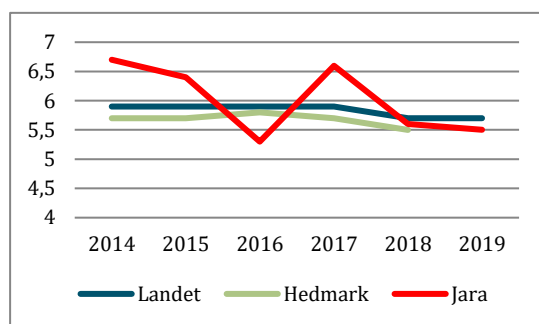
Ved inntak av barn også i løpet av våren vil barnetallet naturlig øke noe. Likevel har barnehagen et areal som overstiger behovet.

Størrelsen på styrerstillingen er 50 %, i tråd med avtaleverket.

Barnehagen har en grunnbemanning på 5,9 årsverk, hvorav 3,5 som barnehagelærer. Dette gir en bemanningstetthet på 5,7. Gjennomsnittet i kommunale barnehager med 1 til 25 barn er 4,7 i landet og 5,0 i Innlandet. Barnetallet skulle etter bemanningsnormen tilsi et behov for minst 5,4 årsverk i desember 2019. Barnehagen har dermed tilstrekkelig grunnbemanning og pedagogisk bemanning.

Figur 33 Antall barn 15. desember i Jara barnehage. Kilde: udir.no

Figur 34 Antall barn per årsverk i grunnbemanningen i Jara barnehage 15. desember. Kilde: Udir.no

3.10.3 Myrsnipa barnehage

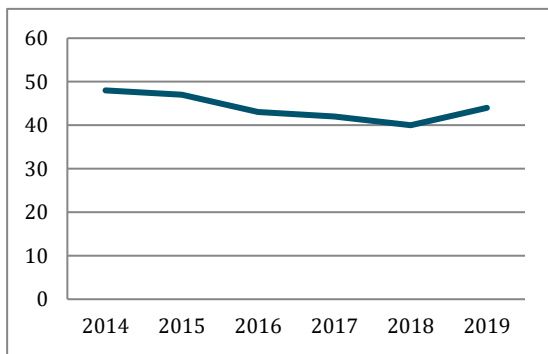
Myrsnipa barnehage har 44 barn (15. desember 2019). Leke- og oppholdsarealet er på 250 m². Barnetallet er forholdsvis stabilt.

I 2019 var leke- og oppholdsarealet per barn 5,7 m². Dette er mer enn behovet men mindre enn gjennomsnittet for kommunale barnehager i landet (6,1 m²) og i Innlandet (6,8 m²).

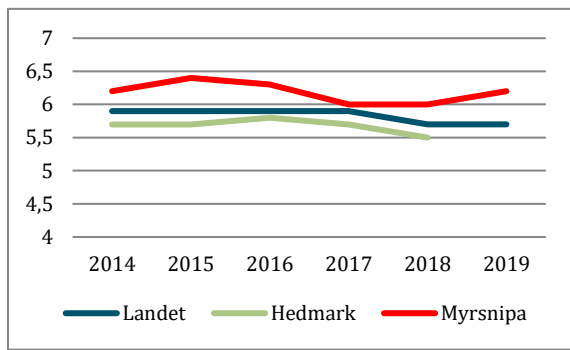
Ved inntak av barn også i løpet av våren vil barnetallet naturlig øke noe, og arealet per barn minke.

Størrelsen på styrerstillingen bør etter avtaleverket være 100 %, som rapportert.

Barnehagen har en grunnbemanning på 9,0 årsverk, hvorav 6,0 som barnehagelærer. Dette gir en bemanningstetthet på 6,2. Gjennomsnittet i kommunale barnehager med 26 til 50 barn er 5,6 i landet og 5,5 i Innlandet. Barnetallet skulle etter bemanningsnormen tilsi et behov for minst 9,2 årsverk i desember 2019. Selv om barnehagen oppfyller pedagognormen, mangler den 0,2 årsverk i grunnbemanningen.

Figur 35 Antall barn 15. desember i Myrsnipa barnehage. Kilde: udir.no

Figur 36 Antall barn per årsverk i grunnbemanningen i Myrsnipa barnehage 15. desember. Kilde: Udir.no

3.10.4 Sønsterud barnehage

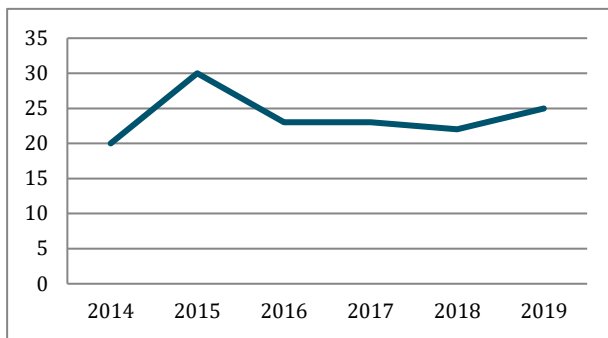
Sønsterud barnehage har 25 barn (15. desember 2019). Leke- og oppholdsarealet er på 137 m². Barnetallet er forholdsvis stabilt.

I 2019 var leke- og oppholdsarealet per barn 5,5 m². Dette er mindre enn gjennomsnittet for kommunale barnehager i landet (6,1 m²) og i Innlandet (6,8 m²).

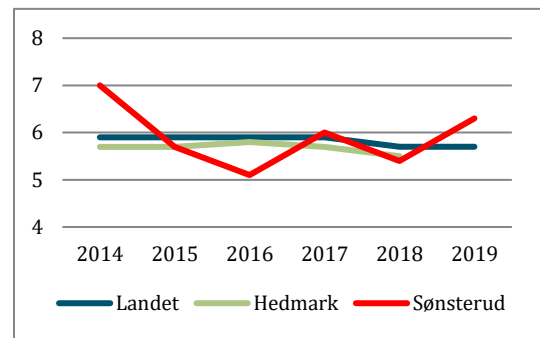
Ved inntak av barn også i løpet av våren vil barnetallet naturlig øke noe. Likevel har trolig barnehagen et areal som overstiger det formelle behovet.

Størrelsen på styrerstillingen er 50 %, i tråd med avtaleverket.

Barnehagen har en grunnbemanning på 5,0 årsverk, hvorav 3,2 som barnehagelærer. Dette gir en bemanningstetthet på 6,3. Gjennomsnittet i kommunale barnehager med 1 til 25 barn er 4,7 i landet og 5,0 i Innlandet. Barnetallet skulle etter bemanningsnormen tilsi et behov for minst 5,3 årsverk i desember 2019. Selv om barnehagen oppfyller pedagognormen, mangler den 0,3 årsverk i grunnbemanningen.

Figur 37 Antall barn 15. desember i Sønsterud barnehage.
Kilde: udir.no

Figur 38 Antall barn per årsverk i grunnbemanningen i Sønsterud barnehage 15. desember. Kilde: Udir.no

3.10.5 Sammendrag og forslag

Åsnes kommunes barnehager er forholdsvis små. Dette gir større administrasjonskostnader og enn med store barnehager. Vanligvis har små barnehager også større personaltetthet enn store. Vi har sett at dette ikke er tilfelle i Åsnes. Samlet sett er andelen barnehagelærere stor. Den er imidlertid noe skeivt fordelt, slik at ikke alle barnehagene tilfredsstiller pedagognormen.

Det er ingen åpenbare muligheter for vesentlige besparelser. Vi ser at de kommunale barnehagene i Åsnes har tilpasset driften til et svakt synkende barnetall, med god kontroll på bemanningstettheten og utgiftsnivået. Problemene vil oppstå hvis man ikke kan få nok barn til å gi et forsvarlig tilbud uten å måtte øke bemanningstettheten. Dette kan følge av ytterligere nedgang i barnetallet med ledige plasser i avdelingene. Man kan da holde kostnadene ned ved å fylle opp plassene i de to største barnehagene, Bashammeren og Myrsnipa, og legge ned en av de to minste, Jara eller Sønsterud.

.

4. Sektor helse, omsorg og velferd

4.1 Innledning

En hovedutfordring for de fleste norske kommuner, er stor vekst i andel eldre. Noe varierte utslag nå i 3-5 år, men deretter en kraftig økning fram mot 2040-45. Dette, sammen med sentrale føringer som setter nye krav til kommunene, gjør at man i større grad må arbeide for at den enkelte settes i stand å ta ansvar for eget liv og helse. Samtidig skal kommunen fortsatt sikre at de som har behov for det, får tilstrekkelig helse- og omsorgstjenester, med god kvalitet. Å finne balansen mellom bærekraft og kvalitet i utøvelsen av kommunens pleie- og omsorgstjenester, blir helt sentralt fremover. Man må altså tenke på både kvalitet og økonomi.

Det er et grunnleggende prinsipp når vi skal gjøre slike vurderinger, at vi følger det vi kan kalle BEON-prinsippet (Beste Effektive Omsorgs Nivå). God økonomisk styring av helsetjenestene, forutsetter at vi fordrer å gi gode tjenester på riktig nivå, og at oppbygging av tjenestestrukturen følger disse prinsippene. Slik kan vi anbefale Åsnes kommune å ha et særlig fokus på følgende:

Forebygging bør være et prioritert område i alle kommuner. Dette er krevende for både administrasjon og politisk nivå, fordi resultatene av forebyggende tiltak først sees etter noe tid. I mange tilfeller tar det flere år. Likevel vil dette trolig bli viktig fremover for å redusere på negative effekter på lang sikt i forhold til utvikling av livsstilssykdommer, psykiatri og rus o.s.v. Dette krever langsiktig planlegging, og god struktur, samt modige politikere. Innen psykiatri spesielt trenger vi å tenke nytt, og dreie mye av satsingen over mot familier, barn og unge for å hindre utvikling av psykiatri og rus som står i fare for å ødelegge mange liv alt fra ung alder og mange tiår fremover. Tradisjonelt fokuserer man innen psykiatrien på kronisk syke pasienter med regelmessige individuelle samtaler som legger beslag på mye ressurser. Vi vil anbefale mer gruppetilbud til denne brukergruppen, og dreie mer over mot et tverrfaglig samarbeid mellom psykiatri, helsestasjon og oppvekst/skole-sektoren for effektivt å forebygge for fremtiden. Etablering av «Rask Psykisk Helsehjelp» mener vi er en god anbefaling som vil ha raskt positiv effekt for enkeltmennesket og familier i krise.

Når vi snakker om at tiltak skal effektivisere, er det viktig å presisere at det ikke nødvendigvis bare er i form av å redusere på avdelingens budsjettamme, men også gjøre avdelinger i stand til å absorbere flere med bistandsbehov innenfor tilnærmet lik, eller moderat økt økonomisk ramme. Likevel er det viktig å finne tiltak som har effekt både på kort og lang sikt. Man må tenke gjennom hvilke tiltak som kan effektivisere, og være offensiv i forhold til å ta i bruk nye metoder innen f.eks. velferdsteknologi og digitalisering.

4.1.1 Dekningsgrad og pleiefaktor

Institusjonstjenester er den klart mest kostnadsdrivende tjenesten kommuner tilbyr. For å balansere kvalitet og økonomi, er det viktig at institusjonsplassene brukes til de som absolutt trenger det, og at man heller reduserer tallet på institusjonsplasser totalt sett(dekningsgraden). Dette

fordrer at kommunen samtidig gjør hjemmetjenestene i stand til å absorbere mer av tjenestebehovet hos kommunens innbyggere. Det er da en balansegang å finne riktig budsjettmessig nivå på hjemmebaserte tjenester. Dekningsgraden i institusjon regnes ut ifra tallet på sykehjemsplasser kommunen tilbyr, i forhold til antall innbyggere over 80 år i kommunen. Når man vurderer en kommunes dekningsgrad, er det også viktig å se på dette i forhold til hvilken pleiefaktor man har. D.v.s. hvor mange årsverk man har ved sykehjemmet, i forhold til antall pasienter. Dersom begge disse faktorene er høye, vil kommunen ha mye å hente på kostnadssiden ved en omstilling av denne tjenesten. Å gjøre en jobb med dette nå, vil være et viktig ledd i å sikre en fremtidsretta tjeneste som bedre håndterer utfordringene som kommer.

4.1.2 Balansen mellom institusjonstjenester og hjemmetjenester

Kostra viser et overforbruk også innenfor hjemmetjenestene, men reduksjon av plasser innen institusjonstjenester og heldøgns omsorg vil føre til at presset på hjemmetjenester øker. Store deler av innarbeidet overforbruk bør derfor vurderes å være en del av hjemmetjenestene sin faste framtidige ramme. I tillegg ser vi at tjenestene ved Sønsterud registreres som en hjemmebasert tjeneste, mens nivå på driftskostnadene som følge av høy bemanning, er på høyde med, og høyere enn ved sykehjemmet.

Generelt sett kan man si at hjemmebaserte tjenester må settes i stand til å kunne tilby mere tjenester. Man kan selvsagt også gjøre bemanningsreduksjoner her selv om dekningsgrad i sykehjemmet reduseres, men da må man være klar over at dette gjøres med stor grad av risiko. Reduksjon av institusjonsplasser o.l., vil naturlig øke vedtaksmengden om tjenester fra hjemmebasert omsorg, så det er mer naturlig med en kontrollert økning av budsjett for hjemmetjenestene. Uansett må det stilles krav til effektiv drift av hjemmetjenestene som sikrer at tjenesten kan absorbere høyere aktivitet og press. Tjenesten må sammen med tjeneste/tildelingskontoret(KFF), fokusere på god tjenestekvalitet som raskt setter tjenestemottaker i stand til å videreføre et selvstendig liv, og slik sett rask avslutning eller reduksjon i omfang av tjenester. Tjenester må kontinuerlig vurderes og evalueres, og vedtak bør inneholde klar tidsramme for når evaluering og ev. avslutning av tjeneste skal finne sted. Arbeidet med å bevisstgjøre de ansatte i sitt ansvar også for å avslutte tjenester, er viktig. Det må ansees som godt arbeid å unngå at en innbygger i kommunen bygger opp en avhengighet til kommunale tjenester.

Som tidligere nevnt, er drift av sykehjemsplasser den delen av helsetjenestene som er mest kostnadskrevende, og for Åsnes kommune sin del ser vi at også der er det et effektiviseringspotensial ved en redusert dekningsgrad og/eller pleiefaktor for sykehjemsplasser og heldøgnsbemannede omsorgsboliger. Dette blir særlig tydelig når vi ser at driften av heldøgns bemannede omsorgsboliger ved Sønsterud faktisk har bemanning mer enn på linje med sykehjemmet. Reell dekningsgrad blir dermed over 23%, mens dekningsgraden for sykehjem alene er på rett over 20%. Sammenlignet med andre kommuner og landet, er det også høy pleiefaktor i institusjonstjenestene i Åsnes kommune. Tiltak nr. 1 ville være å redusere antall plasser ved sykehjem/Sønsterud, og da ta ned bemanningen tilsvarende. Tar vi f.eks. for oss Sønsterud, er det definert som omsorgsboliger med heldøgns bemanning. En organisasjonsfaktor som er ment som et supplement til omsorgstrappa som et bidrag til å imøtekomme et økende bistandsbehov, men i langt mindre grad enn ved sykehjem. Poenget faller i stor grad bort når disse boligene faktisk er bemannet slik at kostnaden er enda høyere driftsmessig enn det som er definert som institusjon. Dette er dermed

to faktorer man kan gjøre noe med for å tilpasse tjenestenivå til sammenlignbare kommuner; reduser noe på antall sykehjemsplasser, og reduser, eller planlegg avvikling av Sønsterud som heldøgns bemannet omsorgsbolig. Sørg for en bemanning i gjenværende omsorgsboliger på et nivå mellom hjemmesykepleie og institusjon. Dette vil kunne gi en god innsparing, men deler av budsjettet man her tar ned, må overføres til hjemmetjenestene og de nye omsorgsboligene på «Nedre Kjølen». Det er tenkt at de nye boligene kun skal motta hjemmesykepleie, men kommunen bør vurdere om ikke noen av boligene bør defineres som heldøgns bemannede boliger i erstatning for Sønsterud, men da med en bemanningsfaktor på 0,3 – 0,5.

Det blir sagt fra tjenesten sin side at de mener det er nødvendig med enda høyere bemanning både på natt/dag og kveld fordi brukerne er særlig pleietrengende, men objektivt vurdert er det lite sannsynlig at brukergruppene i Åsnes kommune generelt sett er dårligere enn i andre kommuner. Det ville være en logisk brist. En fortsatt tung satsing på institusjonstjenester og tungt bemannede sykehjem og omsorgsboliger, er et dårlig grunnlag for bærekraft i driften de kommende år frem mot 2040. Individuell tilpasning er viktig, men overordna sett, er det relevant å søke mot en standard man finner som et gjennomsnitt i landet, eller i kommunegruppa.

Når tjenestene ved sykehjemmet og andre helsetjenester i kommunen skal vurderes, er det naturlig også å vurdere hvordan avdelinger er organisert: pasientsammensetning, antall plasser i hver enhet/avdeling i forhold til antall ansatte på hver vakt, lederspenn og kompetanse. Åsnes kommune har satset på kompetanse, og det oppmuntrer vi til, og mener det er å tenke fremtidsrettet. Det gjør også kommunen mer i stand til å håndtere problemstillinger som forebygger overliggerproblematikken gjennom selv å inneha kompetanse som gjør oss i stand til å håndtere flere utfordringer fra spesialisthelsetjenesten.

Lederspennet i helseavdelinger blir ofte satt på prøve, og avdelingsledere har i enkelte tilfeller ansvaret for 50-70 ansatte. Dette er uansvarlig ut ifra at vi forventer at de ansatte skal bli sett og fulgt opp av nærmeste leder. Dette er en situasjon som ikke er like fremtredende i Åsnes. Det er bra! Faktisk kan man kanskje vurdere å redusere noe på antall avdelingsledere når vi ser at enkelte kun har ansvaret for 10-15 årsverk i sin avdeling. Det gir sikkert god kvalitet på oppfølgingen, men dette er snakk om å finne riktig nivå og balanse også ut ifra et ressursperspektiv.

4.2 Digitalisering og velferdsteknologi

Digitalisering skal bidra til å frigjøre noe kapasitet i tjenestene, og satsing på velferdsteknologi kan være viktige tiltak for økt selvstendighet, trygghet, mestring og minst mulig inngripen fra det offentlige. Kommuner må erkjenne at framtidens løsning ikke finnes først og fremst gjennom økt bemanningsressurs. Den muligheten blir sterkt redusert. Altså må vi bruke ressursene annerledes. Satsing og investering på teknologiske løsninger er med stor sannsynlighet en viktig del av fremtiden. I kommunal helsetjeneste vil alltid menneskelige ressurser være det sentrale, men synergieffekter mellom velferdsteknologi, digitale løsninger, bemanning og kompetanse bør prioriteres for å optimalisere tjenestetilbudet ut til kommunens innbyggere. Digitalisering og bruk av velferdsteknologi, bør altså kunne frigjøre noe ressurser. Foreløpig er dette så vidt nytt, at det er vanskelig nå å si noe konkret om hvilken betydning dette vil få. Likevel kan vi med stor grad av sikkerhet si at det å satse på teknologiske løsninger, blir en betydelig faktor for norske kommuner i fremtiden. Utviklingen er stor både innen teknologi, og i forhold til hvordan vi som

brukere er fortrolige med å bruke slikt utstyr. Derfor vil effekten slik sett bli bedre med tiden, og det er viktig at kommuner er offensive i forhold til å bli kjent med hvilke muligheter dette gir. Direkte brukerrettet vil det raskt kunne effektivisere f.eks. natt-tjenesten gjennom en form for overvåkning som kan forebygge unødvendige tilsyn. Det finnes også andre typer sensorer i dører, gulv og seng. Slik satsing forebygger hyppighet av tilsyn, og gjør at vi kun rykker ut når det er et faktisk behov for bistand og hjelp. Dette er teknologi som også vil kunne få stor effekt inne på sykehjem og bemanna omsorgsboliger.

4.3 Demografi og prioritering

Det har de senere år vært fokusert mye på de store framtidige utfordringene innen helsesektoren, begrunnet med de store demografiske endringene vi vet kommer. D.v.s. at andelen eldre og gamle i samfunnet øker kraftig sammenlignet med tallet på unge som skal utgjøre samfunnets yrkesaktive ressurs. Dette har blitt vurdert til å være en nærmest umulig oppgave, rett og slett fordi regnestykket ikke går opp. Nå har dette den senere tiden endret seg noe, og vi ser mer optimistisk på utfordringen. Vi ser at de eldre ikke bare lever lengre, men de er langt sprekere og selvhjulpne enn det vi tidligere har gått ut ifra når problemstillingen har blitt vurdert. De eldre vil være mer ressurssterke, bo bedre, ha høyere utdanning og bedre helse enn generasjonene før oss. Dette gir muligheter, men likevel ser vi et utfordringsbilde som vil kreve store omstillinger for å klargjøre kommuner til kommende oppgaver.

Det skjer mange endringer i norske kommuner. Det gjelder også for Åsnes kommune. Demografiske utfordringer etter hvert som vi ser at befolkning blir eldre, samtidig med at også den medisinske behandlingen blir bedre. Dette utfordrer både kommuner og spesialisthelsetjenesten. Nettopp nye og bedre behandlingsmetoder og medisiner vil stimulere til at stadig mer behandlingstid og ansvar overføres til kommunene. De må forholde seg til nye krav og forventninger fra sentrale myndigheter, og endringer innen spesialisthelsetjenesten på lik linje med større kommuner. I mange tilfeller legger det enda større krav til en liten kommune, sammenlignet med større kommuner. Tenker da på alle typer behandlingsløp. Også i forhold til hvordan man er rigget til å håndtere det man omtaler som ressurskrevende brukere. Mange pasienter og problemstillinger som tidligere ble håndtert via sentralinstitusjoner og spesialavdelinger, må alle norske kommuner i dag ta seg av selv. Det skal ikke mange slike saker til, for at det skal få stor innvirkning på kommunens ressurser og budsjett. Er man riktig «uheldig», kan en særlig krevende bruker føre til kostnader på flere millioner kroner i året. Åsnes viser seg å ha gode systemer for ressurskrevende brukere, selv om resultatet hvert år kan oppleves som noe uforutsigbare ut ifra at man er prisgitt revisjonens tolkning og vurdering av refusjonskravets oppbygging. Dette er felles for alle kommuner. I tillegg er Åsnes flinke til å håndtere denne gruppen selv, i stedet for å kjøpe tjenesten eksternt for enkelte brukere.

Innen psykiatrien ser vi også at Åsnes har en del utfordringer. Den tradisjonelle delen av psykiatrien ser ikke ut til å være overdimensjonert, men kanskje er det grunn til å vurdere omfang av tilbud, og bemanning ved de heldøgns bemannede psykiatriboligene ved Kjølørønningen. Det er her 12-15 plasser, med 19 årsverk, og det er et omfattende tilbud av denne typen sammenlignet med andre kommuner i samme størrelse. Er det mulig å tilby gode nok tjenester til en del av disse tjenestemottakerne på en annen måte enn via heldøgns bemanning? Umiddelbart, og etter samtaler med ansatte i kommunen, vil vi anbefale å organisere både den tradisjonelle samtale-

enheten, og tilbudet ved Kjølærønningen, under felles enhetsleder for å bedre sikre en helhetlig tenkning og bruk av ressurser. Som en del av denne prosessen, bør tilbudet ved Kjølærønningen skaleres kraftig ned både med tanke på antall plasser og faktisk bemanning.

4.4 Politikk, alderssammensetning og lokal prioritering

Det er liten tvil om at det er en ønsket politikk at så mye som mulig av pasientbehandling flyttes ut i kommuner. Det er å regne som samfunnsøkonomisk gunstig. Spørsmålet er om det i tilstrekkelig grad er tatt hensyn til kommunenes behov for økte økonomiske rammer i tråd med økt behov for personell og kompetanse som sikrer god og forsvarlig behandling. Totalt sett kan man si at dagens utvikling viser et økt antall tjenestemottakere innen både behandling og rehabilitering som følge av medisinske fremskritt, og økt overlevelse. Dette vil treffe kommunene tungt på den økonomiske bunnlinja, og mange kommuner ser dette allerede i dag.

Det sentrale målet for kommunens helsetjenester, må være å gi tjenester som fører til at innbyggerne opplever at de får nødvendig bistand når de trenger det for å fremme egenmestring og kontroll i eget liv. Dette skal gi den nødvendige trygghet som gjør at flest mulig bor i eget hjem så lenge som mulig, og trygghet er et nøkkelord.

Som nevnt står hele kommune-Norge foran en stor demografisk betinget utfordring, fordi antatt forhold mellom potensielle tjenesteytere og tjenestemottakere, endrer seg radikalt utover 2020-årene, og frem mot 2040-45. Det blir lite stigning i tallet på arbeidsføre, men en stor øking i tallet på eldre. I tillegg ser man en forventet vekst i tallet på yngre tjenestemottakere. I Norge generelt har vi en høy andel yrkesaktive, så vi vet at tilgangen på arbeidskraft innen helsesektoren ikke står i stil med fremskrevet behov med dagens prioritering. Et hovedområde å satse på, er derfor å redusere tallet på deltidsstillinger. Norske kommuner må også planlegge sine helsetjenester på en ny måte der kommunens innbyggere i størst mulig grad tar ansvar for eget liv og helse. Det vil selvsagt fortsatt være en stor andel som har behov for omfattende heldøgns omsorg, primært i institusjon, men da må plasser kommunen driver prioriteres til de med tyngst behov. Dette krever god og konsekvent styring fra kommunens side. Det er viktig at kommunen bruker tiden fremover til å informere godt overfor sine innbyggere, og gjennom det dreie den tradisjonelle holdning og forventning i forhold til hvordan helsetjenesten skal fungere. Dette er en dreining man også innen lokalpolitikken opplever som krevende. Mange lokalpolitikere mener man må satse mer på institusjonsbaserte tjenester, men det vil være umulig i kombinasjon med et mål om å ha en tjeneste som er økonomisk bærekraftig for fremtiden.

Et nøkkelord for å lykkes med å få innbyggerne med seg i denne måten å tenke på, er som nevnt «trygghet». Dersom man føler det trygt å bo i eget hjem i forhold til at man får nødvendig bistand i hjemmet når behovet er der, vil trolig de fleste ønske å bli boende lengre hjemme. Straks man ikke føler denne tryggheten, vil det å forvalte helsetjenestene bli en klart større utfordring i og med at utrygge innbyggere vil oppleve kommunen som en motstander, fremfor en medspiller.

Familieomsorg har historisk sett vært, og vil være en viktig faktor for fremtidens helsetjenester. Det kan synes som om familie og offentlig omsorg har et potensiale i å kunne utfylle hverandre. Ettersom antall potensielle omsorgsytere vil reduseres fremover som følge av demografiske

endringer, vil dette både ha betydning for den enkelte omsorgstrengende, og for offentlig sektor. Dette fordrer at myndigheter legger til rette for en slik utvikling. I tillegg er det en faktor at også pårørende må føle trygghet for «sine» i forhold til at de mottar gode tjenester. Mange pårørende har en opplevelse av dårlig samvittighet fordi en travel hverdag, eller at de bor på et annet sted, forhindrer at de får satt av tid til f.eks. sine gamle foreldre. Det gir seg gjerne utslag i at de legger et stort press på helsetjenestene for å kompensere for denne opplevelsen.

4.5 Kompetanse og tjenestekjøp

Åsnes kommune leverer, på lik linje med de fleste andre norske kommuner, tjenester over det vi kan kalle et minimumsnivå. Åsnes kommune fremstår veldrevet, og det er gjort mange gode prioriteringer. Nå gjelder det å få et forutsigbart fremtidsbilde, og en strategi som bidrar til dette. De fleste norske kommuner gir omfattende tjenester, og vil måtte fortsette med dette, men det må gis på riktig nivå, og til riktig tjenestemottaker.

Så langt vi har sett, har det ikke fremkommet utfordringer i kommunenes kompetansenivå eller anvendelsen av denne. Det bør likevel vurderes om fagdekningen i tjenestene bør styrkes noe som en generell anbefaling. Tenker da spesielt på å styrke antall ansatte med høyskoleutdanning. Kompetanse lønner seg. Dette gjelder særlig for å sikre lovlig drift i helger og ved sommeravvikling, slik at det brukes mindre overtid, forskjøvet vakt, eller tjenestekjøp fra vikarbyrå for å oppfylle lovkrav. Videre bør man gjøre grep for å øke gjennomsnittlig stillingsstørrelse i tjenestene. Erfaringen er at økt heltid er en viktig forutsetning for å bygge gode og nødvendige kompetansekulturer. Slik får også ansatte en lønn til å leve av. Kommunen bør også satse på økt kompetanse innen sentrale fagområder kommunen har ansvaret for, slik som innen palliasjon/kreftsykepleie, kols, sår o.s.v. Kompetanse og heltid skaper trygghet og stolte ansatte.

4.6 Kostnader og prioriteringer – anbefalte tiltak for omstilling og innsparing

Bakgrunnen for at Åsnes kommune har bedt om en analyse, vurdering og tiltaksforslag, er at kommunen ønsker en kvalitetssikring av den strategi de skal velge for på best mulig måte møte bredden av fremtidige krav som kommuner stilles overfor, på en bærekraftig måte.

Det er viktig å ha en effektiv PLO-tjeneste, med nøktern tildeling av tjenester, og lave enhetskostnader. Slik får vi kostnadseffektive tjenester. En analyse på bakgrunn av nøkkeltall fra KOSTRA, viser at Åsnes kommunes samlede kostnader for pleie –og omsorgstjenester, ligger på et litt for høyt nivå. Det er et potensiale for å redusere utgiftene i sektoren gjennom en ytterligere satsing på hjemmebaserte tjenester, fremfor store ressurser på institusjonstjenestene. Det vil gi mer bærekraft, og samtidig svare ut det som følger av nasjonale føringer. Kommunene i Norge har nok en felles opplevelse av at de fra sentrale myndigheter sin side stadig blir pålagt mer ansvar uten at det nødvendigvis følges av økte økonomiske rammebetingelser som gjør dem i stand til å løse utfordringer som følge av oppgaveforskyvningen. Den store endringen kom som følge av «Samhandlingsreformen», og påfølgende oppgavereform og primærhelsemeldingen. Dette fører med seg store endringer og forventninger også fra kommunens innbyggere,

og stiller store krav til kommunen og de som er ansatt der. Dette er en virkelighet som pålegger Åsnes kommune å tenke på både kvalitet og økonomisk bærekraft når framtidens helsetjenester skal utvikles. Det krever gode planverktøy som tenker løsninger for flere år frem.

		FORKLARING	INNSPARING
1.	Digitalisering og velferdsteknologi	Dette er et område norske kommuner må satse på. Det vil være en avgjørende faktor for at hjemmebaserte tjenester skal kunne absorbere flere tjenestemottakere, og det vil også gjøre arbeidet med tung somatikk og demens smidigere. Et typisk område som krever investering, men som kan ansees som en utgift til inntekts ervervelse (les reduserte driftsutgifter). (f.eks. Room Mate, digitale natt-tilsyn og digital ruteplanlegger, sensorer i hjem, webløsninger for toveis kommunikasjon mellom tjenesteyter og mottaker o.s.v.).	Investering med positive driftsmessige konsekvenser på sikt
2.	Heltidskultur	Å satse på store stillinger, vil kompensere for noe av den menneskelige ressursmangel vi vet kommer ut ifra demografisk utvikling. Det vil også gi ansatte mer trygghet, og en lønn å leve av. For tjenestemottaker betyr dette at færre pleiere blir en del av deres liv og hverdag. «Lik praksis» som mål blir også lettere å oppnå. Alternativer kan være økt grunnbemanning gjennom omgjøring av vikarpost til fastlønn (redusere innleiebruk), langvakter hver 4. helg, årsturnus, o.s.v. Henviser til heltidskultur-prosjekt via KS, og «Moland-hjulet» som et verktøy. Finnes langt flere alternative tiltak enn de jeg nevner her.	Gir kommunen økt ressurstilgang, og redusert sykefravær
3.	Sønsterud - nedlegging	Sett på bakgrunn av at vi vet at sykehjemsdrift er det klart mest kostnadsdrivende norske kommuner driver med, bør dette være en tjeneste som kun tilbys de som absolutt ikke kan fungere i eget hjem. Heller ikke med bistand fra hjemmetjenestene. Vi kjenner naturligvis til det rimelig ferske kommunestyrevedtaket om organisasjonsendringen for Sønsterud bofellesskap. Ifølge opplysninger fra sektorleder er effekten av vedtaket 2,1 årsverk ned ved Sønsterud. Dvs. tilsvarende ca. 1,5 mill. kroner.	14 årsverk ved Sønsterud → 10 mill. kr.
4.	Redusere tallet på sykehjems-plasser	Åsnes sykehjem har en dekningsgrad på 20%, og i tillegg har de Sønsterud som i praksis drives som et sykehjem. Samlet dekningsgrad blir 23%. Objektivt sett et stort potensiale i å redusere her. Ved å redusere til total dekningsgrad på 20%,	Ca. kr. 5,4 mill. (dag/aften)

		dvs. med 8 senger, gir det isolert sett en innsparing på mer enn kr. 10 mill. kr. pr. år (14 årsverk ved Sønsterud). Noe ressurser bør da overføres hjemmetjenestene. Åsnes kan velge å redusere antall sykehjemsplasser ytterligere. Ved å legge ned en post med 8 pasienter, med en bemanning på 3 på dag, og 2 på kveld, kunne det vært relevant å benytte en del av denne ressursen ved Kjølen. Det er viktig å ha med seg at hele poenget med heldøgnsbemannede omsorgsboliger, er at beboere og bemanning er tilpasset en struktur som svarer til at pleiebehovet er en mellomting mellom hjemmesjukepleie og sjukehjem.	Husk fratrekk for redusert oppholdsinntekt
5.	Redusere pleiefaktor	Det er bemanning som gir de store kostnadene, og det er derfor essensielt at man prioriterer å ha riktig bemanning. NSF anser riktig pleiefaktor å starte ved 0,71, men dette er i tilfelle en svært krevende bemanningsfaktor. Man bør finne sitt nivå et sted mellom 0,71 og 0,85. Demensavdelinger har gjerne en noe høyere faktor (0,85 – 1,0). I Åsnes er gjennomsnittlig pleiefaktor ca. 0,98. Varierer mellom 0,87 og 1,12. Objektivt sett, bør det være mulig for Åsnes å redusere noe på bemanningen. Ett årsverk tilsvarer en kostnad innkl. Sos. Utgifter på ca. kr. 780 000,-. Vi har forstått det slik at det er et ønske å få overført ressurser etter at Sønsterud evt. legges ned, men objektivt sett er det lite grunnlag for det sammenlignet med andre kommuner. Ved å redusere med 1 årsverk ved hver av de 4 avdelingene, ville kommunen hatt en innsparing på ca. kr. 3,1 mill.	<u>Ca. 3,1 mill. kr.</u> (ved f.eks. å redusere med 1 vakt pr. ukedag ved alle 4 avdelinger (tilpasses via turnusendring). (4 årsv.).
6.	Redusere på avdelingslederressurs	Ved å legge ned Sønsterud, vil vi anbefale at avdelingslederressursen her blir tatt bort. Ansvaret for personalet ved Kjølen bør slik sett overføres til f.eks. leder for «Avdeling sentrum». Dette ville gi en innsparing på ca. kr. 800 000,-. Generelt sett ser det ut til at lederspennet for avdelingsledere i hjemmetjenestene er relativt små, og kommunen kunne vurdere å hente ytterligere	Ca. kr 1,6 mill.

		en avdelingslederstilling, og fordelt ansvaret herfra til de øvrige avdelingslederne. Gjerne med unntak av den lederen som får ansvaret for de Heldøgnsbemannede omsorgsboligene(Sentrum?). Potensielt kr. 800 000,-. Hovedpoenget er å se alle avdelinger innen hjemmetjenestene, innkl. Hjemmehjelp, i sammenheng, fordele ansvar, og redusere med en avdelingsleder.	
7.	Kjølarønningen	18,4 årsverk. Tilbudet dekker 13-15 plasser. Dette er også et tilbud med stort omfang sammenlignet med andre kommuner. Det gir store kostnader siden bemanningen er så vidt stor. Naturlig å ha to nattevakter når man først skal ha nattevakt ved disse boligene ut ifra et sikkerhetsaspekt. Antallet plasser bør reduseres kraftig sett på bakgrunn av nivået man finner i sammenlignbare kommuner. Det bør ned på ca. 8 boliger, og bemanningen bør reduseres kraftig som følge av det. Bør samtidig vurdere om det er forsvarlig og mulig å ta bort nattevakten som alene binder opp 3,6 årsverk(3 mill.). Vi ser også at omsorgslønn og BPA er plassert ved enhet for hjemmetjenester. Det virker litt for tilfeldig, og vi foreslår å flytte dette til Tjenestekontoret som gjerne er de som har noe forhold til disse tilbudene. <u>Kjølarønningen</u> bør organisatorisk flyttes tilbake under den ordinære psykiatritjenesten.	Effekt av tiltak styres av omfang. Går kommunen ned til 8 plasser her, og tilpasser bemanning til ca. 10 årsverk, er effekten kr. 6,5 mill. Deler av dette bør vurderes brukt til annet forebyggende tiltak innen psykiatri, som vi nevner i neste punkt.
8.	Psykisk helse og rus	Som nevnt i forrige punkt, mener vi at psykiatriboligene organisatorisk bør tilbakeføres til avdeling for Psykisk Helse –og Rus. Dette er naturlig rent organisatorisk. Reduksjon i tilbudet ved Kjølarønningen, bør gi mulighet for å dreie deler av innsparingen her for å satse på «Rask Psykisk Helsehjelp». En driftsform som har et stort forebyggende potensiale for å hindre utvikling av psykiske utfordringer i befolkningen. Ressurser til dette formålet kan også hentes gjennom å jobbe nytt i psykiatrien gjennom mer fokus på gruppetilbud til mange av kronikerne som i dag mottar individuelle samtaler uten at det nødvendigvis gir faktisk bedret livssituasjon. Stort fokus på forebygging er svært viktig.	Tilføre/omdisponere midler som skal sikre forebygging ved å innføre metoden «Rask Psykisk Helsehjelp»
9.	Tjenestekontor	Skal sikre gode tjenester og vedtak innenfor gjeldende lovkrav. Nøkkelen for tjenester på riktig nivå, og fokus på tidsramme for tjenester, ligger her, og fordrer godt samarbeid og dialog mellom	

		Tjenestekontor og involverte avdelinger. Ha som mål å stort sett få bort 1-1 vedtak uten å redusere tjenestetilbudet. Det vil gi mulighet til mer fleksibel bruk av ansatte fremfor at de skal følge kun en bruker hele vekten. <u>Få tilført organisatorisk og budsjettmessig ansvar for Omsorgslønn og BPA(nevnt i tidligere punkt).</u>	
10.	VITT	Evenshaugen framstår som et svært velfungerende og flott bygg. VITT disponerer hovedetasjen her, mens brukere i underetasjen mottar tjenester fra hjemmesykepleien. Vi mener at dette er et bygg som i sin helhet bør driftes og brukes av VITT. Også overfor brukerne i underetasjen. Bemanning og kostnader i denne enheten drives i stor grad av nivået på enkeltvedtak. Endring i form av reduksjon er ikke uten videre enkelt, siden det krever at man kan vise til endret behov hos tjenestemottaker. Det man kan gjøre, er å ha en generell gjennomgang av alle vedtak, og redusere til et minimum bruken av typen 1til1-vedtak. Det vil kunne friggi noe ressurser gjennom mer fleksibel bruk av ansatte.	
11.	Hjemmetjenestene	Generelt sett må norske kommuner snu sin satsing fra institusjonstjenester til hjemmetjenester. Derfor foreslår vi at hjemmetjenestene ikke skal redusere sine rammer, men heller få en styrking for å kunne gå inn til sine brukere med større tyngde med mål om at bruker i størst mulig grad skal ta kontroll over eget liv så raskt som mulig. I tillegg vil en reduksjon i tallet på sykehjemsplasser automatisk gi vedtak om flere timer med tjenester fra hjemmesykepleien. Styrkingen kan hentes via redusert pleiefaktor i institusjon, færre sykehjemsplasser, reduksjon ved Kjølørønningen eller nedlegging av Sønsterud i sin nåværende form.	
12.	Kompetanse	God kompetanse er et bærende element i det å bygge en kultur for god kvalitet på tjenestene. Det gir faglig trygghet, og stolte ansatte som strekker seg lengre for sin arbeidsgiver. Ha en sterk høyskolegruppe for å sikre lovlig drift hele året, og tilby kompetanseheving innen definerte utfordringsområder til både sykepleiere/vernepleiere og fagansatte. Slik vil det være mer attraktivt å jobbe i kommunen i et ellers krevende rekrutteringsmarked.	

5. Sektor samfunnsutvikling

Følgende sluttrapport fra arbeidsgruppa på samfunnsutvikling foreligger (tiltakene er satt opp i prioriterte rekkefølge, og der sektorleders kommentar og tilbakemelding er påført på noen spørsmål som kom inn fra deltakere i gruppa ved ferdigstillelse av rapporten):

1. Kommune- og/eller regionsamarbeid innenfor sektor samfunnsutvikling

Det er ønskelig at det utredes samarbeid innenfor tekniske tjenester. Åsnes/Våler samarbeid kan gjerne utredes alene hvis ikke Grue ønsker samarbeid. Samarbeid innenfor alle områder innunder tekniske tjenester ønskes utredet, inkludert klima- og miljøarbeid.

Alle foreslåtte tiltak skal utredes nærmere. Type samarbeid, riktig nivå og selskapsform vil komme frem av utredningen.

2. Stillingsbank, målsetting av årsverkutvikling som behandles av stillings- og rekrutteringsutvalg

Arbeidsgruppe Samfunnsutvikling vil at det nedsatte stillings- og rekrutteringsutvalget skal forholde seg til gitte økonomiske måltall for bemanningsreduksjoner. Ved ledighet i hjemler som følge av turnover og naturlig avgang, ønskes det at utvalget skal ta stilling til om disse stillingshjemlene skal besettes på nytt av personer som alt er tilsatt i kommuneorganisasjonen. Hjemlene som disse personene tidligere har besatt, skal i utgangspunktet trekkes inn. *Det presiseres fra et medlem i arbeidsgruppa at vi ønsker å få sett det i et mer synlig system slik at vi ser det faktiske bilde av innsparingene.*

3. Struktur kommunale bygg

Arbeidsgruppe Samfunnsutvikling mener at areal formålsbygg må vesentlig ned i Åsnes kommune. Dette må løses gjennom samarbeid med sektor oppvekst og sektor Helse, omsorg og velferd. Konkret mener arbeidsgruppa at areal til barnehage- og skolebygg må reduseres gjennom endret struktur. Samarbeid med frivilligheten kan redusere areal på desentraliserte omsorgsboliger (Hof og Sønsterud). Antall boenheter til kommunalt utleie og flykningeboliger kan reduseres gjennom boveiledning, koordinering av sosialtjenester og helsetjenester, reviderte leiekontraktsvilkår og reviderte husordensregler. Dette vil samlet gi kortere varighet på leieforhold og økt rullering på utleieobjektene, derigjennom behov for færre utleieobjekter.

Frivilligheten kan være grenderåd, idrettslag, velforeninger, privatpersoner etc. I utredningen av reviderte leiekontraktsvilkår vil det legges opp til maksimalt 3 års leietid.

4. Ressursdimensjonering av årsverk til forvaltning og drift av eiendom

Etter vedtak på fremtidig barnehage- og skolestruktur i Åsnes kommune, ønsker arbeidsgruppe Samfunnsutvikling en utredning på ressursdimensjonering av årsverk til forvaltning og drift av kommunens eiendomsportefølje. Utredningen kan med fordel sammenligne ressursdimensjoneringen med andre kommuner / private aktører.

Det skal kartlegges om ressursdimensjoneringen er fornuftig i forhold til antall m² eiendom

5. TV- og internettabonnement kommunale utleieobjekter

Når avtalen med Eidsiva nett går ut i 2020, ønsker arbeidsgruppe Samfunnsutvikling at kommunen skal avslutte TV- og internettavtalen for alle kommunale utleieobjekter. Alle leietakere varsles om at de selv må bestille eget abonnement.

6. Investering i infrastruktur for økt attraktivitet / tilflytting.

Arbeidsgruppe samfunnsutvikling ønsker å prioritere investering for å fullføre 100 % dekning høyhastighets bredbånd i Åsnes kommune.

Arbeidsgruppe samfunnsutvikling ønsker å prioritere investering i kommunalt vann til Mosogn, Knappom og Jammerdal/Skjærigutua.

Telemarksforskning har for øvrig notert seg at hvis det kommer til å bli vedtatt nedklassifisering av kommunale veier i Åsnes i et omfang slik som høringsforslaget foreskriver, kan det bety utgiftsbesparelse for kommunen på rundt 1 mill. kroner etter en viss «konverteringsperiode». Det må imidlertid påpekes at det her ikke vil være rom for et isolert nedtrekk i budsjettammen for samfunnsutvikling med 1 mill. kroner. Det har sammenheng med at det som «standard» har vært et overforbruk til drift og vedlikehold av veier på minst tilsvarende beløp.

Åsnes kommune
Økonomiavdelingen
Rådhuset

2270 FLISA

FLISA, 22.10.2020

Vår ref: 2020/56

Arkivkode: 131/0

Budsjett 2021

Vi har gleden av å oversende budsjett for Åsnes kirkelige fellestråd 2021.

Vi har en allsidig virksomhet knyttet til våre kirker, kirkestuer og andre forsamlingslokaler. I et normalt år vil vi ha omkring 365 arrangement. En god del av disse, som gudstjenester, begravelser og vielser, er enten pålagt i lov eller andre forordninger. Dessuten har vi godt barne- og ungdomsarbeid, og stor korvirksomhet.

I våre menigheter er det en rik dugnadsinnsats. Det er utrolig hva våre medlemmer får gjort på fritida til glede for menigheten og dermed hele kommunen. I 2019 ble det nedlagt omkring 11 500 dugnadstimer eller nesten sju årsverk. Dette utgjør langt på vei en dobling av den kapasiteten vi ellers hadde hatt.

Vi har seks kirker og seks gravplasser. Dette er godt over gjennomsnittet når vi sammenligner med andre kommuner med omtrent samme folketall som oss. Det er historiske årsaker til at vi har så mange kirker og gravplasser. Antall kirker og gravplasser gjør driften i vårt fellestrådsområde relativt kostbar. Det samme gjelder naturlig nok vedlikehold og investeringer. Åsnes kommune har da også vært med på et svært stort løft da den eldste av kirkene, Åsnes, nylig ble satt i god stand.

Året 2020 har naturlig nok blitt preget av korona-situasjonen. Dette har gitt oss betydelig merarbeid og dermed merkostnader i form av renhold, planlegging og organisering. Vi må dessverre regne med at dette er en utfordring vi også må dra med oss gjennom store deler av 2021.

Et stort og viktig jubileum kommer snart. Det er tusen år siden Olav den hellige på sin nokså kontante måte innførte den kristne tro i Solør eller for å si det med Snorre «dro gjennom Solør og kristnet den bygda.» Dette er et viktig jubileum for hele Solør, selvsagt for kirken, men også for alle andre som er opptatt av kultur, historie og bygdenes utvikling. I driftsbudsjettet for 2021 legger vi inn noe midler til planlegging av jubileet som går av stabelen i 2022.

Driftsbudsjett

I budsjettet for 2021 har vi benyttet en deflator på 2,2 prosent.

Inntekter

Fellesrådet har inntekter fra festeavgifter. Disse varierer en god del fra det ene året til det andre. For 2021 er det budsjettert med 660 000 kroner netto.

Driftsinntekter fra Åsnes kommune er budsjettert med 6 832 070 kroner.

Kostnader

Personalkostnadene er økt med 2,2 prosent i 2019 og 2,2 prosent i 2020 til 6 078 620 kroner.

Personalkostnadene er mer usikre enn tidligere da korona-situasjonen skaper betydelig merarbeid for oss, og dermed øker personalkostnadene. Vi har så langt ikke har fått noen ekstra overføringer for å dekke disse kostnadene.

Kjøp av varer og tjenester blir justert betydelig ned, og reduseres fra 2,8 millioner kroner i B2020 til 2,4 millioner kroner i B2021.

Resultat

Budsjettet er gjort opp med et overskudd på 9716 kroner. Fra tidligere har vi gjeld til kommunen som etter avtalen årlig skal nedbetales med 270 641 kroner og være slettet i 2024. Budsjettet for 2021 gir ikke rom for denne nedbetalingen, og kirkevergen skal legge fram forslag til kirkelige fellesråd for hvordan vi kan bedre resultatet slik at vi i det minste har et budsjettert overskudd som er stort nok til å dekke årets avdrag.

Investeringsbudsjett

Vi har for 2021 disse prosjektene

- **Restaurering av vinduer i Hof kirke**

Åsnes kommune har tidligere behandlet prosjektet som totalt er på 3 millioner kroner fordelt på henholdsvis 1,5 million kroner i 2020 og 2021. Planleggingen av prosjektet er i gang. Det blir noe kostnader i 2020 og resten kommer i 2021. Prosjektet er praktisk planlagt gjennomført fra 18. mai til 1. oktober 2021. Kirken blir stengt i denne perioden. Anbud blir utlyst i løpet av januar/februar.

- **Prosjekt grønn kirke og gravplass**

Vi har behov for både å bli mer miljøvennlige og dessuten lette arbeidet for våre medarbeidere. Derfor ønsker vi å starte et prøveprosjekt kalt «grønn kirke og gravplass» med flere underprosjekter. Prosjektet er planlagt startet i 2021 og kommer til å gå over flere år.

Robotklipping av gras på gravplassene

Ved flere gravplasser både her i landet og våre naboland har man etablert robotklipping av gras. Det er en rekke åpenbare fordeler ved å gjøre dette, samtidig er det mange forhold ved en gravplass som gjør det utfordrende. Vi ønsker derfor i første omgang å lære av andre kirkelige fellesråd som har

benyttet robotklipper gjennom noen år. Vi planlegger dessuten å starte på en enkelt gravplass, høste erfaring og utvide prosjektet etter hvert.

Robotstøvsuging i kirkene

Våre kirker krever betydelig renhold. I en del andre kirker har man med hell gått over til robotstøvsuger. Da kan roboten gjøre jobben der den kommer til, og så lar vi manuell arbeidskraft overta der roboten ikke duger. Dette vil for oss være et forsøksprosjekt som vi ønsker å starte i løpet av 2021.

Effektivisere behandlingen av nedbrytbart avfall

Gjennom en del år har vi på våre gravplasser hatt god kildesortering og fått den flotteste matjord ved å bruke kompost. Nå ønsker vi å effektivisere prosessen slik at den skaper mindre manuelt arbeid, samtidig som kildesorteringen ivaretas på et minst like godt nivå som i dag. I prosjektet er det snakk om å bygge om en del av de kompostkassene vi har, samt planlegge og gjennomføre en mer effektiv behandling av disse.

- **Forsvarlig behandling av gravminner**

Det er behov for å skaffe bedre utstyr for transport av gravsteiner på kirkegården, samt bedre muligheter til å bolte gravsteinene forsvarlig. Hensikten er både at gravsteinene står stødigere og aller viktigst at gravsteinene ikke blir en fare for omgivelsene. Å vedlikeholde gravminnene er festers ansvar, og investerer vi i nytt utstyr for å gjøre denne jobben, kan vi yte bedre service og litt fram i tid få noen økte inntekter.

- **Grus ved Åsnes kirke**

Oppgradering av gangveger på gravplassen er planlagt gjennomført sommeren 2021. Det er snakk om noe utskifting av masse, samt å kjøre på pukk og grus.

- **Oppgradering lokaler**

Det er noe behov for oppgradering av kontorlokaler for å få minst tre kontorer som er tilrettelagt for lukkede samtaler og møter.

- **Hof kirke kapell (planlagt i 2022)**

Kapellet er murt i teglstein. Grunnet alder og naturlig slitasje trenger vi å restaurere en del fuger, samt skifte ut noen steiner. Prosjektet er foreløpig ikke kalkulert. Det er også noe behov for å restaurere fuger og tegl i Hof kirke, og vi planlegger å ta dette samtidig.

- **Åsnes Finnskog kirke (planlagt i 2022)**

Når felles navnet minnelund for hele Åsnes innvies ved Åsnes Finnskog gravplass sommeren 2021, vil behovet for et offentlig toalett bli tydelig. I dag finnes det bare en utedo i uthuset. Nytt toalett for besøkende planlegges lagt i kjelleren under kirkestua. Rommet skal være tilgjengelig døgnet rundt og selvsagt være tilpasset bevegelseshemmede. Mye av arbeidet kommer til å skje på dugnad. Prosjektet er foreløpig ikke kalkulert.

Det er behov for å male innvendig tak i kirkeskipet, og dette planlegges sommeren 2022. Kirken må naturlig nok stenges for besøk mens dette arbeidet pågår, og det er derfor behov for å planlegge det i god tid.

Generelt om investeringsbudsjettet

I dialog med vår revisor ber vi om at vedtaket i kommunestyret formuleres noe annerledes enn tidligere. Før har man vedtatt dette som investeringer, og da er vi bundet til at hvert enkelt prosjekt må være minst 100 000 kroner. Mange av våre vedlikeholds- og investeringsprosjekter er naturlig godt under 100 000 kroner. Dermed kan det være mindre enkeltprosjekter innen langsiktig vedlikehold som faller utenom. Vi ber derfor om at vedtaket formuleres noe mer fleksibelt da dette er et budsjett som skal gå til både små og litt større investerings- og vedlikeholdsprosjekter i 2021.

Vi håper på velvillig behandling av budsjettet!

Vennlig hilsen
Åsnes kirkelige fellesråd

Tord Langmoen
kirkeverge

Åsnes kirkelige fellesråd			
DRIFTSBUDSJETT 2021			
	B2021	B2020	R2019
Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	865 600	1 044 500	914 626
Refusjoner/overføringer	600 000	610 000	1 428 530
Statlige tilskudd	745 270	727 093	820 833
Tilskudd fra egen kommune	6 832 070	6 685 000	6 585 000
SUM DRIFTSINNTEKTER	9 042 940	9 066 593	9 748 989
Lønn og sosiale utgifter	6 078 620	5 513 948	5 816 146
Kjøp av varer og tjenester	2 444 604	2 802 596	3 501 495
Refusjoner/overføringer	510 000	550 000	612 316
Tilskudd og gaver		43 300	1 385
SUM DRIFTSUTGIFTER	9 033 224	8 909 844	9 931 342
Renteutgifter og låneomkostninger		0	-179
Renteinntekter og utbytte		15 000	6 982
NETTO FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER			6 803
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	9 716	156 749	-182 353
Avskrivninger			583 606
Motpost avskrivninger			-583 606
NETTO DRIFTSRESULTAT	9 716	171 749	-182 353
INTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER			0
Bruk av udisponert fra tidl. År (overskudd)		0	0
Bruk av bundne fond		0	20 720
SUM BRUK AV AVSETNINGER			20 720
Avsatt til dekning fra tidligere år (underskudd)	270 641	171 749	0
Avsatt til budne fond		0	66 127
SUM AVSETNING	270 641	171 749	66 127
			0
UTREGNET MINDRE-/MERFORBRUK	-260 925	0	-220 958
Merforbruk (underskudd)	-260 925		-220 958

Åsnes kirkelige fellesråd		
INVESTERINGSBUDSJETT 2021		
	B2021	B2022
Inntekter		
Bevilgning fra kommunen	400 000,00	
Hof kirke - vindu. Prosjekt 4241	1 500 000,00	
Sum inntekter fra kommunen	1 900 000,00	
Hof kirke - rep vinduer	1 500 000,00	
Prosjekt grønn kirke og gravplass	250 000,00	
Forsvarlig behandling gravminner	40 000,00	
Oppdatering av gravplass, grusing av gangveger	40 000,00	
Innvending ombygging kontor	70 000,00	
Totalt til vedlikehold og investeringer 2021	1 900 000,00	
Prosjekt grønn kirke og gravplass (fortsetter 2022)		?
Kapell og kirke Hof 2022		?
Åsnes Finnskog kirke - male innvending tak 2022		?
Åsnes Finnskog navnet minnelund - bygge offentlig toalett 2022		?

Kommunalt tilskudd til ikke- kommunale barnehager - Ny finansordning fra 2016 **Lovgrunnlag**

Barnehageloven 2005§14 Kommunalt tilskudd til ikke-kommunale barnehager hjemler kommunens plikter ovenfor ikke – kommunale barnehager. Ny Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager trår i kraft 1.1.16.

<https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2015-10-09-1166>

Beregning av tilskudd

Fra og med 1. januar 2015 skal kommunen beregne tilskuddet til private barnehager ut fra kommunens to år gamle regnskap. Dette blir videreført i den nye finansieringsordningen, som trer i kraft 1. januar 2016. Det betyr at det fremdeles er kommunens utgifter i egne kommunale barnehager to år før tilskuddsåret som er beregningsgrunnlaget for driftstilskuddet til de private barnehagene.

For tilskuddsåret 2021 skal kommunen bruke kommuneregnskapet for 2019 i tilskuddsberegningen.

Pensjonspåslag

Kommunens pensjonsutgifter skal ikke være med i beregningen av driftstilskuddet til private barnehager. Istedenfor skal kommunen legge på et prosentpåslag på tretten prosent av brutto lønnsutgifter i kommunens egne ordinære barnehager.

Søknadsordning for barnehager med vesentlig høye pensjonsutgifter

Pensjonspåslaget på tretten prosent innebærer at omtrent 90 prosent av de private, ordinære barnehagene får dekket sine pensjonsutgifter. Det er imidlertid noen barnehager som har så høye pensjonsutgifter at pensjonspåslaget langt fra dekker barnehagens pensjonsutgifter. Disse barnehagene kan søke til kommunen om å få dekket sine pensjonsutgifter. Dette er ment som en sikkerhetsventil for å sikre driften av disse barnehagene.

Kapitaltilskudd

Kommunen skal gi kapitaltilskudd til private barnehager per heltidsplass ut fra barnehagebyggets byggeår. Tilskuddet skal beregnes etter satser fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

<https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/barnehage/tilskudd-til-private-barnehager/Nasjonale-tilskuddsatser/>

Rapportering av barn i private barnehager

Kommunen skal fastsette én tilskuddssats for småbarnsplass og én for storbarnsplass. Med småbarnsplass menes barnehageplass for barn under tre år, og med storbarnsplass menes barnehageplass for barn over tre år. I tillegg kompenseres det for tapte inntekter ved søskenmoderasjon, gratis kjernetid i 20 timer per uke for 2-3-4-5 åringer og for foreldre med lav inntekt.

<https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/barnehage/foreldrebetaling/moderasjonsordninger-foreldrebetaling/>

Kommunale tilskuddssatser til ikke-kommunale barnehager i Åsnes for 2021

Driftstilskudd små barn (0- 2 år)	245 921
Driftstilskudd store barn (3- 6år)	118 651
Kapitaltilskudd per barn	8000

Tilskuddssatsen er 100,0 % av selvkost av kommunens egne barnehager

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 18/00030-7
Saksbehandler Torgun M Bakken

Sak Å-47/20 Budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet 2021.

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Åsnes kontrollutvalg 2019-2023	21.10.2020	47/20

Åsnes kontrollutvalg 2019-2023 har behandlet saken i møte 21.10.2020 sak 47/20

Møtebehandling

Sekretariatsleder orienterte kort om saken.

Votering

Det ble ikke fremmet andre forslag. Vedtaket var enstemmig.

Vedtak

1. Følgende forslag til ramme for budsjettet for kontroll- og revisjonsordningen for Åsnes kommune vedtas og oversendes kommunen som kontrollutvalgets forslag til ordningen for 2021.
2. Budsjettforslaget for sekretariatet behandles på nytt etter at det nye representantskapet for Konsek Øst IKS er konstituert. Det tas derfor forbehold om det nye representantskapets vedtak for budsjetttrimmen for 2021. Eventuelle endringer ettersendes.

	Budsjett 2021
Kontrollutvalget	126 000
Sekretariatet	251 000
Revisjonen	1 332 500
Totalt	1 709 500

3. Forslaget følger formannskapetets innstilling til kommunestyret vedrørende budsjettet for Åsnes kommune 2021.
4. Saksutskrift av kommunestyrets behandling, med spesifisering av bevilgede beløp for kontroll- og revisjonsarbeidet, sendes kontrollutvalget, Revisjon Øst IKS og Konsek Øst IKS til orientering.

SAK Å-47/20 BUDSJETT FOR KONTROLL- OG REVISJONSARBEIDET 2021.

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Følgende forslag til ramme for budsjettet for kontroll- og revisjonsordningen for Åsnes kommune vedtas og oversendes kommunen som kontrollutvalgets forslag til ordningen for 2021.
2. Budsjettforslaget for sekretariatet behandles på nytt etter at det nye representantskapet for Konsek Øst IKS er konstituert. Det tas derfor forbehold om det nye representantskapets vedtak for budsjetttrammen for 2021. Eventuelle endringer ettersendes.

	Budsjett 2021
Kontrollutvalget	126 000
Sekretariatet	251 000
Revisjonen	1 332 500
Totalt	1 709 500

3. Forslaget følger formannskapets innstilling til kommunestyret vedrørende budsjettet for Åsnes kommune 2021.
4. Saksutskrift av kommunestyrets behandling, med spesifisering av bevilgede beløp for kontroll- og revisjonsarbeidet, sendes kontrollutvalget, Revisjon Øst IKS og Konsek Øst IKS til orientering.

Vedlegg:

1. Budsjett for Konsek Øst IKS for 2021
2. Budsjett og økonomiplan for Revisjon Øst IKS for 2021.
3. Forslag til oppdragsavtalen med Revisjon Øst IKS for 2021.

Saksframstilling:

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon (FOR-2019-06-17-904) § 2 sier følgende:

- Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

Dette vil si budsjett for kontrollutvalgets egen virksomhet, for sekretærfunksjonen og for revisjonen. Det er verdt å ha med seg kommentarene til forskriften § 2, hvor det står følgende: «At forslaget skal følge innstillingen betyr også at kommunedirektøren ikke har adgang til å gjøre endringer i dette forslaget underveis i prosessen».

Budsjettet for Konsek Øst IKS omfatter både kommunene i tidligere Glåmdal sekretariat IKS og kommunene i tidligere Sekretariatet for kontrollutvalgene i Sør-Østerdal, til sammen 12 kommuner.

Kontrollutvalgets egen virksomhet

Det er ikke lagt opp til noen store endringer i forhold til kontrollutvalgets virksomhet i 2021. Godtgjørelsen vil kunne bli endret, som følge av eventuell endring i kommunens satser for godtgjøring folkevalgte. Godtgjørelsen for stortingsrepresentanters lønn ble ikke endret i 2020, så de kommunene som baserer seg på beregninger ut fra denne, har samme godtgjørelse som i 2019. Det blir sannsynligvis derfor en endring for 2021. Vi har av den grunn budsjettet det samme som for 2020, selv om det er budsjettet med ett møte mindre. Vi har budsjettet med 7 møter i 2021, inkludert en eventuell opplæringsdag. Det vil også kunne oppstå behov for ekstraordinære møter.

Kontrollutvalgets godtgjørelse fastsettes av kommunestyret. For Åsnes sin del, er det fastsatt følgende godtgjøring:

Godtgjørelse	
Fast godtgjøring leder*)	41 990
Møtegodtgjørelse i tillegg?	Ja
Møtegodtgjørelse medlemmer**)	1 260

*) Kontrollutvalgets leder får 5 % av Stortingsrepresentanters lønn, som er kr 987 997 fra 1.5.19.

**) Møtegodtgjørelse utgjør 015 % av Stortingsrepresentanters lønn, som er kr 987 997 fra 1.5.19.

Foruten godtgjørelse budsjetteres det også bl.a. med reiseutgifter, abonnementer, møteutgifter og kurs. Kursutgiften er deltakelse på NKRFs kontrollutvalgskonferanse, som arrangeres i februar hvert år. Dette er en konferanse med 600-800 deltakere fra hele landet.

Sekretariatet avholder også ofte kurs for kontrollutvalgene. Dette faktureres ikke særskilt, men er en del av sekretariatets budsjett. Kontrollutvalget får møtegodtgjørelse når det er obligatoriske kurs, jf. det som er sagt ovenfor om antall møter.

Sekretærfunksjonen

Representantskapet i selskapet skal vedta en ramme for virksomheten, og denne saken ble behandlet i møte 30.9.20, sak R-08/20 (og med forhold om det nye representantskapets vedtak i det konstituerende møtet). Dette vedtaket ligger som vedlegg 1.

Det budsjettet som nå er lagt fram for sekretariatsfunksjonen, er for Konsek Øst IKS. Dette selskapet har 12 eiere. Selskapet skal være operativt fra 1.1.21.

Sekretariatets totale budsjetttramme er satt til kr 3 094 000. Det er ikke aktuelt å sammenligne dette budsjettet med tidligere budsjetter for Glåmdal sekretariat IKS. Men for Åsnes sin del reduseres betalingen fra kr 286 000 (OB 2020) til kr 251 000 (B 2021), en reduksjon på kr 35 000 (12,2 %). Det er redegjort for tallene i budsjettsaken, jf. vedlegg 1.

I budsjettsammenheng fordeles 40 % av kommunenes betaling etter innbyggertall og 60 % deles likt mellom kommunene. Etter endt regnskapsår fordeles de 60 prosentene etter medgått tid. Åsnes kommune fikk i 2020 tilbakebetalt kr 15 441 etter medgått tid i 2019.

Inkludert i sekretariattjenesten ligger bl.a. både saksutredninger, møter, planer, analyser/vurderinger, undersøkelser og opplæring.

Revisjonen

Revisjon Øst IKS leverer tjenester til 9 kommuner og 1 fylkeskommune i tillegg til de 7 kommunene i Glåmdalsdistriktet. Inkludert i rammen er betaling for:

- Revisjon av kommuneregnskapet, regnskapsbekreftelsen samt tilleggsoppgaver.
- Forenklet etterlevelseskontroll (dette er en ny oppgave etter ny kommunelov § 24-9).
- Forvaltningsrevisjon.
- Selskapskontroll.
- Div. faglig veiledning.
- Attestasjonsoppgaver (inkludert momskompensasjon)
- Spillemiddelregnskaper.
- Pasientregnskaper (sykehjem og boliger med heldøgns omsorg og pleie).
- Eventuelle granskningsoppgaver eller spesielle undersøkelser (vanligvis initiert/bestilt av enten kontrollutvalget, kommunestyret eller formannskapet).

I tillegg kommer revisjonens deltakelse i kontrollutvalgets møter og kommunestyremøter.

Spesifisering av tidsbruk på de forskjellige oppgavene, går fram av oppdragsavtalen, jf. vedlegg 3. Dette er et foreløpig forslag, ettersom den endelige oppdragsavtalen først skal behandles/vedtas av kontrollutvalget i det første møtet i 2021 (etter at kommunestyret har behandlet budsjettet).

Representantskapet i Revisjon Øst IKS behandlet budsjettet for selskapet i møtet 16.9.20 (se vedlegg 2). Ut fra dette vedtaket vil betalingen, for 2021 for Åsnes sin del, bli kr 1 332 500 mot kr 1 290 000 000 i 2020, dvs. en økning på kr 42 500 (3,3 %). Årsaken er en liten økning i timeprisen på kr 25 og at budsjettet for 2020 ble redusert med kr 10 000 i ved kontrollutvalgets behandling. Nå er antall timer tid disposisjon tilbake til det først budsjetterte i 2020.

Totalt

Det samlede forslaget er som følger:

Områder	Poster	Budsjett 2021	Budsjett 2020
Kontrollutvalget	Godtgjørelser kontrollutvalget	103 000	103 000
	Reiseutgifter/kjøregodtgj.	2 000	2 000
	Tapt arb.fortj.		
	Abonnementer/medlemskap	2 000	2 000
	Møteutgifter	5 000	5 000
	Kurs	14 000	14 000
	Sum	126 000	126 000
Sekretariat	Ramme for virksomheten	251 000	286 000
Revisjonen	Ramme for virksomheten	1 332 500	1 290 000
Sum		1 709 500	1 702 000

Totalt er Åsnes sin betaling for kontroll- og revisjonsvirksomheten for 2021 på Kr 1 709 500 en liten økning på 0,4 % fra 2020.

RETT UTSKRIFT
DATO 21.oktober.2020
Torgun M. Bakken
sekretariatsleder

Potensielle tiltak for minimum og bringe budsjettet i balanse og eventuelt avsette til disposisjonsfond

Budsjett 2021 og økonomiplan 2021–2024

Tiltak – grunnlag for endring						
Nr	Sektor/enhet Tiltak	Årsvirkning 2021	2022	2023	2024	Risiko
1	<u>Oppvekst/kulturskolen</u> Redusert tilbud	375	700	700	700	
2	<u>Oppvekst/Familiens Hus</u> Barne- og familieteamet - Redusert tilbud	750	1500	1500	1500	
3	<u>Oppvekst/Åsnes u-skole</u> Miljøterapeut – fjerne stillingen etter prosjektperioden	0	290	700	700	
4	<u>Oppvekst/Familiens hus</u> SLT-koordinator	0	340	340	340	
5	<u>Rådmannens stab og støtte</u> Kommunikasjonsrådgiver	340	680	680	680	
6	<u>Rådmannens stab og støtte</u> Folkehelsekoordinator	73	147	147	147	
7	<u>Rådmannens stab og støtte</u> Tilskudd – Handelssenteret Flisa	100	200	200	200	
8	<u>Rådmannens stab og støtte</u> Solør Næringshage AS	480	960	960	960	
9	<u>Rådmannens stab og støtte</u> USS – utmeldelse	0	45	45	45	
10	<u>Rådmannens stab og støtte</u> Klosser AS – utmeldelse	0	350	350	350	
11	<u>Rådmannens stab og støtte</u> Vistit Kongsvinger – utmeldelse	0	72	72	72	
12	<u>Rådmannens stab og støtte</u> Støtte – grenderådene	225	550	550	550	
13	<u>Rådmannens stab og støtte</u> Frivillighetssentralen – ta bort del av støtte	0	180	180	180	
14	<u>Samfunnsutvikling/kultur</u>	300	600	600	600	

	Kino - avvikling					
15	<u>Samfunnsutvikling/kultur</u> Flisa ungdomsklubb – avvikling	350	700	700	700	
16	<u>Samfunnsutvikling/kultur</u> UKM – ikke gjennomføring	170	170	170	170	
17	<u>Samfunnsutvikling/kultur</u> Fjerne kulturtilskudd – Kulturpris og stipend	165	165	165	165	
18	<u>Samfunnsutvikling/kultur</u> Enhetsleder – reduksjon av stilling fra 1,0 til 0,5	200	400	400	400	
19	<u>Samfunnsutvikling/kommunal eiendom</u> Åsneshallen - drift	750	1500	1500	1500	
20	<u>Samfunnsutvikling/kommunal eiendom</u> Svømmehallen – redusert drift	175	350	350	350	
21	<u>Samfunnsutvikling/kommunal eiendom</u> Kaffegata – vedlikehold grøntanlegg	150	150	150	150	
22	<u>Samfunnsutvikling/tekniske tjenester</u> Gatelys	600	1200	1200	1200	
23	<u>Samfunnsutvikling/tekniske tjenester</u> Kommunal veg – privatisering	600	1200	1200	1200	
24	<u>Samfunnsutvikling/brann og redning</u> Reduserte mannskaper fra 5 til 4 vaktlag	90	180	180	180	
25	<u>Politikk</u> Redusering av honorar	800	800	800	800	
26	<u>Helse, omsorg og velferd/NAV</u> Kvalifiseringsprogrammet	300	600	600	600	
27	<u>Helse, omsorg og velferd/KFF</u> Reduksjon - fagkoordinatorer	800	1600	1600	1600	

28	<u>Helse, omsorg og velferd/Stab</u> Avvikle - Frisklivsentralen	0	580	580	580	
29	<u>Helse, omsorg og velferd/Hjemmebaserte tjenester</u> Rus/psykiatri	2 500	5 000	5 000	5 000	
	SUM Budsjettendring	10 293	20 409	20 919	20 819	
Andre mulig tiltak						
30	<u>Oppvekst/Jara skole</u> Overflytting til Flisa skole fra høsten 2021	1600	3800	3800	3800	
	Sum – andre tiltak	1600	3800	3800	3800	
	SUM – totalt	11 893	24 209	24 619	24 619	

Kommentar til/beskrivelse av tiltakene:

Forklaring bruk av farger:

Farge	Forklaring
	Anses å gi en en store og uheldig konsekvens
	Anses å ha en uheldig konsekvens
	Et tiltak som vurderes og ikke ha en veldig stor uheldig konsekvens

Tiltakene 1-25 er de som til dels kan sies og ikke være lovpålagte. Det må understrekkes til dels, for noen må sies å være det, men omfanget er ikke gitt noen føringer på. Det finnes også forhold innen – Helse, omsorg velferd som er i denne kategorien, men her det lagt innen generell nedtrekk i ramma som ikke er spesifisert i konkrete tiltak. Det må gjøres i en prosess, da det er viktig å se ting her i en større helhet.

Tiltak 26 er synliggjort i forhold til hvilket økonomisk handlingsrom som ligger der.

Nr	Tiltak – utfyllende kommentar	Risiko
1	Kulturskolen er delvis lovpålagt. Vi kan kjøre et smalt tilbud som eventuelt kan kjøpes gjennom andre. Kulturskole er viktig i det helhetlige oppvekstmiljøet for kommunen. Det er et viktig fritidstilbud og kulturskolen er kulturelt kompetansesenter. Område er lite og sårbart i utgangspunktet, men med en veldig kompetent stab. Dagens nettobudsjett: ca. 2,5 mill.	
2	Barne- og familieteamet består av 2,8 årsverk. 1 Psykolog og 2 terapeuter. Har en helt sentral rolle i den forebyggende arbeidet. Jobber med utredning, vurdering, oppfølging, terapi og samtaler med barn, unge og familier. Organiseringen er ikke lovpålagt, men oppgavene må fortsatt løses. Dagens netto budsjett: ca. 2,5 mill.	
3	Miljøterapeut er fast ansatt. Fram til august 22 er denne stillingen dels	

	finansiert gjennom prosjektmidler. En kompetanse som er ønsket av skolen. Det vil ikke være uheldig å fjerne den igjen, men det anses ikke som kritisk.	
4	SLT-koordinator jobber med samordnende lokal tiltak (forebygging) i tett samarbeid med blant annet politiet. Dette er en felles stilling for Solør-kommunene. Koordinerer også politiråd. Avtalen med de andre kommunene må eventuelt sies opp. Det vurderes som uheldig og ikke å ha en slik funksjon i Solør og Åsnes.	
5	Kommunikasjonsrådgiver – 100 % stilling. Dette er funksjon som jobber med både strategiske og konkrete oppgaver knyttet mot informasjon og kommunikasjon. Hjemmesider, facebook. Under pandemien har man sett hvor avhengig man er av god og til rette lagt informasjon. Det er fag og krever rett kompetanse. Det vil svært krevende og ikke ha noen som jobber helhetlig med dette. Kommunen har informasjonsplikt jmfør kommuneloven.	
6	Folkehelsekoordinator – 20 % stilling. Dette kombineres med annen jobbing. Folkehelse er et overordnet satsningsområde i Åsnes. Derfor har det blitt sette på som viktig å ha en liten ressurs som jobber med planmessig med folkehelsearbeidet. Blant med lovpålagt oversikt over folkehelse tilstanden i kommunen.	
7	Tilskudd til Handelssenteret Flisa. Handelssentret koordinerer mange viktig arrangement, blant annet SolørMartn og bidrar til at man har en attraktiv handlegate. Kommunens økonomiske bidrag er viktig for å støtte oppunder jobben og bidra til økt attraktivitet.	
8	Tilskudd Solør Næringshage AS. Kommunen eier selskapet. Kommunen har ingen førstelinjetjeneste knyttet mot næringslivet om dette avvikles helt. Tar man bort støtten avvikler man Næringshagen. Det vil si at man ikke har noen til å jobbe med førstelinjen i næringsarbeidet.	
9	Melde kommunen ut av Utmarkkommunenes sammenslutning (USS). Det anses ikke som alvorlig å si et medlemskap her.	
10	Si opp avtalen med Klosser AS. Klosser er et viktig verktøy for kommunene og næringslivet i Kongsvingerregionen. Sitter på tunge kompetanse på mange nivåer og innen mange områder knyttet mot næring. Kommunen i regionen har også en felles næringsstrategi/plan som dels gjøres operasjonelle gjennom Klosser AS.	
11	Si opp avtalen med Visit Kongsvinger. Reiseliv er viktig for Åsnes. Et vist selskap skal bidra ovenfor næring og kommunene i forhold til å lykkes innen for reiselivet. Det anses som uheldig og ikke å være en del av dette, men ikke vurdert til kritisk.	
12	Støtte – Grenderådene. Åsnes satsing på Landsbyen Flisa og grenderådene var en ønsket satsing. Det har vært vellykket. Det er penger på budsjettet for å stimulere aktivitet og attraktivitet i grendene. Det vil ikke være heldig å ta denne støtten eller deler av den, men det anses ikke som kritisk.	
13	Ta bort deler av støtten til frivillighetssentralen. Kommunene har fått øremerket tilskudd i rammeoverføringen. Kr 430 000,-. I budsjett har det ligger kr 610 000,- som en overføring i Frivillighetssentralen. Det er mulig å redusere tilskudd med differansen mellom hva man nå får hva man tidligere har brukt. Et krevende tiltak med henblikk på den viktige jobben som gjøres og hva den generer av aktivitet.	
14	Avvikle kinodriften og administrasjonen av Rådhuskinoen kulturhus. Kino er tilbud som når mange og brukes av mange. Stenger man kinoen, stenger man også koordineringen og tilretteleggingen av bruken av Rådhuskinoen	

	Kulturhus. Et tiltak med uheldige konsekvenser om det gjennomføres.	
15	Avvikle Flisa ungdomsklubb. Ungdomsklubben flyttes på nyåret til Bjørkheim. Ungdomsklubben er et viktig og forebyggende lavterskeltilbud. Vil være særdeles uheldig og avvikle dette, også med tanke på samarbeidet som er inngått med Flisa ALI	
16	Ikke gjennomføre UKM. Arrangementet – Ung kultur møtes er en viktig arena for ungdom. Åsnes har høy deltakelse på dette og var også den siste arrangør av fylkesmønstring i Hedmark.	
17	Fjerne tilskudd og tildelinger innen kultur (kulturpris, kulturstipend, idrettsråd mm). Ikke heldig å ta bort støtte og stimulansordninger innen kultur. Det anses allikevel ikke som kritisk.	
18	Redusere enhetsleder kultur fra 1,0 stilling til 0,5 stilling. Det vil være et tiltak som gjør at kommunen knapt har ressurser knyttet mot kultur og frivillighet. Krevende å beholde kompetansen og ha en attraktivitet til å bekle en slik funksjon.	
19	Drift av Åsneshallen . Det foreligger en avtale med Flisa AIL som kan sies opp. Et mulig, men lite realistisk tiltak. Åsneshallen generer og huser stor aktivitet både for det frivillige, men også ovenfor det offentlige. Grunnskole og videregående skole spesielt.	
20	Drift Åsnes svømmehall. Totalt budsjett er på kr 700 000,- Det må ligge igjen midler slik at man kan drifte lovpålagt svømmeundervisning i skolen. Det er lovpålagt med svømmeundervisning i grunnskolen. Den kan skje ut, men det er lite realistisk. Et lavterskeltilbud.	
21	Vedlikehold grøntanlegg i Kaffegata. Kaffegata er kommunens paradegate. At den ser bra ut. Kommunens bidrag er sentralt for at det skal la seg realisere.	
22	Drift og vedlikehold av gatelyspunkt. Ca. 800 stykke. 500 av disse langs fylkeskommunal veg. Mulig, men krevende å gjennomføre et slikt tiltak.	
23	Privatisering av kommunal veg. Ikke populært, men både lovlig og mulig å gjennomføre. Gir en økonomisk effekt for kommunen.	
24	Redusere fra 5 delt til 4-delt vakt. Ikke ønsket fra befalet i Åsnes brannvesen, men i tråd med hvordan MHBR rigger sin dimensjonering	
25	Reduksjon i honorar folkevalgte. Leder i hovedutvalg fra kr 170 000,- pr år til kr 25 000,- pr år. Innsparing kr 435 000. Medlemmer i formannskapet fra 84 000,- pr år til kr 10 000,- pr. år. Innsparing ca. kr 800 000,-.	
26	Kvalifiseringsprogrammet. Kvalifiseringsprogrammet (KVP) er et av regjeringens viktigste virkemidler for å bekjempe fattigdom og fremme sosial inkludering. Kvalifiseringsprogrammet gjelder for personer mellom 18 og 67 år med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne, og ingen eller svært begrensede ytelser til livsopphold etter folketrygd- eller arbeidsmarkedsloven. Svært uheldig eventuelt og fjerne et tilbud av en slik karakter.	
27	Reduksjon - fagkoordinatorer. Innen KFF har man fagkoordinatorer inne demensomsorg, kreftomsorg og rehabilitering og habilitering. Dette er ikke lovpålagt med er helt avgjørende kompetanse både i forhold til støtte inn på sykehjem og hjemmebaserte tjenester. Selvsagt også en kompetanse som er svært viktig med de med behov for slik spisskompetanse.	
28	Avvikle frisklivsentralen. Gir lavterskeltilbud innen rus, psykiatri, folkehelse, eks: Kols. Tiltak hjemlet i både helse- og omsorgstjenesteloven og folkehelseloven. Samarbeid med Våler. En helt sentralt lavterskeltilbud, som kan vises til gode resultater.	
29	Rus og psykiatri. Se på organiseringen og innretningen på dette tilbudet. Et	

	tiltak det er mulig og gjennomføre på en forsvarlig måte.	
--	---	--